L' EVANGELI

SECÒND

S. MATTÌ.

IL VANGELO

DI

S. MATTEO,

VOLGARIZZATO IN DIALETTO BOLOGNESE

DAL

CONTE CARLO PEPOLI.

LONDRA. 1862.

AL SANT

EVANGELI D' GESÚ CRÉST

SECÒND

MATTÌ.

Cap I.

LIBER dla generaziòn d' Gesú Crést fiol d' David, fiol d' Abram.

2 Abram generò Isac. Isac generò Giacob. Giacob generò Giuda, e i su fradì.

3 Giuda da Tamar l' avé Fares, e Zara. Fares generò Esron. Esron generò Aram.

4 Aram generò Aminadab. Aminadab generò Naasson. Naasson generò Salmon.

5 Salmon avé da Raab Booz. Booz da Rut, Obed. Obed generò Iesse. Iesse generò David rê.

6 David rê da quèlla, ch' era stâ muier d' Urì l' avé Salomon.

7 Salomon generò Roboam. Roboam generò Abì. Abì generò Asa.

8 Asa generò Giusafatt. Giusafatt generò Ioram. Ioram generò Ozì.

9 Ozì generò Gioatam. Gioatam generò Acaz. Acaz generò Ezechì.

10 Ezechì generò Manasse. Manasse generò Amon. Amon generò Giosì.

11 Giosì generò Geconì, e i su fradì poc prema dèl passagg' in Babilonia.

12 E dòp al passagg' d' Babilonia: Geconì generò Salatiel. Salatiel generò Zorobabel.

13 Zorobabel generò Abiud. Abiud generò Eliacim. Eliacim generò Azor.

14 Azor generò Sadoc. Sadoc generò Achim. Achim generò Eliud.

15 Eliud generò Eleazar. Eleazar generò Matan. Matan generò Giacob.

16 Giacob generò Iusêf spòus d' Marì, dalla qual nassé Gesú, ciamâ Crést.

17 Da Abram dònca fein a David el-i ein in tútt quattords generaziòn: da David fein al passagg' d' Babilonia, quattords generaziòn: e dal passagg' d' Babilonia fein a Crést, quattords generaziòn.

18 La nassita d' Gesú Crést fú in sta manira: Essènd stâ Marì so mader spusâ a Iusêf, la s' cgnussé gravda d' Spirito sant, prema ch' i stessn insèm.

19 Per quèst Iusêf so maré, essènd om giúst, pr en' l' espòrr al dsunòur, al pinsò mei d' mandarla vi segretamèint.

20 Ma in quèll mèinter, ch' al s' fermava in st' pins:r, un anzel dèl Sgnòur i appars in insoni, digandi: Iusêf, fiol d' David, n' avèir pora a tgnir Marì per to consort: perchè quèll, ch' è stâ cunzepé in lì è dèl Spirito sant.

21 La parturirà un fiol, al qual t' i mittrâ nom Gesú: per la rasòn, ch' al srà lú, ch' liberarà al so popol dai su pccâ.

22 Tútt quèst suzzèss, perchè s' adempess quèll, ch' era stâ dett dal Sgnòur per mêzz dèl profeta, ch' dis:

23 Ecco ch' la vèirgen srà gravda, e parturirà un fiol: e i al ciamaràn per nom Emanuel, che interpretâ vol dir: Dio cún nú.

24 Dsdâ dònca Iusêf dal sònn, al fé com i aveva urdnâ l' anzel del Sgnòur, es tols sig la so consort.

25 E lú al n' aveva ch' far cún lì fein a quand la parturé al so prem fiol: e al le ciamò per nom Gesú.

Cap II.

ESSÈND dònca nad Gesú in Bettlemm d' Giuda, sòtta al règn d' Erod, ecco ch' i Maz arrivònn dall' urient a Gerusalemm,

2 Digand: Dòv è al nad rê di Zudì? perchè avèin vest la so strêlla in urient, e a sèin vgnú pr adurarel'.

3 Erod quand al sinté st dscòurs, al s' inspuré, e sig tútta Gerusalemm.

4 E ciamâ a cunsei tútt i preinzip di sazerdot, e i Scribi dèl popol, a i dmandò, dòv fúss per nasser al Crést.

5 E lòur arspòusen: In Bettlemm d' Giuda: perchò l' è stâ scrett aqusé dal profeta:

6 E te Bettlemm, têrra d' Giuda, t' n' ì ultma fra i cap d' Giuda: perchè al vgnerà fora da te quèll cundut-tòur, ch' arà al gveren d' Israel mi popol.

7 Allòura Erod ciamò d' nascost i Maz, e al s' infur-mò appuntein da lòur, quand prezisamèint i fúss cum-parsa la strêlla:

8 E mandandi a Bettlemm, al dis: Andâ, e zercâ cún tútta la diligèinza st' bambein: e quand a l' arì

truvâ, fâmel' savèir, perchè a vada ancòra me a adurarel'.

9 Lòur dòp sti parol detti dal rê, s'n'andònn vi. Ed ecco ch' la strêlla, ch' i vestn in urient, andava avanti, fein ch' arrivâ sòuvra al sit dòv era al bambein, la s'fermò.

10 E vesta la strêlla avénn un' allgrèzza del piú grandi.

11 E intrâ in-t-la casa, i truvònn al bambein, e Marì so mader: e mess ch'i s'fúnn in znocc' i l' adurònn, e avert i su tesor i i presentònn i regal, or, inzèins, e mira.

12 E siccòm in insoni i eren stâ avverté d' en' passar d' nov da Erod, pr altra strâ i s'in turnònn al so paèis.

13 Quand i rê Maz fúnn andâ vi, l' anzel dèl Sgnòur appars in insoni a Iusêf, es i dess: Livet' sú, tù al bambein, e la so mamma, e scappa in Egitt, e fèirmet' lé, fein ch' a t' avvisarò me. Perchè Erod zercarà al bambein per farel' murir.

14 E lú, dsdâ ch' al fú, tols al bambein, e la mader, e d' nott al s' ritirò in Egitt.

15 E al sté lé fein alla mort d' Erod: perchè s' adempess túttquèll, ch' era stâ dett dal Sgnòur per bocca dèl profeta, ch' dis: Dall' Egitt a-i ho ciamâ mi fiol.

16 Allòura Erod vdènd, ch' l' era stâ minciunâ dai Maz, l' andò in bistia, e l' urdnò, ch' s' ammazzass tútt i bambein, ch' eren in Bettlemm, e in tútt i su cunfein, fein all' etâ d' du ann, secònd al tèimp, ch' i era stâ indicâ dai Maz.

17 Allòura s' verificò quèll, ch' fú predett dal profeta Geremì, ch' dis:

18 A s' è sintú una vòus in Rama, gran piant e urel: Rachel, ch' pianz i su fiù, la n' ha vlú enssúna cunsulaziòn, perchè i n' i eren piú.

19 Mort ch' fú Erod, ecco ch' l' anzel dèl Sgnòur appars in insoni a Iusêf in Egitt,

20 E a i dess: Desdet', tù al fandsein, e la so mamma, e vâ in-t-la têrra d' Israel: perchè ein murt qui, ch' zercaven la veta dèl bambein.

21 E lú appènna dsdâ, tols al bambein, e la mader, e al s' n' andò alla têrra d' Israel.

22 Ma avènd sintú, ch' Archelao regnava in-t-la Giudé in lug d' Erod so pader, l' avé pora a andar là: e avverté in insoni, al s' ritirò in Galilé.

23 E arrivâ qué, l' abitò in-t-la zitâ detta Nazaret: perchè s' adempess quèll, ch' era stâ predett dai profeta: Gesú srà ciamâ Nazareno.

Cap III.

AQUI dé veins Zvann al Battesta a predicar in-t-al dsert dla Giudé,

2 Digand: Fâ penitèinza: ch' al règn di zil è avsein.

3 Perchè quèst' è l'om, dèl qual parlò Isaì al profeta, quand al dess: La vòus d' quèll, ch' ziga in-t-al dsert: Preparâ la strâ dèl Sgnòur: aggiustâ i su sintir.

4 E l'istèss Zvann aveva una vêsta d' pil d' camêll, e una zintura d' curam ai fianc: e al so zib el-i eren cavallètt, e mel salvadg.

5 Allòura tútt qui d' Gerusalemm, e d' la Giudé, e d' tútt al paèis d' intòuren al Giurdan andaven da lú;

6 E i eren battzâ da lú, in-t-al Giurdan, cunfssand i su pccâ.

7 Ma lú avènd vest purassâ Farisì, e Sadducì, ch' vgneven al so battèisem, a i dess: Razza d' veper, chi v' ha insgnâ a scappar dall' ira, ch' hâ da vgnir.

8 Fâ dònca di frutt degn d' penitèinza.

9 E guardâv' dal dir dèinter d' vú alter: Avèin Abram per pader. Perchè me a v' deg, che Dio da sti pred al pol far nasser di fiù d' Abram.

10 Perchè la manara è zà fèirma alla radis di alber. Qualúnqu alber dònca, ch' en' fa bòn frutt, srà tajà, e tratt in-t-al fug.

11 Quant a me a v' battezz cún l' aqua per la penitèinza: ma quèll, ch' vgnerà dòp a me, ha piú autorità d' me, ch' a n' sòn dègn d' purtar el sòu zavatt: lu v' battzarà cún al Spirito sant, e cún al fug.

12 Lú ha la so pala in-t-la so man: e al purgarà adafatt la so ara: al mittrà tútt al furmèint in-t-al granar, es brusarà la paja cún un fug, ch' en' s' prà smurzar mai.

13 Allòura arrivò Gesú dalla Galilé al Giurdan da Zvann, pr êsser battzâ da lú.

14 Ma Zvann es' ricusava, digand: Me a i ho bisògn d' êsser battzâ da te, e te t' vein da me?

15 Ma Gesú i arspòus, digand: Pr adêss lassa far: perchè aqusé l' è nezessari, ch' sia adempé da me ògni giustezia. Allòura al i ubbidé.

16 Gesú battzâ veins súbit fora dall' aqua. Ed ecco ch' a s' i avers i zil: e al vest al Spirit de Dio vgnir zò, e com un clòmb fermars' sòuvra d' lú.

17 Ed ecco una vòus dèl zil, ch' dess: Quèst' è al mi fiol, al dilett, in-t-al qual a m' sòn cumpiasú.

Cap IV.

ALLÒURA Gesú fú dal Spirit cundott in-t-al dsert, pr êsser tintâ dal diavel.

2 E avènd dzunâ quaranta dé, e quaranta nott, finalmèint a i veins fam.

3 E accustà ch' al s' fú a lú al tentatòur, dess: S' t' ì fiol de Dio, cmanda, che sti pred dvèinten pan.

4 Ma lú arspundènd dess: L' è scrett: L' om en' viv d' pan sòul, ma d' tútt quèll, ch' Dio vol.

5 Allòura al diavel al cundúss in-t-la zittâ santa, e al le mess in-t-la zema dèl tèmpi,

6 E a i dess: S' te t' ì fiol de Dio, fecchet' zò. Perchè l' è scrett: Ch' l' hà incaricâ i su anzel dla cura d' te, e i t' purtaràn in palma d' man, perchè te n' scapúzz pr azzidèint in qualc preda.

7 Gesú i dess: L' è anc scrett: T' en' tintarâ al Sgnòur Dio to.

8 D' nov al diavel al le cundúss sòuvra un mònt alt purassâ, e a i fé vèder tútt i regn de st mònd, e la so grandèzza,

9 E a i dess: Me a t' darò tútt quèst, se in znocc' t' m' adurarâ.

10 Allòura Gesú, i dess: Vâ vi, Satanass: perchè l' è scrett: Adora al Sgnòur to Dio, e servel' lú sòul.

11 Allòura al diavel al le lassò: ed ecco che a s' i accustò i anzel, e i al curteggiònn.

12 Gesú n' avènd sintú, che Zvann era stâ mess in persòn, al s' ritirò in-t-la Galilé:

13 E lassand la zittâ d' Nazaret, l' andò a star a Cafarnaum, zittâ avsein al mar, in cunfein d' Zabulon, e d' Neftali:

14 Perchè s' adempess quèll, ch' era stâ dett da Isaì profeta:

15 La têrra d' Zabulon, la têrra d' Neftali, strâ dèl mar d' là dal Giurdan, la Galilé del naziòn,

16 Al popol, ch' camminava al bur, ha vest una gran lus: e la lus è vgnú per qui, ch' eren in-t-la caverna, e in-t-l' oscuritâ dla mort.

17 Da qué innant Gesú cminzò a predicar, e a dir: Fâ penitèinza: perchè al règn di zil è avsein.

18 E camminand Gesú dri al mar d' Galilé, al vest du fradì, Simòn, ciamà Pir, e André so fradêll, ch' i mittevn in mar la rèid (perchè i eren pscadur),

19 E a i dess: Vgnì dri a me, ch' a v' farò pscadur d' omen.

20 E lòur súbit, abbandunâ el rèid, andònn dri.

21 E da lé andand in mar, al vest du alter fradì Iachem d' Zebedèo, e Zvann so fradêll in cumpagnì d' Zebedèo so pader, ch' i aggiustaven el sòu rèid: e a i ciamò.

22 E lòur súbit, abbandunâ el rèid e al pader, i i teinsen dri.

23 E Gesú andava attòuren per tútta la Galilé, insgnand in-t-el sòu sinagog, e predicand l' evangeli dèl règn, e sanand tútt i diffètt, e el malattì dèl popol.

24 E la vòus ed' lú se spars per tútta la Siria, e i presentònn a lú tútt qui, ch' eren indispost, e turmintâ da divers mal e dulur, e i indemuniâ, i lunadg, e i paraletic, e lú i arsanò:

25 E una turba i teins dri dalla Galilé, dalla Decapoli, da Gerusalemm, dalla Giudé, e dal paèis d' là dal Giurdan.

Cap V.

GESÙ avènd vest la turba, l' andò sú in-t-al mònt, e essènds' mess a seder, i su dissepol s'accustònn a lú,

2 E averta ch' l' av la bòcca, a li ammaestrava, digand:

3 Beat i puvrett d' spirit: perchè al règn di zil è so d' lòur.

4 Beat i mansuet: perchè questi sràn padron d' la têrra.

5 Beat qui, ch' pianzen: perchè questi sràn cunsulâ.

6 Beat qui, ch' han fam, e sèid d' giustezia: perchè questi sràn saziâ.

7 Beat i misericordius: perchè questi truvaràn misericordia.

8 Beat qui, ch' han al cor pur: perchè questi vdràn Dio.

9 Beat i pazefic: perchè i sràn ciamâ fiù de Dio.

10 Beat qui, che pr amòur dla giustezia ein perseguitâ, e soffren: perchè al règn di zil è d' questi.

11 Vú sì beat, quand i omen ev' malediràn, es ev'

perseguitaràn, e per causa mi i diràn falsamèint tútt i mal d' vú alter.

12 Stâ alligher, e gudì, perchè la vostra ricumpèinsa è granda in zil: perchè i han perseguitâ aqusé i profeta, chi ein stâ prema d' vú.

13 Vú a sì al sal dla têrra. E se al sal dvèinta dsavd, cún cossa s' prà salar? Al n' è bòn da nieint alter che da trar vi, e êsser pistâ dalla zèint.

14 Vú sì la lus del mònd. La n's'pol arpiattar [illegible] zittâ fabbricâ sòuvra un mònt.

15 E i n' impeien la lúm per metterla sòtta al star, ma sòuvra al candlir, perchè la fazza lúm a tútta la zèint d' cà.

16 Aqusé risplènda la vostra lus dinanz ai omen: perchè i vèden el vostr' oper bon', e i glorefichen al Pader voster, ch' è in zil.

17 Ch' a n' cherdessi mai, ch' a sia vgnú per dstrúzzer la lèz, o i profeta: a n' sòn vgnú per dstrúzzerla, ma pr' adempirla.

18 E l' è per quèst, ch' a v' deg in veritâ; ch' s' a n' passa al zil e la têrra, nè un zêr, nè un púnt scapparà dalla lèz, fein a tant che tútt en' sia adempé.

19 Chi in conseguèinza trasgredirà ún d' sti cumandameint piccolessem, e l' insgnarà aqusé ai omen, al srà

ciamâ piccolessem in-t-al règn di zil: ma quèll, ch' arà uperâ e insgnâ, quèst srà stimâ grand in-t-al règn di zil.

20 E per quèst a v' deg, ch' s' la vostra giustezia en' srà piú abbundant ch' quèlla di Scribi e di Farisì, a n' intrarì in-t-al règn di zil.

21 Avì sintú, ch' al fú dett ai antig: N' ammazzà: e chi arà ammazzâ srà reo in giudezi.

22 Ma me a v' deg: che chi s' instizzirà còntra so fradêll, srà reo in giudezi. E chi arà dett a so fradêll, sciocc: srà reo in-t-al consèss. E chi i arà dett, matt: al srà reo dèl fug dèl inferen.

23 Se dònca te t' vâ all' altar per far la to offerta, e a t' vein in mèint, che to fradêll l' ha cún te.

24 Lassa lé la to offerta dinanz all' altar, vâ prema a far la pas cún to fradêll, e po tòurna a far la to offerta.

25 Mettet' prêst d' accord cún al to avversari, quand t' ì sigh per la strâ: perchè al to avversari per dsgrazia a n' t' cunsègna al giúdiz, e al giúdiz in man del minester: e t' sep mess persòn.

26 A t' deg d' sicur, ch' t' en' vein fora d' là, prema d' avèir pagà al to dêbit sein all' ultem quattrein.

27 Avì sintú, ch' fú dett ai antig: En' far adulteri.

28 Ma me a v' deg: che chi guarda una donna per

desiderarla, l' ha zà commess in cor so l' adulteri cún lì.

29 Che s' al to occ' drett t' dà scandal, cavel', e mettel' vi: perchè l' è mei per te, ch' vada ún di tu member, ch' êsser buttâ tútt al to corp all' inferen.

30 E s' la to man dretta t' scandalezza, taila, e feccla luntan da te: perchè l' è mei per te, ch' vada a mal ún di tu member, ch' andar tútt al corp all' inferen.

31 L' è stâ anc dett: Chi manda vi la muier, i daga l'att dèl ripudi.

32 E me a v' deg: Che chi manda vi la muier sèinza causa d' adulteri, la fa dvintar adultera: e chi spòusa la donna ripudiâ, commett un adulteri.

33 Avì pur sintú, ch' è stâ dett ai antig: En' viular al zuramèint: ma rênd al Sgnòur tútt quèll, ch' t' hâ zurâ.

34 Ma me a v' deg d' en' zurar in-t-enssúna manira, nè pr al zil, perchè l' è al trono de Dio:

35 Nè per la têrra, perchè l' è al scabèll di su pi: nè per Gerusalemm, perchè l'è la zittâ dèl gran rê.

36 Nè per la to têsta t' zurarâ, perchè te t' en' pù far bianc, o nèigher ún di tu cavì.

37 Ma al voster parlar sia, sé, sé: no, no: perchè tútt al d' piú vein da cattiv lâ.

38 Avì udé, ch' è stâ dett: Occ' pr occ', e dèint per dèint.

39 Ma me a v' deg, ch' a n' fadi forza còntra al mal: ma à chi t' darà un stiaf, presenti anc qul' altra massèlla.

40 E a quèll, ch' et' vol mover lit, e tort' al to giustacor, zedi anc al fraiol.

41 E s' ún t' sfurzarà a correr sig pr un mei, vâ cún lú anc dòu meia.

42 Dâ cvêll a tútt qui, ch' t' in' dmanden: e n' vultar el spall a chi t' vol dmandar cvêll in prêst.

43 Avì udé, ch' al fú dett: T' amarâ al to prossem, e t' udiarâ al to nmig.

44 Ma me a v' deg: Amâ i vuster nmig, fâ dèl bèin a qui, ch' v' odien: e pregâ per qui, ch' ev' perseguiten, e ch' ev' calúnnien:

45 Perchè aqusé a siadi fiù dèl Pader voster, ch' è in-t-i zil: al qual fa, ch' es' liva al so sòul sòuvra i bon, e sòuvra i cattiv: e manda l' aqua pr i giúst, e pr i reprob.

46 E per verità, s' amarì qui, ch' v' amen, ch' prèmi arì? i n' fan l' istèss anc i pubblican?

47 E s' a salutarì sòul i vuster fradì, cossa fâv' d' piú di alter? i n' fan altertant i gentil?

48 Siadi dònca vú alter perfètt, com è perfètt al Pader voster, ch' è in-t-i zil.

CAP VI.

GUARDÂ d' en' far el voster oper bon' alla presèinza di omen, cún al fein d' êsser vest da lòur: diversamèint a n' in' srì premiâ dal Pader voster, ch' è in zil.

2 Dònca quand t' farâ limosna, en' sunar la tròmba dinanz a te, com i ipocrit fan in t-el sinagog, e in-t-el piazz, pr êsser unurà dai omen: a v' deg in veritâ, che qustòur han zà avú la so merzed.

3 Ma quand et' fâ limosna, la to man stanca en' sava quèll, ch' fa la to man dretta:

4 In manira ch' la to limosna sia secreta, e al Pader to, ch' vèd in secret, al t' ricumpensarà lú.

5 E quand a fâ uraziòn, en' fâ all' usanza di ipocrit, ch' aman d' star a pregar in-t-el sinagog e in-t-i cop del strâ, pr' êsser usservâ dai omen: in veritâ me a v' deg, ch' i han avú la so ricumpèinsa.

6 Ma te, quand t' fâ uraziòn, vâ deinter in-t-la to stanzia, e a porta assrâ prega al to Pader in secret: e al Pader to, ch' vèd in secret, t' in' rindrà la ricumpèinsa.

7 In-t-el voster uraziòn n' i mittì abbundanza d' parol, com fa i pagan. Perchè qustòur pèinsen d' uttgnir tútt a furia d' ciaccher.

8 En' siadi dònca com i ein lòur. Perchè al Pader voster anc prema ch' a i al dmandadi al sa quèll, ch' ev' bisògna.

9 Vú dònca pregâ aqusé: Pader noster, ch' t' ì in zil: sia santificâ al to nom.

10 Vegna al to règn: Sia fatta com in zil la to vuluntâ anc in têrra.

11 Dazz' incù al noster pan per sustintamèint.

12 E dscanzèlla i nuster dêbit, com nú i dscanzlèin a qui, ch' ein nuster debitur.

13 E en' permètter, ch' a z' arrindamn' alla tentaziòn: Ma liberez' dal mal. E aqusé sia.

14 Perché se vú perdunarì ai omen í su mancameint: al Pader zelêst egualmèint ev' perdunarà i vuster pccâ.

15 Ma se vú a n' perdunâ ai omen i su mancameint: gnanc al Pader zelêst ev' perdunarà i vuster.

16 Quand po a dzunâ, en' fâ i malinconic imitand i ipocrit. Perchè questi s' guasten la fazza, per dar a intènder ai omen, ch' i dzúnen. In veritâ me a v' deg, ch' i han avú la so merzed.

17 Ma te, quand t' dzún', profúmet la têsta, e lavet' la fazza,

18 Perchè al to dzún sia cgnussú non dai omen, ma dal to Pader, al qual stà in secret: e al Pader to, al qual vèd in secret, t' in' darà la ricumpèinsa.

19 En' zercâ d' mettr insèm di tesor sòuvr' alla têrra: dòv la rúzen, e i tarm i cunsúmen: e dòv i lader i dsupplessen, e i roben.

20 Ma procurâ d' mettr insèm di tesor in zil: dòv la rúzen, e i tarm n' i cunsúmen, e dòv i lader i n' i dsupplessen, e i n' i roben.

21 Perchè dòv' è al to tesor, a i è al to cor.

22 Al to occ' e la lúm dèl to corp. S' al to occ' è perfètt tútt al to corp srà illuminâ.

23 Ma s' al to occ' ha di diffètt: tútt al to corp srà tútt appannâ. Se dònca la lus, ch' è in te, dvèinta imbarbaiâ: quant srà-la mai granda la medesima oscuritâ?

24 Enssún pò servir du padron: perchè o l' udiarà quèll, e l' amarà qul' alter: o al srà affezionâ al prem, e al dsprezzarà al secònd. A n' psì servir a Dio, e al ricchèzz.

25 Per quèst a v' deg, n' av' tulì pinsir nè pr alimentar la vostra veta, nè per vstir al voster corp. La veta la n' val piú di alimeint: e al corp piú di pagn?

26 Usservâ i usì pr aria, ch' i n' sèmnen, i n' meden, i n' rimpessn i granar: e al voster Pader zelêst i nutress. A n' sì vú purassâ d' piú d' lòur?

27 Ma chi è d' vú, che cún tútt al so pinsar possa azzuntar alla so statura un cúbit?

28 E per cossa ev' tulìv' pènna pr al vstiari? Pinsâ com crèss i zei in-t-i camp: lòur in' lavòuren, e in' filen.

29 Adêss me a v' deg, che gnanc Salomon cún tútta la so splendidèzza fú mai vsté com ún d' questi.

30 Se dònca in sta manira Dio vstess un' erba dèl camp, ch' incù i è, e dman l' è buttâ in-t-al fòuren: quant piú vú zèint ed' poca fèid?

31 N' av' vladi dònca angustiar, digand: Cossa magnarèn'-ia, cossa bevrèn'-ia, e cún cossa z' vstirèn'-ia?

32 Perchè questi ein el premur di zentil. L' é zert, ch' al Pader voster sa, ch' avì bisògn ed' tútt sti coss.

33 Zercâ dònca in prem lug al règn de Dio e la so giustezia: e arì pr un d' piú tútt sti alter coss.

34 En' vladi dònca metterv' in pènna pr al dé de dman. Perchè al dé de dman pinsarà per se. A tútt i dé basta al so fastidi.

CAP VII.

EN' giudicâ, per n' êsser giudicâ.

2 Perchè secònd al voster giudicar, vú a srì giudicâ: e a srì misurâ cún l'istèssa misura, cún la qual arì misurâ i alter.

3 E perchè guardet' te a una paiugula in-t-l'occ' ed' to fradêll: e t' n'abbad alla trav, ch' hâ in-t-al to occ'?

4 Oppur com dirât' a to fradêll: Lassa, ch' a t' cava dall' occ' al fil d' paia, in quel mèinter ch' t' hâ una trav in-t-al to occ'?

5 Ipocrita, cavet prema la trav dl occ', e allòura t' guardarâ d' torr vi al fil d' paia dl occ' d' to fradêll.

6 En' dessi mai ai can el coss santi: e n' buttâ brisa el voster perel ai purzì, perchè a n' suzzeda, ch' i li pesten cún i pi, e ch' i s' arvolten a sbranarev'.

7 Dmandâ, e uttgnerì: zercâ, e truvarì: battì, e a v' srà avert.

8 Perchè chi dmanda, rizèv: e chi zèirca, trova: e srà avert a quèll, ch' batt.

9 E chi è mai tra vú alter, ch' daga un sass a so fiol, quand a i dmanda dèl pan?

10 E s' a i dmandarà un pèss, i daràl' una bessa?

11 Se dònca vú, cattiv com a sì, a savì dar d' quèll bèin, ch' v' è dâ ai vuster fiù: quant piú al Pader voster, ch' è in zil, cunzedrà dèl bèin a qui, ch' i al dmanden?

12 Fâ dònca ai omen tútt quèll ch' a vlì, ch' i v' faghen a vú. Perchè in quèst stà la lèz, e i profeta.

13 Intrâ per la porta strètta: perchè larga è la porta, e spaziòusa è la vi, ch' cundus all' arveina. I ein purassâ qui, ch' van dèinter per quèsta.

14 Com è pzneina la porta, e strètta la vi, ch' cundus alla veta: e com i ein puc qui, ch' la troven!

15 Guardâv' dai profeta fals, ch' veinen da vú vsté d' piguer, ma per d' dèinter i ein luv affamâ.

16 A i cgnussrì dai su frutt. Dai spein s' cói forsi dl' u, o di fig dai trebol?

17 Aqusé ògni bòn alber porta di bon frutt: e ògni alber cattiv fa di frutt cattiv.

18 Un bòn alber en' pol far di frutt cattiv: e un cattiv alber n' in' pol far di bon.

19 Tútt el piant, ch' en' porten bòn frutt, s' taien, e el s' fecchen in-t-al fug.

20 Vú dònca a i cgnussrì dai su frutt.

21 Non tútt qui, ch' em' disen, Sgnòur, Sgnòur, intraràn in-t-al règn di zil: ma quèll, ch' fa la vuluntâ dèl

mi Pader, ch' è in-t-i zil, quèst intrarà in-t-al règn di zil.

22 Tant m' diràn in quèll dé: Sgnòur, Sgnòur, a n' avèin nú profetâ in-t-al to nom, e a n' avèin nú in-t-al to nom mandâ vi i demoni, e a n' avèin nú fatt in-t-al to nom di mondi miraquel?

23 E allòura me i arspundrò a lòur: A n' v' ho mai acgnussú: alluntanâv' da me tútt vú alter, ch' sì autur d' iniquitâ.

24 Intant chi ascòulta sti mi parol, e li mett in pratica, srà paragunâ all' om savi, ch' fabbricò la so cà in-t-al sass,

25 E veins zò l' aqua, e i fiúm allagònn, e i veint se dscadnònn, e i imperversònn còntra qula cà, ma la n' cascò: perchè l' era fabbricâ in-t-al sass.

26 Chi ascòulta sti mi parol, sèinza metterli in pratica, al srà semil all' om stúpid, ch' fabbricò la so cà sòuvra la sabbia:

27 E veins zò l' aqua, e i fiúm allagònn, e i veint se dscadnònn, e imperversònn còntra qula cà, e l' andò zò, e fú granda lo so arveina.

28 Avènd Gesú terminâ acqusé sti dscurs, el turb arstaven maraviâ dla so duttreina.

29 Perchè lú l' instrueva per la so autoritâ, e non alla manira di su Scribi, e Farisì.

Cap VIII.

E DÒP ch' al veins zò dèl mònt, tant d' quell turb i teinsen dri:

2 Ed ecco che in-t-al púnt un lebbròus avsinands' a lú, al l' adurava, dsènd: Sgnòur, s' t' vù, t' pù guarirem'.

3 E Gesú dstindènd la man, al le tuccò dsènd: Al vói, t' ì guaré. E súbit al fú arsnâ dalla so lèbbra.

4 E Gesú i dess: Guardet' d' dirl' a nssún: ma vâ dal sazerdot a fart' vèder, e fâi l' offerta cmandâ da Mosè, in testimonianza per lòur.

5 E intrâ ch' al fú dèintr in Cafarnao, un zenturiòn andò a truvarel', arcmandands' a lú,

6 E dsènd: Sgnòur, al mi servèint è a lêtt ammalâ d' paralisi in casa mi, es è turmintâ malamèint.

7 E Gesú i dess: A vgnerò, e al guarirò.

8 Ma al zenturiòn arspundènd, dess: Sgnòur, a n'

sòn dègn ch' t' enter sòtta alla mi suffetta: ma dé una parola sòul, e al mi servèint srà guaré.

9 Perchè me a sòn un om subordinâ a di alter, e a-i ho sòtta d'me di suldâ, e a deg a ún: Vâ, e lú va: e a qul'alter: Vèin, e lú vein: e al mi servitòur: Fâ la tal cossa, e lú la fa.

10 Gesú, sintú ch'av sti parol, l'arstò maraviâ, e al dess a qui, ch'i tgneven dri: In veritâ me a v' deg, ch' a n' ho truvâ una fèid aqusé granda in Israel.

11 E a v' deg, che tant vgneràn dall' urient, e dall' uzzidèint, e i sidràn cún Abram, e Isac, e Giacob in-t-al règn di zil:

12 Ma i fiù dèl règn sràn mandâ vi in-t-al bur, ch' è fora: e lé a i srà piant, e sgrinzlamèint di deint.

13 Allòura Gesú dess al zenturiòn: Vâ, e ch' a t' sia fatt, com t' hâ cherdú. E in-t-l' istèss púnt al servèint fú guaré.

14 E essènd andâ Gesú a cà d' Pir, al vest la sozera d' lú a lêtt cún la fivra:

15 E a i tuccò la man, e la fivra s' n' andò, e li s'livò sú, es i servé lòur.

16 Essènd po vgnú sira, i i presentònn piú indemuniâ: e lú cún la parola mandava vi i spirit: e l' arsanò tútt i ammalâ:

17 Perchè s' adempess quèll, ch' fú dett da Isaì profeta, al qual dis: L' ha tolt el nostr' infermitâ, e purtâ i nuster mal.

18 Vdènd po un subess d' zèint, ch' i era d' attòuren, al dé òurden per passar da qul' altra riva.

19 E accustands' a lú un scriba, a i dess: Mèster, a t' tgnerò dri, dapertútt dòv t' andarâ.

20 E Gesú i dess: El vòulp han el sòu tan', e i usì dl' aria i su nid: ma al Fiol dl om n' ha dòv' appuggiar la têsta.

21 E un alter di su dissepol i dess: Sgnòur, dam' prema al permèss d' andar a supplir mi pader.

22 Ma Gesú i dess: Vèin mig, e lassa, ch' i murt supplessen i su murt.

23 E muntâ ch' al fú sú in barca, i su dissepol i andònn sig:

24 Quand ecco a s' sullivò in mar una gran timpêsta, in mod che la barca era cverta dall-i ònd: e lú durmeva.

25 E avsinà ch' i s' fúnn a lú i su dissepol, i al dsdònn, dsèndi: Sgnòur, salvaz', a z' perdèin.

26 E Gesú dess a lòur: Perchè ev' spaventâv', omen d' poca fèid? Allòura al s' alzò sú, al cmandò ai veint e al mar, e a s' fé una gran bunazza.

27 Per quèst la zèint arstò incantâ, e i dseven: Chi è-l' mai qustú, che i veint, e al mar l' ubbidessen?

28 E essènd lú sbarcâ d' là dal lag in-t-al paèis di Geraseni, a i veins incòntra du indemuniâ, ch' vgneven dal sepultur, e i eren tant furius, ch' nssún psseva passar per qula strâ.

29 E i s' messen súbit a zigar: Cossa avèn'-ia nú ch' far tig, o Gesú fiol de Dio? It' vgnú qué prema del tèimp per turmintarz'?

30 E a i era poc luntan da lòur una massa d' purzì a pasqular.

31 Per quèst i demoni al pregaven, dsènd: S' t' ez' fecc vi da qué, mandez' in qula massa d' purzì.

32 E lú i dess a lòur: Andâ. E qui essènd parté, i intrònn in-t-i purzì, e súbit tútta la massa cún gran furia s' prezipitò in mar: es mors in-t-l' aqua.

33 E i pastur scappònn vi: e arrivâ in zittâ, i cuntònn tútti sti coss, e al fatt d' qui, ch' eren stâ possedú dai demoni.

34 E in-t-al púnt tútta la zittâ veins fora, e andò incòntra a Gesú: e quand' i al vesten, i al pregònn a andar vi dai cunfein su d' lòur.

CAP IX.

E MUNTÂ in-t-una barchètta, al turnò a passar a qul' altra riva, e l' andò alla so zittâ.

2 Ecco che i presentònn a lú un paraletic in-t-al lêtt. E Gesú, ch' vest la fèid d' lòur, dess al paraletic: Fiol, cunfida, i tu pccâ t' ein perdunâ.

3 E súbit divers d' qui Scribi dessen dèinter d' se: Qustú biastèmma.

4 E avènd vest i su pinsir, Gesú dess: Perchè in cor voster pinsâv' aqusè mal?

5 È-l' piú fazil da dir: I tu pccâ t' ein perdunâ: o dir: Livet sú, e cammeina?

6 Intant, perchè a savadi, ch' al Fiol dl om ha la putèinza sòuvra la têrra d' perdunar i pccâ, lú dess allòura al paraletic: Alzet', tù sú al to lêtt, e vatten' a cà to.

7 E lú s' addrizzò in pi, e al s' n' andò a cà so.

8 Vdènd quèst sti zèint s' intimurénn, e i dénn gloria a Dio, ch' dé ai omen tanta putèinza.

9 E parté ch' al fú d' là Gesú vest un om, ch' sideva a un banc, ch' aveva nom Mattì. E a i dess: Vèin cún me. E lú s' alzò, es andò sig.

10 E essènd lú a tavla in-t-la casa, ecco ch' arrivâ di mondi pubblican e peccatur, i s' messn a tavla cún Gesú, e cún i su dissepol.

11 Avènd vest quèst i Farisì, dseven ai su dissepol: Perchè mai al voster Mèster magna cún i pubblican, e cún i peccatur?

12 Ma avènd Gesú udé sti parol, al dess a lòur: Non i san, ma i ammâlâ han bisògn dèl medic.

13 Ma andâ, e imparâ quèll ch' è: Am piú la misericordia, ch' al sacrifezi. Perchè a n' sòn vgnú a ciamar i giúst, ma i peccatur.

14 Allòura i s' accustònn a lú i dissepol d' Zvann, e i dessen: Per ch' mutiv nú, e i Farisì dzunèin spèss, e i tu dissepol en' dzúnen?

15 E Gesú i dess a lòur: I cumpagn dèl spóus pol-n-i forsi êssr in lútt, fein ch' al spòus è cún lòur? Ma al vgnerà tèimp: e quand i srà tolt al spòus, allòura i dzunaràn.

16 Enssún attacca un pêzz d' pann nov a un abit usâ: perchè qula so zúnta porta vi cvêll all' abit, e la ruttura s' fa piz d' quèll, ch' l' era.

17 E in' metten del vein nov in-t-i vas vicc'; altrimèint i vas es' ròmpen, al va vi al vein, e i vas van in

malòura. Ma a s' mett al vein nov in vas nuv, e l'ún, e i alter s' cunserven.

18 In st' mèinter, che lú i dseva sti coss, ecco che ún di prinzipal s' i accostò, e al l' adurava, dsènd: Sgnòur, al mumèint la mi fiola è morta. Ma vèin, mett la to man sòuvra d' lì, e la vivrà.

19 E Gesù s' alzò, e a li andò dri cún i su dissepol.

20 E in-t-al mumèint istèss una donna, che da dòds ann andava suggètta a perdit d' sangu, s'accustò a lú per de dri, e tuccò l' urêll dla so vêsta.

21 Perchè la dseva dèinter d' se: Sòul ch' a tòcca la so vêsta, a srò guaré.

22 Ma Gesù vultands' a i guardò, e a i dess: Stâ d' bòn anem, o fiola, la to' fèid t' hâ salvâ: E da quèll púnt la donna fú liberâ.

23 E Gesú essènd arrivâ alla casa d' quèll prinzipal, e avènd vest i trumbètta, e una quantitâ d' zèint, ch' fava un gran pladur, dseva:

24 Ritirâv': perchè la tusètta n' è morta, ma la dorem. E lòur al buffonaven.

25 Quand po fú mess fora la zèint, lú intrò dèinter: e a i dé la man. E la tusètta s' alzò.

26 E la nutezia se sparguiò per tútt al paèis.

27 E dòp quèst Gesú partènd, du urb i teinsen dri, zigand, e dsènd: Fiol d' David, av pietâ d' nú.

28 Quand po al fú arrivâ a casa, i urb s' presentònn a lú. E Gesú i dess a lòur: Cherdìv' vú, ch' me a v' possa far quèst? E lòur dsénn: Sé, Sgnòur.

29 Allòura i tuccò i ucc' dsènd: V' sia fatt quèll bèin, ch' a cherdì.

30 E a s' i avers i ucc'. Gesú a i mnazzò dsènd: Guardâ, ch' enssún al sava.

31 Ma qùi essènd andâ, i fénn còrrer la vòus d' lú per tútt quèll paéis.

32 Dòp la partèinza d' questi, i presentònn a lú un mút indemuniâ.

33 E mandâ vi al demoni, al mút parlò, e tútt quell zèint n' arstònn maraviâ, e dseven: A n' s' è mai vest una cossa d' sta fatta in Israel.

34 Ma i Farisì dseven: Lú manda vi i demoni per mêzz dèl prèinzip di demoni.

35 E Gesú andava girand per tútt el zittâ, e i castì, insgnand in-t-el sòu sinagog, e predicand l' evangeli dèl règn, e sanand tútt el debolèzz, e tútt el malattì.

36 E vdènd quell zèint, a-i n' avé cumpassiòn: perchè el-i eren mal cundotti, e staven com el piguer sèinza pastòur.

37 Allòura al dess ai su dissepol: L' arcolt è veramèint abbundant, ma 'l-i ovr ein pochi.

38 Pregâ dònca al padròun dl' arcolt, ch' mandi di uperari a far al so arcolt.

Cap X.

E CIAMÂ a se i su dòds dissepol, al dé a lòur l' autoritâ sòuvra i spirit impur, perchè i i mandassen vi, e d' curar tútti el debolèzz, e tútti el malattì.

2 Ecco i nom di dòds Apostol. Al prem Simòn, ciamâ Pir, e André so fradêll.

3 Iachem fiol d' Zebedèo, e Zvann so fradêll, Flepp, e Bartelmì, Tmas, e Mattì al pubblican, Iachem d' Alfèo, e Taddèo,

4 Simòn Cananèo, e Giuda Iscariot, al qual fú anc traditòur.

5 Gesú spedé sti dòds, urdinand a lòur, e dsènd: A n' andarì fra i gentili, e a n' intrarì in-t-el zittâ di Samaritan:

6 Ma andâ piúttost dal piguer smarré dla cà d' Israel.

7 E andand fâv' sèinter, e dsì: Al règn di zil è avsein.

8 Arsanâ i ammalâ, risussitâ i murt, mundâ i lebbrus, mandâ vi i demoni: dâ sèinza interèss quèll, ch' avì arzvú sèinza interèss.

9 E n' purtâ nè or, nè arzèint, nè quattrein in-t-el voster burs:

10 Nè saccozz in viazz, nè du abit, nè scarp, nè bastòn: perchè l' uperari merita al so sustintamèint.

11 E in qualúnqu zittâ, o castêll, dòv andarì, infurmâv', chi sia dègn fra qui abitant: e fermâv' in cà so, fein ch' andarì vi.

12 Intrand po in casa, salutâla, dsènd: Sia pas a sta cà.

13 E se pur qula cà in' srà dègna, a i vgnerà sòuvra d' lì la vostra pas: se po la n' è dègna, la vostra pas turnarà da vú.

14 E se qualcdún n' av' rizevrà, e n' ascultarà el voster parol: vgnènd fora da qula casa, o da qula zittâ, cavâv' la pòlver dai vuster pi.

15 Me a v' deg in veritâ: Al dé dèl giudezi Sodoma, e Gomorra sràn castigâ manc ed' qula zittâ.

16 Ecco che me a v' mand cm è piguer in mêzz ai luv. Siadi dònca prudeint com i serpeint, e sempliz cm el clòmb.

17 Guardâv' però dai omèn. Perchè i v' cun-

durràn in-t-i su cunzeli, e i v' flagellaràn in-t-el sòu sinagog:

18 E per causa mi a srì cundott dinanz ai presideint, e ai rê, com tstimoni còntra d' lòur, e còntra el naziòn.

19 Ma quand ev' truvarì in-t-el sòu man, n' ev' mittì in pènna pr en' savèir d' cossa, e com avadi da parlar: perchè in quèll púnt a v' srà suggerè quèll, ch' avì da dir.

20 Perchè a n' sì vú alter, ch' parlâ, ma quèll, ch' parla in vú l' è al Spirit dèl Pader voster.

21 E al fradêll srà causa dla mort dèl fradêll, e al pader d' quèlla dèl fiol: e i fiù s' arvultaràn còntra i pader, e i amazzaràn:

22 E a srì udiâ da tútt per causa dèl mi nom: ma chi srà perseverant fein alla fein, s' salvarà.

23 Ma quand i v' perseguitaràn in qula zittâ, scappâ in-t-un' altra. Per veritâ me a v' deg, a n' finirì d' istruir el zittâ d' Israel, prema ch' vegna al Fiol dl om.

24 A n' i è scular da piú dèl mèster, nè servitòur da piú dèl so padròun.

25 Al scular ch' a i basta êsser com è al mèster: e al servitòur d' êsser com è al padròun. S' i han

ciamâ Belzebub padròun d' casa: tant piú i su domestic.

26 N' avâ dònca pora d' lòur. Perchè a n' v' è nascost nieint, ch' en' sia pr êsser rivelâ: e nieint d' occult, ch' en' sava da savèir.

27 Quèll, ch' me a v' deg al bur, dsìl' a dé grand: e predicâ sòuvra ai tassì quèll, ch' v' è stâ dett in-t-el-i urècc'.

28 E n' avì timòur d' qui, ch' ammazzn al corp, e in' polen ammazzar l' anma: ma tmì piúttost quèll, ch' pò mandar in arveina e l' anma, e al corp all' inferen.

29 Al n' è forsi vèira, che du passarutt s' vêndn un quattrein: e ún d' questi en' cascarà per têrra sèinza al Pader voster?

30 Ma i cavì dla vostra têsta ein stâ tútt cuntâ.

31 N' avâ dònca pora: vú a stâ d' sòuvra purassâ in crèdit un gran númer d' passarutt.

32 Chi per quèst cunfssarà me in fazza ai omen, anca me al cunfssarò lú avanti al Pader mi, ch' è in-t-i zil:

33 E chi m' rinegarà in fazza ai omen, anca me al rinegarò lú avanti al Pader mi, ch' è in-t-i zil.

34 N' ev' pinsadi, ch' a sia vgnú a purtar la pas sòuvra la têrra: a n' sòn vgnú a metter pas, ma guèrra.

35 Perchè a sòn vgnú a separar al fiol dal pader, e la fiola dalla mader, e la nora dalla sozera:

36 E nmig dl'om i propri servitur.

37 Chi ama so pader e so mader piú d'me, n' è dègn ed'me: e chi ama al fiol e la fiola piú d'me, n' è dègn ed' me.

38 E chi en' tol la so cròus, e vein dri a me, n' è dègn ed' me.

39 Chi fa cònt d' la so veta, la perdrà: e chi arà pers la veta pr amòur mi, la truvarà.

40 Chi rizèv vú rizèv me: e chi rizèv me, rizèv, chi m' ha mandâ.

41 Chi rizèv un profeta com profeta, l' arà la merzed dèl profeta: e chi rizèv un giúst perchè l' è giúst, arà la merzed dèl giúst.

42 E chi arà dâ da bèver un sòul bicchir d' aqua frèsca a ún d' sti piú pznein, ma com a dissepol: in veritâ a v' deg, ch' a n' perdrà la so ricumpèinsa.

Cap XI.

E GESÚ avènd finé d' dar sti insegnameint ai su dòds dissepol, l' andò vi da quèll sit pr andar a insgnar, e predicar in-t-el zittâ d' lòur.

2 Ma avènd Zvann udé in persòn 'l-i oper d' Gesú Crést, al mandò du di su dissepol

3 A diri: Ìt' te quèll, ch' t' ì per vgnir, o s' ha da aspttar un alter?

4 E Gesú i arspòus: Andâ, e cuntâ a Zvann quèll, ch' avì udé, e vest.

5 I urb i vèden, i zupp cammeinen, i lebbrus ein mundâ, i surd oden, i murt arsússiten, a s' predica ai puvrett l' evangeli:

6 E beat è quèll, ch' en' turrà in me mutiv ed' scandel.

7 Ma quand qui fúnn andâ vi, Gesú cminzò a parlar d' Zvann a quell zèint: Cossa sìv' vú andâ a vèder in-t-al dsert? una canna sbattú dal vèint?

8 Ma pur cossa sìv' vú andâ a vèder? un' om vsté in gala? Ecco che qui, ch' ein vsté in gala stan in-t-i palazz di rê.

9 Ma pur cossa siv' andâ a vèder? un profeta? Sé a v' deg me anc piú che profeta.

10 Perchè quèst è quèll, dèl qual stà scrett: Ecco che me a mand innanz a te al mi anzel, ch' preparará la to strâ davanti a te.

11 Me a v' deg in veritâ, fra i nad dalla donna a n'

veins al mònd chi sia mazòur d' Zambattesta: ma quèll, ch' è da manc in-t-al règn di zil, è da piú d' lú.

12 Ma dal tèimp d' Zambattesta sein adêss, al règn di zil s' aquesta cún la forza, e l' è buttein d' qui, ch' usen viulèinza.

13 Perchè tútt i profeta, e la lèz han predett fein a Zvann:

14 E se vú vlì capirla, lú è qul' Elì, ch' aveva da vgnir.

15 Chi ha urècc' da intènder, intènda.

16 Ma a qual cossa a dirò me, ch' sia semil sta razza d' omen? Lì è semil a qui ragazz, ch' stan a seder in t' la piazza, es alzen la vòus vers i su cumpagn,

17 E i disen: Avèin sunâ, e vú a n' avì ballâ: avèin cantâ del canzòn d' lamèint, e a n' avì da sègn de dsgúst.

18 Perchè è vgnú Zvann, ch' en' magnava, es en' bveva, e i disen: L' è indemuniâ.

19 L' è vgnú al Fiol dl om, ch' magna, es bèv, e i disen: Ecco un magnadòur, e un bevdòur, amig di pubblican e di peccatur. E la sapièinza è stâ giustificâ dai su fiù.

20 Allòura lu cminzò a rinfazzar al zittà, dov l' ave-

va fatt tant miraquel, ch' i n' avessen fatt penitèinza.

21 Guai a te, o Corozain, guai a te, o Betsaida: perchè, s' qui miraquel, ch' ein stâ fatt prêss a vú alter, fússen stâ fatt in Tiro, e in Sidon, zà da gran tèimp i arénn fatt penitèinza in-t-la zènder, e in-t-al zilezi.

22 Av' deg per quèst: Tiro, e Sidon sràn trattâ in-t-al dé dèl giudezi cún manc rigòur d' vú alter.

23 E te, Cafarnao, t' alzarât' sú fein al zil? te t' srâ ficcâ zò fein all' inferen: perchè se in Sodoma i fússen stâ fatt i miraquel, ch' ein stâ fatt prêss a te, Sodoma i srev forsi anc al dé d' incù.

24 Per quèst me a t' deg, che la têrra d' Sodoma in-t-al dé dèl giudezi srà trattâ cún manc rigòur d' te.

25 Allòura Gesú cminzò a dir: Me t' ringrazi, o Pader, Sgnòur dèl zil e dla têrra, perchè t' hâ tgnú nascosti sti coss ai sapieint, e prudeint, e t' el-i hà manifestâ ai pznein.

26 Aqusé è, o Pader, e aqusé è piasú a te.

27 Tútt quanti el coss m' ein stâ dâ dal Pader mi. E nssún cgnoss al Fiol fora dèl Pader: e nssún cgnoss al Pader fora dèl Fiol, e fora d' quèll, al qual el Fiol l' arà vlú far cgnosser.

16 E a i cmandò cún tútt rigòur, ch'i n' al fessen savèir a nssún.

17 Perchè s' verificass tútt quèll, ch' era stâ dett dal profeta Isaì, ch' dis:

18 Ecco al mi garzòn scielt da me, al mi dilett, in-t-al qual l'anma mi s' è cumpiasú tant. A mittrò al mi spirit sòuvra d' lú, e lú insgnarà la giustezia al naziòn.

19 A n' litigarà, a n' bravarà, e la so vòus a n' srà sintú da nssún in-t-el piazz:

20 Lú a n' rumprà la canna fèssa, e a n' smurzarà al stuppein, ch' fúma, fein a tant ch' al fazza triunfar la giustezia:

21 E in-t-al so nom el zèint speraràn.

22 Allòura a i fú presentâ un indemuniâ, orb e mút, e al le guaré in manira, ch' al parlava, es i vdeva.

23 E tútt quell zèint arstavn incantâ, e dseven: È-l' forsi lú quèst al fiol d' David?

24 Ma i Farisì sintú sti parol, dessen: Qustú en' manda vi i demoni, ch' per mêzz d' Belzebub prèinzip di demoni.

25 Gesú però, ch' aveva cgnussú i pinsir d' qustòur, dess a lòur: Ogni règn divis in più parté cuntrari srà

arvinâ: e ògni zittá, o famèia divisa in piú parté cuntrari en' prà sussester.

26 Ma se satana manda vi satana, lú è in discordia cún se stèss: in qual manira dònca starà sú al so règn?

27 E se mand vi i demoni per mêzz ed' Belzebub, i vuster fiù per mèzz d' chi i mandni vi? Per quèst lòur sràn vuster giudiz.

28 Che se per mêzz dèl spirit de Dio, me mand vi i demoni, l' è dònca zert, ch' è arrivâ a vú al règn de Dio.

29 E per la veritâ, in che manira pò ún intrar in casa d' un brav, e rubari i su buttein, se prema a n' liga al brav per saccheggiari po la cà?

30 Chi n' è mig, è còntra d' me: e chi n' cói mig, strasseina.

31 Per quèst me a v' deg, che qualúnqu pccâ, e qualúnqu biastèmm srà perdunâ ai omen, ma n' srà perdunâ la biastèmma còntr' al Spirit.

32 E a chi arà dett mal còntr' al Fiol dl om, i srà perdunâ: ma n' srà perdunâ a chi arà dett mal contr' al Spirito sant nè in sta veta, nè in-t-la futura.

33 O dâ per bòn l' alber, e per bòn al so frutt: o dâ per cattiv l' alber, e per cattiv al so frutt: perchè dal frutt a s' cgnoss la pianta.

34 Razza d' veper, com pssìv' parlar bèin vù, ch' sì cattiv? perchè la bòcca parla dall' abbundanza dèl cor.

35 L' om dabbèin da un bòn tsor cava fora dèl bèin: e l' om cattiv da un tsor cattiv cava fora dèl mal.

36 Adêss me a v' fag savèir, che in-t-al dé del giudezi i omen rindràn cònt d' ògni parola uziòusa, ch' i aràn dett.

37 E per quèst el tòu parol t' giustificaràn, e el tòu parol t' cundannaràn.

38 Allòura qualcdún d' qui Scribi e Farisì saltònn sú, dsènd: Mèster, a desiderèin d' vèdr' un qualc to miraquel.

39 Ma lú arspòus a lòur: Sta generaziòn cattiva, e adultera va zercand un prudeg': e nssún prudeg' i srà cunzèss, fora d' quèll d' Giona profeta.

40 Perchè com Giona sté tri dé, e trèi nott in-t-al vèinter dla balèina, aqusé al Fiol dl om starà tri dé, e trèi nott in-t-el vesser dla têrra.

41 I omen d' Ninive in-t-al dé dèl giudezi i s' alzaràn còntra sta naziòn, e i la cundannaràn: perchè alla predicaziòn d' Giona lòur fénn penitèinza. Ed ecco qué ún, ch' è da piú d' Giona.

42 La regeina dèl mezzdé in-t-al dé dèl giudezi

vgnerà fora còntra sta razza d' omen, es la cundannarà: perchè la veins dall' estremitâ dla têrra a udir la sapièinza d' Salomon, ed ecco qué ún, ch' è da piú d' Salomon.

43 Quand al spirit impur è vgnú vi dall' om, al s' in' va in lug sútt, zercand la quiet, ma a n' la trova.

44 Al dis allòura: A turnarò in-t-la mi cà, d' dòv a sòn vgnú vi. E quand l' arriva lè, al la trova vuda, e spazzâ, e addubâ.

45 Allòura al va, es tol sig alter sêtt spirit piú cattiv d' lú, e i èintren per stari: e l' ultem stat d' st' om dvèinta piz dèl prem: Aqusè suzzdrà anc a sta stirpa iniqua.

46 In st' mèinter ch' lú seguitava a parlar a quell zèint, su mader, e i su fradì s' trattgneven fora, desiderand d' parlari.

47 E qualcdún i dess: To mader, e i tu fradì ein fora, ch' i t' zèirchen.

48 Ma lú arspòus a chi i parlava: Chi è-la mi mader, e chi en'-i i mi fradì?

49 E aslungand la man vers i su dissepol, al dess: Questi ein la mader, e i fradì, ch' a-i ho.

50 Perchè chi fa la vuluntâ dèl Pader mi, ch' è in-t-i zil: quèll è mi fradêll, e surêlla, e mader.

Cap XIII.

IN quèll dé po Gesú vgnú fora d' casa, stava a seder alla riva dèl mar.

2 E a s' radunò attòurn a lú una gran massa d' popol, in manira ch' intrâ in-t-una barca al s' mess lé a seder: e tútt al popol arstò in-t-la spiaza,

3 E a i parlò d' purassâ coss cún del parabol, dsènd: Ecco ch' un ovra andò per sumnar.

4 E in quèll mèinter, ch' al buttava la smèint, una part cascò per la strâ, e i usì dl' aria i andònn sòuvra, es la magnònn.

5 Una part cascò fra i sass, dòv a n' i era gran têrra: e súbit al dspuntò fora, perchè al trèin n' era fònd.

6 Ma alzâ ch' s' fú al sòul al l' arscaldò: e n' avènd radis, al se sccò.

7 Un' altra part cascò fra i spein: e questi chersènd i l' affugònn.

8 Un' altra finalmèint cascò sòuvra una bona têrra: e la fé frutt, dòv zèint pr ún, dòv ssanta, dòv trèinta.

9 Chi ha urècc' da intènder, intènda.

10 E accustands' a lú i su dissepol, i i dessen: Per cossa parlet' a lòur cún del parabol?

11 E lú arspundènd, dess a lòur: Perchè a vú è stâ cunzèss d' intènder i misteri dèl règn di zil: ma quèst n' è stâ cunzèss a lòur.

12 Perchè srà dâ a quèll, ch' ha, e al vivrà in-t-l' abbundanza: ma a quèll, ch' n' ha, a i srà tolt anc quèll, ch' l' ha.

13 E per quèst me a i parl a lòur cún del parabol: perchè vdènd i n' vèden, e udènd i n' oden, es n' intènden.

14 E in lòur a s' verefica la profezì d' Isaì, ch' dis: A udirì cún el vostr' urècc', e a n' intendrì: a guardarì cún i vustr ucc', e a n' vdrì.

15 Perchè st popol ha un cor insensebil, es è dur d' urècc' es ha assrâ i ucc': perchè a sort i n' vèden cún i ucc', i n' oden cún el-i urècc', i n' intènden cún al cor, perchè po i s' cunverten, e me a i guaressa.

16 Ma i vustr ucc' ch' vèden, e el vostr' urecc', ch' oden ein beat.

17 Perchè a v' deg in verità, che tant profeta, e tant giúst desiderònn d' vèder quèll, che vú vdì, e i n' al vesten: e d' udir quèll ch' á udì, e i n' l' udénn.

18 Sentì dònca la parabola dl om, ch' sèmna.

19 Chi ascòulta la parola dèl règn, e al n' i dà mèint, vein al malegn, es tol quèll, ch' era semnâ in-t-al

so cor: quèst è quèll, ch' ha arzvú la smèint dri alla strâ.

20 Quèll ch' rizèv la smèint in mêzz al pred, l' è quèll, ch' ascòulta la parola, e súbit al la rizèv cún cuntintèzza:

21 Ma al n' ha in se radis, e la dura poc. E vgnènd la tribulaziòn e la persecuziòn a causa dla parola, súbit l' è scandalizzâ.

22 Quèll ch' rizèv la smèint fra i spein, l' è quèll ch' ascòulta la parola: ma el luseing dèl secol presèint, e l' illusiòn dèl ricchèzz affughen la parola, e per quèst l' a n' pol far frutt.

23 Ma quèll ch' rizèv la smèint in-t-un bòn trèin, l' è quèll, ch' ascòulta la parola, e a i dà mèint, e a in' porta frutt, e quèst rènd al zèint, quèll al ssanta, e qul' alter al trèinta pr ún.

24 A i spiegò un' altra parabola, dsènd: Al règn di zil è semil a un om, al qual semnò in-t-al so camp dla bona smèint.

25 Ma in-t-al tèimp, ch' i omen durmeven, al so nmig i andò, e semnò dla zizania in mêzz al gran, e po andò vi.

26 Quand fú chersú l' erba, e ch' arrivò al frutt, allòura saltò fora anc la zizania.

27 E i servitur dèl cap ed' famèia s' i accustònn, es i dessen: Padròun, a n' avì semnâ dla bona smèint in-t-al voster camp? Com dònca i è la zizania?

28 E lú arspòus a lòur: Qualc om nmig ha fatt quèst. E i servitur i dessen: Vlìv' ch' andamn' a coierla?

29 E lú i arspòus: No: perchè cuiènd la zizania, a n' strappadi cún quèlla anc al gran.

30 Lassâ, che l' úna e l' alter crèssa fena all' arcolt, e al tèimp dl' arcolt a dirò ai med'dur: Strappâ in prem lug la zizania, e ligâla in fass per brusarla: al gran po mittìl' in-t-al mi granar.

31 A i spiegò un' altra parabola dsènd: Al règn di zil è semil a un gran d' senapa, ch' un om tols, es semnò in-t-al so camp:

32 La qual è bèin la piú mnuda d' tútt el smèint: ma chersú ch' la sia, l' è piú granda d' tútt i legúm, e la dvèinta un alber tant alt, ch' i usì dl' aria van a fermars' sòuvra i su ram.

33 Un' altra parabola al dess a lòur. L' è semil al règn di zil a un pêzz d' livadur, ch' una donna mèsda cún trèi stara d' fareina, fein ch' la sia tútta livâ.

34 Tútti sti coss Gesú li dess a quell zèint per mêzz d' parabol: e a n' parlava mai a lòur sèinza parabol:

35 Perchè s' verificass aqusé quèll', ch' era stâ dett dal profeta: Avrirò la mi bòcca in parabol, a farò cgnosser del coss, che dalla creaziòn del mònd ein stâ sèimper nascosti.

36 Allòura Gesú, dòp ch' l' av lizenziâ al popol, al s' in' turnò a casa: e i su dissepol accustâ a lú i dessen: Spieghez' la parabola dla zizania in-t-al camp.

37 E lú arspundènd i dess a lòur: Quèll, ch' sèmna la bona smèint, l' è al Fiol dl om.

38 Al camp è al mònd. La bona smèint, i ein i fiù dèl règn. La zizania po, i ein i fiù dèl malegn.

39 Al nmig, ch' l' ha-semnâ, l' è al diavel. L' arcolt, l' è la fein dèl mònd: i med'dur, i ein i anzel.

40 Siccòm dònca a s' cói la zizania, e la s' brusa: aqusé suzzdrà alla fein dèl secol.

41 Al Fiol dl om mandarà i su anzel, e i turràn vi dal so règn tútt i scandel, e tútt qui, ch' operen l' iniquitâ:

42 E i ficcaràn in-t-la furnas d' fug. Lé a i è un piant, e un sgrinzlir d' deint.

43 Alloùra i giúst lustraràn com è al sòul in-t-al règn d' so Pader. Chi ha urecc' da intènder, intènda.

44 D' piú al règn di zil è semil a un tsor arpiattâ in-

t-un camp: al qual tsor, quand un om l' ha truvâ, al l' arpònd, e tútt alligher per quèst al va, es vênd tútt quèll, ch' l' ha, es còmpra quèll camp.

45 L' è anc semil al règn di zil a un mercant, ch' zèirca del bon' perel.

46 Al qual truvâ ch' l' ava una perla d' gran valòur, al va, es vênd tútt quèll, ch' l' ha, es la còmpra.

47 L' è anc semil al règn di zil a una rèid ficcâ in mar, ch' tira, sú tútt el fatta d' pess.

48 La qual, quand la fù peina, i pscadur la tirònn fora, e mess a seder in-t-la spònda, i separònn, es messn i bon in-t-i vas, e buttònn vi i cattiv.

49 Aqusé suzzdrà al finir dèl mònd: i anzel vgneràn, e dal mêzz di giúst i cavaràn vi i cattiv,

50 E i ficcaràn in-t-la furnas ed' fug, dov i è piant, e sgrinzlir d' deint.

51 Avìv' intèis tútti sti coss? Lòur i arspòusen: Sé, Sgnòur.

52 E lù dess a loùr: Per quèst ògni scriba instrué pr al règn di zil, è semil a un pader d' famèia, al qual tol fora dalla so dspèinsa robba nova e robba usâ.

53 Terminâ ch' av Gesú sti parabol, al parté de d' là.

54 E andâ ch' al fú allà so patria, l' insgnava in-t-el

sinagog d' lòur, in mod ch' i arstaven incantâ, e i dseven: Com hâl' mai qustú tanta sapièinza, e miraquel?

55 Al n' è fiol d' un artesta? La n' è so mader quèlla, ch' s' ciama Marì, e su fradì qui, ch' s' ciamen Iachem, Iusêf, Simòn, e Giuda:

56 E tútti el sòu surêll el n' ein forsi fra d' nú? Da che banda dònca ein'-el vgnú a qustú tútti sti gran coss?

57 E i arstaven scandalizzâ d' lú. Ma Gesú i dess a lòur: Un profeta al n' è sèinza unòur, for che in-t-la so patria e in cà so.

58 E qué a n' fé purassâ miraquel, perchè qulòur eren sèinza fèid.

Cap XIV.

IN quèll tèimp Erod al tetrarca sinté parlar del coss d' Gesú:

2 E al dess ai su curtsan: Quèst è Zvann al Battesta: lú è arsussitâ, e per quèst fa effêtt in lú la virtú di miraquel.

3 Siccòm Erod aveva fatt ciappar, e ligar Zvann: e al l' aveva mess in persòn a mutiv d' Erodiade muier d' so fradêll.

4 Perché Zvann i dseva: A n' t' è permèss d' tgnir qustì.

5 E vlènd Erod farel' murir, l' avé pora dèl popol: perchè i al tgneven pr un profeta.

6 Ma in-t-al dé natalezi d' Erod la fiola d' Erodiade ballò in mêzz, e la piasé a Erod.

7 In mod ch' al prumèss cùn zuramèint d' dari qualúnqu cossa la i avess dmandâ.

8 E lì sedotta dalla mader: Dam' qué, la i dess, in-t-un bazil la têsta d' Zambattesta.

9 L' arstò murtificâ al rê: ma a causa dèl zuramèint, e di cunvitâ, al cmandò ch' la i fúss dâ.

10 E al mandò a taiar la têsta a Zvann in persòn.

11 E fù purtâ in-t-un bazil sta têsta, e dâ alla ragazza, e quèsta la presentò a so mader.

12 E i su dissepol andònn a torr al so corp, es al suplénn: es andònn a dar la nova a Gesú.

13 E Gesú avènd sintú quèst, al s' n' andò d' là in barca in-t-un sit appartâ e dsert: e avènd al popol savú quèst, dal sòu zittâ i teinsen dri a lú.

14 E vgnú fora dalla barca al vest un gran popol, e al s' mess a cumpassiòn d' lú, es guaré i su ammalâ.

15 Ma vgnènd sira, i su dissepol s' accustònn a lú,

es i dessen: Al lug è dsert, e l'òura è zà passâ: lizèinzia al popol, perchè al vada pr i villagg a cumprar da magnar.

16 Ma Gesú dess a lòur: I n' han bisògn d' andar vi: dâi vú da magnar.

17 Lòur i arspòusen: A n' avèin qué alter ch' zeinqu panett, e du pess.

18 E lú i dess a loùr: Dâmi qué.

19 E avènd urdnâ al popol d' metters' a sedr in-t-l' erba, al tols i zeinqu panett, e i du pess, alzâ i ucc' al zil, benedé, e spzzò, es dé ai dissepol i panett, e i dissepol al popol.

20 E tútt magnònn, e s' saziònn. E i colsen dòdś panir pein d' avanz.

21 Qui po, ch' aveven magnâ eren zeinqumella omen, sèinza el donn, e i ragazz.

22 E súbit súbit Gesú ubbligò i su dissepol a muntar in barca, e andar a qul' altra riva a aspttarel', in quèll mèinter, ch' lú lizenziava al popol.

23 E lizenziâ al popol, l' andò da per lú sú in-t-un mònt per far uraziòn. E quand veins sira l' era lú sòul in quèll sit.

24 Ma in st mèinter la barca era in mêzz al mar sbattú dai flutt: perchè al vèint era cuntrari.

25 Ma alla quarta vizellia dla nott, Gesù camminand per mar andò vers lòur.

26 E i dissepol vdènd, ch' al camminava per mar, i s' inspurénn, e i dseven : Quèsta è una fantasma. E per la pora i s' messn a strillar.

27 Ma súbit Gesú i parlò, es dess : Fâv' anem : a sòn me, n' avâ pora.

28 Pir i arspòus: Sgnòur, s' t' ì te, cmandem d' vgnir da te pr el-i aqu.

29 E lú i dess: Vèin. E Pir vgnú zò dalla barca, camminava sòuvra l' aqua pr andar da Gesú.

30 Ma usservand, ch' tirava un gran vèint, al s' inspuré: e prinzipiand a star sòtt' aqua, l' alzò la vòus, zigand, es dess : Sgnòur, salvem'.

31 Gesú i aslungò la man, al le ciappò, es i dess : Om d' poca fèid, perchè hât' dubitâ ?

32 E essènd muntâ insèm in-t-la barca, al vèint s' quietò.

33 Ma qui, ch' eren in-t-la barca, i s' avsinònn a lú, es l' adurònn, dsènd : T' t' ì veramèint al Fiol de Dio.

34 E passâ al lag, i andònn in-t-la têrra d' Genesar.

35 E la zèint ed' quèll lug avèndl' arcgnussú, i mandònn per tútt al pàeis d' intòuren, es i presentònn tútt i ammalâ.

36 E i dmandònn a lú in grazia, che questi tuccassen sòul l' urêll dla so vêsta. E tútt qui, ch' la tuccònn, fúnn arsanâ.

Cap XV.

ALLÒURA s' accustònn a lú di Scribi, e di Farisì d' Gerusalemm, e i dessen:

2 Per ch' mutiv i tu dissepol n' usserven el tradiziòn di anzian? perchè in' s' laven el man, quand i magnen.

3 Ma lú arspòus: E anca vú alter percossa n' usservâv' al cmand de Dio in grazia dla vostra tradiziòn? Perchè Dio ha dett:

4 Unòura al pader e la mader, e: Chi maledirà al pader, e la mader, sia cundannâ a mort.

5 Ma vú alter a dsì: Qualúnqu sia prà dir al pader, e alla mader: Qualúnqu offerta sia fatta da me, zuvrà a te:

6 E al n' assistrà al pader, e la mader: e avì cún la vostra tradiziòn dstrútt al cmandamèint de Dio.

7 Ipocrit, benessem profetizzò d' vú alter Isaì, dsènd:

8 St popol m' unòura cún el parol: ma al so cor è luntan da me.

9 E inutilmèint i m' unoùren, insgnand el duttrein e i cmandameint di omen.

10 E ciamâ a se quell zèint, a i déss: Udì, e intindì.

11 Non quèll, ch' èintra per la bòcca, insporca l' om: ma quèll, ch' vein fora dla bòcca, quèst è quéll, ch' rênd l' om imbrattâ.

12 Allòura i dissepol avsinâ a lú, i i dessen: Sât', ch' i Farisì, udé st dscòurs, i s' n' ein scandalizzâ?

13 Ma lú i arspòus: Qualúnqu pianta, ch' en' sia stâ piantâ dal mi Pader zelêst, srà cavâ dal radis.

14 N' badâ a lòur, i ein urb, e cunduttur d' urb. E s' un orb in' cundus un alter, i caschen tútt du in-t-al foss.

15 Pir alloùra saltò sú, es dess: Spiega a nú sta parabola.

16 Ma lú dess: Sìv' anc a vú alter adêss sèinza intellètt?

17 Vú n' capì, che tútt quell, ch' èintra per bòcca, passa in-t-al vèinter, e da lé al và per dsgumbramèint dèl corp?

18 Ma quèll, ch' vein fora dalla bòcca, s' tol dal cor, e quèst insporca l' om:

19 Perchè tútt i pinsir cattiv scaturessen dal cor, i

umizidi, i adulteri, el furnicaziòn, i rubameint, el testimonianz fals, el murmuraziòn.

20 Quèsti ein el coss, ch' insporchen l' om. Ma al magnar sèinza lavars' el man, n' insporca l' om.

21 E lassand Gesú quèll lug al s' ritirò dalla part d' Tiro e d' Sidon.

22 Quand all' impruvis una donna cananea vgnú da qui cunturn alzò la voùs, dsèndi: Av pietâ d' me, Sgnòur, fiol d' David: la mi fiola è malamèint turmintâ dal demoni.

23 Ma lú n' i parlò. E accustands' a lú i su dissepol, i al pregònn, dsèndi: Sbrigla: perchè la s' ziga dri.

24 Ma lú arspòus, e dess: A n' sòn stâ mandâ ch' pr el piguer persi dla cà d' Israel.

25 Ma quèlla s' i accustò, e l' adurò, dsènd: Aiutem', Sgnòur.

26 E lú i arspòus: Al n' è béin fatt torr al pan di fiù, e ficcarl' ai can.

27 Lì però dess: Benessem, Sgnòur: perchè anc i cagnulein magnen el brisel, ch' caschen dalla tavla di su padron.

28 Allouùra Gesú arspòus a lì: O donna, la to fèid è granda: t' suzzeda tútt quèll, che t' desider. E da quèll púnt la so fiola fú arsanâ.

29 E Gesú essènd parté d' là l' andò vers àl mar d' Galilé: e arrivâ d' co d' un mònt, al s' mess lé a seder.

30 E un subess d' popol s' i accustò, cundusènd sig di mút, di urb, e di zupp, e stròpi, e di mondi altr ammalâ: e i messn ai su pi, e lú i guaré:

31 In manira che quèll popol arstava maraviâ, vdènd, che i mút parlaven, i zupp camminaven, e i urb vdeven: e i daven d' tútt quèst gloria al Dio d' Israel.

32 Ma Gesú ciamò a se i su dissepol, es dess: A-i ho cumpassiòn d' st popol, perchè l' è tri dé ch' i stan sèimper cún me, e i n' han nieint da magnar: e a n' vói, ch' i vaden vi a dzún, perchè a n' i vegna per la strâ di smalvein.

33 E i dissepol i dessen: Ma dòv cavarèn'-ia in-t-un dsert tant pan da saziar sta gran massa d' zèint.

34 E Gesú i dess a lòur: Quant panett avìv'? E lòur arspòusen: Sêtt, e puc pssein.

35 E lú urdnò a tútt, ch' i sidessen per têrra.

36 E tuland i sêtt panett, e i pess, e ringraziand, a i spzzò, es i dé ai su dissepol, e i dissepol i dénn al popol.

37 E tútt magnònn, e s' saziònn. Es colsen sêtt sport peini di pzzù avanzâ.

38 E qui, ch' aveven magnâ eren quattermella persòun', sèinza i ragazz e el donn.

39 E lizenziâ al popol, l' entrò in-t-una barca: es andò in-t-i cunturn d' Magedan.

Cap XVI.

E i Farisì, e i Sadducì andònn a truvarel' per tintarel': e i al pregònn a fari vèder qualc prudèzz dal zil.

2 Ma lú i arspòus, es i dess: Alla sira vú dsì: Farà bêll tèimp, perchè al zil è ròss.

3 E alla matteina: Incù srà cattiv tèimp, perchè al zil s' è inscuré.

4 Vú savì dònca distenguer el variaziòn dèl zil: e n' sì da tant ed' distenguer i segn di teimp? Generaziòn malegna, e adultera lì dmanda un prudeg': e alter prudeg' n' i srà accurdâ, che quèll d' Giona profeta. E lassandi lé, l' andò vi.

5 Adêss mo i su dissepol passand d' là dal lag, i s' eren dscurdâ d' torr dèl pan.

6 E Gesú i dess a lòur: Tgnì avert i ucc', e guardâv' dal livadur di Farisì e Sadducì.

7 Ma lòur staven pinsus dèinter d' se, e dseven: A n' avèin tolt pan.

8 E Gesú àvènd cgnussú sta cossa, dess: Percossa stâv' pinsus dèinter d' vú, zèint d' poca fèid, perchè a n' avì pan?

9 A n' riflettì piú, e a n' v' arcurdâ di zeinqu panett pr i zeinqumella omen, e quant misur a-i n' cuiessi?

10 Ne di sêtt panett pr i quattermella omen, e quant sport a-i n' cuiessi?

11 Cmod en' capìv' ch' a v' ho dett, non pr al pan: Guardâv' dal livadur di Farisì, e di Sadducì?

12 Allòura i intèisen, ch' al n' aveva dett d' guardars' dal battbói dèl pan, ma dalla duttreina di Farisì e Sadducì.

13 Gesú po essènd andâ dal part d' Zesaré d' Flepp, l' interrugò i su dissepol, dsènd: Chi disn-i i omen, ch' sia al Fiol dl om?

14 Lòur arspòusen: A i n' è d' qui, ch' disen, ch' l' è Zambattesta, di alter Elì, e di alter Geremì, o ún di profeta.

15 E Gesú i dess: E vú, chi dsìv' vú, ch' me sia?

16 E Simòn Pir arspòus, es dess: Te t' ì al Crést, al fiol de Dio viv.

17 E Gesú arspóus, es i dess: T' ì beat, Simòn Bar-

Jona: perchè non la caren, e al sangu t' l' han fatt savèir, ma al Pader mi, ch' è in-t-i zil.

18 E me deg a te, ch' te t' ì Pir, e che sòuvra a sta preda fabbricarò la mi cisa, e el port dl inferen n' aràn forza còntra d' lì.

19 E me darò a te el ciav dèl règn di zil. E tútt quèll, ch' t' arâ ligâ sòuvra alla têrra, srà ligâ anc in zil: e tútt quèll, ch' t arâ liberâ sòuvra alla têrra, srà liberâ anc in zil.

20 Allòura lú cmandò ai su dissepol, ch' in' dsessen a nssún, ch' lú fúss Gesú Crést.

21 Da lé innanz Gesú cminzò a mustrar ai su dissepol, ch' bisognava, ch' lú andass a Gerusalemm, e ch' lé al suffress gran coss dai anzian, dai Scribi, e dai preinzip di sazerdot; ch' al fúss fatt murir, e ch' l' arsussitass al terz dé.

22 E Pir tirandel' da banda, al cminzò a rimpruverarel' dsènd: Quèst en' srà mai vèir, o Sgnòur: una cossa aqusé fatta la n' t' hâ da suzzeder.

23 E vultands' a Pir, a i dess: Vâ luntan da me, o satana, t' em' dâ scandel: perchè t' n' hâ la sapièinza de Dio, ma quèlla di omen.

24 Allòura Gesú dess ai su dissepol: Chi vol vgnir

dri a me, arnega se stèss, toia in man la so cròus, e ch' a m' tegna dri.

25 Perchè chi, vrrà salvar l' anma so, la perdrà: e chi perdrà l' anma so pr amòur mi, la truvarà.

26 E per veritâ cossa zova all' om al guadagnar tútt al mònd, se po al perd l' anma? O cossa darà l' om in cambi dl' anma so?

27 Perchè al Fiol dl' om vgnerà in-t-la gloria dèl Pader so cún i su anzel: e allòura al darà a tútt quèll, ch' i s' ein meritâ cún el sòu oper.

28 In veritâ me a v' deg, tra qui, ch' ein qué preseint, a i n' è d' qui, ch' en' murirán, prema ch' i vèden al Fiol dl' om intrar in-t-al so règn.

Cap XVII.

SI dé dòp Gesú tols sig Pir, Iachem, e Zvann so fradêll, e a i cundúss sú in-t-un mònt, ún separâ dall' alter:

2 E dinanz a lòur al cambiò figura. Al so mustazz era luminòus com al sòul: e la so vêsta bianca com è la nèiv.

3 E in-t-un púnt a lòur a i cumpars Mosè e Elì, ch' dscurreven cún lú.

4 Pir cminzò a parlar, es dess a Gesú: Sgnòur, l' è una bona cossa per nú a star qué: s' a t' pias, fèin qué tri padilion, ún per te, ún per Mosè, e ún pr Elì.

5 E prema ch' al finess ed' parlar, ecco che una núvla cún gran splendòur i fé òmbra. Ed ecco dalla núvla una vòus, ch' dess: Quèst è al mi Fiol dilett, in-t-al qual me a m' sòn cumpiasú: ascultâl'.

6 Dòp sintù quèst i dissepol cascònn a buccòn per têrra, es avénn una gran pora.

7 Ma Gesú s' accustò a lòur, e a i tuccò: es i dess: Livâv' sú, e n' avâ pora.

8 E alzand i ucc', i n' vestn enssún, fora sòul d' Gesú.

9 E in-t-al vgnir zò dal mònt, Gesú cmandò a lòur, dsènd: En' dsì a nssún quèll, ch' avì vest, prema ch' al Fiol dl om sia arsussitâ da mort.

10 E i dissepol l' interrugònn, dsènd: Perchè dònca i Scribi disen, ch' prema ha da vgnir Elì?

11 E lú i arspòus: Zert, che prema è per vgnir Elì, e al turnarà el coss tútti in òurden.

12 Ma me a v' deg, ch' Elì è zà vgnú, e i n' l' han cgnussú, ma i han fatt a lú tútt quèll, ch' i han vlú. E in-t-l' istèssa manira srà trattâ da lòur al Fiol dl om.

13 Allòura i dissepol intèisen, ch' l' aveva parlâ a lòur d' Zambattesta.

14 Essènd lú arrivâ dòv' era tútt al popol, a s' i accustò un om, e al s' mess in znocc' dinanz a lú, dsènd: Sgnòur, av pietâ d' mi fiol, perchè l' è lunadg, e al patess purassâ: perchè spèss al casca in-t-al fug, e spèss in-t-l' aqua.

15 E me a l' ho presentâ ai tu dissepol, e i n' l' han pssú guarir.

16 Ma Gesú arspòus, es dess: O generaziòn sèinza fèid e cattiva, sein a quand starò-ia cún vú? sein a quand v' arò-ia da suppurtar? Cundusìl' qué da me.

17 E Gesú bravò al demoni, e quèst andò vi dal tusètt, al qual da quèll mumèint s' arsanò.

18 Allòura i dissepol ciamònn da banda Gesú, e i i dessen: Per ch' mutiv n' i avèn'-ia pssú mandar vi?

19 Gesú i arspòus: Per la mancanza d' fèid. Perchè in veritâ me a v' deg, s' arì fèid quant' un granèll d' senapa, a prì dir a st' mònt: Passa da quèst a quèll lug, e al passarà, e nssúna cossa ev' srà impussebil.

20 Ma sta sorta d' demoni en' s' manda vi, che cún l' uraziòn, e al dzún.

21 E in quèll mèinter, ch' i s' trattgneven in Galilé, Gesú i dess: Al Fiol dl om ha da êsser mess in-t-el man di omen;

22 E i al faràn murir, e lú arsussitarà al terz dé: E lòur arstònn afflétt purassâ.

23 Essènd po andâ a Cafarnao, qui, ch' arscudeven el dòu dramm, s' accustònn a Pir, e i i dessen: Al voster Mèster a n' paga lú el dòu dramm?

24 E lú arspòus: Zerto, ch' sé. E intrâ ch' al fú in casa, Gesú per prem i dess: Cossa t' par d' quèst, o Simòn: I rê dla têrra da chi rizèvn-i al tribut, o al zèins? dai su fiù, o dai strani?

25 Dai strani, arspòus Pir: e Gesú replicò: Dònca i fiù ein esèint.

26 Cún tútt quèst per n' i dar scandel, vâ al mar, e bútta zò l' am: e ciappa al prem pèss, ch' vgnerà sú: e averta ch' t' i av la bòcca, t' i truvarâ la munèida: tùla, e paga per me, e per te.

CAP XVIII.

IN-T-L' istèss tèimp i dissepol s' avsinònn a Gesú, e i i dessen: Chi è mai al piú grand in-t-al règn di zil?

2 E Gesú ciamand a se un fandsein, al le mess in mêzz a lòur,

3 E al dess: In veritâ me a v' deg, che s' a n' av'

cunvertirì, e a n' dvintarì com st' fandsein, a n' intrarì in-t-al règn di zil.

4 Chi in conseguèinza s' farà pznein com è st fandsein, quèll srà al piú grand in-t-al règn di zil.

5 E chi in mi nom azzttarà un fandsein com è quèst, azzètta me stèss.

6 Chi po scandalizzarà qualcdún d' sti cinein, ch' crèden in me, al srev mei per lú ch' a i fúss attaccâ al coll una masna da asen, e ch' al fúss affugâ in fònd al mar.

7 Guai al mònd per causa di scandel. Perchè l' è cossa nezessaria, ch' i sia di scandel: ma guai all' om, se per so còulpa vein al scandel.

8 Che s' la to man, o al to pê t' serev d' scandel: trònchi, e fecchi vi da te: l' è mei per te arrivar alla veta cún un pê, o una man, che cún tútt dòu el man, o tútt du i pi êsser cundannâ al fug etern.

9 E s' al to occ' t' è causa d' scandel, cavtel', e fecchel' luntan da te: l' è mei per te intrar in-t-la veta cún un occ' sòul, che cún du ucc' êsser buttâ in-t-al fug dl inferen.

10 Guardâv' dal dsprezzar qualcdún d' sti cinein: perchè me a v' fag savèir, che i su anzel in zil vèden sèimper la fazza del Pader mi, ch' è in zil.

11 Per la rasòn, ch' al Fiol dl om è vgnú a salvar quèll, ch' s' era pers.

12 Cossa v' par? s' un om ha zèint piguer, e úna d' quèsti se smarress: lú al n' abbandòuna 'l-i alter nunantanov, e al va in-t-i mont a zercar quèlla, ch' se smarré?

13 E s' l' arriussess a truvarla: in verità a v' deg, l' ha piú allgrèzza per quèsta, che pr' el nunantanov, ch' en' s' eren smarré.

14 Aqusé la n' è vuluntâ dèl Pader voster, ch' è in zil, ch' ún sòul d' sti cinein vada a perir.

15 Che se to fradêll ha fatt una qualc mancanza còntra d' te, vâ, currèzel' fra te, e lú sòul: e s' lú t' ascòulta t' hâ guadagnâ to fradêll.

16 Se po a n' t' ascòulta, tù tig anc una persòuna, o dòu, e aqusé cún al depost d' du, o tri tstimoni è pruvâ al fatt.

17 E s' a n' farà cas d' questi, fâl' savèir alla cisa. E s' al n' ascòulta nianc la cisa, trattel' com un gentil, e com pubblican.

18 In verità a v' deg, tútt quèll, ch' a ligarì sòuvra alla têrra, srà ligâ anc in zil: e tútt quèll, ch' a dsligarì sòuvra alla têrra, srà dsligâ anc in zil.

19 A v' deg anc, che s' du d' vú alter s' mittràn d' ac-

cord sòuvra la têrra a dmandar qualúnq cossa, la i srà cunzèssa dal Pader mi, ch' è in zil.

20 Perchè dòv dòu, o trèi persòun' s' uniràn in mi nom, me a i srò lé in mêzz.

21 Allòura Pir accustands' a lú, a i dess: Sgnòur, peccand mi fradêll còntra d' me, quant' volt i ho-ia da perdunar? fein a sêtt volt?

22 Gesú i arspòus: A n' ṭ' deg sêtt volt: ma fein a stanta volt sêtt volt.

23 Per quèst al règn di zil è semil a un rê, ch' vols far i cont cún i su serveint.

24 E avènd prinzipiâ a arvèder la rasòn, a i fú presentâ ún, ch' i era debitòur d' dis mella taleint.

25 E n' avènd qustú al mod d' pagar, al padròun cmandò, ch' al fúss vindú lú, e so muier, e i fiù, e tútt quèll, ch' l' aveva, e ch' a s' pagass al dêbit.

26 Ma al servitòur inznucciâ, al le supplicava cún dir: Av pazeinzia mig, ch' a t' pagarò tútt.

27 Al padròun moss a cumpassiòn d' quèll servitòur, al le liberò, assolvèndel' dal dêbit.

28 Ma parté da lé st servitòur, truvò ún di su cumpagn, ch' i aveva da dar zèint denar: e ciappandel' per la gòula al le strozzava, dsènd: Paghem' quèll, ch' t' m' hâ da dar.

29 E st so cumpagn al le supplicava inznucciâ ai su pi, dsènd: Av pazeinzia mig, ch' a t' pagarò pr intir.

30 Ma quèll n' vols: e l' andò a farel' metter persòn, fein a tant ch' l' avess pagâ.

31 Ma avènd tútt i alter serveint vest un fatt aqusé, i arstònn afflétt purassâ: e i andònn a dir al padròun quèll, ch' era suzzèss.

32 Allòura al padròun al ciamò a se: es i dess: Serv indègn, me a t' ho assolut da tútt quèll dêbit, perchè t' ì arcmandâ a me:

33 T' n' avev dònca anca te avèir cumpassiòn d' un to cumpagn, com me a-i ho avú cumpassiòn d' te?

34 E instizzé al padròun al le cunsgnò ai carnefiz, fein a tant ch' l' avess pagâ tútt i dêbit.

35 In-t-l' istèssa manira farà cún vú al mi zelêst Pader, s' a n' perdunarì d' cor ognún a so fradêll.

Cap XIX.

E FINÉ ch' av Gesú tútt sti dscurs, al s' parté dalla Galilé, es andò vers i cunfein dla Giudé d' là dèl Giurdan,

2 E gran zèint al seguitò, e qué al guaré tútt.

3 E i Farisì andònn a truvarel' per tentarel', e i i

dessen: È-l' lezit all'om ripudiar la muier, qualúnqu' sia al mutiv?

4 Lú i arspòus, es i dess: A n'avì lêtt, che quèll, ch' da prinzepi creò l'om, al creò masti e fèmmna? e al dess:

5 Per quèst l'om lassarà al pader, e la mader, e al starà uné a so muier, e i du sràn una caren sòula.

6 In ein dònca piú du, ma una caren sòula. L'om per quèst n'ha da separar quèll, che Dio ha uné.

7 Ma perchè dònca, lòur dessen, Mosè urdnò d'dar la dmanda dèl ripudi, e separars'?

8 Lú i dess a lòur: A mutiv dla durèzza dèl voster cor Mosè v' dé al permèss d'ripudiar el voster muier: pr alter in-t-al prinzepi la cossa en' fú aqusé.

9 Me però a v' deg, che chi mandarà vi so muier, fora ch' per causa d'adulteri, es in' turrà un' altra, commett un adulteri: e chi spusarà la ripudiâ, commett adulteri.

10 I dissepol dessen a lú: Se quèsta è la cundiziòn dl om riguard alla muier, a n' tòurna al cònt a torr muier.

11 E lú i dess a lòur: Non tútt capessen sta parola, ma qui sòul, ai qual l'è stâ cunzèss.

12 Perchè a i è di eunuc, ch' ein vgnú fora aqusé

dal vèinter dla mader: a i è di eunuc, ch' ein stâ fatt dai omen: es i n' è d' qui, ch' s' ein fatt eunuc da se stess pr amòur dèl règn di zil. Chi pol capir, capessa.

13 Allòura a i fú presentâ di tusett, perchè a i míttess sòuvra el man, e al fess uraziòn. Ma i dissepol i bravaven.

14 E Gesú dess a lòur: Lassâ in pas i fandsein, e n' i impedì d' vgnir da me: perchè al règn di zil è d' questi qué.

15 E avènd impost soùvra d' lòur el man, l' andò vi da quèll sit.

16 Un tal allòura s' accustò a lú, e a i dess: Bòn Mèster, cossa faròia me d' bèin pr' uttgnir la veta eterna?

17 Gesú i arspòus: Perchè m' interrughet' intòurn al bèin? Un sòul è bòn, Idio. Che s' t' bram d' arrivar alla veta, usserva i cmandameint.

18 E quai? lú arspòus. E Gesú dess: N' ammazzar: En' commetter adulteri: En' rubar: En' far testimonianz falsi:

19 Rispêtta al pader, e la mader, e ama al to prossem com te stèss.

20 Lú dess al zòuven: Tútt quèst a l' ho usservâ int-la mi zuventú: cossa em' manca adêss?

21 Gesú i dess: S' t' vù êsser perfètt, vâ, vênd quèll, ch' t' hâ, e dal' ai puvrett, e t' arâ un tsor in zil: e vèin e tèinem' dri.

22 Al zòuven dòp sti parol al s' n' andò murtificâ: perchè l' aveva di mondi pus'siòn.

23 E Gesú dess ai su dissepol: In veritâ a v' deg, che un recc entrarà diffizilmèint in-t-al règn di zil.

24 E d' bèll nov a v' deg, ch' l' è piú fazil pr un camêll al passar per la cròuna d' una agòccia, che pr un recc l' intrar in-t-al règn di zil.

25 Avènd sintú sti coss, i dissepol i arstònn maraviâ di mondi, dsènd: Chi prà dònca salvars'?

26 Ma Gesú dòp ch' a li av guardâ, a i dess: Quèst è impussebil prêss ai omen: ma apprêss a Dio tútt è pussebil.

27 Allòura Pir i arspòus, es dess: Ecco che nú avèin abbandunâ tútt el coss, e a t' sèin vgnú dri a te: cossa srà dònca d' nú?

28 E Gesú i dess: In veritâ a v' deg, che vú ch' a m' avì seguitâ, in-t-la rigeneraziòn, quand al Fiol dl om sidrà in-t-al trono dla so maestâ, a sidrì anca vú sòuvra dòds troni, giudicand el dòds tribù d' Israel.

29 E chi arà abbandunâ la cà, o i fradì, o el surêll,

o al pader, o la mader, o la muier, o i fiù, o i beni pr amòur dèl mi nom, l' arà zèint volt tant, e l' andarà a pussèss dla veta eterna.

30 E tant prem sràn ultem, e tant ultem sràn prem.

Cap XX.

L' È semil al règn di zil a un pader d' famèia, al qual d' prema matteina andò a fermar di lavuradur per la végna.

2 E avènd cunvgnú cún i lavuradur a un denar al dé, a i mandò alla so végna.

3 Essènd andâ fora zirca alla terza òura, a in' vest di alter, ch' stavn in-t-la piazza sèinza far nieint,

4 E a i dess: Andâ anca vú in-t-la mi végna, e a v' darò quèll, ch' srà d' rasòn.

5 E qui andònn. Al veins fora anc un' altra volta zirca all' òura sêsta, e la nona: e al fé l' istèss.

6 Zirca l' undezima po al veins fora, es in' truvò di alter, ch' stavn a vèder, e a i dess: Perchè stâv' qué tútt al dé in ozi?

7 Qui arspòusen: Perchè nssún z' ha tolt a giurnata. E lú i dess: Andâ anca vú in-t-la mi végna.

8 Arrivâ la sira, al padròun dla végna dess al so fattòur : Ciama i lavuradur, e paghi la so merzed, cminzand dai ultem fein ai prem.

9 Vgnú dònca qui, ch'eren andâ zirca all' undezima òura, i avénn un denar pr ún.

10 Vgnú pó anc i prem, i s' pinsònn d' avèir d' piú : ma i avénn anca lòur un denar pr ún.

11 E dòp ch'i l'avénn arzvú i murmurònn còntra al pader d' famèia,

12 Dsènd : Sti ultem han lavurâ un' òura, e t' i hâ trattâ com e nú, ch' avèin suppurtâ al pèis dla giurnata, e dèl cald.

13 Ma lú arspòus a ún d' lòur, e a i dess : Amig, me a n' t' fag, ingiustezia : t' n' hâ cunvgnú cún me a un denar ?

14 Tù al to, e vâ : me a vói dar anc a st ultem quant a-i ho dâ a te.

15 A n' poss dònca far quèll, ch' em' pias ? o al to occ' è cattiv, perchè me a sòn bòn ?

16 Aqusé i ultem sràn i prem, e i prem sràn i ultem. Perchè purassâ ein i ciamâ, e puc i elett.

17 E Gesú andand vers Gerusalemm, ciamò da banda i dòds dissepol, e a i dess :

18 Ecco ch' andèin a Gerusalemm, e al Fiol dl om

srà dâ in-t-el man dí preinzip di sazerdot, e di Scribi, e i al cundannaràn a mort,

19 E i al daràn ai gentili, perchè al sia scherniâ, e flagellâ, e mess in cròus, e lú arsussitarà al terz dé.

20 Allòura s' accustò a lú la mader di fiù d' Zebedèo cún i su fiù, adurandel' e dmandandi qualc cossa.

21 E lú i dess: Cossa vùt'? Quèlla i arspòus: Cmanda, che sti mi du fiù seden ún a man dretta, qul' altr a man stanca in-t-al to règn.

22 Gesú i arspòus, es dess: A n' savì quèll, ch' a v' dmandadi. Pssìv' bèver al caliz, ch' a bevrò me? E lòur i arspòusen: A pssèin.

23 E lú i dess: Sé, ch' a bevrì al mi caliz: ma in quant a seder alla mi dretta o alla stanca a n' tòcca a me l' accurdarvel', ma al srà per qui, ai qual l' è stâ preparâ dal Pader mi.

24 Udènd sta cossa i dis, s' instizzénn cún i du fradì.

25 Ma Gesú i ciamò a se, es i dess: Vú savì, ch' i preinzip del naziòn la fan da padròun sòuvra d' lòur: e i su magnati, li gvernen cún autoritâ.

26 A n' srà aqusé d' vú: ma chi vrrà êsser piú grand tra vú alter, al srà voster minester:

27 E chi fra vú alter vrrà êsser al prem, srà voster servitòur.

28 Siccòm al Fiol dl om n' è vgnú pr êsser servé, ma per servir, e dar la so veta per la redenziòn d' purassâ.

29 E in quèll mèinter, ch' i vgneven fora da Gerico, a i andò dri a lú un subess ed' popol;

30 Ed ecco che du urb, ch' staven a seder dri alla strâ, avènd sintú dir, ch' al passava Gesú, i alzònn la vòus, dsènd: Sgnòur, fiol d' David, av pietâ d' nú.

31 Ma al popol zigava, ch' i stessen quiet. Lòur però urlaven piú fort, dsènd: Sgnòur, fiol d' David, av pietâ d' nú.

32 E Gesú s' fermò, e a i ciamò, es dess a lòur: Cossa vlìv', ch' a v' faga?

33 Sgnòur, lòur arspòusen, che i nustr ucc' s' avren.

34 E Gesú moss a cumpassiòn d' lòur, a i tuccò i ucc'. E súbit i i vesten es i teinsen dri.

CAP XXI.

E AVSINANDS' a Gerusalemm, arrivà ch' i fúnn a Betfage al mònt Ulivet, allòura Gesú mandò du dissepol,

2 Dsènd a lòur: Andâ in-t-al castêll, ch' è qué in

drett, e súbit a truvarì un' asna ligâ, e cún lì al so asnein: dsligâla, e cundusimla:

3 E se un qualcdún ev' dirà cvêll, dsì, ch' al Sgnòur n' ha bisògn: e súbit al v' i lassarà.

4 Però tútt quèst suzzèss, perchè s' adempess quèll, ch' era stâ dett dal profeta, ch' dess:

5 Dsì alla fiola d' Sion: Ecco che al to rê vein da te mansuet, cavalcand un' asna, e un asnein pulèider d' un' asna da zo.

6 I dissepol andònn, es fénn quèll, ch' i aveva cmandâ Gesú.

7 E cundússen l' asna, e l' asnein: i i messen sòuvra d' questi i su vstiari, es al fénn muntar sú.

8 E tanta d' qula zèint dstèis i su abit per la strâ. Di alter taiaven di ram dai alber, es i sparguiaven per la strâ:

9 E qui, ch' andaven innanz, e quì, ch' al seguitaven, zigaven, dsènd: Osanna al fiol d' David: bendètt quell, ch' vein in-t-al nom dèl Sgnòur: osanna in-t-al piú alt di zil.

10 E intrâ ch' al fú in Gerusalemm, tútta la zittâ fé un gran baccan, dmandand: Chi è qustú?

11 I popol però dseven: L' è Gesú al profeta da Nazaret in-t-la Galilé.

12 E Gesú intrò in-t-al tèmpi de Dio, e ficcò fora tútt qui, ch' cumpraven, e ch' vindevn in-t-al tèmpi; e l' arversò el tavel di banchir, e el scrann d' qui, ch' vindevn i pizzon:

13 E a i dess: L' è scrett: La mi casa srà ciamâ casa d' urazión: ma vú l' avì fatta una spelònca d' lader.

14 E i s' accustònn a lú in-t-al tèmpi di urb, e di zupp: e a i guaré.

15 Ma i preinzip di sazerdot, e i Scribi, avènd vest el maravèi uperâ da lú, e i tusett, ch' zigaven in-t-al tèmpi: Osanna al fiol d' David, i s' arrabbénn,

16 E i dessn a lú: Sèintet' quèll, che qustòur disen? Ma Gesú i dess a lòur: Sé ch' a sèint: A n' avì mai lêtt: Dalla bòcca di tusett, e di fandsein d' latt t' hâ rèis perfètta la lod?

17 E lassand qustòur, al s' n' andò fora dla zittâ a Betania: e qué al passò la nott.

18 La matteina po turnand in zittâ, a i veins fam.

19 E vdènd dri alla strâ un alber d' fig, al s' i accustò: e al n' i truvò alter, che del fói, e a i dess: Ch' a n' nassa mai piú da te frutt in etern: e súbit al fig se sccò.

20 I dissepol avènd vest sta cossa, i arstònn incantâ, e i dseven: Com al s' è sccâ in-t-un mumèint?

21 Ma Gesú i arspòus, es i dess: In veritâ a v' deg, che s' arì fèid, e ch' a n' scantinadi, a farì non sòul quèll, ch' è stâ de st fig, ma quand anc a dsadi a st mònt: Movet', e fecchet' in mar, al srà fatt.

22 E tútt quell coss, ch' a dmandarì in uraziòn cherdènd, a li uttgnerì.

23 E essènd andâ al tèmpi, i preinzip di sazerdot, e i anzian dèl popol i s' i accustònn in quèll mèinter, ch' l' insgnava, es i dessen: Cún che autoritâ hât' fatt sti coss? E chi t' ha dâ tanta putèinza?

24 E Gesú i arspòus: Anca me a v' fag un interrugaziòn: e s' vú m' arspundrì, anca me a v' dirò, cún che autoritâ a fag sti coss.

25 Al battèisem d' Zvann d' in dòv è-l' vgnú? dal zil, o dai omen? Ma lòur andaven pinsand dèinter d' se, e i dseven:

26 S' a dirèin dal zil, lú z' dirà: Perchè dònca n' i avìv' cherdú? E s' a dirèin, dai omen, avèin pora dèl popol: perchè tútt tgneven Zvann per profeta.

27 Intant i arspòusen a Gesú: A n' al savèin. E anca lú i dess a lòur: Nianc a me deg a vú alter, cún che autoritâ a fazza tal coss.

28 Ma cossa v' in' par? Un om aveva du fiù, e

accustands' al prem, i dess: Fiol, vâ, lavòura incù in-t-la mi végna.

29 E lú i arspòus: Me n' i vói andar: E po, turnand in se, al i andò.

30 E accustands' al secònd, a i dess l' istèss. E quèst arspòus: A i vag, sgnòur, e pò a n' i andò brisa.

31 Qual di du ha fatta la vuluntâ dèl pader? E lòur arspòusen: Al prem. Gesú i dess: In veritâ a v' deg, ch' i pubblican e el donn d' mònd andaràn innanz a vú al règn de Dio.

32 Perchè Zvann veins da vú in-t-la vi dla giustezia, e vú n' i cherdessi. Ma i pubblican, e el donn d' mònd i cherdénn: e vú vdènd quèst nianc dòp a v' pintessi per crèdri.

33 Sintì un' altra parabola: A i era un pader d' famèia, al qual piantò una végna, e a i piantò d' attòuren una zada, po scavò, es i fé un sit per far l' oli, e fabbricò una tòrr, e al la dé a lavurar ai cuntadein, e po al s' n' andò in paèis luntan.

34 Vgnú po la stasòn di frutt, al mandò i su servitur dai cuntadein a rizèvri.

35 Ma i cuntadein messn el man addoss ai servitur, ún i al bastunònn, un altr i l' ammazzònn, e un altr i al lapidònn.

36 Al mandò dòp di alter servitur ma piú dla prema volta, e questi fúnn trattâ in-t-l' istèssa manira.

37 Finalmèint a i mandò so fiol, dsènd: Mi fiol srà rispettâ.

38 Ma i cuntadein, quand i vestn al fiol, i dessen, fra d' lòur: Quèst è l' ered, vgnì, ammazzèinel', e aqusé arèin la so ereditâ.

39 E i al ciappònn, i al ficcònn fora dla végna, es l' ammazzònn.

40 Turnâ dònca ch' sia al padròun dla végna, cossa faràl' d' qui cuntadein?

41 Lòur arspòusen: Al mandarà in malòra i cattiv: e al darà la so végna a di alter cuntadein, ch' a su tèimp i i daràn el-i intrad.

42 Gesú dess a lòur: A n' avì mai lêtt in-t-el Scrittur: La preda, ch' fú ricusâ da qui, ch' fabbrichen, è dvintâ la fundamental dl angol? Sta cossa è stâ fatta dal Sgnòur, e l' è ai nustr ucc' una cossa miraculoùsa?

43 Per quèst a v' deg, ch' a v' srà tolt al règn de Dio, e al srà dâ a un popol, ch' in' cavarà frutt.

44 E chi cascarà sòuvr' a sta preda, andarâ in brisel: e quèll, ch' la i cascarâ, addoss, l' arstarà asfrittlâ.

45 E avènd i preinzip di sazerdot, e i Farisì sintú el sòu parabol, i capénn, ch' al parlava d' loùr.

46 E zercand ed' mettri el man addoss, i avénn pora dèl popol: perchè al tgneva Gesú per profeta.

Cap XXII.

E GESÚ turnò a cminzar a parlar cún lòur in del parabol, dsènd:

2 Al règn di zil è semil a un rê, al qual fé al spusalezi dèl so fiol.

3 E al mandò di su servitur a ciamar i invidâ al nozz, e in' vlevn andari.

4 A i mandò dòp di alter servitur, dsènd: Dsì ai invidâ: Al mi dsnar è zà in òurden, a s'è ammazzâ i bu e i animal ingrassâ, e tútt è prònt: vgnì al nozz.

5 Ma qui en' s' in' dénn pr intis: e i s' n' andònn, chi alla so campagna, chi al so negozi:

6 Di alter po ciappònn sti servitur, e i trattònn bestialmèint, e i ammazzònn.

7 Al rê, quand l' udé sta cossa, al s' arrabbé: e mandand i su suldâ, al mandò in prezipezi sti assassein, es i fé brusar la zittâ.

8 Allòura al dess ai su servitur: El nozz ern all' òurden, ma qui, ch' eren stâ invidâ n' in' fúnn degn.

9 Andâ dònca fein d' co del strâ, e ciamâ al nozz tútt qui, ch' a truvarì.

10 E i servitur andònn pr el strâ, i tolsen tútt qui, ch' i truvònn, e bon e cattiv: e al banchètt fú pein d' cunvitâ.

11 Ma intrâ al rê per vèder i cunvitâ, l' usservò un om, ch' n' era in abit da nozz.

12 E a i dess: Amig, com ìt' vgnú qué sèinza l' abit da nozz? Ma quèll n' arspòus nieint.

13 Allòura al rê dess ai su minester: Ligâl' pr el man e pr i pi, e buttâl' fora all' oscuritâ: lé a i srà piant, e sgrinzlamèint di deint.

14 Perchè i ciamâ ein purassâ, ma i elett puc.

15 Allòura i Farisì ritirands' i teinsen fra d' lòur cunsei pr attrapplarl' in-t-el parol.

16 E i mandònn da lú i su scular, cún di Erodian, i qual dessen: Mèster, nú savèin, che te t' n' ì busader, e ch' t' insègn la strâ de Dio secònd la veritâ sèinza badar a nssún: perchè t' en' guard in fazza ai omen:

17 Spiega dònca a nú al to parèir: È-la cossa lezita, o no pagar al tribut a Zèiser?

18 Ma Gesú cgnussènd la malezia so d' lòur, al dess: Ipocrit, perchè m' tintâv'?

19 Mustrâm' la munèida dèl tribut. E lòur i presentònn un denar.

20 E Gesú i dess a lòur: D'chi è st' imagin, e st' inscriziòn?

21 I arspòusen: D' Zèiser: Allòura lú i dèss: Dâ dònca a Zèiser quèll, ch' è d' Zèiser: e a Dio quèll, ch' è de Dio.

22 Avènd sintú sti coss, i arstònn sbalurdé, e lassandel' i s' n' andònn.

23 In quèll dé i Sadducì, ch' neghen la risurreziòn, i l' andònn a truvar, e i l' interrugònn,

24 Dsènd: Mèster, Mosè ha dett: S' ún mor sèinza fiù, so fradêll spòusa la vèdva, e ch' al daga dla dissendèinza al fradêll.

25 A i era dònca fra d' nú sêtt fradì: e al prem, ch' aveva tolt muier veins a murir: e n' avènd fiù, al lassò so muier al fradêll.

26 L' istèss fú dèl secònd, e dèl terz fein' al sêttem.

27 Finalmèint ultma d' tútt muré anc la donna.

28 Alla risurreziòn dònca d' chi srà-la muier di sêtt? perchè i l' han avú tútt.

29 Ma Gesú i arspòus: A si in erròur, perchè a n' intindì el Scrittur, nè la putèinza de Dio.

30 Perchè allà risurreziòn nè i omen tolen muier, nè el donn maré: ma i ein com è i anzel de Dio in zil.

31 Riguard po alla risurreziòn di murt vú a n' avì lêtt quèll, ch' Dio fé intènder, dsènd a vú:

32 A sòn al Dio d' Abram, al Dio d' Isac, al Dio d' Giacob? Lú al n' è al Dio di murt, ma di viv.

33 Dòp udé sti coss, quell zèint ammiraven la so duttreina.

34 Ma i Farisì avènd savú, ch' l' aveva assrâ la bòcca ai Sadducì, i s' unénn tútt insèm:

35 E ún d' lòur duttòur dla lèz l' interrugò per tentarel':

36 Mèster, qual è al gran cmandamèint dla lèz?

37 Gesú i dess: T' amarâ al Sgnòur Idio to cún tútt al cor, e cún tútta l' anma to, e cún tútt al to spirit.

38 Quèst è al piú grand, e prem cmandamèint.

39 Al secònd po è semil a quèst: T' amarâ al to prossem, com t' am te stèss.

40 Da sti du cmandamèint tútta quanta la lèz, e i profeta han al so fundamèint.

41 E truvands' uné tútt insèm i Farisì, Gesú i dmandò,

42 Dsènd: Cossa ev' par d' Crést? d' chi è-l' fiol? I i arspòusen: D' David.

43 E lú i dess a lòur: Com dònca David in spirit al ciamel' Sgnòur, dsend:

44 Al Sgnòur ha dett al mi Sgnòur: Sed alla mi man dretta, sein a tant ch' a metta i tu nmig per scabèll ai tu pi?

45 Se dònca David al ciama Sgnòur, com è-l' mo so fiol?

46 Nssún pssé replicar una parola: e da quèll dé a n' i fú piú enssún, ch' avess curagg' d' interrugarel'.

CAP XXIII.

ALLÒURA Gesú parlò a quell zèint, e ai su dissepol,

2 Dsènd: I Scribi, e i Farisì andònn a seder sú in-t-la cattedra d' Mosè.

3 E per quèst usservâ, e fâ tútt quèll, ch' i v' diràn: ma n' fâ quèll, ch' i fan lòur: perchè i disen, ma i n' fan.

4 Perchè i ammassen del som pesanti, ch' en s' polen purtar, e i li metten sú in-t-el spall di omen: ma per lòur i n' el volen mover nianc cún un did.

5 I fan po tútt el sòu uperaziòn pr' êsser usservâ

dai omen: perchè i porten più larghi el filazèri, e piú longhi el franz dla vêsta.

6 E i amen i prem post in-t-el zèn', e el premi carig in-t-el sinagog,

7 E d'êsser salutâ in-t-la piazza, e d'êsser ciamâ mester dalla zèint.

8 Ma vú en'vladi êsser ciamâ mester: perchè ún sòul è al voster Mèster, e vú sì tútt fradì.

9 E a n'avì da ciamar sòuvra a sta têrra enssún per voster pader: perchè al sòul Pader voster è quèll, ch' stà in zil.

10 E ch' a n' siadi ciamâ mester: perché l' únic voster Mèster è al Crést.

11 Chi srà da piú fra vú alter, srà voster servitòur.

12 E chi s'innalzarà, srà umiliâ: e chi s'umiliarà, srà innalzâ.

13 Ma guai a vú, Scribi e Farisì ipocrit: perchè assrâv' in fazza ai omen al règn di zil. Perchè nè vú i intrâ, e a n' lassâ, ch' i èintra qui, ch' stan pr intrar.

14 Guai a vú, Scribi e Farisì ipocrit: perchè cún al pretèst d'dir del-i uraziòn purassâ a cunsumâ el cà del vèdvi: per quèst a srì giudicâ cún piú rigòur.

15 Guai a vú, Scribi e Farisì ipocrit: perchè a v'affadigâ per mar e per têrra, per truvar' ún dla vostra

fatta: e quand a l' avì truvà, al fâ dvintar fiol dl inferen al dòppi d' vú.

16 Guai a vú cunduttur urb, ch' a dsì: Ch' ún ava zurâ pr al tèmpi, al n' è nieint: ma s' l' ha zurà per l' or dèl tèmpi, al rèsta ubbligâ.

17 Matt, e urb: Ma cossa è da piú, l' or, o al tèmpi, ch' santefica l' or?

18 E ch' ún ava zurâ per l' altar, al n' è nieint: ma chi arà zurâ per l' ufferta, ch' i è sòuvra, rèsta ubbligâ.

19 Urb: Ma cossa è da piú, l' ufferta, o l' altar, ch' santefica l' ufferta?

20 Chi dònca zura per l' altar, zura per lú, e per tútti el coss, ch' i ein sòuvra.

21 E chi zura pr' al tèmpi, zura per lú, e per quèll, ch' l' abita.

22 E chi zura pr al zil, zura pr al trono de Dio, e per quèll, chi i sed sú.

23 Guai a vú, Scribi e Farisì ipocrit: ch' a pagâ la dezima dla mèinta, e dl anet, e dèl cumein, e avì trascurâ al piú essenzial dla lèz, la giustezia, la misericordia, e la fèid. Sti coss l' era nezessari, ch' a li fessi, e quell-i alter, ch' a n' el tralassassi.

24 Cunduttur urb, ch' a sculâ un mussein, e a mandâ zò un camêll.

25 Guai a vú, Scribi e Farisì ipocrit, perchè a lavâ al per d' fora dèl bicchir e dèl piatt: per d' dèinter po a sì pein d' furfanterì, e d' spurchezia.

26 Farisèo orb, lava prema al per d'dèinter dèl bicchir e dèl piatt, perchè anc al per d' fora dvèinta nètt.

27 Guai a vú, Scribi e Farisì ipocrit: perchè a sì semil ai sepulcr imbiancâ, che per d'fora alla zèint i paren bi, ma dèinter i ein pein d'oss d' mort, e d' tútt el purcarì.

28 Aqusé anca vú alter all' esterna parì giúst alla zèint: ma dèintr a sì pein d' ipocrisì, e d' iniquitâ.

29 Guai a vú, Scribi e Farisì ipocrit, ch' a fabbricâ di sepulcr ai profeta, e a fâ bi i monumeint di giúst,

30 E a dsì: S' nú a-i fússen stâ ai teimp di nuster pader, a n' srénn stâ compliz cún lòur dèl sangu di profeta.

31 Aqusé a pruvâ còntra vú stess, ch' a sì fiù d' qui, ch' ammazzònn i profeta.

32 Mttì pur vú al còulm alla misura di pader vuster.

33 Serpeint, razza d' veper, com' scapparìv' vú alter dalla cundanna dl inferen?

34 Per quèst ecco ch' me a v' mand di profeta, e di savi, e di scribi, e d' questi a i n' ammazzarì, a i n' mittrì

in cròus, a i n' flagellarì in-t-el voster sinagog, e a i perseguitarì d'zittâ in zittâ:

35 Perchè casca sòuvra d' vú tútt al sangu giúst spars sòuvra la têrra, dal sangu dèl giúst Abel sein al sangu ed' Zaccarì fiol d' Barachì, ch' vú ammazzassi fra l' tèmpi e l' altar.

36 In veritâ me a v' deg, che tútt quèst vgnerà sòuvra sta generaziòn.

37 Gerusalemm, Gerusalemm, ch' t' ammazz' i profeta, e t' lapid qui, ch' ein mandâ da te, quant volt ho-ia vlú unir i tu fiù, com la ciozza ciama tútt i su pulsein sòtt' al-i ali, e t' n' hâ vlú?

38 Ecco ch' la vostra casa ev' srà lassâ dsabitâ.

39 Perchè a v' deg, da qué innanz a n' em' vdrì, fein a ch' a n' dsadi: Bendètt quèll, ch' vein in-t-al nom dèl Sgnòur.

Cap XXIV.

E GESÚ vgnú fora dèl tèmpi, al s' n' andava. E i s' i accustònn i su dissepol per fari usservar el fabbric dèl tèmpi.

2 E lú cminzò a diri: Vdìv' vú alter túttì sti coss?

In veritâ a v' deg, che qué a n' i arstarà una preda sòuvra l' altra, e tútt srà dstrútt.

3 E stand lú a seder sú in-t-al mònt Ulivet, i dissepol s' i accustònn d' arpiatt, es i dessen: Dezz' bèin a nú, quand sti coss suzzdràn? e qual è al sègn dla to venuta, e dla fein dèl secol?

4 E Gesú arspòus, es i dess: Badâ, ch' a n' siadi sedutt da nssún.

5 Perchè purassâ vgneràn cún al mi nom, dsènd: Me sòn al Crést: e i sedurràn gran zèint.

6 Perchè a sintirì parlar d' guêrr, e d'armur d' guêrr. Badâ d' en' ve dsturbar. Che bisògna, ch' tútt sti coss suzzèden, ma la n' finess qué.

7 Perchè a s' sullivarà popol còntra popol, règn còntra règn, e del pestilèinz, e del carestì i sràn, e di terremut in qula part, e in st' altra.

8 Ma tútt sti coss ein al prinzepi di dulur.

9 Allòura i v' ficcaràn in-t-el tribulaziòn, e i v' faràn murir: e a srì udiâ da tútt el naziòn per causa dèl mi nom.

10 E allòura tant sràn scandalizzâ, e ún tradirà l' alter, e i s' udiaràn fra d' lòur.

11 E purassâ fals profeta saltaràn fora, e i ingannaràn tanta zèint.

12 E pr êsser abbundâ sèinza misura l' iniquitâ, a s' afferderà in di mondi la caritâ.

13 Ma chi battrà sod sein alla fein srà salv.

14 E st' evangeli dèl règn srà predicâ per tútta la têrra, per testimonianza a tútti el naziòn: e allòura vgnerà al fein.

15 Quand dònca a vdrì l' urròur dl estermenni predett dal profeta Daniel post in-t-al lug sant: chi lêz, intènda.

16 Allòura qui, ch' s' truvaràn in Giudé, scappn in-t-i mont:

17 E chi s' truvarà sòuvra al pavimèint dla cà, ch' a n vegna zò per torr cvêll d' cà so:

18 E chi srà al camp, ch' a n tòurna a torr i su pagn.

19 Ma guai al donn gravdi, e ch' aràn di bambein da allattar in qui dé.

20 E per quèst pregâ, ch' a n' avadi da scappar d' inveren, o in dè d' sabet.

21 Perchè allòura la tribulazion srà granda, ch' a n' i in srà mai stâ una egual dal prinzepi dèl mònd sein adêss, e la n' i srà mai.

22 E se qui dé n' fússn ascurtâ, nssún om srev arstâ salv: ma qui dé sràn ascurtâ in grazia di bon.

23 Allòura s' qualcdún ev' dirà: Ecco qué, o ecco là al Crést: n' i dâ mèint.

24 Perchè di fals crést, e di fals profeta saltaràn fora, es faràn di miraquel grand e di prudeg', da far, ch' anc i bon (s' l' è pussebil) seppn ingannâ.

25 Ecco ch' me v' l' ho predett.

26 Se dònca i v' diràn: Ecco ch' l' è in-t-al dsert, a n' v' avì da mover: ecco ch' l' è d' co dla casa, n' i dâ mèint.

27 Perchè la venuta dèl Fiol dl om srà com una losna, ch' s' tol dall' urient, e s' fa vèder fein all' uzzidèint.

28 In qualúnqu sit srà al corp, lé el-i aquil s' truvaràn uné.

29 Súbit po dòp la tribulaziòn d' qui dé al sòul dvintarà scur, e la louna en' lustrarà piú, el strêll cascaràn dal zil, e el putèinz di zil sràn commossi.

30 Allòura al sègn dèl Fiol dl om cumparirà in zil: e allòura tùtti el tribù dla têrra s' battràn al pêtt: e el vdràn al Fiol dl om vgnir zò sòuvra el núvel dèl zil cún gran putèinza, e maestâ.

31 E al mandarà i su anzel, i qual cún tròmba, e vòus sonora i ciamaràn i bon dai quatter veint, e da una estremitâ all' altra di zil.

32 Dalla pianta dèl fig imparâ sta similitudin: Quand al so ram s' intendress, e el fói spúnten, vú savì, ch' l' è avsein l' estad:

33 Aqusé, quand vú a vdrì tútti sti coss, savadi, ch' l' è avsein alla porta.

34 In verità a v' deg, ch' a n' passarà sta generaziòn, che tútti sti coss sràn stâ adempé.

35 Al zil e la têrra passaràn, ma el mi parol en' passaràn brisa.

36 Quant po al dé e all' òura nssún la sa, e nianc i anzel dèl zil, ezzettuâ soùl al Pader.

37 E com fú ai teimp ed' Noè, aqusè srà anc, quand vein al Fiol dl om.

38 Perchè siccòm i dé innanz al diluvi i omen s' in' staven magnand e bvènd, maridands' e maridand, sein a quèll dé, ch' Noè intrò in-t-l' arca,

39 E i n' s' dénn pinsir, fèin ch' en' veins al diluvi, e ammazzò tútt: aqusé srà alla venuta dèl Fiol dl om.

40 Allòura du s' truvaràn in-t-un camp: ún srà tolt, e l' altr abbandunâ.

41 Dòu donn sràn a masnar al mulein: úna srà tolta, e l' altra abbandunâ.

42 Dònca stâ dsdâ, perchè a n' savì, a ch' òura al voster Sgnòur possa vgnir.

43 Savâ però, che s' al pader d' famèia savess, a ch' òura sia par vgnir al lader, al staré dsdá zert, e a n' lassaré, ch' la so cà fúss sfurzâ.

44 Per quèst anca vú stâ preparà: perchè al Fiol dl om vgnerà in qul' òura, ch' a n' ev' pinsâ.

45 Chi è mai quèll servitòur fedel, e prudèint mess dal so padròun a far da cap sòuvra ai alter servitur, perchè a i daga da zibars' al so tèimp?

46 Beat quèll servitòur, ch' al padròun alla so venuta al truvarà, ch' al s' porta aqusé.

47 In veritâ a v' deg, ch' a li affidarà al gveren d' tútt i su beni.

48 Ma se quèll servitòur cattiv dirà in cor so: Al padroùn tarda a vgnir:

49 E al cminzarà a picciar i su cumpagn, e a magnar, e bèver cún i imbęriag:

50 Al vgnerà al padròun de st servitòur in quèll dé, ch' lú en' s' l' aspêtta, e in qul' òura, ch' a n' sa:

51 E al le separarà, e al le mittrà fra i ipocrit. Lé a i srà piant, e sgrinzlamèint di deint.

CAP XXV.

ALLÒURA al srà semil al règn di zil a dis vèirgen, ch' avènd tolt sig el sòu lúm andònn incòntra al spòus e alla spòusa.

2 Ma zeinqu ed' quèst' eren sciocchi, e zeinqu prudèinti:

3 E el zeinqu sciocchi avènd tolt el sòu lúm, en' purtònn brisa cún lòur dl oli:

4 Ma el prudèinti cún el lúm el tolsen sig dl oli int-i su vas.

5 E tardand al spòus a i veins sònn, e el s' addurmintònn.

6 E a mêzza nott es' sinté dl armour: Ecco al vein al spòus, andâi incòntra.

7 Allòura túlti quèll vèirgen s' livònn, es messn in òurden el sòu lúm.

8 Ma el sciocchi dessen al prudèinti: Dâzz' dèl vostr oli: perchè el noster lúm se smorzen.

9 El prudèinti arspòusen, es dessen: Perchè a n' in' manca a nú e a vú, andâ piúttost da chi in' vênd, e cumprâven'.

10 Ma in quèll mèinter, ch' el-i andavn a cumpra-

ren,' arrivò al spòus: e quèlli, ch' eren preparâ intrònn cún lú al nozz, e fú assrâ la porta.

11 In ultem veins anc quell-i alter vèirgen, dsènd: Sgnòur, sgnòur, averz'.

12 Ma lú arspòus, es dess: In veritâ me a v' deg, ch' a n' sò chi a v' siadi.

13 Dònca stâ anc dsdâ, perchè a n' savì al dé, nè l' òura.

14 Perchè la cossa è com quand un om andand in paèis luntan, ciamò i su serveint, e al mess tútt quèll, ch' l' aveva in-t-el sòu man.

15 E a ún a i dé zeinqu taleint, a qul' alter du, e ún a un' alter, a ognún in proporziòn dla so capazitâ, e po al s' n' andò vi súbit.

16 Andò dònca quèll, ch' aveva avú zeinqu taleint, a i trafficò, e a in' guadagnò alter zeinqu.

17 In-t-l' istèssa manira quèll, ch' n' aveva avú du, in' guadagnò alter du.

18 Ma quèll, ch' n' aveva avú ún, andò, es fé una busa in têrra, e l' arpiattò al denar dèl so padròun.

19 Dòp un gran tèimp turnò al padròun d' qui serveint, es i ciamò ai cont.

20 E vgnènd quèll, ch' aveva arzvú zeinqu taleint, al i in' presentò alter zeinqu, dsènd: Sgnòur, te t' m' hâ

dâ zeinqu taleint, eccon' alter zeinqu d' piú, ch' a-i ho guadagnâ.

21 Al padròun i arspòus: La va bèin, servèint bòn e fedel, perchè t' ì stâ fedel in-t-al poc, a t' farò padròun dèl purassâ: vâ a part dla felizitâ dèl to sgnòur.

22 A s' presentò po anc qul' alter, ch' aveva avú du taleint, es dess: Sgnòur, me arzvé da te du taleint, ecco ch' me a i n' ho guadagnâ du alter.

23 Al padròun i dess: La sta bèin, serveint bòn e fedel, perchè t' ì stâ fedel in-t-al poc, a t' farò padròun dèl purassâ: vâ a part dla felizitâ dèl to sgnòur.

24 A s' presentò po anc qul' alter, ch' aveva avú un talèint, e al dess: Sgnòur, a sò, ch' t' ì un om riguròus, ch' t' med, dòv t' n' hâ semnâ, e t' cói, dòv t' n' hâ mess nieint:

25 E timuròus andò a arpiattar al to talèint sòtt têrra: ecco al to avèir.

26 Ma al padròun arspòus, es i dess: Servèint malegn, e infingard, te t' savev, ch' a med, dòv a n' ho semnâ, e a cói, dòv a n' ho mess nieint:

27 T' avev dònca da dar al mi denar ai banchir, e quand a sòn turnâ arev tirâ al mi denar cún al so frutt.

28 Purtâ dònca vi al talèint, ch' l' ha, e dâl' a quèll di dis taleint.

29 Perchè a chi ha a i srà dâ, e al s' truvarà in-t-l' abbundanza: ma a chi n' in' ha, a i srâ tolt anc quèll, ch' par, ch' l' ava.

30 E al servèint inutil sia ficcâ fora in-t-l' oscurità: che lé a i srà piant, e sgrinzlamèint di deint.

31 Quand po vgnerà al Fiol dl om in-t-la so grandèzza, e cún lú tútt i anzel: allòura al sidrà sú in-t-al trono dla so grandèzza:

32 E dinanz a lú tútti el naziòn cumpariràn uné, e lú separarà i ún dai alter, com al pastòur separa el piguer dai cavrezz.

33 E al mittrà el piguer alla so man dretta, e i cavrezz alla stanca.

34 Allòura al rê dirà a qui, ch' sràn alla so man dretta: Vgnì, bendett dal mi Pader, tulì pussèss dèl règn preparâ per vú sein dalla creaziòn dèl mònd.

35 Perchè me avé fam, e vú em' dessi da magnar: avé sèid, e vú em' dessi da bèver: a fú in pellegrinag', e vú em' dessi alloz:

36 A m' vstessi, cm a-i era nud: a m' vgnessi a truvar, quand a-i era ammalâ: e a m' visitassi, quand' a-i era in persòn.

37 Allòura, i giúst i arspundràn: Sgnòur, quand mai t' avèn'-ia vest affamá, e t' avèn'-ia dâ

da magnar: quand t' avèn'-ia dâ da bèver, ch' t' avess sèid?

38 Quand t' avèn'-ia vest in pellegrinag', e t' avèn'-ia dâ alloz: nud, e t' avèn'-ia vsté?

39 E quand t' avèn'-ia vest ammalâ, o in persòn, e sèn'-ia vgnú a truvart'?

40 E al rê arspundrà, es i dirà: In verità me a v' deg, tútt' el volt, ch' avì fatt qualch cossa pr ún di piú pznein d' sti mi fradì, a l' avì fatta a me.

41 Allòura al dirà anc a qulòur, ch' sràn a man stanca: Vi da me, maledett, al fug etern, ch' fú preparâ pr al diavel, e pr i su anzel.

42 Perchè avé fam, e a n' em' dessi da magnar, avé sèid, e a n' em' dessi da bèver:

43 A-i era in pellegrinag', e a n' m' alluzassi: a-i era nud, e a n' em' vstessi: ammalâ, e carzerâ, e a n' em' vgnessi a truvar.

44 Allòura i arspundràn anc questi: Sgnòur, quand t' avèn'-ia mai vest affamâ, o turmintâ dalla sèid, o in pellegrinag', o nud, o ammalâ, o in persòn, e a n' t' avèin assisté?

45 Allòura al i arspundrà, dsènd: In veritâ a v' deg: Tútti el volt, ch' a n' avì fatt quest pr ún d' sti pznein, a n' l' avì fatt nianc a me.

46 E questi andaràn al supplezi etern: i giúst po alla veta eterna.

Cap XXVI.

E AVÈND Gesú finè tútt sti sermon, al dess ai su dissepol:

2 Vú savì, che passâ du dé srà la Pasqua, e al Fiol dl om srà tradé pr êsser mess in cròus.

3 Allòura i preinzip di sazerdot, e i anzian dèl popol s' unénn infein in-t-al palazz dèl prèinzip di sazerdot, ch' es' ciamava Caifa:

4 E i teinsen cunsei per ciappar Gesú, e ammazzarel'.

5 E i dseven: Non in dé d' fêsta, perchè a n' nassa dl armòur fra al popol.

6 E essènd Gesú in Betania in cà d' Simòn lebbròus,

7 Una donna s' accustò a lú cún un vas d' alabaster d' unguèint preziòus, e l' al vudò sòuvra alla têsta d' lú, ch' era a tavla.

8 Vdènd quèst i dissepol, s' l' avénn per mal, es i dessen: A ch' fein strussiâv' tant?

9 Perchè st unguèint s' psseva vênder car, e aiutar i puvrett.

10 Ma avènd Gesú sintú sti parol, a-i dess: Perchè inquietâv' sta donna? Perché l' hâ fatta un' opera bona vers ed' me.

11 Zà vú alter avì sèimper cún vú i puvrett: ma me a n' m' avì sèimper.

12 E però quand lì hâ spars st unguèint sòuvra al mi corp, l' al hâ fatt com per supplirem'.

13 In verità a v' deg, che in qualúnqu sit sia predicâ st evangeli per tútt al mònd, a s' cuntarà anc per memoria d' lì quèll, ch' l' hâ fatt.

14 Allòura ún di dòds, ch' s' ciamava Giuda Iscariot, al s' andò a truvar i preinzip di sazerdot:

15 E al dess a lòur: Cossa em' vlìv' dar, ch' me v' al darò in-t-el man? E lòur i assegnònn trèinta denar d' arzèint.

16 E da quèll púnt al zercò l' uccasiòn al cas per tradirel'.

17 Essènd arrivâ al prem dé di azzim, i dissepol s' avsinònn a lú, es i dessen: Dòv vùt', ch' a t' preparamen per magnar la Pasqua?

18 Gesú i arspòus: Andâ in zittâ da un tal, e dsii: Al Mèster dis: La mi òura è avsein, e me fag la Pasqua in casa to cún i mi dissepol.

19 E i dissepol fénn quèll, ch' i aveva cmandâ Gesú, e i preparònn la Pasqua.

20 E vgnú sira, l' era a tavla cún i su dòds dissepol.

21 E in quèll mèinter, ch' i magnaven, al dess: A v' deg in veritâ, ún d' vú altr em' tradirà.

22 E lòur tútt dsturbâ, cminzònn a dir a ún a ún: Sòn'-ia forsi me, o Sgnòur?

23 E lú arspòus, es dess: Quèll, ch' mett cún me la man in-t-al piatt, quèll em' tradirà.

24 E quant al Fiol dl om, al s' in' va com' è stâ scrett ed' lú: ma guai a qul' om, dal qual srà tradé al Fiol dl om, l' era bèin per lú, ch' a n' fúss mai nad qul' om.

25 Ma Giuda, al qual a l' tradeva, arspòus, es dess: Sòn'-ia forsi me, o Mèster? E lú i dess: Te t' l' hâ dett.

26 E quand qui znaven, Gesú tols al pan, es a l' bendé, al le spzzò, es al dé ai su dissepol, es dess: Tulì, e magnâ: quèst è al mi corp.

27 E tuland al bicchir al ringraziò: es al dé a lòur, dsènd: Bvì tútt ed' quèst.

28 Perchè quèst è al mi sangu dèl tstamèint nov, al qual srà spars per purassâ per la remissiòn di pccâ.

29 E adêss me a v' deg, ch' a n' bevrò da qué innanz de st frutt dla vid sein a quèll dé, che cún vú alter al bevrò nov in-t-al règn dèl Pader mi.

30 E cantâ l' inn, i andònn al mònt Ulivet.

31 Allòura Gesú i dess a lòur: Tútt vú alter a patirì scandel per me in sta nott: Perchè l' è scrett: A battrò al pastòur, e el piguer dla mandra sràn dspersi.

32 Ma arsussitâ ch' a sia, andarò innanz a vú alter in Galilé.

33 Ma Pir i arspòus, e dess: Quand anc tútt fússen per patir scandel per te, a n' srà mai, ch' me sia scandalizzâ.

34 Gesú i dess: In veritâ a t' deg, che sta nott, prema ch' al gall canta, t' m' arâ negâ trèi volt.

35 Pir i dess: Quand anc avess da murir tig, a n' t' negarò. E in-t-l' istèssa manira parlònn anc tútt i dissepol.

36 Allòura Gesú andò cún lòur in-t-un lug ciamâ Getsemani, e dess ai su dissepol: Trattgnìv' qué, ch' me a vag là, es fag uraziòn.

37 E avènd tolt sig Pir, e i du fiù d' Zebedèo, al cminzô a afflézers', e dvintar sbattú.

38 Allòura a i dess: L' anma mi e afflétta fein alla mort: fermâv' què, e stâ dsdâ cún me.

39 E andand avanti un poc, al s' inznucciò per têrra, pregand, e dsènd: Pader mi, s' l' è pussébil, fâ, che st' caliz passa da me; pr alter non com a vói me, ma com t' vù te.

40 E l' andò dai su dissepol, e a i truvò indurmintâ, e al dess a Pir: Aqusé dònca a n' avì pssú star dsdâ un òura cún me?

41 Stâ dsdâ, e pregâ, perchè a n' intradi in tentaziòn. Al spirit è veramèint prònt, ma la caren è stracca.

42 E d' nov al s' andò per la secònda volta, e pregò, dsènd: Pader mi, se st caliz en' pol passar sèinza che me al bèva, sia fatta la to vuluntâ.

43 E turnâ d' nov a i truvò indurmintâ: perchè i n' psseven tgnir avert i ucc' dalla gran sònn.

44 E dòp ch' al i av lassâ, l' andò d' nov, e pregò per la terza volta, dsènd el-i istèssi parol.

45 Allòura l' andò dai su dissepol, es i dess: Andâ pur là: durmì, e arpusâv': ecco ch' s' avseina l' òura, e al Fiol dl' om srâ dâ in-t-el man di peccatur.

46 Livâv' sú, andèin: ecco ch' a s' avseina quèll, ch' em' tradirà.

47 E in quèll mèinter, che lú parlava, ecco ch' arriva Giuda, ún di dòds, e cún lú gran zèint cún del spad e di baston, mandâ dai preinzip di sazerdot, e dai anzian dèl popol.

48 E quèll, ch' al tradè i aveva dâ al segnal, dsènd: Quèll, ch' me basarò, l' è lú, tulìl' sú.

49 E súbit accustands' a Gesú, a i dess: Dio t' salva, o Mèster. Es al basò.

50 E Gesú i dess: Amig, per cossa ìt' vgnú? Allòura i s' fénn innanz, i messn el man adoss a Gesú, es al ligònn strecc'.

51 Ed ecc ún d' qui, ch' eren cún Gesú, dstèis la man, e tirò fora la spada, es fré un servitòur dèl prèinzip di sazerdot, taiandi un' urèccia.

52 Allòura Gesú i dess: Tòurna la to spada a so lug. Perchè tútt qui, ch' mittràn man alla spada, periràn d' spada.

53 Pèinset' te forsi, ch' me' a n' possa pregar al Pader mi, e a m' mittrà adêss davanti piú d' dòds cumpagnì d' anzel?

54 Com dònca s' adempirén'-el el Scrittur, ch' disen, ch' l' ha da êsser aqusé?

55 In quèll púnt Gesú dess a quèll zèint: Com s' fa

pr un assassein, a sì vgnú armâ d' spad e d' baston per torem' sú? tútt i dé me stava vosc, sidènd in-t-al tèmpi a insgnar, e a n' m' avì tolt.

56 E tútt quèst è suzzèss, perchè a s' verefica quèll, ch' i profeta han dett in-t-el Scrittur. Allòura tútt i dissepol l' abbandunònn, e scappònn vi.

57 Ma qulòur ciappònn Gesú, es al cundússen da Caifa prèinzip di sazerdot, dòv i Scribi e i anzian s' eren uné insèm.

58 E Pir i tgneva dri dalla luntana fein all' atri dèl prèinzip di sazerdot. E intrâ dèinter, stava a seder cún i minester, per vèder al fein.

59 E i preinzip di sazerdot, e tútt al cunzeli zercaven del tstimonianz falsi còntra Gesú, per farel' murir:

60 E i n' li truvaven essènds' presentâ tant tstimoni fals. Ma alla fein du tstimoni fals s' presentònn,

61 E i dessen: Qustú ha dett: A poss dstrúzzer al tèmpi de Dio, e fabbricarel' d' nov in tri dé.

62 E alzands' al prèinzip di sazerdot, a i dess: T' n' arspònd nieint a quèll, che qustòur deponen còntra d' te?

63 Ma Gesú taseva. E al prèinzip di sazerdot i dess: A t' scunzur pr al Dio viv, ch' t' ez' deg, s' t' ì al Crést al fiol de Dio.

64 Gesú i arspòus: Te t' l'hâ dett. Anzi a v' deg, ch' a vdrì in seguit al Fiol dl om seder alla dretta dla virtú de Dio, vgnir sòuvra al núvel dèl zil.

65 Allòura al prèinzip di sazerdot se strazzò la vêsta, dsènd: L' ha biastmâ: ch' bisògn avèn'-ia piú de tstimoni? ecco adêss avì sintú la biastèmma:

66 Cossa v' ïn' par? E qui arspòusen: L' è reo d' mort.

67 Allòura i i spudònn in fazza, i i dénn di púgn, e di alter i dénn di stiaf,

68 Dsènd: Crést, profetezza a nú, chi è stâ, ch' t' ha battú?

69 Pir po era a seder fora in-t-l' atri: e una serva s' i accustò a lú, es i dess: Anca te t' er cún Gesú Galilèo.

70 Ma lú negò dinanz a tútt, dsènd: Me a n' sò quèll, ch' t' et' deg.

71 E andand fora dalla porta, un' altra serva al vest, e la dess a qui, ch' eren lé d' attòuren: Anc qustú era cún Gesú Nazareno.

72 E lú negò d' bêl nov zurand: Me a n' cgnoss st om.

73 E da lé a poc qui, ch' eren lé d' attòuren s' avsinònn, es dessn a Pir: Veramèint anca te t' ì ún d' qui: perchè anc al to linguag' et' dà da cgnosser.

74 Allòura al cminzò a prutestar cún dell'-i imprecaziòn, e a sperzurar, ch' al n' aveva cgnussú un tal om. E súbit al gall cantò.

75 E Pir s' arcurdò dla parola, ch' i aveva dett Gesú: Prema ch' canta al gall, t' em' negarâ trèi volt. E vgnú fora, al pians dirottamèint.

Cap XXVII.

E VGNÚ dé, tútt i preinzip di sazerdot, e i anzian dèl popol teinsen cunsei còntra Gesú, per farel' murir.

2 I al cundússen ligâ, es al messn in-t-el man d' Ponzi Pilat gvernatòur.

3 Allòura Giuda, ch' l' aveva tradé, vdènd, che Gesú era stâ cundannâ; moss dal pentimèint, al portò indrì i trèinta denar ai preinzip di sazerdot, e ai anzian,

4 Dsènd: A-i ho pccâ, perchè a-i ho tradé al sangu innuzèint: Ma qui dessen: Cossa importa quèst a nú? Pèinsti te.

5 E lú buttâ vi in-t-al tèmpi el munèid d' arzèint, al s' ritirò, e al s' appiccò a un cavèster.

6 Ma i preinzip di sazerdot, colti sú el munèid d' arzèint, i dessen: A n' cunvein brisa metterli in cassa: perchè el-i ein prezi d' sangu.

7 E sintú i divers partì, i cumprònn cún quell munèid al camp d' un vasar, per supplivi dèinter i furastir.

8 E per quèst quèll camp s' ciama, Acèldama, o vlèin dir al camp dèl sangu, anc al dé d' incù.

9 Allòura a s' effetuò quèll, ch' fú predett da Geremì profeta, ch' dis: E i han arzvú i trèinta denar d' arzèint, prezi d' quèll, ch' i cumprònn a prezi dai fiù d' Israel:

10 E i han spis cumprand al camp d' un vasar, cmod m' ha cmandâ al Sgnòur.

11 E Gesú fú cundott dinanz al gvernatòur, e al gvernatòur l' interrugò, dsènd: Ìt' te al Rê di Zudì? Gesú i dess: Te t' al dì.

12 E vgnènd accusâ dai preinzip di sazerdot, e dai anzian, al n' arspòus nieint.

13 Allòura Pilat i dess: T' en' sent, d' quant coss i t' accusen?

14 E per qualúnqu dmanda al s' i fess lú n' i arspòus nieint; in mod ch' al gvernatòur n' arstò bèin maraviâ.

15 E siccòm al gvernatòur era solit d' liberar in-tel sulennitâ quèll persunir, ch' i fúss piú piasú a lòur.

16 E l' aveva allòura un persunir famòus ciamâ Barabba.

17 Essènd lòur dònca uné, Pilat dess: Chi vlìv' ch' a v' metta in libertâ: Barabba, o Gesú ciamâ al Crést?

18 Perchè al saveva, ch' i l' aveven tradé pr invidia.

19 E mèinter che lú sedeva in tribunal, so muier i mandò a dir: En' t' intrigar in-t-el coss d' quèll giúst, perchè sta nott in insoni a causa d' lú a sòn stâ dsturbâ di mondi.

20 Ma i preinzip di sazerdot, e i anzian persuadénn al popol a dmandar Barabba, e far murir Gesú.

21 E al gvernatòur parland, dess a lòur: Qual di du vlìv', ch' a v' metta in libertâ? Ma qui dessen: Barabba.

22 Pilat i dess a lòur: Cossa farò-ia dònca d' Gesú ciamâ al Crést?

23 Tútt dessen: Ch' al sia mess in cròus: Al gvernatòur i dess a lòur: Ma cossa hâl' fatt ed' mal? E qui intant zigaven piú fort dsènd: Ch' al sia mess in cròus.

24 Vdènd Pilat, ch' nieint zuvava, e ch' anzi l' armòur cherseva: al tols dl' aqua, e lavands' el man dinanz al popol, dess: Me a sòn innuzèint dèl sangu de st giúst: Pinsai vú alter:

25 E arspundènd tútt quant al popol, dess: Al sangu ed' lú sòuvra d' nú, e sòuvra di nuster fiù.

26 Allòura a i mess in libertâ Barabba: e dòp ch' l' avé fatt flagellar Gesú, al le turnò a mettr in-t-el sòu man, perchè al fúss mess in cròus.

27 Allòura i suldâ del gvernatòur, cundott ch' i avénn Gesú in-t-al pretori, i unénn intòurn a lú tútta la masnada:

28 E i al dspuiònn, es i messn addoss una tòndga culòur d' scarlat,

29 E interzâ una curòuna d' spèin, i la messn in têsta, e una canna in-t-la man dretta. E pigand al znocc' dinanz a lú, i al scherniaven, dsènd: Dio t' salva, rê di Zudì.

30 E spudandi addoss, i tuleven la canna, es i la sbatteven in-t-la têsta.

31 E dòp avèirel scherniâ, i al dspuiònn dla tondga, es i messn d' nov la so vêsta, e i al cundússn alla cròus, dov l' aveva da murir.

32 E in-t-al surtir i truvònn un om d' Zirene, ciamâ Simòn: e i l' ubbligònn a purtar la cròus d' Gesú.

33 E i arrivònn al lug ciamâ Golgota, ch' vol dir lug dèl crani.

34 E i dénn da bèver dèl vein mesdâ cún dèl fel, che quand al l' av sintú, al n' al vols bèver.

35 E dòp ch' i l' avénn mess in cròus, i s' dividénn i su pagn, tirand a sort: perchè a s' verificass quèll, ch' fú dett dal profeta, ch' dis: I s' ein divis fra d' lòur i mi pagn, es han tirâ a sort la mi vêsta.

36 E stand a seder i i faven la guardia.

37 E i messen scrett sòuvra alla so têsta al so delett: Quèst è Gesú al Re di Zudì.

38 Allòura i fúnn mess in cròus cún lú du ladron: ún a man dretta, e qul' alter a man stanca.

39 E qui, ch' passaven, i al biastmaven scussand la têsta,

40 E dsènd: O te, ch t' dstrúzz al tèmpi de Dio, e in tri dé t' al toùren a fabbricar: salvet', e s' t' ì fiol de Dio, vèin zò dalla cròus.

41 In-t-l' istèssa manira anc i preinzip di sazerdot sbuffunzandel' cún i Scribi, e i anzian i dseven:

42 L' ha salvâ di alter, a n' pol salvar se stèss: s' l' è al rê d' Israel, ch' al vegna zò adêss dalla cròus, e a i cherdèin:

43 L' ha cunfidâ in Dio: ch' al le libera adêss, s' a i vol bèin: perchè lú ha dett: A sòn fiol de Dio.

44 E i ladron, ch' eren stâ mess in cròus cún lú, i i rimpruveraven l' istèssa cossa:

45 Ma dall' òura sêsta a i fú oscuritâ per tútta la têrra, fein all' òura nona.

46 E zirca all' òura nona Gesú esclamò a vòus alta, dsènd: Eli, Eli, lamma sabacthani? ch' vol dir: Dio mi, Dio mi, perchè m' hât' abbandunâ?

47 Ma qualcdún d' qui, ch' eren lé d' intòuren, dòp avèir udé sti parol, i dseven: Qustú ciama Elì.

48 E súbit currènd ún d' lòur, insuppâ una spònga in-t-l' asê, e mttèndla in zema a una canna, a i dava da bèver.

49 I alter po dseven: Lassa, ch' a vdamen, s' al vein Elì a liberarel'.

50 Ma Gesú dâ d' nov un gran zig, al spirò.

51 E súbit al vèil dèl tèmpi se spaccò in dòu part dalla sommitâ fein al fònd, e la têrra termò e el pred se spzzònn,

52 E i sepulcher s' aversen, e tant corp ed' sant, ch' s' eren indurmintâ, arsussitònn.

53 E vgnú fora dai sepulcher dòp la risurreziòn d' Gesú, intrònn in-t-la zittâ santa, es cumparsn a purassâ.

54 Ma al Zenturiòn, e qui, ch' sig faven la guardia a Gesú, vdènd al terremot, e el coss, ch' suzzdeven, avénn una gran pora, e i dseven: Veramèint quèst era Fiol de Dio.

55 E in luntananza tanti donn i eren, ch' aveven seguitâ Gesú dalla Galilé, es l' avevn assisté:

56 Tra l' qual a-i era Marì Maddalèina, Marì mader d' Iachem, e d' Iusêf, e la mader di fiù d' Zebedèo.

57 E vgnú sira, andò un om recc d' Arimaté, ciamâ Iusêf, ch' era anca lú dissepol d' Gesú.

58 Quèst andò a truvar Pilat, e a i dmandò al corp d' Gesú. Allòura Pilat urdnò, ch' al corp i fúss arstitué.

59 E Iusêf tols al corp, es l' invuiò in-t-un linzol bianc.

60 E al le mess in-t-al so sepòulcher nov, scavâ da lú in-t-i sass. E l' astuppò cún una gran preda l' úss dèl sepòulcher, e al s' ritirò.

61 Es a-i era là Marì Maddalèina, e l' altra Marì a seder in drett al sepòulcher.

62 Al dé dòp, ch' è quèll dòp la Parasceve, i preinzip di sazerdot, e i Farisì s' unénn da Pilat,

63 E i i dessen: Sgnòur, a z' sèin arcurdâ, che quèll seduttòur, quand l' era anc viv, al dess: Dòp tri dé arsussitarò.

64 Òurdna dònca, ch' sia bèin guardâ al sepòulcher fein al terz dé: Perchè forsi i su dissepol i n' vaghen a rubarel' e po i deghn al popol: L' è arsussitâ da mort: che st ultm ingann al srà po piz dèl prem.

65 Pilat i dess: A sì padron del guardi, andâ, custudì, com ev' par.

66 E lòur andònn, e i assicurònn al sepòulcher cún el guardi, e alla preda i i messen al sigell.

CAP XXVIII.

MA la sira dèl sabet cminzand zà a luser al prem dé dla stmana, Marì Maddalèina, e qul' altra Marì andònn a visitar al sepòulcher.

2 Quand all' impruvvis a s' sinté un gran terremot. Perchè l' anzel dèl Sgnòur veins zò dèl zil: e accustands' al vultò sú d' sòuvra la preda, es i sideva sú:

3 E al so mustazz era com è al fug d' una saètta, e al so abit com' è la nèiv.

4 E per la pora, ch' i avénn d' lú, el guardi se spavintònn, es arstònn com morti.

5 Ma l' anzel parlò, es dess al donn: N' avâ pora: perchè a sò, ch' a zercâ Gesú, ch' fú mess in cròus:

6 Lú n' è qué: perchè l' è arsussitâ, com al dess. Vgnì a vèdr al sit, dov era dstèis al Sgnòur.

7 E súbit andâ, e dsì ai su dissepol, ch' lú è arsussitâ: e zà al va innanz a vú alter in Galilé: là al vdrì. Ecco ch' me a v' ho avverté.

8 E quelli súbit vgnú vi dal sepòulcher cún timòur, e cún gran cunsulaziòn, el camminònn per dar la nova ai dissepol.

9 Quand in quèll púnt Gesú i andò incòntra a lòur,

e a i dess: Dio v' salva. E lòur s' i accustònn, e abbrazzand i su pi, i l' adurònn.

10 Allòura Gesú i dess: N' avâ pora. Andâ, avvisâ i mi fradì, ch' i vaghen in Galilé; lé i m' vdràn.

11 Partè ch' el fúnn lòur, divers ed' quell guardi andònn in zittâ, e i cuntònn ai preinzip di sazerdot tútt quèll, ch' era suzzèss.

12 E quèsti unènds' cún i anzian, e cunsiands' fra d' lòur, i dénn una bona sòmma d' quattrein ai suldâ,

13 Dsendi: Dsì aqusé: I dissepol d' Gesú ein vgnú d' nott, e in quèll mèinter, che nú durmeven, i l' han rubâ.

14 E quand al gvernatòur al vegna a savèir, nú a l' aquietarèin, e a v' salvarèin da tútti el dsgrazi.

15 Lòur tolsn i quattrein, es fénn com i era stâ insgnâ. E sta vòus s' è sparsa tra i Ebré fein al tèimp presèint.

16 Ma i únds dissepol andònn in-t-la Galilé al mònt, ch' i fú destinâ da Gesú.

17 E appènna ch' al vesten i l' adurònn: ma qualcdún arstò dubbiòus.

18 Ma Gesú avsinands' a lòur a i parlò, dsènd: L' è stâ dâ a me tútta la putèinza in zil e in tèrra.

19 Andà dònca, insgnâ a tútti el zèint, battzandli in nom dèl Pader, dèl Fiol, e dèl Spirito sant:

20 Insgnand a lòur d' usservar tútt quèll, ch' me a v' ho cmandâ: e adêss me a sòn cún vú per sèimper, fein alla cunsumaziòn di secol.

IL VANGELO

DI
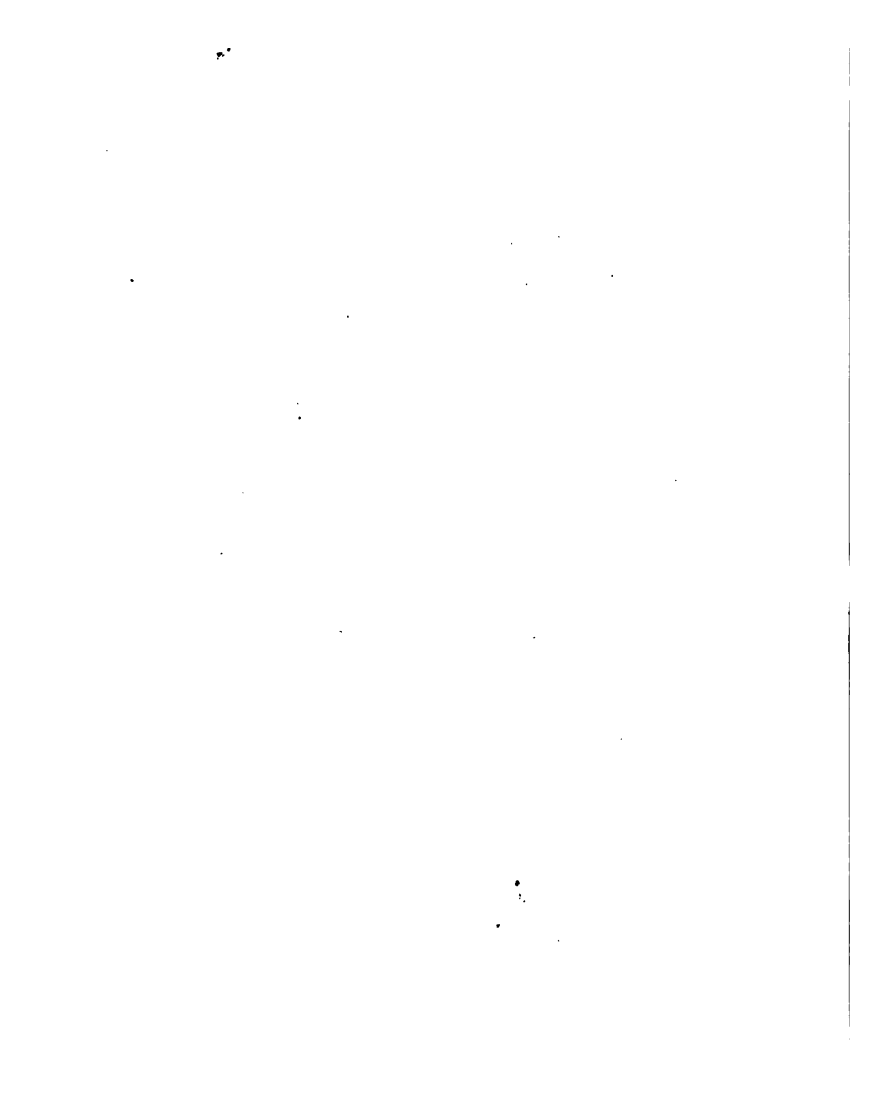
S. MATTEO,

VOLGARIZZATO IN DIALETTO ROMANO

DAL

SIG. G. CATERBI;

CON LA COOPERAZIONE DEL

PRINCIPE LUIGI-LUCIANO BONAPARTE.

LONDRA. 1861.

We certify that only 250 copies of this work have been printed, of which one is on thick paper.

STRANGEWAYS & WALDEN,
(late G. BARCLAY,)
28 Castle Street, Leicester Square.
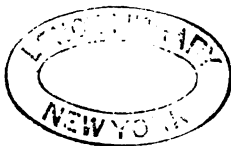
OSSERVAZIONI.

Il dialetto romano, a differenza di altri italiani, non è in uso se non se presso le persone del ceto infimo; i Romani culti essendo, dopo i Toscani, que' che indubitatamente parlano il meglio la lingua italiana o toscana.

Il trasteverino poi debbe considerarsi come una varietà rozzissima del dialetto romano, la quale, avendo ritenuto le proprietà più caratteristiche del medesimo, avvegnachè oro forbito non sia tutto ciò che in essa risplende, ha dovuto pure servir di base, tolte di mezzo molte trivialità al tutto inammissibili, al dialetto della presente versione piuttosto parafrastica che letterale, dovuta al Romano Sig. Caterbi.

Il trito proverbio: *Lingua toscana in bocca romana*, anzichè venire in appoggio della superiorità del romano in sul toscano, non serve se non che a confermare la preferenza da darsi a quest' ultimo dagli stessi Romani, a' quali raccommanda qual massima l' uso della lingua toscana, benchè romanamente profferita.

I varj parlari della Toscana, senza escludere l' aretino e quel delle ciane di Firenze, debbon tenersi, secondo noi, come semplici varietà della lingua illustre; poichè, se in alcuni le forme grammaticali hanno non

poco sofferto, in tutti* però la fraseologia si è rimasta presso che interamente classica e, per così dire, identica a quella de' buoni scrittori. Lo stesso non può dirsi di nessun altro dialetto italiano, senza escludere neppure il corso ed il romano, i quali, come meno divergenti dal toscano, servono in certo modo d' introduzione allo studio della dialettologia italiana.

L. L. B.

---

* In pochissimi luoghi della così detta Romagna toscana o pure confinanti col bolognese, quali sarebbero Terra del Sole e Le Filigare, i dialetti romagnolo e bolognese son tuttora in uso; e queste son le sole eccezioni da noi conosciute per ciò che spetta a' varj parlari del fin qui detto Granducato di Toscana.

ER SANTO VANGELO

DE

NOSTRO SIGNOR GESÙ CRISTO,

SICONNO

MATTEO.

Cap. I.

LIBBRO, che parla de la stirpa de Gesù Cristo fijo de Davidde, fijo de Abbramo.

2 Da Abbramo ne vinne Isacco. Da Isacco, Giacobbe. Da Giacobbe, Giuda co tutti li fratelli sua.

3 Giuda da Tamare ebbe Farese, e Zara. Da Farese vinne Esrone. Da Esrone, Arame.

4 Da Arame vinne Aminadabbo. Da lui, Naassone. Da Naassone, Salmone.

5 Salmone da Raabbe ebbe Boozze. Questo quì da Rutte ebbe Obbede. Da Obbede vinne Gesse. Da Gesse, er re Davidde.

6 Sto re poi da quela femmina, ch' era stata la moje d' Uria ebbe Salomone.

7 Sto Salomone ebbe un fijo, che se chiamava Robboamo. Da lui vinne Abbia. Da Abbia, Asa.

8 Accusì da lui vinne Giosafatto, che messe ar monno Gioramo. Da questo vinne Ozzia.

9 Ozzia fu er patre de Gioatamo. Gioatamo, de Acazze. Acazze, de Ezzechia.

10 Ezzechia ebbe Manasse. Manasse ebbe Amone. Amone, Giosia.

11 Da sto Giosia vinne Geconia, e li fratelli sua, propio quanno l' Ebbrei staveno pe annà a Babbilonia.

12 Ma doppo che l' Ebbrei ce arivorno: Geconia ebbe Salatiello. Salatiello, Zorobbabbello.

13 Doppo da questo vinne Abbiude. Da Abbiude, Eliacimo. Da Eliacimo, Azzore.

14 Da Azzore fu generato Sadoche. Da Sadoche, Achimo. Da Achimo, Eliude.

15 Er fijo de Eliude fu Eleazzaro. D' Eleazzaro, Matano. De Matano, Giacobbe.

16 Accusì Giacobbe diventò er patre de quer Giuseppe, che sposò Maria, che parturì Gesù, che se chiamò Cristo.

17 Dunque da Abbramo insinenta a Davidde ce curreno quattordici generazione, come ce ne curreno da Davidde insinenta che l' Ebbrei annorono a Babbilonia:

e quattordici antre ce ne curreno dall' annata a Babbilonia insinenta a Cristo.

18 La generazione de Cristo poi succedette accusine: Su matre Maria, ch' aveva sposato Giuseppe, fu pe opera de lo Spirito santo aritrovata gravida grossa, prima che er marito stasse co lei.

19 Ma Giuseppe er su marito, che era na brava persona, pe nun fà avè na cattiva nominanzia a la moje, se dicise de fuggì via d' anniscosto.

20 A questo lui ce stava già penzanno, quanno un angiolo der Signore j' apparisce in inzogno, e je dice: Giuseppe fijo de Davidde, nun avè pavura de stà co tu moje Maria: perchè la cratura, che ha concepita, è pe opera de lo Spirito santo.

21 Lei parturirà er fijo, che lei farà: e tu je metterai nome Gesù: com' a dine, ch' alibbererà tutto er popolo suo da li peccati.

22 E questo, vedi, è fatto apposta pe eseguì quello, che Dommeneddio ha ditto pe la bocca d' un profeta co ste pricise parole:

23 Ecco ch' una vergine serà gravida grossa, e parturirà un fijo, che lo chiameranno Emanuele, che serebb' a dì: Dio sta co noi.

24 Allora Giuseppe se svejò, fece quello, che j' era

stato commannato dall' angiolo der Signore, e aritornò co su moje.

25 E nu stette co lei insinenta che lei nun parturì un fijo primogenito: e je messe nome Gesù.

Cap. II.

COME dunque Gesù fu nato a li tempi der re Erode de la Giudea, ecco che viengheno a Gerusalemme li Maggi dall' oriente,

2 E dicheno: Indov' è sto re de li Giudii, ch' è nato poco fane? perchè avemo vista in oriente la su stella, e lo semo vignuti a adorà.

3 Quanno er re Erode sintì la cosa, se sturbò, e co lui se sturbò puro tutta Gerusalemme.

4 Però se fece vinì tutti li principali de li sacerdoti, e tutti li Scribbi der popolo, e je dimannò a loro, dove sto Cristo aveva da nasce.

5 Loro però j' arisposeno, che aveva da nasce a Bettelemma de la Giudea, e ch' era stato scritto dar profeta accusine:

6 Puro tu Bettelemma tera de Giuda, nun hai da esse da meno de le principale città de Giuda: perchè da

tene ha da escì er conduttiere, ch'ha da regge er mi popolo d'Isdraele.

7 Allora Erode se fece vinì d'anniscosto li Maggi, e vorze da loro sapè pe filo e pe segno, in che tempo j'era comparsa la stella:

8 Poi lassannoli annà a Bettelemma, je disse: Annate lane, informateve be de la cratura, e quanno l'averete aritrovata, me lo fate sapè, perchè la pozzi adorà io puro.

9 Loro nun appena er re aveva fenito de dine, se n'annorono. Ed ecco che la stella, ch'aveveno vista in oriente, je camminava davanti, insinenta che se fermò sopra er sito, dove stava er pupo.

10 A vedè sta cosa ce aveveno un gran gusto.

11 E arientranno a casa, aritrovorono de fatti er fijo co la matre, e se buttorono in ginocchio, e l'adororono. Doppo arupprireno li tesori, che s'ereno portati, e je diedeno in rigalo l'oro, l'incenzo, e la mirra.

12 In inzogno poi je fu ditto, che nun aritornasseno da Erode, e loro aritornorno a casa pe n'antra strada.

13 Appena furono annati via, l'angiolo der Signore vinne in inzogno a Giuseppe, e je disse: Arzete, pija

er pupo, e su matre, scappa in Iggitto, e stattene là, insinenta che io te lo dichi. Perchè è sicuro, che Erode cercherà la cratura pe ammazzalla.

14 Lui dunque se svejò, e de notte com'era prese er fijo, e la matre, e fuggì in Iggitto.

15 Là ce restò insinenta a la morte d'Erode: e accusine se virificò quello, che Dommeneddio aveva ditto pe mezzo der profeta: Mi fijo io l'ho fatto vinì dall'Iggitto.

16 Erode, che se vedde accusì canzonato da li Maggi, ce sformò tanto, che fece ammazzà tutti li regazzi, che nun aveveno passati li du anni, e che s'aritrovaveno in Bettelemma, e neli siti vicini, siconno er tempo, che j'era stato ditto da li Maggi.

17 Ecco come se virificorono a puntino le parole der profeta, che diceva:

18 A Rama s'è sintita na voce, li pianti, li strilli in gran quantitane: Rachela, che piagneva li fiji, e nun se voleva ariconsolà, perchè nun c'ereno piune.

19 Morto Erode però, l'angiolo der Signore aritornò in inzogno a Giuseppe, che ancora stava in Iggitto,

20 E je disse: Sta sù, pija er fijo, e su matre,

e aritorna n' antra vorta inde la tera d' Isdraele: che quelli, che voleveno ammazzà la 'cratura so morti tutti.

21 Giuseppe prese er pupo, e su matre, e vinne inde la tera d' Isdraele.

22 Ma quanno je fu ditto, che in Giudea doppo Erode ce regnava er fijo, che se chiamava Archelao, ebbe na gran pavura: e annò inde la Galilea, come j' era stato ditto in inzogno.

23 Arivato che ce fu se stabilì nela città de Nazzarette: perchè puro sta vorta se virificasse la predizione de li profeta, che aveveno ditto: Che sto fijo s' aveva da chiamà Nazzareno.

Cap. III.

IN questi giorni vinne Giuvan Battista a predicà ner diserto de la Giudea,

2 E diceva: Fate penitenzia: perchè er regno de li celi sta vicino.

3 E questo è propio quello, der quale n' ha parlato er profeta Isaia, che dice: La voce de quello, che grida ind' er diserto: Preparate la strada der Signore, e spianatela.

4 Sto Giuvanni portava na vesta de peli de camelo, e se strigneva li reni co na cinta de pelle: e magnava li grilli, e er miele servatico.

5 Tutta Gerusalemme, e tutta la Giudea, e tutto er paese attorno ar Giordano annaveno da lui;

6 E lui li battezzava ner Giordano, e quelli confessaveno li loro peccati.

7 Ma avenno viduto, che un mucchio de Farisei, e Sadducei, viniveno da lui a pijà er battesimo, je disse: Razza de vipere, chi v'ha imparato de fuggì dall'ira, che deve vinì?

8 Fate dunque, che la vostra penitenzia dia li frutti boni.

9 E abbadate de nun dì drento a vuantri: Noi avemo pe patre Abbramo. Che io ve dico, che Dio da ste pietre po fà vinì fora li fiji d' Abbramo.

10 Perchè l' accetta è pe tajà le radiche dell' arberi, e tutti l' arberi, che nun fanno er bon frutto, saranno tajati, e buttati ind' er foco.

11 Io pe me poi ve battezzo coll' acqua pe la penitenzia: ma quello, che me vierà appresso, e che pò più assai de mene, e che io nu je so degno nemmanco de portà li zandali, ve battezzerà co lo Spirito santo, e cor foco.

12 Lui tiè la pala in mano: e pulirà la su ara: e ammucchierà er su grano ind' er magazzino; ma brucerà le paje co un foco, che nun se smorza.

13 Allora Gesù vinne da la Galilea ner Giordano da Giuvanni, pe fasse battezzà da lui.

14 Ma Giuvanni se aricusava, e diceva: Io ho bisogno da esse battezzato da tene, e tu vienghi da mene?

15 E Gesù j' arisponneva: Lasseme fà pe adesso: perchè è necessario, che adimpimo la giustizia. Allora quello je ubbidì.

16 Doppo d' essese battezzato, Gesù escì subbito dall' acqua. E ecco che s' arupprireno li celi: e lui vedde lo Spirito der Signore, che scegneva come na colomma, e che viniva su de lui.

17 Ecco puro na voce der celo, che disse: Questo quì è er fijo mio, che io amo tanto, e me ce arillegro.

Cap. IV.

ALLORA Gesù fu portato ner diserto da lo Spirito, pe esse tentato dar diavolo.

2 Là doppo d' avè diggiunato quaranta giorni, e quaranta notte, finarmente je vinne fame.

3 Ma er demogno, che je s' era accostato, je disse: Si tu sei er fijo de Dommeneddio, perchè nun dichi a ste pietre, che diventino tanto pane?

4 Quello però arispose: Sta scritto, che l' omo nun vive de solo pane, ma de tutte le parole, che viengheno da la bocca der Signore.

5 E allora er diavolo lo portò inde la città santa, e lo piantò in cima der tempio,

6 E je disse: Si sei er fijo de Dio, buttete giune. Perchè sta scritto: Che lui t' ha dato a custodì all' angioli sui, che t' hanno da portà su le mano, pe nun fatte inciampà inde le pietre.

7 Gesù j' arispose: Sta scritto puro: Nun tentà er Signore tu Dio.

8 Ma er diavolo da capo lo prese, e lo portò su un monte, che era arto arto: e de lassune je fece vede tutti li regni der monno, e la ricchezza, ch' aveveno,

9 E je disse: Io te darò tutta sta robba, si tu te metterai in ginocchio, e m' adorerai.

10 Allora Gesù j' arispose: Passa via, Satanasso: aricordate, che sta scritto: Adorerai er Signore Dio tuo, e servirai a lui solo.

11 Er diavolo allora lo lassò annà: e l' angioli je s' accostorono, e lo servirno.

12 Gesù poi, ch' aveva sintito a dì, che Giuvanni era stato messo carcerato, s' aritirò inde la Galilea:

13 E lassata la città de Nazzarette, annò a abbità a Cafarnao, ch' era na città de mare, vicino a Zabbulonne, e Neftalimo.

14 E questo lo fece, perchè s' avverasse quello, che er profeta Isaia aveva ditto:

15 La tera de Zabbulonne, e de Neftalimo, che è la strada der mare de là der Giordano, la Galilea de le gente,

16 Er popolo, che camminava a la ceca, ha visto na gran luce: e la luce s' è arzata pe quelli, che staveno ind' er paese, e inde la uscurità de la morte.

17 Da lì 'n poi Gesù cuminciò a predicà, e a dine: Fate penitenzia: perchè er regno de li celi sta vicino.

18 Lui però camminanno vicino ar mare de Galilea, vedde du fratelli, Simone, chiamato Pietro, e l' antro, Andrea, che buttaveno la rete a mare (perchè ereno pescatori),

19 E je disse: Viniteme appresso, e ve farò io diventà pescatori d' ommini.

20 Subbitamente quelli buttorno via le rete, e j' annorno appresso.

21 Mentre annava più avanti, vedde du antri fratelli,

Giacomo de Zebbedeo, e Giuvanni su fratello, ind'una barca assieme co Zebbedeo er patre de loro, che accummidaveno le rete: e li chiamò.

22 Quelli subbitamente abbannonorono le rete e er patre, e j' annorono appresso.

23 Gesù intrattanto annava giranno pe tutta la Galilea, insegnava inde le sinagoche, predicava er vangelo der regno, e guariva tutti li malanni de la gente.

24 La nova de li fatti sua se sparse pe tutta la Siria, e pe questo je presentaveno l'ammalati de tutte le sorte, ch'ereno pieni de tutti li malanni e li malori, l'indiavolati, li lunatichi, li paralitichi, e lui li guariva:

25 Però je viniva appresso na gran turba da la Galilea, da la Decapoli, da Gerusalemme, da la Giudea, e dall'antra parte der Giordano.

Cap. V.

GESÙ quanno vedde quela turba, montò in su un monte, e se messe a sede, e je s' accostonno li su discepoli;

2 E allora uprì la bocca pe fà capace quela gente, e diceva:

3 Beati li poveri de spirito: perchè er regno de li celi è de loro.

4 Beati li mansuveti: perchè questi saranno li padroni de la tera.

5 Beati quelli, che piagneno: perchè saranno ariconsolati.

6 Beati quelli, ch' hanno fame, e sete de giustizia: perchè saranno saziati.

7 Beati quelli, ch' hanno misiricordia: perchè loro puro l' aritroveranno.

8 Beati quelli, ch' hanno er core pulito: perchè vederanno Iddio.

9 Beati li pacifichi: perchè li chiameranno fiji de Dio.

10 Beati quelli, che so perseguitati pe la giustizia: perchè er regno de li celi serà de loro.

11 Beati vuantri, quanno ve malediceranno, e perseguiteranno, e diranno tutto er male, che se pò farzamente contro vuantri, a causa mia:

12 Godete, e state allegri, perchè er premio vostro serà largo inde li celi: perchè puro li profeta so stati perseguitati prima de vuantri.

13 Voi sete er sale de la tera. E si er sale sva-

nisce, come se salerà? Nun è più bono a gnente, e bigna buttallo via, e l'ommini l'acciaccheno co li piedi.

14 Voi sete el lume der monno. Na città, che sta in cima de na montagna nun se pò annisconne.

15 Mica s' accenne na lucerna, e se caccia sotto a la misura der grano, ma inde la cima der cannejere, perchè facci lume a tutti quelli, che stanno in casa.

16 Accusì ha da risplenne la luce vostra in su l'occhi de tutti: perchè vedino tutto quello, che fate de bono, e grorifichino er vostro Patre, che sta in celo.

17 Nun ve dassivo a crede, ch' io fussi vignuto a scioje la legge, o li profeta: nun so vignuto a sciojella, ma a compilla.

18 Perchè da vero ve dico, che si nun se sfuma er celo e la tera, neppuro un jota, o un punto de la legge se sfumerà, insinenta che sia gni cosa compito.

19 Quello dunque, che sciojerà uno de sti comman-namenti più ciuchi, e imparerà accusì all' ommini, lo diranno ciuco in der regno de li celi: ma quello, che l' averà fatto e imparato, lo diranno granne ind' er regno de li celi.

20 Perchè ve dico, che si la vostra giustizia nun

serà più de quella de li Scribbi e de li Farisei, nun arientrerete ind' er regno de li celi.

21 Avete sintito quer, ch' hanno ditto all' antichi: Nun ammazzà: quello poi, che averà ammazzato, serà reo ind' er tribunale.

22 Io poi ve dico: che chiunque se la pijerà co su fratello, serà reo ind' er tribunale. E quello puro, che averà ditto, raca, a su fratello: serà reo inde l' assemblea. E quello, che j' averà ditto, scemo: serà reo der foco dell' inferno.

23 Si dunque stai pe fà sacrifizio all' artare, e lì t' aricordi, che tu fratello ce l' ha un po co tene:

24 Lassa puro l' offerta su l' artare, e va prima a fà pace co tu fratello: e doppo arivierai a fà er tu sacrifizio.

25 Mettete presto d' accordo cor tu nimmico, quanno stai pe strada: acciò pe disgrazia lui nun te cunsegni ar giudice, e er giudice nun te cunsegni ar ministro: e questo nun te manni carcerato.

26 Che te dico in cuscenzia, nun escirai de là drento, si tu nun hai pagato insinenta all' urtimo quatrino.

27 Avete sintito quer, ch' è stato ditto all' antichi: Nun cognoscerai le donne dell' antri.

28 E io poi ve dico: che chiunque guarda na femmina pe siconno fine, già ner su core ha fatto un peccato.

29 E accusì si er tu occhio de mano dritta te scannalizza, strappetelo, e buttelo via: perchè serà mejo pe tene, che fenischi male uno de li tu membri, de quello che tutto er tu corpo sia buttato inde l' inferno.

30 E si la tu mano dritta te scannalizza, tajetela, e buttela via: perchè serà mejo pe tene, che fenischi male uno de li tu membri, de quello che tutto er tu corpo vadi all' inferno.

31 È stato puro ditto, che chiunque arimanna su moje, je dia el libbretto der ripudio.

32 Io poi ve dico: Che chiunque arimanna su moje, a meno che pe causa de cattiva vita, già je fa fà male: e quello, che la pija doppo, fa un peccato.

33 Avete puro sintito, ch' è stato ditto all' antichi: Nun fà giuramenti farzi: ma dà ar Signore quello, che j' hai giurato.

34 Ma io poi ve dico de nun giurà pe gnente affatto, nè pe er celo, che è er trono de Dio:

35 Nè pe la tera, che è lo sgabbello de li su piedi: nè pe Gerusalemme, perchè è la città der gran re:

36 Nè pe la tua testa nemmanco hai da giurane, perchè tu nun poi fà bianco, o nero nemmanco un capello.

37 Er vostro discurso poi ha da esse, è e nun ene: perchè tutto quello, che c' è de piune, viè dar male.

38 Avete sintito, ch' è stato ditto: Occhio pe occhio, dente pe dente.

39 Io poi ve dico: Nun state a fà tu per tu cor cattivo: ma se quarcuno te mena su la ganassa de man dritta, arivorteje l' antra.

40 E si quarcun antro te vo smove lite, e te vo portà via la tonica, daje puro er mantello.

41 E si ce fusse quarcuno, che te martrattasse pe un mijo, va assieme co lui du antre.

42 Hai da dà a chiunque te dimanna: e nun vortà la faccia a chiunque te chiede in prestito.

43 Avete sintito, che s' è ditto: Amerai er prossimo tuo, e averai in odio er tu nimmico.

44 Io poi ve dico: Amate li vostri nimmichi, fate der bene a quelli, che v' odieno: e pregate pe quelli, che ve perseguiteno, e sparleno de vuantri:

45 E tutto pe esse fiji der Patre vostro, che sta inde li celi: che fa nasce er su sole su li boni e su li cattivi: e fa piove su li giusti e l' ingiusti.

46 Perchè si volete bene a quelli, che puro loro ve lo vonno, che rincompenzia averete? Puro li pubbricani fanno accusine.

47 E si v' arestrignete a salutà li vostri fratelli, che fate de più dell' antri? Nu lo fanno puro li pagani?

48 Sete dunque perfetti, come er vostro Patre celeste è perfetto.

Cap. VI.

ABBADATE de nun fà l'opere bone in presenzia dell' ommini, pe esse guardati: si no nun sarete considerati pe gnente dar vostro Patre, che sta inde li celi.

2 Quanno dunque farai la limosina, nun sonà la tromma, come fanno l'ipocriti pe le sinagoche, e pe le piazze, pe esse onorati dall' ommini: Che io ve dico, che questi quine hanno già avuta la mercede de loro.

3 Ma quanno tu fai la limosina, la tu mano manca nun ha da sapè quello, che fa la dritta.

4 Accusì la tu limosina ha da esse secreta, e er tu Patre, che vede le cose secrete, t' arincompenzerà.

5 Quanno pregate, nun fate come l'ipocriti, che se fanno vede a pregà inde le sinagoche e neli capistrada, pe esse guardati da la gente: perchè io ve dico, che loro accusì so già stati arincompenzati.

6 Tu dunque, quanno fai l'orazione, mettete inde la cammera tua, serra la porta, prega tu Patre: e er Patre tuo, che vede tutto, te ne arennerà la rincompenzia.

7 E nemmanco avete da fà tante chiacchiere inde le vostre orazione, come fanno li pagani, che credeno d' esse ascortati, perchè loro se penzeno d' avè fatto tutto, quann' hanno chiacchierato più de tutti.

8 Cercate dunque de nun ve assumijà a loro. Perchè er Patre de vuantri sa quello, che accorre, prima che je lo chiedete.

9 Dunque pregate accusine: Patre nostro, che sei inde li celi: sia santificato er tu nome.

10 Vienghi er regno tuo. La tu volontà se facci ind' er celo, e inde la tera.

11 Dacce oggi er nostro pane pe campà.

12 Arimettece li nostri debbiti, come nuantri l' arimettemo a li nostri debbitori.

13 Nun ce lassà tentà. Ma libberece dar male, e accusì sia.

14 Si vuantri perdonerete all' ommini li loro mancamenti: er Patre vostro celeste perdonerà puro a vuantri.

15 Ma si nun volete perdonà all' antri li loro mancamenti: nemmanco er Patre vostro ve perdonerà li vostri.

16 Quanno poi diggiunate, nun fate li malinconichi come l' ipocriti. Perchè loro se guasteno er grugno, pe fà vede, che diggiuneno: ma io v' aripeto, che loro hanno aricevuta la loro mercede.

17 Tu, quanno diggiuni, ugnete la testa, e lavete er grugno,

18 Perchè er tu diggiuno nun se sappi dall' ommini, ma dar tu Patre celeste, che sta ind' er secreto: e lui, che vede ind' er secreto, t' arincompenzerà.

19 Nun cercate de mette assieme li tesori ner monno: dove la ruzza, e li vermini li cunsumeno: e dove li ladri li scaveno, e se l' arubbeno:

20 Ma annate appresso a li tesori der celo: dove la ruzza, e li vermini nu li cunsumeno, e li ladri nu li scaveno, e nun se l' arubbeno.

21 Perchè dove sta er tu tesoro, sta puro er tu core.

22 L' occhio è la lucerna der tu corpo. E si er tu occhio è semprice: tutto er tu corpo serà alluminato.

23 Ma si er tu occhio serà cattivo: tutto er tu corpo serà scuro. E si er tu lume, che è nela tu persona, è scuro: cosa serà de la scurità vera?

24 Gnisciuno pò servì du padroni: perchè o succederà, che si amerà uno de loro, odierà l' antro: o che si disprezzerà l' uno, tollererà l' antro. Accusine nun se pò servì a Dio, e a le ricchezze.

25 Pe questo ve dico, che nun v' affannate tanto pe sapè, come farete a mantenevve, a magnà, e a vistì. La

vita nun vale più der magnà: e er corpo nun vale più der vistito?

26 Guardate un po l'ucelli dell'aria. Loro nun semineno, nun meteno, nu riempischeno li magazzini; e er vostro Patre celeste li mantiè. E voi nun sete più de loro?

27 Chi sta tra vuantri co tutto er su talento, che pozzi penzà d'aggiugne un gommito d'artezza a la su statura?

28 Perchè dunque v'affannate tanto pe vistine? Penzate si come crescheno li giji der campo: loro nu lavoreno, nè fileno.

29 Ora io ve dico, che nemmanco Salomone co tutto er su lusso annò mai vistito come loro.

30 Si dunque Dommeneddio ariveste accusine l'erba der campo, ch'oggi c'è, domani nun ce sta piune: quanto mejo penzerà a vuantri gente de poca fede?

31 Nun volete dunque arattristavve, e dine: Che ce magneremo, che ce beveremo, o che ce metteremo addosso da vistine?

32 Perchè accusì fanno li gentili. Er vostro Patre cognosce tutte le cose, che v'abbisogneno, mejo de vuantri.

33 Prima de tutto dunque cercate er regno de Dom-

meneddio e la su giustizia: e tutte st' antre cose nun v' amancheranno.

34 Nun ve mettete 'n pena pe la giornata de domani. Perchè la giornata de domani ce penzerà da sene, e 'gni giorno porta co sene er su malanno.

Cap. VII.

NUN ve mettete a giudicà l' antri, si nun volete esse giudicati voi puro.

2 Perchè come vuantri giudicherete, sarete giudicati: e sarete misurati, come misurate l' antri.

3 Perchè tu abbadi a na pajetta, che sta drento dell' occhio der fratello: e nun vedi er trave, che sta ind' er tuo?

4 Come poterai dì a tu fratello: Lassemete cavà er filo de paja dall' occhio, quanno tu ce hai un trave ind' er tuo?

5 Ah impostore! Cavete prima er trave dall' occhio, e po leva er filo de paja da quello der tu fratello.

6 Abbadate de nun dà a li cani le cose sante, e de nun buttà le perle a li porchi, e che questi nu le sfragnino co le zampe, e nun ve s' arivortino, e nun ve se magnino.

7 Chiedete, e averete: cercate, e aritroverete: bussate, e ve serà uperto.

8 Perchè chi chiede, ariceve: chi cerca, aritrova: e a chi bussa serà uperto.

9 Infatti chi de vuantri, si un fijo je chiedesse er pane, je darebbe un sercio?

10 E si je chiedesse un pesce, je darebbe na serpa?

11 Si dunque vuantri, che sete accusì cattivi, sapete dane a li fiji vostri tutto er be, ch' avete aricevuto: quanto de piune nun darà er Patre vostro celeste a quelli, che je lo chiedeno?

12 Dunque fate all' antri ommini tutto quello, che voressivo pe vuantri. Che questa è la legge, e accussì dicheno li profeta.

13 Arientrate pe la porta stretta: perchè larga è la porta e spaziosa la strada, che manna all' inferno, e na bona fatta de gente passa drento de quella:

14 Ma la porta, e la strada, che manna a la vita, è stretta: e pochi l' aritroveno.

15 Guardateve da li farzi profeta, che ve viengheno a aritrova vistiti da pecore, e de drento so lupi arabbiati.

16 Vuantri li potete cognosce a li frutti de loro. Perchè nun averete mai visto coje l' uva da li spini, e li fichi da li cardi.

17 Che tutti l' arberi boni danno li frutti boni: e li cattivi li danno cattivi.

18 N' arbero bono nun pò dà li frutti cattivi: e n' arbero cattivo nu li pò dà boni.

19 Tutti l' arberi, che nun danno bon frutto, saranno tajati, e buttati sur foco.

20 V' aripeto dunque, che li cognoscerete da li frutti de loro.

21 Nun tutti quelli, che me dicheno, Signore, Signore, arientreranno ind' er regno de li celi: ma quello solamente, che ubbidirà ar Patre mio celeste, arientrerà ind' er regno de li celi.

22 Morta gente me dirà in quer giorno: Signore, Signore, noi avemo fatto li profeta ner nome tuo, e ner nome tuo avemo cacciato via li diavoli, e avemo fatto morti miracoli.

23 Ma allora io je parlerò chiaro, e je dirò: Chi v'ha mai cognosciuto? Aritirateve da mene tutti quanti, che sete pieni de peccati.

24 Tutti quelli dunque, ch' ascorteno ste mi parole, e le metteno in opera, saranno assumijati all' omo savio, che frabbicò la su casa sopra der sasso,

25 E cascò l' acqua, e li fiumi allagorno, e li venti fischiorono, e se scajorno addosso a quela casa, ma

nun se smosse pe gnente: perchè stava frabbicata sur sasso.

26 Chi ascorta ste mi parole, e nu le pratica, s'assumijerà a no scemo, che frabbicò la casa sua su la rena:

27 E piobbe, e li fiumi se gonfiorno, e li venti soffiorono, e se scajorno addosso a quela casa, e annette giune, e la ruvina fu granne assai.

28 Subbito che Gesù ebbe fenito sti discursi, le turbe feceno le maravije der su sapè.

29 Perchè lui imparava a la gente con autorità, e no come li Scribbi, e li Farisei de loro.

Cap. VIII.

QUANNO lui scegnè dar monte, na gran folla de gente j' annava appresso:

2 Quann' ecchete che un lebbroso j' annette vicino, l' adorò, e je disse: Signore, se tu voi, me poi alibberà da sta schifenzia.

3 E Gesù stennette la mano, e lo toccò, dicenno: Te vojo alibberà. Subbitamente je se levò de dosso la lebbra.

4 E Gesù je disse: Abbada de nun dì gnente a

gnisciuno: ma vattene dar sacerdote, e daje li rigali commannati da Mosè, che serviranno da tistimogni.

5 Quanno poi fu arientrato in Cafarnao, l' annò a aritrova un Centurione, e je se raccommannò,

6 E disse: Signore, ho un servitore che me sta a letto paralitico, e che strilla dar dolore.

7 Gesù je disse: Io vierò, e lo guarirò.

8 Ma er Centurione arispose, e disse: Signore, io nun so degno d' avette a casa mia. Dunque dì na parola, e er mi servitore guarirà subbito.

9 Perchè io puro so un omo, che dipenno dall' antri, e tiengo sotto de me morti sordati, e dico a uno: Vattene, e lui va: e a un antro je dico: Viè, e lui viè: dico ar mi servitore: Fa la tar cosa, e lui la fane.

10 Gesù quann' ebbe ascortate ste parole se maravijò, e disse a quelli, che j' annaveno appresso: Io ve dico da vero, che nun ho aritrovata tanta fede in tutto Isdraello.

11 Anzi ve dico, che morta gente vierà dall' oriente, e dall' occidente, e s' ariposeranno co Abbramo, e Isacco, e Giacobbe ind' er regno de li celi:

12 Ma li fiji der regno saranno mannati nele tenebre esteriore, indove è er pianto, e lo stridore de li denti.

13 Allora Gesù disse ar Centurione: Vattene, e

te succederà come hai creso. Accusì er servitore je guarine.

14 Gesù essenno annato in casa de Pietro, vedde la su socera, che stava a letto pe la frebbe.

15 E je toccò la mano, e la frebbe se n'annò via. Accusì lei s' arzò, e se messe a servì a loro.

16 A la sera poi je presentorno morti posseduti da li diavoli: e lui solo co la parola scacciava via li spiriti: e guariva tutti l' ammalati:

17 Perchè voleva adimpì quello, che s' era ditto dar profeta Isaia: Accusì lui s' è preso li nostri malanni: e ha portato le pene de nuantri.

18 Quanno poi se vedde attorno na gran folla de gente, je commannò de passà de là dal laco.

19 E allora no scribba je s' accostò, e je disse: Maestro, io te vierò appresso in tutti li siti, dove annerai.

20 E Gesù je disse: Le vorpe hanno la tana; l'ucelli dell' aria, er nido: ma er Fijo dell' omo nun ha indove appoggià la testa.

21 Un antro de li discepoli sua je disse: Signore, damme prima la licenzia d' annà a seppellì er patre mio.

22 Ma Gesù je disse: Viemme appresso, e lassa, che li morti seppellischino l'antri morti.

23 Accusì montorono su la barca, e li discepoli j'annorno appresso:

24 Quann' ecchete che vinne un gran temporale, che mannò er mare sottosopra, e la barchetta fu quasi aricoperta dall' onne intanto che lui dormiva.

25 Li discepoli je s' accostorno, lo svejorno, e je disseno: Signore, sarvece, che semo persi.

26 E Gesù j' arispose: Perchè avete pavura, ommini de poca fede? Allora s' arizzò in piede, e commannò ar mare e a li venti, che se fermasseno, e se fermorno.

27 La gente a sti miracoli se maravijorno, e disseno: Chi ene st' omo, che se fa ubbidì da li venti e dar mare?

28 Quanno sbarcò de là dal laco ind' er paese de li Geraseni, je vinneno incontro du indiavolati, ch' ereno esciti allora da le sippurture, e ereno accusì furiosi, che nun ce se poteva commatte, e gnisciuno poteva passà pe quela strada.

29 Questi se messeno a strillà subbito: Che ce avemo che fà co tene nuantri, o Gesù fijo de Dio? Se' tu vignuto prima der tempo pe tormentacce?

30 Vicino a loro c' era un branco de porchi, che pascolaveno.

31 E li diavoli pregaveno Gesù accusine: Si ce scacci da quine, mannece drento a queli porchi.

32 E lui je disse: Annate. Loro escirno, e arientrorono inde li porchi, e subbito er branco de li porchi scappò a rotta de collo, se buttò ind' er mare, e s' affogò inde l' acqua.

33 Li pastori scapporno: e annati in città ariccontorono tutte ste cose, e er fatto de l' indiavolati.

34 Subbito tutta la città annò incontro a Gesù: e quanno lo veddeno lo pregorno d' aritirasse de là de li cunfini de loro.

Cap. IX.

DOPPO de questo Gesù ind' una barchetta aripassò el laco, e annò a la cittane.

2 Quann' ecchete che je presentorno un paralitico ind' er letto. E Gesù, che cognosceva la fede de loro, disse a quello line: Spera in me, fijo mio, che li tu peccati te so perdonati.

3 Subbito certi Scribbi disseno drento de loro: Senti si come biastima!

4 Gesù però, ch' aveva cognosciuto li loro penzieri, disse: Perchè penzate accusì male drento der vostro core?

5 Che ve pare, che sia più facile a dine: Li peccati tua te so perdonati: o puro: Sta su, e cammina?

6 Dunque io vojo, che cognoscete, ch' er Fijo dell' omo ha la potenzia inde la tera de perdonà li peccati: però disse ar paralitico: Arzete, pija er tu letto, e vattene a casa tua.

7 Er paralitico s' arzò, e se n' annette a casa sua.

8 La gente, che vedde ste cose se spaventorono, e adororno Dommeneddio, ch' aveva dato tanta gran potenzia all' ommini.

9 Gesù era annato via de lane, quanno vedde n' omo, che stava a sede ar banco, e se chiamava Matteo. Je disse: Viè co mene. E lui s' arzò, e ce annette.

10 N' antra vorta Gesù stava a casa a pranzà, e morti pubbricani e peccatori je se messeno accosto inde la tavola, dove c' ereno puro li disoepoli.

11 Li Farisei, che veddeno questo, disseno a li discepoli: Perchene er Maestro de vuantri magna co li pubbricani e co li peccatori?

12 Ma Gesù, ch' aveva ascortate ste parole, arispose

a loro: Chi sta be nun ha bisogno der medico, ma n' hanno bisogno l' ammalati.

13 Dunque annate, e aricordateve, che me piace più la misiricordia, che er sacrifizio. Perchè io nun so vignuto a chiama li giusti, ma li peccatori.

14 Allora s' accostorno a lui li discepoli de Giuvanni, e je disseno: Com' è, che nuantri, e li Farisei, diggiunamo spesso: e li discepoli tua nun diggiuneno mai?

15 E Gesù je disse: Come voressivo, che li compagni de lo sposo stasseno in lutto, quanno lo sposo sta co loro? Vierà er tempo, che lo sposo je serà torto: e allora diggiuneranno.

16 Gnisciuno attacca un pezzo de panno novo a un vistito vecchio: perchè la giunta porta via quarche cosa der vistito, e la rottura de quello se fa più grossa.

17 Er vino novo nun se mette inde l' otri vecchi; sinnò se rompeno l' otri, e er vino va via, e l' otri se perdeno. Ma er vino novo se mette inde l' otri novi, e accusì se cunserveno tutt' e dua.

18 Intanto che je diceva ste cose, ecco che uno de li principali je s' accostò, e l' adorò, e je disse: Signore, la mi fija è morta adesso: ma si tu vienghi, e la tocchi co la mano, arisusciterà.

19 Gesù se levò, e j' annò appresso co li discepoli.

20 Quann' ecco na femmina, che da dodici anni pativa de perdita de sangue, je s' accosta pe dedietro, e je tocca er pizzo de la vesta.

21 Questa aveva ditto drento de sene: S' io arrivo solo a toccaje la vesta, serò bella e guarita.

22 Ma Gesù s' arivortò, la guardò, e je disse: Nun te pijà pena, fija mia, che la tu fede t' ha sarvata. Da quer punto la donna se guarì.

23 Doppo Gesù annò a la casa de quer principale, e ce vedde li trommetta e na turba de gente, che strillava; ma lui je disse:

24 Aritirateve: che la regazza nun è morta, ma dorme. Quelli però riderono de li fatti sua.

25 Quanno poi fu mannata via la gente, lui arientrò, la pijò pe la mano, e la regazza s' arzò.

26 Subbito se parlò de sto fatto pe tutto quer paese.

27 Quanno poi Gesù partiva, du cechi j' annorono appresso, e gridaveno, e diceveno: Fijo de Davidde, abbice compassione.

28 Arivato a casa, queli cechi s' aripresentorno. E Gesù je disse: Credete da vero, che io pozzi fà quello, che me chiedete? E quelli: Sine, Signore.

29 Allora je toccò l' occhi, e je disse: Ve sia fatto siconno la vostra fede.

30 E l'occhi je s' uprireno: ma Gesù je disse minaccianno: Abbadate, che sta cosa gnisciuno l'ha da sapene.

31 Quelli però, quanno furno annati via, sparseno la nova pe tutto quer paese.

32 Doppo questi, je presentorno un muto, che era puro indiavolato.

33 Doppo che Gesù j'ebbe scacciato via li diavoli, er muto parlò, e la gente maravijata diceva: Na cosa simile nun s' è mai vista in Isdraello.

34 Ma li Farisei diceveno: Lui scaccia via li demogni co l'ajuto der capo de li demogni.

35 E Gesù annava giranno pe tutte le città, e li castelli, e imparava a la gente inde le sinagoche, e predicava er vangelo der regno, e faceva guarì da tutti li mali.

36 A vede poi quela gente, ch'era guidata male, e che stava come le pecore senz' er pastore, j'ebbe compassione,

37 E disse a li discepoli: C'è grano in abbunnanzia sur campo, ma li lavoranti so pochi.

38 Pregate dunque, ch' er padrone der grano manni na bona turba de lavoranti pe er su grano.

Cap. X.

POI chiamò li su dodici discepoli, e je diede la padronanzia sopra li spiriti cattivi, pe potelli scaccià via, e su tutte le malattie pe guarille.

2 Ecco li nomi de li dodici Apostoli. Er primo se chiamava Simone e Pietro, e er su fratello, Andrea.

3 Poi viniveno Giacomo fijo de Zebbedeo, su fratello Giuvanni, Filippo, Bartolomeo, Tomasso, Matteo er pubbricano, Giacomo d' Alfeo, Taddeo,

4 Simone Cananeo, e Giuda Scariotto, che fu quello, che je fece poi er tradimento.

5 Sti dodici Gesù li spedì fora, e je diede sti commanni: Nun annate tra li gentili, e nun arientrate nele città de li Sammaritani.

6 Ma annate piuttosto a cerca le pecorelle sperdute de la casa d' Isdraello.

7 E quanno annate, annunziateje, che er regno de li celi sta vicino.

8 Guarite l' ammalati, arisuscitate li morti, aripulite li lebbrosi, scacciate via li diavoli, e date a uffa tutte le cose, ch' avete aricevuto accusine.

9 Nu cercate d' avè nè l' oro, nè l' argento, nè er dinaro inde le vostre saccocce:

10 Nè le bisacce pe er viaggio, nè du veste, nè le scarpe, nè er bastone: perchè el lavorante merita er su sostentamento.

11 In tutte le città, e in tutti li castelli, indove arientrate, informateve, chi sieno le persone de garbo: e state da loro insinenta che nun ve n' annate.

12 Quanno arientrate poi inde la casa, salutatela accusine: Pace a questa casa.

13 Se quela casa meriterà sta pace, l' averà: sinnò la pace aritornerà a vuantri.

14 E si quarchiduno nun v' ariceverà, e nun ascorterà le parole vostre: quanno escite fora da quela città, o da quela casa, sporverateve be li piedi.

15 In cuscenzia io ve dico, che Sodoma, e Gomorra nun saranno castigati ner giorno der giudizio, come saranno castigati loro.

16 Ecco, vedete, io ve manno come le pecore tra li lupi. Dunque fate d' esse fini come li serpenti, e semprici come le colomme.

17 Guardateve però dall' ommini. Perchè ve faranno comparine inde le assembrée de loro, e ve frusteranno inde le sinagoche:

18 E pe causa mia voi sarete portati davanti a li presidenti, e a li re, come tistimogni contro de loro, e contro la gente.

19 Ma quanno v'aritroverete inde le loro mano, nun ve mettete in pena pe quello, ch'avete da dì, o come avete da parlà: perchè in quer punto ve serà suggirito quello, ch' avete da dine.

20 Perchè nun sete mica voi, che parlate, ma parlerà drento de vuantri lo Spirito der Patre vostro.

21 Er fratello darà a la morte er su fratello, e er patre darà er fijo: e li fiji se metteranno contro de li parenti, e li manneranno a morine.

22 Voi in fine sarete odiati da tutti pe causa der mi nome: ma chi durerà insinenta all' urtimo se sarverà.

23 Quanno ve pijeranno a perseguità inde na cittane, annatevene a n' antra. Da vero ve dico, che nun fenirete de predicà inde le città d' Isdraello, prima che vienghi er Fijo dell' omo.

24 Nun c'è scolaro sopra er maestro, nè servitore sopra er su padrone.

25 Abbasta a lo scolaro d' esse come er maestro, e ar servitore d' esse come er padrone. Si er padrone de casa l' hanno chiamato Berzebub: tanto piune li servitori sua saranno chiamati accusine.

26 Nun avete dunque pavura de loro. Gnente c' è d' anniscosto, che nun s' abbi da scuprine: gnente, che nun s' abbi da sapene.

27 Dite puro a la luce der sole quello, che io ve dico all' uscuro: predicate puro su li tetti quello, che ve s' è ditto inde l' orecchie.

28 Che vuantri nun avete d' avè pavura de quelli, che ammazzeno er corpo, e che nun ponno ammazzà l' anima; ma de quelli, che ponno mannà l' anima, e er corpo in perdizione inde l' inferno.

29 Diteme un po: du passerotti nun se venneno un quatrino? eppuro uno solo de questi nu cascherà pe tera senza der Patre vostro.

30 Insinenta li capelli de la vostra testa so tutti contati.

31 Nun avete dunque pavura: che vuantri valete più assai de li passerotti.

32 Chiunque parlerà de mene avanti dell' ommini, io puro parlerò de lui avanti der Patre mio, che sta inde li celi:

33 Ma quelli, che me negheranno in faccia dell' ommini, io puro li negherò in faccia der Patre mio, che sta inde li celi.

34 E mica v' avessivo da penzà, che io sii vignuto a

mette la pace sopra la tera: che io nun so vignuto a fà questo, ma a mette la guerra.

35 Perchè io so vignuto a divide er fijo dar patre, e la fija da la matre, e la nora da la socera.

36 Li nimmichi dell'omo so li propi domestichi.

37 Chi vo be a su patre e a su matre più de me, nu sta be co mene: e chi vo be ar fijo e a la fija più de me, nu sta be co mene.

38 E chi nun pija la su croce, e nun me viè appresso, nun è degno de mene.

39 Chi penza assai a la su vita, la perderà: e chi averà perduta la vita pe mene, l'aritroverà.

40 Chi ariceve vuantri, ariceve me: e chi ariceve mene, è come s'aricevesse chi m'ha mannato.

41 Chi ariceve un profeta come profeta, ariceverà er premio der profeta: e chi ariceverà na bona persona solo perchè è bona, averà er premio de le bone persone.

42 E tutti quelli, che averanno dato puro un bicchiere d'acqua fresca a uno de sti ciuchi mii, si l'averanno dato perchè so li mi discepoli: in cuscenzia ve dico, nun perderanno el loro premio.

Cap. XI.

QUANNO Gesù fenì de dì sta predica a li su dodici discepoli, se n' annò da quer sito pe annà a insegnà, e predicà inde le città de loro.

2 Ma Giuvanni, che stava carcerato, e che aveva sintito le cose, che faceva Cristo, je mannò a dì da dua de li su dicepoli:

3 Sei tu quello, ch' aveva da vinì, oppuro avemo d' aspettà quarchidun antro?

4 E Gesù j' arispose: Annate, e fate sapè a Giuvanni quer, ch' avete ascortato, e visto.

5 Li cechi vedeno, li zoppi cammineno, li lebbrosi se so aripuliti, li sordi arisenteno, li morti aritorneno, er vangelo se predica a li poveri:

6 E beato chi nun se scannalizza de mene.

7 Ma quanno quelli furono annati via, Gesù cumminciò a parlà de Giuvanni a la gente: Cosa sete annati a vede ind' er diserto? na canna sbattuta dar vento?

8 Ma puro, cosa sete annati a vede? un omo vistito bene? Quelli, che vesteno be, stanno inde li palazzi de li re.

9 Ma dunque cosa sete annati a vede? un profeta? Sì io ve dico, che lui è più d' un profeta.

10 Perchè lui è quello, der quale sta scritto: Ecco ch' io manno prima de tene l'angiolo mio, che te spianerà la strada.

11 In cuscenzia ve dico, tra li fiji de femmina nun è mai nato uno più de Giuvan Battista: ma chi je serà da meno in der regno de li celi, ne saprà più de lui.

12 Ora da Giuvan Battista in poi, er regno de li celi s' ottiè co la forza, e pe avello bigna fà violenzia.

13 Perchè tutti li profeta, e la legge insinenta a Giuvanni han predìtto er foturo.

14 E se volete capilla, lui è quel Elia, ch' aveva da vinì.

15 Chi ha l' orecchie da capì, capischi.

16 Ma a che cosa ho io da rassumijà sta razza d' ommini? S' assumija propio a li regazzi, che stanno a sede inde la piazza, e strilleno a li compagni,

17 E dicheno: Avemo sonato, e vuantri nun avete ballato: avemo cantato le canzone malinconiche, e nun ve sete addolorati pe gnente.

18 Accusì viè Giuvanni, che nun magna, e nun beve, e dicheno: Ha er diavolo addosso.

19 Viè er Fijo dell' omo, che magna, e beve, e

dicheno: Ecco er ghiotto, er bevitore de vino, l'amico de li pubbricani e de li peccatori. Ma la sapienzia è stata giustificata da li fiji sua.

20 Allora lui cuminciò a rinfaccià a le città, indove lui aveva fatto morti miracoli, che nun aveveno fatto penitenzia.

21 Guai a te, o Corozain, a tene Betsaida: perchè, si a Tiro, e a Sidone fusseno stati fatti tutti li miracoli fatti pe vuantri, già loro averebbeno fatto penitenzia inde la cenere e cor cilizio.

22 Però ve dico, che Tiro, e Sidone saranno trattati mejo de vuantri ner giorno der giudizio.

23 E tu, Cafarnao, gnente pretenneressi d'arzatte insinenta ar celo? tu hài da scegne insinenta all'inferno: perchè, si Sodoma avesse avuti li miracoli, ch'hai visto tune, lei forsi oggi puro ce serebbe.

24 Però t'aripeto, ch'er paese de Sodoma serà trattato mejo de tene ner giorno der giudizio.

25 Doppo Gesù cuminciò a dine: T'aringrazio, o Signore, patre der celo e de la tera, perchè hai tenute anniscoste ste cose a li sapienti e a li prudenti, e l'hai ditte a li regazzi.

26 E questo è stato accusì, Patre mio, perchè tu accusine hai vurzuto.

27 Tutte quante le cose me so state date dar Patre mio. E gnisciuno cognosce er Fijo, fora der Patre: e gnisciuno cognosce er Patre, fora der Fijo, e de quello, che l' ha cognosciuto per via der Fijo.

28 Vinite da mene tutti vuantri, che sete stracchi, e sfeniti, e io v' aristorerò.

29 Metteteve er gioco mio, e imparate da mene, che ho er core bono e mansuveto: e lì aritroverete er riposo dell' anima.

30 Perchè er mi gioco se porta bene, e er mi peso nun affanna pe gnente.

Cap. XII.

IN quer tempo Gesù passava de sabbito pe un campo de grano: e li su discepoli, che aveveno fame, se messeno a coje un po de spiche, e a magnassele.

2 Li Farisei, che li veddeno, disseno a lui: Guarda si come fanno li tu discepoli, e sanno puro, che de sabbito nun se pò fà ste cose.

3 Ma lui je disse: Nun avete letto quello, che fece Davidde, quanno s' aritrovò affamato, lui co la su compagnia:

4 Come lui arientrò inde la casa der Signore, e

magnò li pani de la proposizione, che nun poteva magnà nè lui, nè li compagni sua, ma solo li sacerdoti?

5 Nun avete letto inde la legge, che neli giorni de sabbito li sacerdoti ind'er tempio guasteno er sabbito senza fà peccato?

6 Adesso dunque io ve fo sapè, che quì c'è uno, che è più granne der tempio.

7 E si vuantri sapessivo, cosa vo dine: Io amo la misiricordia, e no er sacrifizio: nun averessivo mai connannati l'innocenti:

8 Perchè er Fijo dell'omo è padrone puro der sabbito.

9 Quanno partì de lane se n' annò inde la sinagoca de loro.

10 E ecchete un omo, che aveva na mano secca, e disseno a Gesù: Se ponno guarì l'ommini ind'er giorno de sabbito? Loro je diceveno questo pe accusallo.

11 Ma lui j' arispose: Chi c'è tra vuantri, che si je casca de sabbito na pecora ind'una fossa, nu la pija, e nu la cava fora?

12 E un omo nun è assai de più de na pecora? Dunque imparate, che puro er giorno de sabbito se pò fà bene all'antri.

13 Doppo de questo disse a quel omo: Damme la mano. E lui je la diede, e fu guarita e libbera come l'antra.

14 Ma li Farisei quanno escirno de line, feceno l'accordo intrà de loro, pe aritrovà la maniera de levallo dar monno.

15 Gesù l'ariseppe, s'aritirò de line, e j' annorono appresso morti, che doppo furono guariti da lui:

16 Poi je commannò assolutamente, che nun dicesseno gnente a gnisciuno.

17 Perchè s'adimpisse quello, ch'era stato ditto dar profeta Isaia, accusine:

18 Ecco er mi servitore pridiletto, che io amo co tutto er core. Io je mannerò er mi spirito, e lui annunzierà la giustizia a le gente.

19 Lui nu litigherà, nu strillerà, e gnisciuno sintirà la su voce inde le piazze:

20 Lui nu romperà la canna fessa, nu smorzerà lo stuppino, che fuma, insinenta che nun averà fatto trionfà la giustizia:

21 E le gente spereranno ind' er su nome.

22 Allora je fu presentato un indiavolato, ceco e muto, e lui lo guarì ind' un modo, che ce vedeva, e parlava benone.

23 Tutte le turbe arestorno stordite, e diceveno: Gnente è questo er fijo de Davidde?

24 Ma li Farisei, che sintirno questo, disseno: Lui scaccia li diavoli nun mica pe opera sua, ma de Berzebub er principe de li diavoli.

25 Gesù però, che cognosceva l'idea de loro, je disse: Qualunque regno, ch'è diviso in parte contrarie tra de loro, serà ruvinato: e qualunque città, e famija, che nun va d'accordo, nun se pò aregge.

26 Ma si satanasso scaccia via satanasso, è segno, che l'ha co lui stesso: come dunque er su regno poterà annà avanti?

27 E s'io scaccio li diavoli coll'ajuto de Berzebub, li fiji vostri coll'ajuto de chine li scacceno via? Però loro saranno li vostri giudici.

28 Chè si coll'ajuto de lo spirito de Dommeneddio io scaccio via li diavoli, questo è segno, che er regno der Signore è vignuto.

29 Come se pò arientrane inde la casa d'un omo de core, e rubbaje tutta la su robba, se prima d'aripulije la casa nun se lega?

30 Chi nun sta co me, sta contro de mene: e chi nun ariccoje co mene, butta via la fatica.

31 Però io ve dico, che tutti li peccati, e tutte le

biastime saranno perdonate all' ommini, ma la biastima contro de lo Spirito nun serà perdonata mai.

32 E chi averà parlato male contro er Fijo dell' omo, serà perdonato: ma chi dirà male de lo Spirito santo, nun serà perdonato nè in questo monno, nè nell' antro.

33 O bigna, che date l' arbero pe bono, e pe bono puro er su frutto: o che date l' arbero pe cattivo, e cattivo er su frutto: perchè dar frutto se cognosce l' arbero.

34 Razza de vipere, come potete parlà be vuantri, che sete accusì cattivi? Perchè la bocca parla, quanno è pieno er core.

35 L' omo, ch' è bono da un bon tesoro cava fora er bene: e l' omo cattivo da un cattivo tesoro cava fora er male.

36 Ora io ve fo sapè, che de tutte le parole oziose, che l' ommini averanno ditto, ne averanno d' arenne conto er giorno der giudizio.

37 Perchè le tu parole saranno quelle, che te giustificheranno, e le tu parole te connanneranno.

38 Allora j' aripricorno certi Scribbi e Farisei, e je disseno: Maestro, nuantri averessimo piacere da sintì quarchiduno de li tu miracoli.

39 Ma lui j' arispose: Sta razzaccia cattiva, e ba-

starda va cercanno li miracoli: ma nu je ne serà accordato gnisciuno, fora che quello der profeta Giona.

40 Perchè all'istessa maniera, ch'er profeta Giona stette pe tre giorni, e pe tre notte drento er corpo de na balena, accusine er Fijo dell'omo starà pe tre giorni, e pe tre notte dentro er seno de la tera.

41 Ner giorno der giudizio l'ommini de Ninive vieranno contro sta gente, e la connanneranno: perchè loro feceno penitenzia quanno Giona je predicava. Ecco quì uno, che è più de Giona.

42 Puro la reggina de li paesi der mezzo giorno vierà fora in der giorno der giudizio contro sta razza d'ommini, e la connannerà: perche lei vinne da la fine der monno a sintì la sapienzia de Salomone, e vuantri avete quì uno, ch'è più de Salomone.

43 Quanno lo spirito cattivo è escito dall'omo, va pe li siti asciutti, cercanno riposo, e nu l'aritrova.

44 Allora dice: Aritornerò a casa mia, da dove so escito. E quanno c'è arivato, l'aritrova vota, e scopata, e aripulita.

45 Allora aritorna addietro, e pija co sene antri sette spiriti peggio de lui, e va co loro a abbitalla. L'urtimo stato de st'omo è peggio de prima, nun è vero? Ebbè, accusì succederà a sta stirpa perversa.

46 Mentre lui seguitava a parlà a le turbe, la matre, e li fratelli de lui staveno de fora, e speraveno de parlaje.

47 E uno je disse: Tu matre, e li fratelli tua stanno de fora, e cercheno de tene.

48 Ma lui a chi je parlava arispose accusine: Chi è la mi matre, e chi so li fratelli mia?

49 Allora stese la mano verso de li discepoli, e disse: Questi so la matre, e li fratelli, che ho io.

50 Perchè chi fa la volontà der Patre mio, che sta inde li celi: quello è er mi fratello, la mi sorella, e la mi matre.

Cap. XIII.

IN quer giorno poi Gesù escì da casa, e se messe a sede a la ripa der mare.

2 E s'aridunò attorno a lui na gran folla de gente. Lui allora arientrò ind' una barca, e là se messe a sede: e tutta la gente arestò su la spiaggia.

3 Poi co le parabbole je disse accusine: Un villano annava pe seminà.

4 E quanno lui spargeva er seme, na porzione n 'an-

nò vicino a la strada: vinneno l' ucelli dell' aria, e se lo magnorno.

5 Na porzione cascò inde li siti sassosi, indove c' era poca tera. Questo spuntò subbito, perchè er tereno nun era gran cosa profonno.

6 Ma quanno er sole se levò e l' infocò, quello, perchè nun aveva messo le radiche se seccò.

7 N' antra porzione annò tra le spine: e le spine crescerono, e l' affogorono.

8 N' antra porzione finarmente cascò sopra na tera bona, e mannò er frutto: e dove diede er cento pe uno, e indove er sessanta, e indove puro er trenta.

9 Chi ha l' orecchie da capì, capischi.

10 Li su discepoli je s' accostorono, e je disseno: Per che motivo ce parli tu co le parabbole?

11 E lui j' arispose: Perchè vuantri potete capì li misteri der regno de li celi: ma loro nu lo ponno.

12 Perchè a chi ha, je serà dato, e starà inde l'abbunnanzia: ma a chi nun ha, je serà torto puro quello, che hane.

13 Per questo je parlo co le parabbole: perchè vedenno nun vedeno, ascortanno nun ascorteno, e nun capischeno.

14 E in loro se virifica la profezia d' Isaia, che

dice: Ascorterete co l' orecchie vostre, e nun capirete: guarderete co l' occhi vostri, e nun vederete.

15 Perchè sto popolo ha er core grasso, e l' orecchie dure, e l' occhi chiusi: perchè co l' occhi nun vedino, co l' orecchie nun sentino, cor core nu comprennino, e se convertino, e io li risani.

16 Ma so beati l' occhi vostri, che vedeno, e l' orecchie vostre, che senteno.

17 Perchè ve dico in cuscenzia, che morti profeta, e morte bone persone voleveno vede quello, che vedete vuantri, ma nun veddeno: e nun sintirono quello, che sintite vuantri.

18 Però sintite la parabbola der villano, che semina.

19 Chi ascorta la parola der regno, e nu j' abbada, viè er maligno, e porta via quello, ch' era seminato ind' er core de lui: e questo quì è quello, che ha aricevuto la semenzia vicino a la strada.

20 Quello, ch' ariceve la semenzia tra le pietre, è quello, che ascorta la parola, e subbito co piacere l' ariceve:

21 Ma siccome nun ha le radiche, dura poco: e quanno viè la tribbolazione e la persecuzione a motivo de la parola, subbito se scannalizza.

22 Quello, ch' ariceve la semenzia tra le spine, è

quello, che ascorta la parola; ma la premura de le cose der monno, e er desiderio de le ricchezze affocheno la parola, e lei nun manna er frutto.

23 Ma quello, ch'ariceve er seme ind'er tereno bono, è quello, che ascorta la parola, e ce abbada, e pe questo je porta er frutto, che dà a uno er cento, all'antro er sessanta, a quel antro er trenta pe uno.

24 Allora je propose n'antra parabbola, che diceva: Er regno de li celi s'assumija a un omo, che semina un bon seme sur campo suo.

25 Ma quanno l'ommini dormiveno, er nimmico suo annò, e je seminò la zizzagna tra er grano, e se n'annò via.

26 Cresciuta l'erba, vinne er frutto; ma allora vinne puro la zizzagna.

27 Li servitori der patre de famija je s'accostorono, e je disseno: Signore, nun hai seminato er bon seme ind'er tu campo? Com'è vignuta dunque la zizzagna?

28 E lui j'arispose: Quì c'è stato quarchiduno, che me vo male. E li servitori j'arisposeno: Voi, che annamo a cojella?

29 E lui j'arispose de none. Perchè nun vojo, che co la zizzagna scarpite er grano.

30 Lassateli cresce tutti e dua insinenta a la riccorta, e quanno la riccorta vierà, dirò a li metitori: Strappate prima la zizzagna, fatece li fascetti pe abbrucià, e er grano poi ariccojetelo ind' er mi magazzino.

31 Je propose ancora n' antra parabbola, che diceva: Er regno de li celi s' assumija a un vago de senipa, che un omo prese, e seminò ind' er su campo:

32 Che ene la più minuta de tutte le semenzie: ma quanno è cresciuta, è mejo de tutti l' antri legumi, e addiventa n' arbero, e l' ucelli dell' aria je viengheno a dormì in su li rami.

33 N' antra parabbola je disse. Er regno de li celi s' assumija a un pezzo de levito, che na femmina mistica co tre sacchi de farina, insinenta che la pasta addiventa levitata.

34 Tutte ste cose Gesù disse a le turbe co le parabbole: e senza parabbole lui nun parlava mai:

35 E questo lui faceva, perche s' adimpisseno le parole der profeta, che dice: Uprirò la bocca pe dì le parabbole, scoprirò de le cose, che so state anniscoste insinenta da quanno è stato fatto er monno.

36 Allora Gesù licenziò er popolo, e se n' aritornò a casa: ma li discepoli je disseno: Spieghece un po la parabbola de la zizzagna ind' er campo.

37 È lui j' arispose: Er Fijo dell' omo, è quello, che semina er bon seme.

38 Er campo, è er monno. Er bon seme, so li fiji der regno. La zizzagna poi, so li fiji der maligno.

39 Er nimmico, che l' ha seminata, è er diavolo. La riccorta, è la fine der monno: li metitori, so l' angioli.

40 Come dunque la zizzagna s' ariccoje, e s' abbrucia: accusì succederà a la fine der monno.

41 Er Fijo dell' omo mannerà l' angioli sua, che leveranno via dar su regno tutti li scannali, e tutti quelli, che fanno l' iniquità:

42 E li butteranno inde la fornace de foco, indove è er pianto, e lo stridore de li denti.

43 Allora li boni arisplenneranno come er sole ind' er regno der Patre de loro. Chi ha l' orecchie pe capì, capischi.

44 De più er regno de li celi s' assumija a un tesoro anniscosto ind' un campo. Quanno un omo l' ha aritrovato, lo anniscønne, e venne quello, che hane, e se crompa er campo.

45 Er regno de li celi s' assumija ancora a un mercante, ch' aricerca le perle bone.

46 Lui quanno ha aritrovata na perla de prezzo, se venne quello, che hane, e la crompa.

47 Er regno de li celi s' assumija puro a na rete buttata a mare, che pija 'gni sorta de pesci.

48 Li pescatori, quanno veddeno piena la rete, la tirorno fora, e se messeno a sede su la ripa. Scejetteno e ariposeno li pesci boni inde li vasi, e buttorono via li cattivi.

49 Accusì succederà inde la fine der monno, che vieranno l' angioli, e separeranno li boni da li cattivi,

50 E li butteranno inde la fornace de foco, indove è er pianto, e lo stridore de li denti.

51 Avete capito tutte ste cose? Loro arisposeno: Sine, Signore.

52 E lui je disse: Pe questo tutti li scribbi, che so istruiti pe er regno de li celi, s' assumijeno a un patre de famija, che cava fora da la dispenza la robba nova e la robba vecchia.

53 Quanno Gesù ebbe fenito de dì ste parabbole, se n' annò via de lane.

54 Quanno fu fora de la patria sua, imparava a la gente inde le sinagoche, e tutti se maravijaveno, e diceveno: Come fa questo a avè tanta sapienzia, e a fà tanti miracoli?

55 Nun ene er fijo de n' artiggiano? Su matre nun

è Maria? Nun so li fratelli sua quelli, che se chiameno, Giacomo, Giuseppe, Simone, e Giuda?

56 Le su sorelle nun so tutte tra de noi? Da dove dunque so vignute a lui tutte ste gran cose?

57 Però arestaveno scannalizzati de lui. Ma Gesù je diceva: Un profeta è stimato dapettutto, meno che inde la su patria, e a casa sua.

58 A motivo che questi nun credeveno a gnente, lui nun fece quine morti miracoli.

Cap. XIV.

IN quer tempo er tetrarca Erode sintì er gran nome, ch'aveva Gesù:

2 E disse a li su cortiggiani: Questo ene Giuvan Battista, ch'è arisuscitato, e che pe le su virtù fa li miracoli.

3 Avete da sapene, ch'Erode l'aveva fatto pijà, e mette carcerato a motivo d'Erodiade, la moje de su fratello.

4 Perchè Giuvanni je diceva: Tu nu la pò tenè sta donna.

5 Erode lo voleva fà morì, ma nun s'arischiava, perchè aveva pavura der popolo, che lo teneva pe profeta.

6 Ner giorno natalizio d'Erode la fija d'Erodiade ballò, e piacè morto a Erode.

7 E per questo lui je giurò de daje 'gni cosa che j'avesse dimannato.

8 E lei ch'era stata messa su da la matre, je disse: Damme in sta concolina la testa de Giuvan Battista.

9 Er re s'arattristò: ma pe motivo der giuramento, e dell'invitati, commannò, che je fosse data.

10 E mannò a tajà la testa a Giuvanni inde la carcere.

11 E la su testa fu portata ind'una concolina, e fu data a la regazza, che la portò a su matre.

12 Li discepoli de lui annorno a prenne er su corpo, e lo seppellirono, e portorno la nova a Gesù.

13 Lui quanno ebbe sintito questo, se n'annò co la barchetta in un sito anniscosto: e le turbe, che lo saperno, j'annorono subbito appresso a piede da le città.

14 Escito da la barchetta vedde na gran turba, e se mosse a compassione de loro, e guarì l'ammalati de loro.

15 Ma quanno se fu fatto notte, li discepoli je disseno: Er sito è anniscosto, e l'ora è passata: licenzia la gente, perchè pozzi annà pe li villaggi a crompasse da magnà.

16 Ma Gesù arispose: Nun hanno bisogno d'annassene via: dateje vuantri da magnà.

17 E loro j'arisposeno: Nuantri avemo quine solo cinque pani, e du pesci.

18 E lui: Dateli quane.

19 E ordinò a la gente de mettese a sede su l'erba, prese li cinque pani, e li du pesci, arzò l'occhi ar celo, benedì li pani, li roppè, li diede a li discepoli, e li discepoli li diedeno a la gente.

20 Tutti magnorono, se saziorono, e ne portorono via dodici canestre piene de quello, ch'era avanzato.

21 Quelli, ch'aveveno magnato ereno cinquemil'ommini, senza le donne, e li regazzi.

22 Immediatamente Gesù ubbrigò li discepoli à montà inde la barchetta, e d'annà a aspettallo su la ripa, intanto che lui licenziava la gente.

23 Quanno l'ebbe licenziata, annò sopra un monte pe fà orazione: e vignuta la sera arestò solo in quer sito.

24 Ma intrattanto la barchetta stava ind'er mezzo der mare: e er vento, ch'era contrario la faceva annà de quane e de lane.

25 Ma a la quarta vigija de la notte, Gesù annò verso de loro camminanno in sur mare.

26 Li discepoli, che lo vedeveno camminà accusine,

se turborono, e disseno: Questo è na fantasma. E pe la pavura se messeno a strillane.

27 Ma subbito Gesù je parlò, e je disse: Nun avete pavura, che so io: sperate in mene.

28 Ma Pietro j' arispose: Si sei tu propio, o Signore, commanna, che io vienghi su l' acqua.

29 E lui je disse: Viè. E Pietro scese da la barchetta, e camminò su l' acqua pe annà da Gesù.

30 Ma vedenno, ch' er vento era gajardo, ebbe pavura: e principianno a affogasse, strillava: Sarveme, Signore.

31 Gesù stese la mano, l' acchiappò, e je disse: Omo de poca fede, dunque tu ce l' hai li dubbi?

32 Quanno loro furono montati inde la barchetta, er vento s' acquietò.

33 Ma quelli, ch' ereno inde la barchetta, je s' appressorono, l' adororono, e je disseno: Da vero, che tu sei er Fijo de Dommeneddio.

34 Passorno el laco, e annorono inde la tera de Genesar.

35 La gente de quer paese l' ariconobbeno subbito, e mannorono pe tutti li siti vicini a cerca l' ammalati, e je li presentorno:

36 E je domannorono pe grazia, che quelli je potes-

seno toccà solo er pizzo de la vesta. E de fatti tutti quelli, che la toccorno, guarirono.

Cap. XV.

ALLORA je s'accostorono li Scribbi, e li Farisei de Gerusalemme, e je disseno:

2 Pe quar motivo li tu discepoli nun osserveno le massime de l' anziani, e nun se laveno le mano quanno magneno?

3 Ma lui j' arispose: E vuantri puro perchè nun osservate er commanno de Dio co la scusa de le vostre massime? Perchè Dio ha ditto:

4 Onora tu patre e tu matre, e: Chi maledirà er patre, e la matre, serà punito co la morte.

5 Ma vuantri dite: Chiunque poterà dì ar patre, e a la matre: Li doni, che io faccio a Dio, vanno a vantaggio tuo:

6 E nun onorerà nè er patre, nè la matre: e accusine co le vostre massime mannate per aria li commannamenti de Dio.

7 Impostori, già Isaia l'aveva ditto de vuantri:

8 Sto popolo m' onora co la bocca: ma cor core sta lontano da mene.

9 E inutirmente m'onoreno co la dottrina e co li commannamenti dell' ommini.

10 Poi chiamò a se le turbe, e je disse: Ascortate, e capirete.

11 Quello, che fa male all' omo, nun è quello, che arrentra pe la bocca: ma quello, ch' esce da la bocca.

12 Allora li discepoli je s'accostorono, e je disseno: Nun sai tune, che li Farisei, appena hanno sintito sto discurso, se so scannalizzati?

13 Ma lui j' arispose: Tutte le piante, che nun so state piantate dar Patre mio celeste, saranno strappate.

14 Nun abbadate a questi: perchè loro so cechi, e guideno li cechi: e si un ceco guida un antro ceco, cascheno tutti e dua inde la fossa.

15 Pietro allora disse: Spieghece un po sta parabbola.

16 Ma lui arispose: Gnente seressivo voi puro senza testa affatto?

17 Nun capite, che tutto quello, che arrentra pe la bocca, passa ind' er corpo, e dar corpo pe er secesso?

18 Ma quello, ch' esce da la bocca, viè dar core, e questo è quello, che sporca l' omo:

19 Perchè dar core parteno li cattivi penzieri, l' omicidii, l' adurterii, le fornicazione, l' arubbamenti, li farzi tistimogni, le maldicenze.

20 E queste so le cose, che sporcheno l'omo. Ma er magnà senza lavasse le mano, nu lo sporca.

21 Quanno Gesù escì da quer sito, se n'annò da le parte de Tiro e de Sidone.

22 Quann'ecchete na femmina cananea, che esciva da queli contorni, e che strillava, e diceva: Pietà de mene, Signore, fijo de Davidde: mi fija è tormentata dar diavolo.

23 Ma lui nun arispose. Però li discepoli je s'accostorno, e je disseno: Sbriga sta femmina: perchè ce strilla appresso.

24 Lui arispose: So stato mannato solo pe le pecore sperse de la casa d'Isdraele.

25 Ma lei je s'accostò, l'adorò, e je disse: Ajuteme, Signore.

26 E lui j'arispose: Nun va mica be de portà via er pane a li fiji, e buttallo a li cani.

27 Lei però seguitava a dine: Signore, hai raggione: ma li cagnoli magneno l'avanzi, che cascheno da la tavola de li padroni de loro.

28 Allora Gesù je disse: Donna, tu hai na gran fede: te sia fatto come tu disideri. E da quer punto la su fija fu guarita.

29 Gesù partì da line, e annò verso er mare de Gali-

lea: poi doppo d' esse arivato in cima d' un monte, se messe a sede.

30 Allora vinne na gran folla de gente, dove c' ereno li muti, li cechi, li stroppi, li sfeniti, co morti antri ammalati: e questi la gente li messe a li piedi de Gesù, che li guarì tutti.

31 Le turbe se marivijaveno a vede, che li muti parlaveno, li zoppi camminaveno, li cechi vedeveno: e lodaveno er Dio d'Isdraele.

32 Ma Gesù chiamò li discepoli, e je disse: Sta gente me fa propio compassione, perchè so già tre giorni, che nun se staccheno da mene e nun hanno gnente da magnà: e nun vorebbe arimannalli a diggiuno, chè ho pavura, che nun se svienghino pe la strada.

33 E li discepoli j' arisposeno: E dove aritroveremo in sto diserto li pani da sazià tanta gente?

34 E Gesù: Quanti pani avete vuantri? Loro arisposeno: Sette, e quarche pescetto.

35 Lui ordinò a la gente, che stasse a sede pe tera.

36 Prese li sette pani, e li pesci, aringraziò, li roppè, li diede a li discepoli, e questi li diedeno ar popolo.

37 Tutti magnorono, e se saziorono, e ariccojetteno li pezzi avanzati: e ne portorno via sette sporte piene.

38 Quelli, ch' aveveno magnato ereno niente me-

no, che quattromila persone, senza li regazzi e le donne.

39 E quann'ebbe licenziata la turba, entrò inde la barchetta: e annò neli contorni de Magedano.

Cap. XVI.

E JE s'accostorono li Farisei, e li Sadducei pe tentallo: e lo pregorono de faje vede un quarche miracolo der celo.

2 Ma j'arispose, e disse: La sera vuantri dite, che serà un ber tempo, perche er celo è rosso.

3 La matina dite, che farà temporale, perchè er celo è brutto, e rosso.

4 Dunque vuantri capite er celo, e nun capite li segni der tempo? Razza briccona e adurtera chiede li miracoli: ma nu je serà accordato antro miracolo, che quello der profeta Giona. Doppo lassò sta gente, e se n'annò via.

5 Li discepoli sua, ch' aveveno passato el laco, s' ereno scordati de pijà li pani.

6 E Gesù je disse: Tenete uperti l'occhi, e guardateve dal levito de li Farisei e de li Sadducei.

7 Ma loro staveno penzierosi, e diceveno drento de sene: Perchè nun avemo preso er pane.

8 Ma Gesù che cognosceva er sentimento de loro, je disse: Perchè penzate drento de vuantri, gente de poca fede, perchè nun avete er pane?

9 Nun v' aricordate de li cinque pani, che abbastorono a cinquemila persone, e quante canestre n' ariccojessivo doppo?

10 Nè de li sette pani, che abbastorono a quattromila persone, e le sporte, che puro allora riccojessivo?

11 Come nun capite, che no pe motivo der pane v' ho ditto: Guardateve dal levito de li Farisei, e de li Sadducei?

12 Allora quelli capirno, che lui non aveva inteso de dine, che se guardasseno dal levito der pane, ma da la dottrina de li Farisei e de li Sadducei.

13 Gesù poi vinne inde le parte de Cesarea de Filippo: e dimannò a li discepoli: Chi dicheno l'ommini, che sia er Fijo dell' omo?

14 E loro arisposeno: C'è chi dice, ch' è Giuvan Battista, e chi Elia, chi Geremia, e chi uno de li profeta.

15 Gesù je disse: E chi dite vuantri, che io so?

16 Arispose Simon Pietro: Dico, che tu sei er Cristo, fijo der Dio vivo.

17 Gesù je disse: Beato tene, Simone Bar-Jona:

perchè nun te l' ha rivelato la carne, e er sangue, ma er Patre mio, che stane inde li celi.

18 E io te dico a tene, che tu se' Pietro, e su sta pietra frabbicherò la mi chiesa, e le porte dell' inferno nun ce la poteranno.

19 E io te darò le chiave der regno de li celi. E qualunque cosa averai legato su de la tera, serà legato inde li celi: e quello, ch' averai sciorto su de la tera, serà sciorto puro inde li celi.

20 Allora commannò a li discepoli, che nun dicesseno a gnisciuno, che lui era Gesù Cristo.

21 D' allora in poi lui cuminciò a dì a li discepoli, ch' aveva bisogno d' annà a Gerusalemme, e che là aveva da soffrì morti strapazzi dall' anziani, da li Scribbi, e da li principi de li sacerdoti, e ch' aveva puro da esse ammazzato, e da risuscità er terzo giorno.

22 E Pietro lo portò da parte, e je strillò e je disse: Nun sia mai, o Signore, che t' abbino da succede ste disgrazie.

23 Ma lui s' arivortò a Pietro, e j' arispose: Allontanete da mene, satanasso, tu me scannalizzi: perchè tu nun capischi le cose, che so de Dio, ma solo quelle, che so dell' ommini.

24 Allora Gesù disse a li su discepoli: Chi me vo

vinì appresso, ce vienghi, arrineghi se stesso, e piji la su croce.

25 Perchè chi vorà sarvà l' anima sua, la perderà: e chi pe amor mio perderà l' anima, l' aritroverà.

26 Che serve all' omo de guadambià tutto er monno, si poi perde l' anima? Che cosa pò dà l' omo in cambio dell' anima sua?

27 Er Fijo dell' omo vierà pieno de la grazia der Patre suo co tutti li su angioli: e a tutti darà quello, che se meriteno.

28 In cuscenzia ve dico, tra quelli, che stanno quine, ce ne so tanti, che nun moriranno insinenta che nun averanno viduto er Fijo dell' omo arientrà ind' er su regno.

Cap. XVII.

SEI giorni doppo Gesù se prese con sene Pietro, Giacomo, e Giuvanni su fratello, e li portò uno pe vorta su d' un monte.

2 E davanti de loro se trasfigurò. La faccia pareva un sole pe la luce, e la su vesta era bianca come la neve.

3 Ind' un momento apparveno Mosè e Elia, che parlaveno co lui.

4 E Pietro cumincianno a parlà pe primo, disse a Gesù: Signore, quì se sta bene assai, e si tu dai licenzia, faremo quì tre padijoni, uno pe tene, un antro pe Mosè, e n' antro pe Elia.

5 Prima però che lui fenisse de dine, vinne na nuvola arisplennente, che l' aricoprì. Da la nuvola escì na voce, che diceva: Questo è mi Fijo, ch' amo più de tutti, e ne so contento: ascortate a lui.

6 Li discepoli, quanno sintirno questo, cascorno a boccasotto, e ebbeno na gran pavura.

7 Ma Gesù je s' accostò, e li toccò: e je disse: Arzateve, e nun avete pavura.

8 Arzorno l' occhi, e nun veddeno gnisciuno, fora der solo Gesù.

9 Quanno scegnettero dar monte, Gesù j' ordinò de nun dì a gnisciuno quello, ch' aveveno visto, prima ch' er Fijo dell' omo arisuscitasse.

10 E li discepoli l' interogorno: Perchè dunque li Scribbi dicheno, che prima ha da vinì Elia?

11 E lui arispose: Certamente, che prima ha da vinì Elia a riordinà tutte le cose.

12 Ma ve dico puro, ch' Elia è già vignuto, e nu l' hanno aricognosciuto, ma hanno fatto de lui quello, che

hanno vurzuto: e nell' istessa maniera tratteranno er Fijo dell' omo.

13 Allora li discepoli capirno, che lui aveva vurzuto intenne de Giuvan Battista.

14 Quanno lui fu annato tra le turbe, je s' accostò un omo, e je se buttò in ginocchio davanti, e je disse: Signore, abbi compassione der fijo mio, che è lunatico e patisce assai, e ora casca ind' er foco, e ora inde l' acqua.

15 Io l' ho fatto vede a li tu discepoli, ma loro nun so stati boni a risanallo.

16 Ma Gesù arispose, e disse: Eh! razza incredula e scellerata, insinenta a quanno starò con vuantri, e ve supporterò? Portatelo quì da mene.

17 Gesù strapazzò er diavolo, e lui escì dar regazzo, e da quer momento lui fu guarito.

18 Allora li discepoli preseno da parte Gesù, e je disseno: Perchè a noi nun è ariuscito de scaccià via sto diavolo?

19 E Gesù arispose: A motivo, che nun credete a gnente. Anzi ve dico, che si avessivo fede, quanto un vago de senipa, poteressivo dì a sto monte: Va da sto sito a quello, e ce annerebbe, e gnisciuna cosa ve serebbe impossibile.

20 Ma sta sorta de diavoli nun se scaccia co antro, sinnò co l'orazione, e cor diggiuno.

21 Mentre s'intratteneveno nela Galilea, Gesù je disse: Er Fijo dell'omo serà dato inde le mano dell'ommini,

22 Che l'ammazzeranno; ma lui arisorgerà er terzo giorno. E loro s'affrisseno assai.

23 Quanno arientrorono a Cafarnao, s'accostorno a Pietro tutti quelli, ch'ariscoteveno le du dramme, e je disseno: Er vostro Maestro nun paga le du dramme?

24 E lui arispose de sine. Ma quanno fu arientrato a casa, Gesù je disse: Che te ne pare, Simone? Da chine ariceveno er tributo e le gabbelle li re de la tera? da li propi fiji, o da quelli de fora?

25 Da quelli de fora, arispose Pietro. E Gesù: Dunque li fiji nun hanno da pagà gnente.

26 Co tutto ciò pe nun dà scannalo, va ar mare, butta l'amo, e pija er primo pesce, che vierà sù: apreje la bocca, e ce aritroverai na moneta: pijela, e paga pe te, e pe mene.

Cap. XVIII.

ALLORA s'avvicinorono a Gesù li discepoli, e je disseno: Chi è da più ind' er regno de li celi?

2 E Gesù chiamò un regazzo, e lo messe tra de loro,

3 E disse: In cuscenzia ve dico, che si nun ve convertite, e nu diventate come regazzi, nun arientrerete ind' er regno de li celi.

4 Chi dunque se farà ciuco come sto regazzo, serà da più de tutti ind' er regno de li celi.

5 E chiunque ariceverà pe amor mio un regazzo come questo quine, serà l'istesso come si aricevesse me in persona.

6 Chi poi scannalizzerà uno de sti regazzini quine, che me credeno, serebbe mejo pe lui, che je fusse attaccata ar collo na pietra da mulino, e che fusse buttato ind' er profonno der mare.

7 Guai ar monno pe motivo de li scannali. Perchè c'è bisogno, che li scannali ce sieno: ma guai all'omo, che li fa nasce.

8 Che si la tu mano, o er tu piede te serve de scannalo: tajeli, e butteli via: mejo è pe tene d'arivà a la

vita co un piede, o na mano de manco, che co tutte dua le mano, e tutte dua li piedi, e esse mannato ind' er foco eterno.

9 E si er tu occhio te scannalizza, cavetelo, e buttelo via: che mejo serà pe tene arientrà inde la vita co un occhio solo, che co du occhi esse buttato ind' er foco dell' inferno.

10 Abbadate de nun disprezzà gnisciuno de sti regazzini: perchè ve fo sapè, che li loro angioli inde li celi vedeno sempre la faccia der Patre mio, che sta lassune.

11 Perchè er Fijo dell' omo è vignuto a sarvà chi s' era perduto.

12 Che ve ne pare? si un omo ha cento pecore, e una de queste se sperde: lui mica lassa annà l' antre novantanove, ma va a cerca pe li monti quella, che s' è sperduta.

13 Si poi l' aritrova: in cuscenzia ve dico, che più s' arillegra de quella, che dell' antre novantanove, che nun s' ereno sperdute.

14 Accusine er Patre vostro celeste nun vo, che manco uno de sti regazzini perischi.

15 Si er tu fratello ha mancato contro de tene, va, coreggelo, ma coreggelo quanno è solo: perchè si t' ascorta, tu hai guadambiato l' anima der tu fratello.

16 Si poi nun t' ascorta, pija co tene una, o du persone, perchè cor ditto de dua, o tre tistimogni se stabilischi l' affare.

17 Che si poi nun darà retta nemmanco a loro, fallo sapè a la chiesa. E si nun ascorta nemmanco la chiesa, tiello come un gentile, e un pubbricano.

18 In cuscenzia ve dico, tutto quello, che legherete inde la tera, serà legato puro ind' er celo: e tutto quello, che sciojerete su de la tera, serà puro sciorto ind' er celo.

19 Ve dico puro, che si du soli de vuantri saranno d' accordo su la tera pe addimannà quarche cosa, je serà concessa dar Patre mio, che è inde li celi.

20 Perchè dove so dua, o tre persone riunite ner mi nome, io starò tra de loro.

21 Allora je s' accostò Pietro, e je disse: Signore, si er mi fratello pecca contro de mene, quante vorte l' ho da perdonà? sette vorte?

22 Gesù j' arispose: Nun te dico sette vorte, ma insinenta a settanta vorte sette vorte.

23 Pe questo er regno de li celi s' assumija a un re, che voleva fà li conti co li servitori sua.

24 E quanno aveva principiato a rivedè li conti, je fu presentato uno, che j'annava debbitore de dieci mila talenti.

25 Lui nun aveva maniera de pagà, e er padrone commannò, che fusse vennuto lui, la moje, li fiji, e quanto aveva, e accusì se pagasse er debbito.

26 Ma er servitore se buttò in ginocchio, e lo pregò accusine: Abbi un po de pazienzia, e te pagherò tutto er mi debbito.

27 Er padrone, che se sintì move er core pe lui, l'alibberò, e je scassò er debbito.

28 Ma quanno er servitore fu annato via de line, aritrovò uno de li su compagni, che j' aveva da dà cento dinari. Lo pijò pe la gola, e lo voleva strozzà, si nu je pagava quello, che j' aveva da dane.

29 Er compagno je se buttò in ginocchio, lo pregò, e je disse: Abbi pazienzia, e te pagherò tutto quello, ch' hai d' avè.

30 Ma lui nun vorze, e annò a fallo mette carcerato, insinenta che nu l' avesse pagato.

31 L' antri compagni, che veddeno questo, se ne pijorno assai: e aridisseno tutto ar padrone.

32 E er padrone lo chiamò, e je disse: Birbante d'un servitore, io t' ho scassato er debbito, ch' avevi co mene, perchè tu me te sei ariccommannato:

33 E tu nun hai saputo avè compassione der tu compagno, come l' ho avuta io de tene?

34 Er padrone arabbiato lo diede in mano de li boja, che lo tenessino, insinenta che lui avesse pagato er debbito.

35 Accusì farà co voi er Patre mio celeste, si ugnuno de vuantri nu perdonerà er propio su fratello.

Cap. XIX.

QUANNO Gesù ebbe feniti sti discursi, partì da la Galilea, e annò verso la Giudea de quà dar Giordano,

2 E j' annò appresso morta gente, e quì lui la guariva.

3 Li Farisei annorno a trovallo pe tentallo, e je disseno: Pò l'omo pe quarche motivo mannà via su moje?

4 Lui j'arispose: Nun avete letto, che quello, che da principio creò er maschio e la femmina, disse accusine:

5 Pe questo l'omo lasserà er patre, e la matre, e starà co su moje, e de dua serà come se fusse na carne sola?

6 Dunque nun so più dua, ma na carne sola:

e l'omo nun pò divide quello, ch'è stato unito da Dio.

7 Ma perchè dunque Mosè, je disseno, ha commannato, che se dasse el libretto de repudio, e che er marito se separasse da la moje?

8 E lui arispose: Pe motivo de la durezza der core vostro Mosè v'ha dato licenzia de repudià la moje de vuantri: ma sur principio nun era accusine.

9 Io poi ve dico, che chiunque arimannerà la moje, fora che pe motivo d'adurterio, e ne pijerà n'antra, commette n'adurterio: e n'antro ne commette quello, che sposa na donna, ch'è stata arinunziata da su marito.

10 Li su discepoli je disseno: Si all'omo succede accusine riguardo alla moje, è mejo de nu maritasse.

11 E Gesù j'arispose: Nun tutti capischeno ste cose, ma le capischeno solo quelli, che ponno capille.

12 Perchè ce so quelli, che so esciti dar seno de la matre belli e castrati: ce so quelli, che so stati fatti accusì dall'ommini: e de quelli, che se so castrati da pe loro pe arientrà ind'er regno de li celi. Chi pò capì, capischi.

13 Allora je furono presentati de li regazzi, perchè lui je mettesse le mano su la testa, e pregasse. Ma li discepoli je strillorno.

14 E Gesù je disse: Lassate in pace li regazzini, e nu l'impidite de vinì da mene: perchè er regno de li celi è pe loro.

15 Doppo questo je messe le mano su la testa, e annò via da quer sito.

16 Allora je s'accostò un tale, che je disse: Bon Maestro, che bene ho da fà io pe ottenè la vita eterna?

17 Gesù j'arispose: Perchè me fai sta dimanna riguardo ar bene? Nun c'è de bene antro che Dio. Si voi arivà a la vita, osserva li commannamenti.

18 Quali? j'arispose lui. E Gesù: Nun ammazzà: Nun fà adurterio: Nu rubbà: Nun dì er farzo tistimogno:

19 Onora er patre, e la matre, e ama er prossimo tuo come te stesso.

20 Er giovane j'arisponne: Tutto questo io l'ho fatto insinenta da piccinino: dimme dunque, che m'arimane da fà?

21 Gesù je disse: Si tu voi esse perfetto, venni quer che hai, dallo a li poveri, e averai ind'er celo un tesoro: e viemme appresso.

22 Quanno er giovane ebbe sintito ste cose, se n'annò via tutto affritto: perchè aveva morte possessioni.

23 E Gesù disse a li su discepoli: In cuscenzia ve dico, che indifficirmente un ricco arientrerà ind' er regno de li celi.

24 E n' antra vorta ve dico, che è più facile pe un camelo d' arientrà pe na cruna d' aco, che pe un ricco d' arientrà ind' er regno de li celi.

25 Quanno sintirno ste cose, li discepoli arestorno maravijati assai, e disseno: Dunque chi se poterà sarvane?

26 Ma Gesù li guardò, e je disse: Questo è impossibile pell' ommini: ma pe Dommeneddio tutto è possibile.

27 Allora Pietro escì fora, e disse: Ecco nuantri avemo lassato tutto, e te semo vignuti appresso: che serà dunque de nuantri?

28 E Gesù je disse: In cuscenzia ve dico, che vuantri me sete vignuti appresso, e nela riggenerazione, quanno er Fijo dell' omo starà a sede sur trono de la su maestà, vuantri puro starete a sede su dodici troni a giudicà le dodici tribù d' Isdraele.

29 E chi averà abbannonato la casa, o li fratelli, o le sorelle, o er patre, o la matre, o la moje, o li fiji, o le possidenzie pe mene, ariceverà cento vorte de piune, e averà la vita eterna.

30 E morti, che so primi saranno l' urtimi, e morti, che so urtimi saranno li primi.

Cap. XX.

Er regno de li celi s' assumija a un patre de famija, ch' esce a bon' ora a pija li lavoratori pe la vigna.

2 E doppo d' avè concertato co li lavoratori de daje un dinaro pe giorno, li mannò a la vigna.

3 Poi escì fora che poteva esse l' ora terza, e vedde cert' antri, che se ne staveno pe la piazza senza fà gnente,

4 E je disse: Annate vuantri puro a la mi vigna, e ve darò quer ch' è de giusto.

5 E quelli annorno. E n' antra vorta escì che poteva esse la sesta ora, e accusì puro circa l' ora nona: e fece l' istesso.

6 E poi ariescì l' ora unnecima, e aritrovò antri, che se ne staveno come quelli de prima, e je disse: Perchè ve ne state tutto er giorno oziosi?

7 Quelli je dicheno: Perchè gnisciuno ce ha addimannato. E lui je dice: Ebbè, annate vuantri puro a la mi vigna.

8 Poi quanno se fa notte, er padrone de la vigna dice ar su fattore: Va a chiama l'ommini, e daje la paga, e incumincia dall' urtimi insinenta a li primi.

9 Dunque come arivorno quelli, ch' ereno vignuti quasi all' unnecim' ora, je toccò un dinaro pe omo.

10 Vignuti poi li primi, se penzaveno, che je serebbe toccato de piune: ma puro a loro je toccò un dinaro.

11 E quanno je lo diedeno, barbottaveno contro er capo de casa,

12 E diceveno: Quest' urtimi hanno lavorato un' ora, e noi ce hai uguajato a loro, ch' avemo sofferto er cardo, e la fatica de la giornata.

13 Ma quello arispose, e disse a uno de loro: Fratello, nu te fo strapazzo: nun sei rimasto d' accordo co mene pe un dinaro?

14 Pija quer, ch' è tuo, e vattene: perchè poi vojo dà a st' urtimo quer, che te do a tene.

15 Sta a vede, che nun pozzo dà quer, che me pare; o puro l' occhio tuo vede male la mi bontane?

16 Accusine saranno l' urtimi li primi, e li primi l' urtimi. Perchè morti so li chiamati, ma pochi li scerti.

17 Poi se n' annò Gesù a Gerusalemme, e chiamati da parte li dodici discepoli, je disse:

18 Ecchete ch' annamo a Gerusalemme, e er Fijo dell' omo serà dato nele mano de li principi de li sacerdoti, e de li Scribbi, che lo connanneranno a morì,

19 E lo metteranno inde le mano de li gentili pe esse insurtato, e fraggellato, e crucifisso, e er terzo giorno arisusciterà.

20 Allora la matre de li fiji de Zebbedeo je s' accostò co li fiji sua adorannolo, e j' arichiese quarche cosa.

21 E lui je disse: Che voi? E lei j' arispose: Dì, che li mi fiji stieno a sede, uno a man dritta de tene, e l' antro a mammanca ind' er tu regno.

22 Poi Gesù j' arispose, e disse: Nun sapete quer che v' addimannate. Potete beve quer calice, ch' io sto pe beve? E quelli disseno de sine.

23 E je disse: Er calice mio de certo lo beverete: de favve poi sede a man dritta de mene e a mammanca nun tocca a me de davvelo, ma serà pe quelli, che je l' ha preparato er Patre mio.

24 E quanno li dieci sintirno questo, s' arivortorno contro li du fratelli.

25 Gesù poi li chiamò vicino a sene, e je disse: Sapete, che li principi de le gente je fanno da padroni a casa: e quelli, che so li capi eserciteno er potere su quelli.

26 Ma nun ha da esse accusì tra de vuantri: e quello, che vorà esse creso er più granne, vienghi fatto vostro ministro:

27 E quello, che tra de vuantri vorà esse er primo, addivierà er vostro servitore.

28 Siccome er Fijo dell'omo nun è vignuto pe esse servito, ma pe servine, e pe dà l'anima sua a redime quella de morti.

29 E quanno sortirono da Gerico, na gran folla de gente annava appresso a Gesù;

30 E ecchete du cechi, che se ne staveno a sede pe strada, sintirono, che Gesù stava pe passà: e strillorono, e disseno: Signore, hai d'avè pietà de noi, fijo de Davidde.

31 La folla però je strillava pe falli stà zitti. Ma quelli strillaveno de piune, e diceveno: Signore, hai d'avè pietà de noi, fijo de Davidde.

32 E Gesù s'affermò, e li chiamò, e je disse: Che volete, che io ve facci?

33 E quelli je dicheno: Che s'aprino l'occhi nostri, o Signore.

34 E Gesù mosso a pietà de loro je toccò l'occhi. E quelli in sur subbito ce veddeno, e j'annorono appresso.

Cap. XXI.

E avvicinannose a Gerusalemme, arivorno a Betfage ar monte Oliveto: e Gesù mannò dua de li discepoli sui,

2 E je disse: Annate ind' er castello, che ve sta davanti, ce aritroverete legata na somara, e vicino a lei er somarello: sciojetela, e portatemela.

3 Si quarcuno v'addimannasse er perchene, dite puro, che er Signore ha bisogno d' avella pe un po, e che doppo l' arimannerà.

4 Tutto questo succedette, perchè s' adimpisse quello, ch' aveva ditto er profeta:

5 Dite a la fija de Sionne: Ecco che er tu re viè da te tutto pacioso, a cavallo su d' una somara, e de n' asinello polletro.

6 Li discepoli annorono, e feceno quello, che Gesù j' aveva commannato.

7 Je portorno la somara, e er somarello: e je messeno su la groppa l' abbiti loro, e doppo ce feceno montà Gesù.

8 Allora la gente stese li su panni su de la strada, e tajò li rami dell' arberi, e li buttorno su de la strada:

9 E le turbe, che annaveno avanti, e quelle, che viniveno appresso, strillaveno: Osanna ar fijo de Davidde: benedetto quello, che viè ind' er nome der Signore: osanna ind' er più arto de li celi.

10 Quanno fu arientrato a Gerusalemme, fu un gran rumore pe tutta la cittane, e la gente dimannava: Chi è questo?

11 Li popoli diceveno: È Gesù er profeta, ch' è nato a Nazzarette inde la Galilea.

12 E Gesù arientrò ind' er tempio de Dommeneddio, e scacciò via tutti quelli, che ce crompaveno, e che ce venneveno; e buttò pe tera le tavole de li banchieri, e le sedie de quelli, che venneveno le colomme:

13 E je disse: Sta scritto: La casa mia se chiama casa d' orazione: ma vuantri l' avete fatta na spelonca de ladri.

14 E s' accostorno a lui ind' er tempio certi cechi, e stroppi: e lui l' arisanò.

15 Ma li principi de li sacerdoti, e li Scribbi, che vedeveno li miracoli, ch' aveva fatti, e li regazzi, che strillaveno ind' er tempio: Osanna ar fijo de Davidde: ce sformorono immensamente,

16 E je disseno: Senti quello, che dicheno questi quine? Gesù j' arispose: Sì de certo. Nun avete

letto quello, che dice: Hai messa la tu lode insinenta su de la bocca de li pupi e de le crature da latte?

17 Doppo avelli lassati, se n' annò fora inde la città de Betania: e là pernottò.

18 La matina appresso quanno aritornò in città, se sintì fame.

19 Poi vedde lungo la strada na pianta de fico, e je s' accostò: e nun ce aritrovò antro che le foje, e je disse: Che tu pozzi arestà senza frutto pe tutta l' eternità: e er fico se seccò subbito.

20 Li discepoli, che aveveno visto tutto questo, aritornorno maravijati, e disseno: Com' ha fatto a seccasse ind' un momento?

21 Ma Gesù j' arispose, e je disse: In cuscenzia ve dico, che si averete fede, e nun tracollerete, farete nun solo quello, ch' è stato fatto de sto fico, ma quanno dicessivo puro a un monte: Levete, e buttete ind' er mare, questo succederebbe de sicuro.

22 'Gni cosa, che chiederete inde l' orazione, si averete fede, l' ottenerete.

23 Quanno lui aritornò ar tempio, li principali de li sacerdoti, e l' anziani der popolo je s' accostorno, mentre stava a imparà a la gente, e je disseno: Co che permesso tu fai ste cose? Chi t' ha data sta potestane?

24 E Gesù arispose: Ebbè, io puro ve farò n'antra dimanna: e si vuantri m'arisponnerete, ve dirò io puro, co che potestà fo ste cose.

25 Er battesimo de Giuvanni da dove viniva? dar celo, o dall'ommini? Ma quelli penzaveno drento de loro, e diceveno:

26 Si no' dimo, dar celo, lui ce dirà: Perchè dunque nu j' avete creduto? Si dimo, dall'ommini, c'è d'avè pavura der popolo, che teneva Giuvanni com'un profeta.

27 Però arisposeno a Gesù co dine: Nu lo sapemo. E allora Gesù je disse: E io puro nun ve dico, co che potestà fo ste cose.

28 Ma che ve ne pare? Un omo aveva du fiji, e s'accostò ar primo, e je disse: Fijo mio, va, lavora oggi inde la mi vigna.

29 E lui j' arispose: No. Ma poi se pintì, e annò.

30 S'accostò ar sicconno, e je disse l'istesso. E lui arispose: Vado, signore, ma poi nun annò.

31 Chi de li dua ha fatto la volontà der patre? Er primo, arisposeno tutti. E Gesù j' arispose: In cuscenzia ve dico, che li pubbricani e le donnacce anneranno avanti de vuantri ind'er regno de Dommeneddio.

32 Perchè Giuvanni vinne da vuantri pe la strada

de la giustizia, e vuantri nu je volessivo crede. Ma li pubbricani e le donnacce je crederono: e vuantri, che vedessivo questo, nun ve pintissivo, e nu je credessivo.

33 Sintite n'antra parabbola. C'era un patre de famija, che piantò na vigna, ce messe la fratta attorno, ce scavò na frabbica pe l'ojo, ce fece na torre, la diede a lavorà a li villani, e se n'annò via in paesi lontani assai.

34 Quanno venne la staggione de li frutti, mannò li su servitori da li villani, pe pijà li frutti.

35 Ma li villani je se scajorno addosso, ne bastonorono un po, n'ammazzorno antri, e antri ne lapidorno.

36 Lui ce arimannò antri servitori in nummero più granne de prima, e quelli li trattorono l'istesso.

37 Finarmente mannò da loro er su fijo, dicenno: È er fijo mio, rispetto je porteranno.

38 Ma li villani, quanno l'ebbeno visto, disseno tra de loro: Questo è l'erede, ammazzamolo, e l'eredità sua l'averemo nuantri.

39 Lo preseno, lo cacciorno fora de la vigna, e l'ammazzorno.

40 Tornato che serà er padrone de la vigna, che cosa farà de queli villani?

41 Loro arisposeno: Mannerà a malora li cattivi, e

darà la vigna a antri villani, che a su tempo je la faranno fruttà.

42 Gesù je disse: Nun avete mai letto le Scritture, indove se parla de la pietra, che fu ariggettata da quelli, che frabbicaveno, e che diventò la pietra fondamentale dell'angolo? Sta cosa è stata fatta dar Signore, e fa maravijà l'occhi nostri?

43 Però ve dico, che er regno de Dio ve serà torto, e serà dato a n' antro popolo, che farà li frutti.

44 E chi cascherà sopra sta pietra, se sfragnerà: e quello, sopra der quale cascherà, serà fatto a pezzi.

45 Li principi de li sacerdoti, e li Farisei, ch' aveveno sintite ste su parabbole, capirono, che parlava de loro.

46 Voleveno metteje le mano addosso, ma ebbeno pavura der popolo: perchè questo lo teneva pe profeta.

CAP. XXII.

E GESÙ aricuminciò a parlà co le parabbole, e disse:

2 Er regno de li celi s' assumija a un re, che fece lo sposalizio der su fijo.

3 E mannò li servitori a chiama l'invitati a le nozze, e l'invitati nun voleveno annà.

4 Mannò antri servitori, e je disse: Dite all'invitati: Io ho preparato da pranzo, ho ammazzato li bovi, e tutti l'animali, che tenevo ariposti pe questo: tutto è pronto: vinite a le nozze.

5 Ma quelli nun voleveno sintì gnente, e se n'annorono, chi 'n campagna, chi ar negozio.

6 L'antri preseno queli servitori, je feceno strapazzo, e l'ammazzorno.

7 Er re, quanno sintì questo, s'arabbiò, mannò li su sordati, fece sterminà tutti queli assassini, e abbrucià la città de loro.

8 Poi disse a li servitori sua, che le nozze ereno all' ordine, ma che quelli, ch' ereno stati invitati, nun n' ereno degni.

9 Però che annasseno inde li capi de le strade, e invitasseno tutti quelli, che incontraveno.

10 Li servitori annorno pe le strade, aridunorno quanti aritrovorno, boni e cattivi: e la tavola da pranzo s' ariempì.

11 Ma quanno er re arientrò pe vede l'invitati, se vedde un omo, che nun era vistito coll' abbiti da nozze.

12 E je disse: Amico, perchè sei arientrato quine senza la vesta nuziale? Lui nu potè dì na parola.

13 Allora er re disse a li ministri sui: Legatelo pe le mano e pe li piedi, e buttatelo inde le tenebre esteriore, indove è er pianto, e lo stridore de li denti.

14 Perchè assai so li chiamati, ma pochi li scerti.

15 Allora li Farisei s' aritirorno pe tenè cunsijo tra de loro, e pe imbrojallo co le parole.

16 E mannorno da lui li discepoli loro in compagnía dell' Erodiani, che je disseno: Maestro, nuantri sapemo, che tu sei la verità, e insegni la strada der Signore senza abbadà a gnisciuno: perchè nun guardi inde la faccia all' ommini.

17 Dicce un po er tu parere: S' ha, o nun s' ha da pagane er tributo a Cesare?

18 Ma Gesù, che cognosceva la malizia de loro, je disse: Impostori, perchè me tentate?

19 Fateme vede la moneta der tributo. E loro je presentorono na moneta.

20 E Gesù je disse: De chi ene st' immaggine, e st' i-scrizione?

21 J' arisposeno: De Cesare. Allora je disse Gesù: Date dunque a Cesare quello, ch' è de Cesare: e a Dio quello, ch' è de Dio.

22 Quanno sintirno questo arestorno maravijati, lo lasciorno, e se n' annorno.

23 In quer giorno annorno a aritrovallo li Sadducei, li quali negheno la risurezione, e l' interogorno,

24 E disseno: Maestro, Mosè ha ditto: Si uno more senza fiji, er fratello ha da sposà la moje de lui, pe dà la discennenzia ar fratello.

25 Ora c' ereno tra de noi sette fratelli: er primo s' ammojò e vinne a morì: e perchè nun aveva fiji, lasciò la moje ar fratello.

26 L' istesso fu der siconno, e der terzo insinenta ar settimo.

27 In urtimo morì la donna puro.

28 Quanno dunque vierà la risurezione, sta donna, de chi de li sette serà moje? Perchè tutti l' hanno avuta.

29 Ma Gesù j' arispose: Vuantri sete in errore, e nun capite le Scritture, nè la potenzia de Dommeneddio.

30 Perchè inde la risurezione l' omo nu pija moje, e la donna nu pija marito: ma so come l' angioli de Dio ind' er celo.

31 In quanto poi a la risurezione de li morti, nun avete vuantri letto quello, che Dio dice espressamente pe vuantri:

32 Io so er Dio d'Abbramo, er Dio d'Isacco, er Dio de Giacobbe? Lui nun è er Dio de li morti, ma de li vivi.

33 Le turbe, che ascortaveno ste cose, se maravijaveno de la su dottrina.

34 Ma li Farisei, che aveveno saputo, come lui aveva chiusa la bocca a li Sadducei, s'unirono assieme:

35 E uno de loro, ch'era dottore de legge l'interogò pe tentallo:

36 Maestro, qual è er gran commannamento de la legge?

37 E Gesù je disse: Amerai er Signore Dio tuo co tutto er tu core, e co tutta l'anima tua, e co tutto er tu spirito.

38 Questo ene er più granne, e er primo commannamento.

39 Er siconno poi s'assumija a questo: Amerai er prossimo tuo, come te stesso.

40 Da sti du commannamenti che quine dipenne tutta quanta la legge, e li profeta.

41 E quanno se furno aridunati assieme li Farisei, Gesù je dimannò,

42 E je disse: Che ve pare de Cristo? de chi è fijo? E j' arisposeno: De Davidde.

43 E je disse: Com'è dunque, che Davidde in spirito lo chiama Signore, dicenno:

44 Er Signore ha ditto ar Signor mio: Sta a sede a la mi dritta, insinenta che io metti li tu nimmichi pe banchetto de li tu piedi?

45 Si dunque Davidde lo chiama Signore, com'ene fijo suo?

46 E gnisciuno poteva arepricaje parola: e nun ce fu chi avesse er coraggio da quer giorno in poi d'interogallo.

Cap. XXIII.

ALLORA Gesù parlò a le turbe, e a li discepoli,

2 E disse: Li Scribbi, e li Farisei se so messi su la catreda de Mosè.

3 Dunque tutto quello, che loro dicheno, vuantri l'avete da osservane e da fallo: ma abbadate de nun fà quello, che fanno loro: perchè lo dicheno, e nu lo fanno.

4 Loro metteno li pesi grossi, e che nun se ponno portane, su le spalle dell' antri: ma loro nun vonno toccalli nemmanco cor deto.

5 Fanno poi tutte le cose loro pe esse visti dall' ommini: e porteno grossi fasci de carta pecora, e le france lunghe all' abbiti.

6 Vonno nele cene li primi posti, e le prime sedie nele sinagoche.

7 Vonn' esse salutati in piazza, e esse chiamati maestri.

8 Ma vuantri abbadate be de nun favve chiamà accusine: perchè er Maestro vostro è uno solo, e vuantri sete tutti fratelli.

9 E manco avete da chiamà gnisciuno su la tera cor nome de patre: perchè quello, che è er vostro solo Patre sta inde li celi.

10 Nun v' avete da fà chiamà maestri: perchè er solo Maestro vostro è er Cristo.

11 Quello, che tra vuantri serà er più granne, serà er vostro servitore.

12 E chi vorà fasse granne, serà umijato: e chi se umijerane, serà fatto granne.

13 Ma guai a vuantri, Scribbi e Farisei impostori: perchè chiudete er regno de li celi all' ommini, e nun ce

arientrate vuantri, e fate, che nemmanco ce arientrino quelli, che stanno pe arientracce.

14 Guai a vuantri, Scribbi e Farisei impostori: che ve magnate le case de le vedove, cor pretesto de fà lunghe orazione: perchè propio pe questo sarete giudicati co gran rigore.

15 Guai a vuantri Scribbi, e Farisei impostori: che camminate pe mare e pe tera, pe favve seguaci: e quanno l'avete fatti, li fate puro addiventane fiji dell'inferno er doppio de vuantri.

16 Guai a vuantri, conduttieri cechi, che dite, che a giurà pe er tempio nun è gnente, ma che a giurà pell'oro der tempio se resta ubbrigati.

17 Scemi, e cechi: perchè che cosa è piune, l'oro, o er tempio, che fa santo l'oro?

18 E chi averà giurato pell'artare, nun è ubbrigato: ma chi averà giurato pell'offerta, che sta sopra dell'artare, serà ubbrigato.

19 Cechi: perchè che cosa è piune, l'offerta, o l'artare, che fa santa l'offerta?

20 Chi dunque giura pell'artare, giura pe lui, e pe tutto quello, che je sta sopra.

21 E chi giura pe er tempio, giura pe lui, e pe quello, che l'abbita.

22 E chi giura pe er celo, giura pe er trono de Dio, e pe quello, che ce sta drento.

23 Guai a vuantri, Scribbi e Farisei impostori: che pagate la decima de la menta, dell' aneto, e der cumino, e nun abbadate a le cose de la legge, che so più importante, come la giustizia, la misiricordia, e la fede. Queste so le cose, che c' era bisogno de fane, senza però lassà l' antre.

24 Conduttieri cechi, che cavate dar bicchiere un moschino, e mannate giù pe la gola un camelo.

25 Guai a vuantri Scribbi e Farisei impostori, che lavate er bicchiere e er piatto de fora, e de drento sete pieni de rubberie, e de monnezza.

26 Fariseo ceco, lava prima er de drento der bicchiere e der piatto, perchè vienghi pulito er de fora.

27 Guai a vuantri, Scribbi e Farisei impostori: che v' assumijate a le sippurture imbiancate, che de fora pareno belle a la gente, che le guarda, ma drento so piene d' ossa de morti, e de porcherie.

28 Accusine vuantri puro de fora parete belli a la gente: ma drento sete pieni d' imposture e de birbonate.

29 Guai a vuantri, Scribbi e Farisei impostori, che frabbicate li seporcri a li profeta, e fate belli li munumenti de li giusti,

30 E dite: Se fussimo stati ar tempo de li patri nostri, nun averessimo dato la mano a loro pe ammazzà li profeta.

31 E accusì vuantri puro vinite a confermane, che sete li fiji de quelli, che hanno ammazzato li profeta.

32 Fate be a mette puro vuantri la cormatura a la misura de li vostri patri.

33 Serpenti, razza de vipere, come farete a sarvavve da la connanna dell' inferno?

34 Però ecco che io ve manno li profeta, li sapienti, e li scribbi, e vuantri n' ammazzerete na bona fatta, li metterete inde la croce, li bastonerete inde le vostre sinagoche, e je farete la caccia da na città all' antra.

35 Accusì sopra de vuantri cascherà tutto er sangue innocente sparso sopra la tera, da quello d' Abbele er giusto insinenta a quello de Zaccaria fijo de Barachia, che vuantri avete scannato tra er tempio e l' artare.

36 In cuscenzia ve dico, che tutto questo vierà addosso a sta generazione.

37 Gerusalemme, Gerusalemme, che ammazzi li profeta, e lapidi quelli, che te so mannati, quante vorte ho cercato d' aridunà li fiji tui, come fa la biocca co li purcini, e tu nun hai vurzuto?

38 Ecco che la casa vostra aresterà abbannonata.

39 Perchè ve dico, che d' adesso in poi nun me vederete, insinenta che nun dite: Benedetto quello, che viè ner nome der Signore.

CAP. XXIV.

QUANNO Gesù fu escito dar tempio, se n' annava via. Ma li discepoli je s' accostorono, pe faje osservà le frabbiche der tempio.

2 Allora lui cuminciò a dije: Vedete vuantri tutte ste cose? In cuscenzia ve dico, che nun ce aresterà de sta robba na pietra sopra l' antra senz' esse scompagnata.

3 E quanno lui fu sur monte Oliveto, e ce se messe a sede, li discepoli je s' accostorono d' anniscosto, e je disseno: Dicce un po, quanno succederanno ste cose? e come serà er segno de la tu vinuta, e de la fine der monno?

4 E Gesù j' arispose, e disse: Abbadate, che quarchiduno nun ve gabbi.

5 Perchè morte persone vieranno a nome mio, e diranno: Io so Cristo: e gabberanno a morta gente.

6 Perchè sintirete parlà de guerre, e de rumori de

guerre: ma abbadate de nu sturbavvene. Perchè bigna, che succedi accusine, e nun serà ancora fenito.

7. Perchè un popolo annerà contro l' antro, un regno contro d'un antro, e ce saranno le pestilenzie, le carestie, e li teremoti per morte parte.

8 E tutte ste cose so er principio de li dolori.

9 Perchè allora v' ariduranno a la disperazione, e v' ammazzeranno: e sarete odiati da tutti li popoli pe er nome mio.

10 Ce serà morta gente, che se scannalizzerà, e l' uno tradirà l' antro, e s' odieranno l' uno coll' antro.

11 E vieranno fora morti farzi profeta, e imbrojeranno morta gente.

12 E siccome la cattiveria serà granne, accusì la caritane s' arifredderà in morte persone.

13 Ma chi starà forte insinenta a la fine se sarverà.

14 E sto vangelo der regno serà predicato pe tutta la tera, pe tistimognanzia de tutte le nazione: e allora vierà la fine.

15 Quanno dunque vederete l' abbominazione, e la desolazione ind' er loco santo, come er profeta Daniele ha preditto: chi legge, capischi.

16 Allora quelli, che s' aritroveranno inde la Giudea, scappino su de li monti:

17 E chi s' aritroverà sopra er solaro, nun scegni a casa sua pe pijà quarche cosa:

18 E chi s' aritroverà ar campo, nun aritorni pe pijà li su panni.

19 Ma guai in queli giorni a le femmine gravide grosse, e che averanno li fiji ar petto.

20 Però pregate, perchè nun ve succedi de dovè fuggì d' inverno, o de giorno de sabbito.

21 Perchè allora ce serà gran tribbolazione, come nun c' è stata, e nun ce serà mai dar principio der monno insinenta a oggi.

22 E si queli giorni nun fusseno stati scortati, gnisciuno serebbe arestato sarvo: ma queli giorni saranno scortati pe riguardo de li boni.

23 Ma si allora quarcuno ve dirà: Ecco quine, ecco lane er Cristo: nu je date retta.

24 Perchè esciranno fora li farzi cristi e li farzi profeta: e faranno gran miracoli, e prodiggi, de maniera, che (si se potesse) ce aresterebbeno gabbati puro li boni.

25 Ecco che io ve l' ho predittoo.

26 Si dunque ve diranno: Ecco che lui è ner diserto, nun ve movete: eccolo in fonno a la casa, nun date retta.

27 Perchè el lampo viè dall' oriente, e se fa vede nell' occidente: accusì serà la vinuta der Fijo dell' omo.

28 Dove serà er corpo, s' ariduneranno l' aquile.

29 Immediatamente doppo la tribbolazione de queli giorni s' uscurerà er sole, la luna nun darà più luce, cascheranno dar celo le stelle, e le potestà de li celi se commoveranno.

30 Allora er segno der Fijolo dell' omo comparirà ind' er celo: e allora tutte le tribù de la tera se batteranno er petto: e vederanno er Fijo dell' omo, che scegnerà su le nuvole der celo co potestà, e co maestà granne.

31 E mannerà l' angioli sua, che co na tromma, e na voce sonora ariduneranno li boni da li quattro venti, da na estremità all' antra de li celi.

32 Imparate sta somijanza da la pianta der fico: quanno er su ramo s' intenerisce e spunteno le foje, sapete, che l' estate s' avvicina:

33 Accusì quanno vuantri vederete tutte ste cose, avete da sapene, che lui sta vicino a la porta.

34 In cuscenzia ve dico, nun passerà sta generazione, che tutte ste cose saranno adimpite.

35 Er celo e la tera passeranno, ma le mi parole nun passeranno.

36 In quanto poi a quer giorno, a quel'ora gnisciuno lo sane, e nemmanco l'angioli der celo, fora der solo Patre.

37 E a la vinuta der Fijolo dell'omo, serà come a li tempi de Noè.

38 Perchè ne li giorni innanzi ar diluvio l'ommini staveno magnanno, bevenno, sposannose, e maritanno le donne, insinenta a quer giorno, che Noè arientrò inde l'arca,

39 E nun se diedeno penziero, insinenta che vinne er diluvio, e ammazzò tutti: cusì serà a la vinuta der Fijolo dell'omo.

40 Allora dua s'aritroveranno ind'un campo: e uno serà preso, l'antro serà abbannonato.

41 Du donne staranno a macinà er grano ar mulino: e una serà presa, l'antra abbannonata.

42 Vejate dunque, perchè nun sapete, a che ora vierà er Signor vostro.

43 Sappiate, che si er patre de famija sapesse, a che ora viengheno li ladri, vejerebbe de certo, e nun se lasserebbe uprine la casa.

44 Però vuantri puro state preparati: perchè er Fijolo dell'omo vierà quanno nun ce penzate.

45 Chi credete vuantri, che sia er bon servitore, e

prudente, che er padrone mette a custodì la su casa, e a distribuì er magnà a la famija a tempo e loco?

46 Beato serà quer servitore, che quanno vierà er padrone, l'aritroverà accusine.

47 In cuscenzia ve dico, che j' affiderà l' amministrazione de tutti li su beni.

48 Ma si quer servitore serà cattivo, dirà drento de sene: Er padrone mio tarda a vinì:

49 E cumincerà a bastonà li compagni, e a magnà e beve coll' imbriaconi:

50 Er padrone de quer servitore vierà ind' un giorno, che lui nun se l' aspetta, e ind' un' ora, che lui nun sane:

51 E lo metterà da parte, e je darà er posto tra l' impostori, indove è er pianto, e lo stridore de li denti.

Cap. XXV.

ALLORA er regno de li celi s' assumijerà a le diece vergine, che aveveno preso le lampane, e annorno incontro a lo sposo e a la sposa.

2 Ma cinque de loro ereno sceme, e cinque prudente.

3 Le cinque, ch' ereno sceme preseno le loro lampane, ma nun ce aveveno ojo:

4 E le prudente preseno co li vasi puro l' ojo.

5 Ma siccome lo sposo tardava, a loro je vinne sonno, e se messeno tutte a dormine.

6 A mezza notte se sintì no strillo: Ecco che viè lo sposo, annateje incontro.

7 Allora tutte quele vergine s' arzorono, e prepararono le lampane.

8 Ma le sceme disseno a le prudente: Datece er vostro ojo: perchè le nostre lampane se smorzeno.

9 Le prudente arisposeno, e disseno: Nuantre nun ve lo potemo dane, perchè c' è caso, che nun abbasti nè pe nuantre, nè pe vuantre. È mejo, ch' annate da chi lo venne, e lo crompate.

10 Ma quanno annorono pe crompallo, arrivò lo sposo: e quelle, ch' ereno preparate, annorono co lui a le nozze, e fu chiusa la porta.

11 Sull' urtimo vinneno puro l' antre vergine, e disseno: Signore, signore, aprece.

12 Ma lui j' arispose: In cuscenzia ve dico, che nun so manco chi sete.

13 Vejate dunque, perchè nun sapete nè er giorno, nè l' ora.

14 Questo è l' istesso de quello, che successe,

quanno un omo partiva pe lontani paesi, che chiamò li su servitori, e je cunsegnò li su beni.

15 E a uno diede cinque talenti, e a un antro dua, e uno a un antro, e ugnuno siconno la su capacitane, e doppo se n' annò via.

16 Quello, ch'aveva aricevuto li cinque talenti se n' annò, e li trafficò, e ne guadambiò cinque antri.

17 E accusì quello, che n'aveva aricevuti dua, ne guadambiò du antri.

18 Ma quello, che n'aveva aricevuto uno, annò, e scavò na buscia inde la tera, e ce anniscose er dinaro der su padrone.

19 Doppo morto tempo er padrone de queli servitori aritornò, e li chiamò a li conti.

20 Quanno vinne quello, ch'aveva aricevuto cinque talenti, je ne diede antri cinque, dicenno: Signore, tu m' hai dato cinque talenti, ecchetene cinque de piune, che t' ho guadambiato.

21 Er padrone je disse: Bravo, er mi servitore bono e fidele, e perchè ind' er poco se' stato galantomo, io te cunsegnerò morte cose: viè ind' er gaudio der tu signore.

22 Se presentò poi l' antro, ch'aveva aricevuto li du

talenti, e disse: Signore, tu m' hai dato du talenti, e io n' ho guadambiati du antri.

23 Er padrone j' arispose: Bravo, er mi servitore bono e fidele, giacchè tu se' stato galantomo ind' er poco, io te farò padrone der morto: entra ind' er gaudio der tu signore.

24 Se presentò poi quello, ch' aveva aricevuto un talento, e disse: Signore, io sò, che tu sei duro, che meti, indove nun hai seminato, e ariccoji, indove nun ce hai sparso gnente:

25 Pe questo io, che ho avuta pavura, so annato a annisconne er tu talento sotto tera: ecchete er tuo.

26 Ma er padrone arispose, e je disse: Servitore birbone, e senza voja de fà gnente, tu sapevi puro, ch' io meto, indove nun ho seminato, e ariccojo, indove nun ho sparso:

27 Dunque tu dovevi dà er tu dinaro a li banchieri, che io ar mi ritorno l' averebbe aritrovato cor mi interesse.

28 Portateje dunque via er talento, e datelo a quello, che ce n' ha dieci.

29 Perchè a chi ha je serà dato, e s' aritroverà inde l' abbunanzia: ma a chi nun hane serà portato via puro quello, che pare, che possedi.

30 E er servitore da poco buttatelo inde le tenebre esteriore: indove è er pianto, e lo stridore de li denti.

31 Quanno poi vierà er Fijo dell'omo co la su maestane, e co tutti li su angioli, allora sederà sopra der trono de la maestà sua.

32 S' ariduneranno attorno a lui tutti li popoli, e lui separerà l' uni dall' antri, come er pastore fa co le pecore e li crapetti:

33 E le pecorelle le metterà a la su dritta, e li crapetti a la su manca.

34 Allora er re dirà a quelli, che stanno a la dritta: Vinite, benedetti dar Patre mio, pijate possesso der regno, che v'è stato preparato insinenta da la fonnazione der monno.

35 Perchè io ho avuto fame, e vuantri m' avete dato da magnà: ho avuto sete, e m' avete dato da beve: so stato pellegrino, e m' avete alloggiato:

36 So stato gnudo, e m' arivistissivo: so stato ammalato, e m' avete visitato: so stato carcerato, e me sete vignuti a trova.

37 Allora li boni j' arisponneranno: Signore, indove mai t' avemo viduto affamato, e t' avemo dato da magnà: t' avemo viduto assetato, e t' avemo dato da beve?

38 Quanno t' avemo viduto pellegrino, e t' avemo alloggiato: gnudo, e t' avemo arivistito?

39 O puro quanno t' avemo viduto ammalato, carcerato, e te semo vignuti a trova?

40 E er re j' arisponnerà: In cuscenzia ve dico, 'gni vorta, ch' avete fatto quarche cosa pe uno de li più ciuchi de li fratelli mia, è l' istesso, che l' avessivo fatto a mene.

41 Allora dirà puro a quelli, che stanno a la su manca: Annate via da mene, maledetti, ar foco eterno, ch' è stato fatto pe er diavolo, e pe tutti l' angioli sua.

42 Perchè io ho avuto fame, e nun m' avete dato da magnà: ho avuto sete, e nun m' avete dato da beve:

43 So stato pellegrino, e nun m' avete alloggiato: so stato gnudo, e nun m' avete aricuperto: so stato ammalato, carcerato, e nun me sete vinuti a trova.

44 Allora arisponneranno puro questi: Signore, indove mai t' avemo viduto affamato, assetato, pellegrino, gnudo, ammalato, o carcerato, e nun t' avemo assistito?

45 Ma lui j' arisponnerà: In cuscenzia ve dico: 'Gni vorta, che nun avete fatto questo pe uno de sti mi ciuchi, vuantri nu l' avete fatto nemmanco a mene.

46 E però questi anneranno ar supplizio eterno, e li boni a la vita eterna.

Cap. XXVI.

QUANNO Gesù ebbe terminato tutti sti sermoni, disse a li discepoli:

2 Vuantri sapete, che de quì a du giorni serà la Pasqua, e er Fijo dell' omo serà tradito pe esse crucifisso.

3 Allora s' aridunorno li principali de li sacerdoti, e l' anziani der popolo inde l' atrio der principe de li sacerdoti, che se chiamava Caifasso:

4 E feceno er cunsijo pe carcerà con inganno Gesù, e ammazzallo.

5 Ma diceveno: Nun bigna fallo de festa, perchè nun succedi un quarche disturbo ind' er popolo.

6 Gesù era a Betania in casa de Simone el lebbroso.

7 Je s' accostò na femmina co un vaso d' alabbastro pieno d' unguento prezioso, e je lo sparse su de la testa, mentre lui stava a tavola.

8 Quanno li discepoli veddeno questo, l' ebbeno pe male, e disseno: Perchè tanto sciupo de robba?

9 St' unguento se poteva venne be, e quello, che ce s' aricavava se poteva dane a li poveri.

10 Gesù, che sapeva questo, che loro diceveno, j' ari-

spose: Perchè tormentate sta femmina? Lei ha fatto na bona azione verso de mene.

11 Li poveri l'avete sempre co vuantri: ma a mene nun m'avete sempre.

12 Quanno che lei m'ha sparso su de la testa l'unguento, l'ha fatto come pe seppellimme.

13 In cuscenzia ve dico, che dapettuto, indove serà predicato sto vangelo pe tutto er monno, se dirà puro quello, che lei ha fatto in su aricordanzia.

14 Allora uno de li dodici, che se chiamava Giuda Scariotto, se n'annò a trova li principi de li sacerdoti:

15 E je disse: Che me date, s'io ve lo cunsegno? E loro j' assegnorono trenta dinari d'argento.

16 D'allora in poi lui cercò sempre la maniera de tradillo.

17 Ora er primo giorno dell'azzimi se presentorono li discepoli a Gesù, e je disseno: In dove voi, che t'apparecchiamo pe magnà la Pasqua?

18 Gesù arispose: Annate inde la città da un tale, e diteje: Er Maestro dice accusine: La mi ora è vicina, io fo la Pasqua a casa tua co li mi discepoli.

19 E li discepoli feceno come j'aveva ordinato Gesù, e preparorno la Pasqua.

20 La sera lui s' aritrovava a tavola co li su dodici discepoli.

21 E mentre magnaveno, disse: In cuscenzia ve dico, che uno de vuantri me tradirà.

22 E loro tutti affritti, cuminciorno ugnuno a dì: So io forsi, o Signore?

23 E lui arispose: Me tradirà quello, che mette co mene la mano ind' er piatto.

24 In quanto poi ar Fijo dell' omo, lui se ne va, come sta scritto de lui: ma guai a quel omo, che tradirà er Fijo dell' omo: serebbe stato mejo pe questo quine, che nun fusse mai nato.

25 Ma Giuda, che lo tradiva, arispose: Maestro, so io forsi? E Gesù: Tu l' ha' ditto.

26 Mentre quelli cenaveno, Gesù prese er pane, je diede la benedizione, lo roppè, lo distribuì a li discepoli, e disse: Tenete, e magnate: questo ene er corpo mio.

27 Prese er calice, aringraziò, e poi lo diede a loro, e disse: Bevetene un po tutti.

28 Perchè questo è er sangue mio der novo testamento, che serà sparso pe morti in remissione de li peccati loro.

29 Ve dico poi, che d' adesso in poi nun beverò

piune de sto frutto de la vite, insinenta che io nun pozzi bevello novo co vuantri ind'er regno der Patre mio.

30 Doppo cantorno l'inno, e annorno ar monte Oliveto.

31 Allora Gesù je disse: Sta notte tutti vuantri ve scannalizzerete de mene. Perchè sta scritto: Bastonerò er pastore, e tutte le pecorelle anneranno sperse.

32 Ma quanno serò arisuscitato, io vierò inde la Galilea avanti a vuantri.

33 Pietro j'arispose: Quanno puro tutti se scannalizzasseno de tene, nun sia mai, che me scannalizzi io.

34 E Gesù j'arispose: In cuscenzia te dico, che sta notte, prima che canti er gallo, tu m'arinnegherai pe tre vorte.

35 E Pietro: Quanno puro io avessi da morì co tene, nun t'arinnegherò. Nell'istessa maniera parlorono puro l'antri discepoli.

36 Allora Gesù annò co loro ind'una villa, che se chiamava Gezzemani, e je dissé: Tratteneteve quine, insinenta che io vo là a fà orazione.

37 Prese co lui Pietro, e li du fiji de Zebbedeo, e cuminciò a rattristasse e sturbasse.

38 E poi je disse: L'anima mia è affritta a morte: arestateve quì co mene, e vejateme.

39 Annò un po più in lane, e poi se buttò pe tera, e pregò, dicenno: Patre mio, si è possibile, manna via da me sto calice; ma se facci sempre come voi tune, nun mica come vojo io.

40 Vinne da li discepoli, e l'aritrovò a dormì, e disse a Pietro: E cusì nun hai pozzuto vejà co mene nemmanco n'ora?

41 Vejate, e pregate pe nu restà in tentazione. Che lo spirito è pronto, ma la carne è debbole.

42 E se n'annò pe la siconna vorta, e pregò, e disse: Patre mio, si nun se pò allontanà sto calice, e nun se pò fà in maniera, che io nu lo bevi, sia fatta la volontà tua.

43 E aritornanno, li aritrovò addormiti: perche aveveno aggravati l'occhi.

44 Poi li lassò, e annò de novo, e pregò pe la terza vorta, dicenno l'istesse parole.

45 Allora annò da li discepoli, e je disse: Dormite, e ariposateve: ecco che l'ora s'avvicina, che er Fijo dell' omo ha da esse dato inde le mano de li peccatori.

46 Arzateve, annamo, che s' avvicina quello, che me tradirà.

47 Mentre lui ancora parlava, ecchete Giuda uno de li dodici, e co lui na gran turba co spade e co bastoni,

ch'era stata mannata da li principi de li sacerdoti, e dall' anziani der popolo.

48 E quello, che l' aveva tradito, j' aveva dato er segnale, dicenno: Pijate quello, che io bacerò.

49 E subbito s' accostò a Gesù, e je disse: Dio te sarvi, o Maestro. E lo baciò.

50 E Gesù je disse: Amico, pe che fine se' vignuto? Allora se feceno avanti, je messeno le mano addosso, e lo tenerono stretto.

51 Ma uno de quelli, ch' ereno stati co Gesù, stese la mano, tirò fora la spada, e fece na ferita a un servitore der principe de li sacerdoti, e je tajò n' orecchia.

52 Allora Gesù je disse: Arimetti la tu spada ind' er fodero. Perchè tutti quelli, che adopreno la spada, moriranno de la spada.

53 Te credi forsi, che io nun poterebbe pregà er Patre mio, che me mannasse adesso più de dodici leggione d' angioli?

54 Ma allora come se adimpirebbeno le Scritture, che dicheno, che la cosa ha da esse accusine?

55 In quer punto Gesù disse a le turbe: Sete vignuti a pijamme come se fa all' assassini co le spade e li bastoni: 'gni giorno so stato tra de vuantri a insegnà ind' er tempio, e nun m' avete preso.

56 Tutto questo è succeduto, perchè s' adimpisseno le Scritture de li profeta. Allora tutti li discepoli l' abbannonorno, e scapporno.

57 Ma quelli acchiapporono Gesù, e lo portorno da Caifasso principe de li sacerdoti, indove s' ereno aridunati li Scribbi e l' anziani.

58 E Pietro j' annava appresso a la lontana, insinenta all' entrata der palazzo der principe de li sacerdoti. E arientrato, s' era messo a sede co li ministri, pe vede la fine.

59 E li principali de li sacerdoti, e tutto er cunsijo cercaveno tistimognanzie farze contro Gesù, pe fallo morine:

60 Ma nu le aritrovaveno: e a la fine se presentorno morti tistimogni farzi, e dua comparirono in giudizio.

61 Questi diceveno: Gesù ha ditto: Io pozzo distrugge er tempio de Dio, e arifrabbicallo in tre giorni.

62 Er principe de li sacerdoti s' arzò, e disse a Gesù: Ebbè nun arisponni gnente a quello, che te dicheno questi?

63 Ma Gesù stava zitto. E er principe de li sacerdoti je disse: Te scongiuro pe er Dio vivo, che tu ce dichi, si sei er Cristo fijo de Dio.

64 Gesù j' arispose: Tu lo dichi: anzi io ce aggiu-

gno, che vederete doppo er Fijo dell' omo a sede a la dritta de la virtù de Dio, e vinì su le nuvole der celo.

65 Allora er principe de li sacerdoti se stracciò l' abbiti, e disse: Ha biastimato: che bisogno ce avemo de li tistimogni? Avete sintito la biastima:

66 Che ve pare? Quelli arisposeno: È reo de morte.

67 Allora je sputorno inde la faccia, e je diedeno li pugni, e li schiaffi,

68 E je diceveno: Cristo, profetizza chi è stato, che t' ha bastonato?

69 Pietro poi stava a sede fora inde l' atrio: e na serva je s' accostò, e je disse: Tu puro stavi co Gesù Galileo.

70 Ma lui disse de no in presenzia de tutti, e arispose: Io nun sò che te dichi.

71 Ma subbito che fu escito da la porta, lo vedde n' antra serva, e disse a quelli, che staveno attorno: Puro lui era co Gesù Nazzareno.

72 E lui negò n' antra vorta co giuramento: Io nun cognosco st' omo pe gnente.

73 E de lì a poco quelli, che staveno attorno s' accostorno, e disseno a Pietro: Veramente tu puro se' uno de quelli: perchè la tu lingua te dà a cognosce.

74 Allora lui cuminciò a buttasse le imprecazione, e a giurà sur farzo, che nun aveva mai cognosciuto quel omo. Ma er gallo cantò.

75 E Pietro s' aricordò de la parola, che Gesù j' aveva ditto: Prima che canti er gallo tu m' arinnegherai tre vorte. Ma doppo escito de fora pianse co lagrime amare.

Cap. XXVII.

VIGNUTA poi la matina, feceno er cunsijo tutti li principi de li sacerdoti, e l' anziani der popolo contro de Gesù, pe fallo morine.

2 E doppo avello legato lo portorno da Ponzio Pilato, e je lo messeno inde le mano.

3 Allora Giuda, che l' aveva tradito, quanno vedde, ch' era connannato, pintito, ariportò li trenta dinari d' argento a li principi de li sacerdoti, e all' anziani,

4 Dicenno: Ho peccato a tradì er sangue innocente. Ma quel' antri je disseno: A nuantri nun ce ha da preme: pensece tune.

5 E buttati li dinari ind' er tempio, escì e se n' annette: e se strozzò co un laccio.

6 Li principi poi de li sacerdoti, agguantate le mo-

nete, disseno: Nu sta be de mettelle ind' er tesoro: perchè so prezzo de sangue.

7 Tenerono poi cunsijo, e cromporono co queste un campo d' un vascellaro, pe sotteracce li forastieri.

8 E pe questo quer campo se chiama, Aceldama, come serebb' a dine, er campo der sangue, insinenta a oggi.

9 Allora s' avverò quer che fu predìtto dar profeta Geremia, che dice: E hanno aricevuto li trenta dinari d' argento, prezzo de quello, che cromporono a prezzo da li fiji d' Isdraele:

10 E li diedeno pe er campo d' un vascellaro, come ha commannato a me er Signore.

11 Gesù poi stette ar cospetto der presidente, e er presidente j' addimannò, e je disse: Sei tu er Re de li Giudii. E Gesù je disse: Tu lo dichi.

12 E poi che era accusato da li principi de li sacerdoti, e dall' anziani, nun arisponneva gnente.

13 Allora je disse Pilato: Nun senti quante tistimognanzie dicheno contro de tene?

14 E nu j' arisponnette pe qualunque cosa je diceva, accusì che er presidente se maravijava assai.

15 In un giorno de festa usava er presidente de lassà libbero ar popolo quer carcerato, che voleveno.

16 Allora teneva carcerato uno morto cognosciuto, che lo chiamaveno Barabba.

17 S' aridunorono dunque, e Pilato je disse: Chi volete, che ve libberi: Barabba, o puro Gesù, quello, che chiameno Cristo?

18 Perchè sapeva, che pe l'invidia l'aveveno tradito.

19 E quanno stava a sede ind' er tribunale, su moje je mannò a dine: Nun t'impiccià co quer giusto; perchè oggi ind' un inzogno so stata tanto sturbata pe lui.

20 Ma li principi de li sacerdoti, e l'anziani messeno in testa ar popolo de chiede Barabba, e de fà connannà Gesù.

21 E quanno j' arispose er presidente, diceva: Quale de li dua voressivo, che lassassi in libertane? E quelli disseno: Barabba.

22 E Pilato dice: E che me ne farò de Gesù, che se chiama Cristo?

23 E tutti se messeno a dine: Sia crucifisso. E er presidente je diceva: Ma ch' ha fatto de male? E quelli strillorono de piune: Sia crucifisso.

24 Ma vedenno Pilato, che nun giovava a gnente, e che la cagnara cresceva: prese l'acqua, e se lavò le mano in presenzia der popolo, dicenno: Io so innocente

der sangue de sto giusto: pensatece un po da vuantri.

25 E er popolo tutto quanto arispose, e disse: Er su sangue aricaschi sopra de noi, e su de li fiji nostri.

26 Allora j' arilassò Barabba: e fatto fragellà Gesù, l'aricunsegnò perchè fusse crucifisso.

27 Allora li sordati der presidente portorno Gesù ind' er pretorio, e s' aridunò intorno a lui tutta la corte de quello.

28 Lo spojorono, je messeno addosso un manto de scherlatto,

29 Poi feceno na corona de spine e je la messeno addosso, e inde la mano dritta je messeno na canna. Allora pe burlallo je s' inginocchiaveno davanti, e je diceveno: Dio te sarvi, re de li Giudii.

30 E sputannoje addosso, preseno la canna, e je la sbatterono in su la testa.

31 Doppo avello burlato accusine, je levorno er manto, l' arivistirono dell' abbiti sua, e lo portorno a crucifiggello.

32 Inde l' escine incontrorno un omo de Cirene, che se chiamava Simone, e l' ubbrigorno a portà la croce.

33 Accusine arivorno ar sito, che se chiama er Gorgota, che vo dì: El loco de la Testa de morto.

34 E je diedeno da beve er vino misticato cor fiele. E lui quanno l' ebbe assaggiato, nu lo vorze beve.

35 Doppo avello crucifisso, buttorno le sorte, e se spartirno le su veste: perchè s' adimpisse quello, ch' aveva ditto er profeta: Se so spartiti intra de loro l'abbiti mia, e l' hanno giocati a sorte.

36 Quelli intanto staveno a sede, e je faceveno la guardia.

37 Je messeno su la testa na scrittura, indove era ditto er su delitto, e che diceva: Questo è Gesù er Re de li Giudii.

38 Allora furono crucifissi co lui du ladri: uno a mano dritta, e l' antro a mammanca.

39 Quelli, che passaveno lo biastimaveno, e sgrullaveno la testa,

40 E diceveno: Guarda quello, che voleva distrugge er tempio de Dio, e arifrabbicallo in tre giorni! sarvete pe tene, e si sei er fijo de Dommeneddio, scegni giù da la croce.

41 Li principi de li sacerdoti, li Scribbi, e l' anziani lo burlaveno nell' istesso modo, e diceveno:

42 Lui ha sarvato l' antri, e nun è bono de sarvasse lui: si lui è er re d' Isdraello, che scegni giù da la croce, e allora je crederemo.

43 Lui ha cunfidato in Dio? Ebbè lui lo pò sarvà, si je vo be: perchè ha ditto: Io so er fijo de Dio.

44 E ste stesse parole je le rimproveraveno puro li ladri, che staveno crucifissi co lui.

45 Ma quanno fu l'ora sesta se fece un gran scuro, che durò insinenta all'ora nona.

46 E a st'ora propiamente Gesù strillò a arta voce: Eli, Eli, lamma sabacthani? che vo dine: Dio mio, Dio mio, perchè m'ha' abbannonato?

47 Ma certi de quelli, che staveno line, e che l'aveveno sintito, diceveno: Chiama Elia.

48 Subbito uno de questi se messe a corre, bagnò na sponga inde l'aceto, l'infirzò in cima d'una canna, e je diede da beve.

49 L'antri poi diceveno: Aspetta un po, tanto che vedemo, si Elia viè a libberallo.

50 Ma Gesù fatto n'antra vorta un gran strillo, spirò.

51 Ecchete che er velo der tempio se fece in du pezzi da cima a piede, e la tera tremò, e se spaccorno le pietre,

52 E li seporcri s'uprireno: e morti corpi de li santi, che s'ereno addormiti, arisuscitorno.

53 E quanno furono esciti da le sippurture doppo la

risurezione, arentrorono inde la città santa, e apparseno a morta gente.

54 Ma er Centurione, e quelli, che faceveno co lui la guardia a Gesù, viduto er teremoto e le cose, che succedeveno, ebbeno na gran pavura, e disseno: Da vero che quello era propio er Fijo de Dommeneddio.

55 In lontananzia c'ereno morte donne, ch'ereno annate appresso a Gesù insinenta da la Galilea, e l'aveveno assistito.

56 Tra quelle c'era Maria Madalena, e Maria matre de Giacomo, e de Giuseppe, e la matre de li fiji de Zebbedeo.

57 Quanno se fu fatto sera, scappò fora un omo ricco d'Arimatea, che se chiamava Peppe, e che era lui puro discepolo de Gesù.

58 Lui annò a aritrovà Pilato, e j'arichiese er corpo de Gesù. Allora Pilato commannò, che je fusse dato.

59 Giuseppe pijò dunque er corpo, e lo invortò drento a un lenzolo bianco.

60 Poi lo messe nela sippurtura nova, che lui aveva fatto scavà ind'un masso, arotolò na gran pietra su la bocca de la sippurtura, e se n'annò via.

61 Maria Madalena, e l'antra Maria staveno là a sede in faccia a la sippurtura.

62 Er giorno appresso, che è come a dì quello doppo Parasceve, li principi de li sacerdoti s'aridunorono da Pilato assieme a li Farisei,

63 E je disseno: Signore, nuantri se semo aricordati, che quer seduttore, quann'era vivo, s'era lassate scappà de bocca ste parole: Doppo tre giorni arisusciterò.

64 Commanna dunque, che la sippurtura sia custodita insinenta ar terzo giorno: perchè c'è er caso, che li su discepoli vadeno a rubballo, e po dichino ar popolo: Lui è arisuscitato da morte. Allora st'inganno che quine serebbe peggio der primo.

65 Pilato j'arispose: Sete padroni de le guardie, annate, custodite er seporcro, e fate quer che ve pare.

66 Loro annorono, ce messeno le guardie, e poi siggillorno la pietra.

CAP. XXVIII.

MA la notte der sabbito, quanno se cuminciava a vedè l'arba der primo giorno de la settimana appresso, Maria Madalena, e l'antra Maria, vinneno a fà na visita ar seporcro.

2 E ecchete un gran teremoto. Perchè l'angiolo der Signore era scento dar celo: e avvicinannose ar seporcro aveva arivortata la pietra, e ce s' era messo de sopra a sede.

3 A vedello pareva, ch' arisprennesse come el lampo, e aveva la vesta bianca come la neve.

4 Le guardie pe la pavura, ch' ebbeno de lui ereno arimaste come morte.

5 Ma l' angiolo der Signore disse a le femmine: Nun avete pavura: perchè io sò, che vuantre cercate Gesù crucifisso:

6 Ma lui nun è più quine: perchè è arisuscitato, come aveva ditto. Vinite, e vederete er sito, indove era stato messo.

7 Subbito annatevene, e dite a li discepoli sua, che lui è arisuscitato da la morte: ecco che va prima de vuantri inde la Galilea: là lo vederete. Io pe me v' ho avvisato.

8 Quelle subbito escirono dar seporcro con gran pavura, e allegria, e corseno a dà la nova a li discepoli.

9 Quann' ecchete che Gesù je vinne incontro, e disse: Dio ve sarvi. E loro je s' accostorono, e je strinseno li piedi, e l' adororono.

10 Allora Gesù je disse: Nun temete. Annate a av-

visà li fratelli mia, che vadeno inde la Galilea, e diteje, che là me vederanno.

11 Quanno queste furono partite, arcune guardie annorono in città, e aricontorono a li principali de li sacerdoti quello, ch' era successo.

12 Questi s' aridunorono co l' anziani, e fatta na consurta tra de loro, diedeno na bona somma a li sordati,

13 E j' imparorno a dì, che de notte ereno vignuti li discepoli de Gesù, e che mentre loro dormiveno quelli l' aveveno arubbato.

14 E si er presidente saperà questo, je diceveno, nuantri lo persuaderemo, e vuantri sarete sicuri.

15 Li sordati preseno er dinaro, e feceno come j' era stato ditto. Sta voce s' è sparsa tra li Giudii, insinenta ar giorno d'oggi.

16 Ma l' unnici discepoli annorno inde la Galilea ar monte, che Gesù j' aveva assegnato.

17 Quanno lo veddeno l' adororno: ma certuni arestorono un po ind' er dubbio.

18 Ma Gesù je s' accostò, e je disse: M' è stata data ugni potenzia ind' er celo e inde la tera.

19 Annate dunque, imparate a tutte le gente: bat-

tezzatele ind' er nome der Patre, e der Fijo, e de lo Spirito santo:

20 Imparateje a osservà tutto quello, che io v'ho commannato: perchè ecco che io so co vuantri, insinenta a la fine der monno.

É VANGËLI

ṠGÖND

S. MATÍ.

IL VANGELO

DI
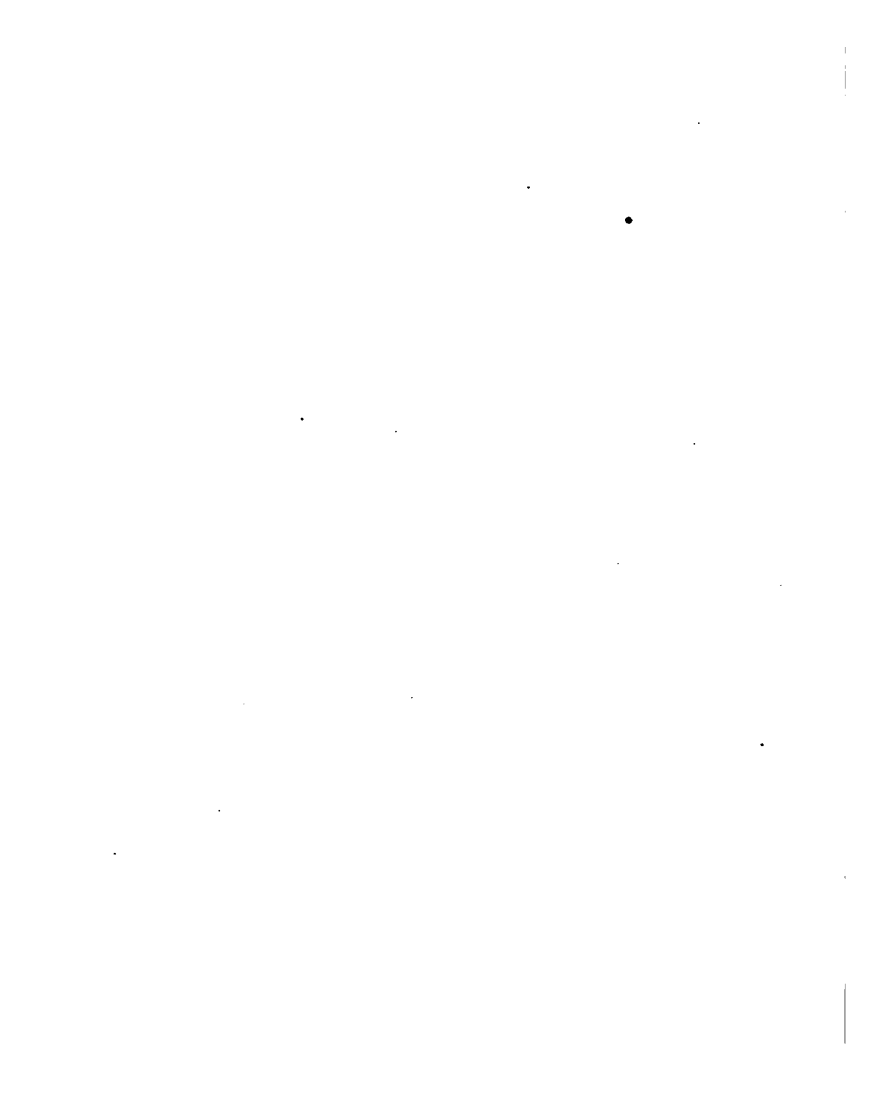
S. MATTEO

VOLGARIZZATO

IN DIALETTO ROMAGNUOLO FAENTINO

DAL

SIG. ANTONIO MORRI.

LONDRA. 1865.
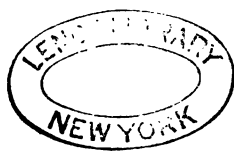
AVVERTIMENTI.

---

1. *à* si pronunzia come *a* aperta accentuata.
2. *á*, come *a* semiaperta accentuata.
3. *ä*, *äm*, *än*, come *a* stretta nasale* accentuata.
4. *a*, come *a* non accentuata, per lo più semiaperta.
5. *è*, come *e* apertissima accentuata.
6. *é*, come *e* semiaperta accentuata.
7. *ê*, come *e* stretta accentuata, partecipante alquanto dell' *eu* francese in *feu*.
8. *ë*, come *e* stretta accentuata.
9. *e*, come *e* non accentuata, per lo più semiaperta.
10. *ém*, *én*, come *e* semiaperta nasale* accentuata.
11. *í*, come *i* italiano accentuato.
12. *i*, come *i* italiano.
13. *ín*, come *i* nasale* accentuato.
14. *ò*, come *o* aperto accentuato.

---

* L' *a*, la *e* e l' *o* nasali romagnuoli differiscon poco dalle vocali francesi *an*, *in*, *on*, e ciò solo nell' essere meno intensamente nasali. La vocale nasale *ín* poi, manca affatto alla lingua francese.

15. *ó*, come *o* semiaperto accentuato.

16. *ő*, come *o* stretto accentuato, partecipante dell' *œu* francese in *cœur*.

17. *ö*, come *o* stretto accentuato.

18. *o*, come o non accentuato, per lo più semiaperto.

19. *öṁ*, *öṅ*, come *o* stretto nasale* accentuato.

20. *ú*, come *u* italiano accentuato.

21. *u*, come *u* italiano.

22. *c* suona dolce, come in italiano, innanzi ad *e* e ad *i*, e riceve il suono duro in tutti gli altri casi, cioè innanzi alle vocali *a, o, u,* a qualunque siasi consonante ed in fine di voce. Il *ch* parimente si pronunzia all' italiana.

23. *ċ* si pronunzia come *c* dolce italiano.

24. *g* vale *g* dolce nelle sillabe *ge, gi*, e *g* duro in fin di voce ed in tutti gli altri casi. Il *gh*, il *gl* ed il *gn* si pronunziano essi pure come in italiano.

25. *ġ*, come *g* dolce italiano.

26. *j* ha sempre il suono di una vera consonante, e non riceve mai quello di due *i*.

27. *s* corrisponde alla *s* aspra italiana, ma non si pronunzia mai come in questa lingua qual lettera dentale. Il suono di lei è palatale.

28. *ṡ* riceve egualmente un suono palatale, e sta alla precedente, come la *s* dolce sta alla *s* aspra italiana.

29. *s–c* si profferiscono facendo sentire il suono della *s* romagnuola separato da quel del *c* dolce.

30. *v*, allorchè corrisponde all' *u* italiano, come nelle voci *gvarí*, *säṅgv, pàsqva, zéṅqv, avturité,* si pronunzia con un suono labiale, non dissimile da quel dell' *w* inglese; e di questo suono partecipa eziandio nella bocca de' più la lettera *u*, allorchè vien preceduta dal *q*.

31. *z* suona aspra e alla lombarda.
32. *ż* suona dolce e alla lombarda.

OSSERVAZIONI.

I. Le vocali sono quelle impiegate dal Signor Antonio Morri pel suo Vocabolario Romagnolo-Italiano; e in quanto all' uso da me proposto e seguito in questa edizione delle consonanti col punto, esso venne ampiamente approvato dall' abilissimo traduttore, e da lui riconosciuto come necessario per dare ad intendere a' non Romagnuoli l' esatta pronunzia di questo importantissimo dialetto.

II. Alcune voci, come *fäm*, *sémpar*, *ressuscitê*, *misaricôrgia*, *dëgn* (plurale di *dégn*), *uparëri* o *uperëri* (plurale di *uparêri* o *uperêri*), etc. possono anche pronunziarsi *fäṅ*, *séṁpar*, *rissuscitê*, *misericôrgia*, *dégn* (singulare e plurale), *uparêri* o *uperêri* (singulare e plurale); e perciò, non per inavvertenza, ma bensì con lo scopo d' indicare a' linguisti questa duplice pronunzia, si presenteranno al lettore talor sotto l' una, talor sotto l' altra forma. Lo stesso dicasi delle vocali nasali in fin di voce, le quali dan luogo o no alla *n* naturale, secondo che la parola seguente si trova essere più o meno con esse unita. Così abbiamo *män* in: *vléndi méttr ál män adòss*, e *mäṅ* in: *i méss ál män adòss á Gesó*.

L. L. B.

We certify that only 250 *copies of this work have been printed, of which one is on thick paper.*

STRANGEWAYS & WALDEN,
Castle Street, Leicester Square.

É SÄṄT VANGËLI D GEṠÓ CRÉST

ṠGÖND

M A T Í.

Cap. I.

É LÍVAR dlá generaziöṅ d Geṡó Crést fiôl d Dàvid, fiôl d' Abräm.

2 Abräm é generé Iṡàc. Iṡàc é generé Giacòb. Giacòb é generé Żúda, é i su fradéll.

3 Żúda l' avé dá Tämar Fàreṡ é Żàra. Fàreṡ é generé Eṡrön. Eṡrön é generé Aräm.

4 Aräm é generé Aminadàb. Aminadàb é generé Naassön. Naassön é generé Salmön.

5 Salmön l' avétt dá Raàb Boòż. Boòż l' ébb dá Rut Òbed. Òbed é generé Jèsse. Jèsse é generé é ré Dàvid.

6 É ré Dàvid l' avétt Salomöṅ dá quélla, ch' ëra żà stêda mói d' Uréja.

7 Salomöṅ é generé Roboäm. Roboäm é generé Abéja. Abéja é generé Àṡa.

8 Àṡa é generé Gioṡafàtt. Gioṡafàtt é generé Joräm. Joräm é generé Użéja.

9 Użéja é generé Giòatam. Giòatam é generé Àcaż. Àcaż é generé Eżechéja.

10 Eżechéja é generé Manàss. Manàss é generé Amön. Amön é generé Giuṡéja.

11 Giuṡéja é generé Giacunéja, é i su fradéll bén pôc prëma dé passàġ in Babilögna.

12 É dóp á é passàġ in Babilögna: Giacunéja é generé Salatièl. Salatièl é generé Żorobabèl.

13 Żorobabèl é generé Àbiud. Àbiud é generé Elìacim. Elìacim é generé Àżor.

14 Àżor é generé Sàdoc. Sàdoc é generé Àchim. Àchim é generé Ëliud.

15 Ëliud é generé Elejażàr. Elejażàr é generé Màtan. Màtan é generé Gìacòb.

16 É Giacòb é generé Juṡèff, maríd d Maréja; é dá li é nascé Geṡó denuminê Crést.

17 Dá Abräm döṅca infëna á Dàvid á gli è quatôrdṡ generaziöṅ in tótti: dá Dàvid fëna á é passàġ d Babilögna êtar quatôrdṡ generaziöṅ: é dá é passàġ d Babilögna insëna á Crést êtar quatôrdṡ generaziöṅ.

18 Lá nàscita d Crést lá fó in sté môd ché qué. Esséñd stê su mêdar Maréja maridêda cun Juśèff, uss scruvé, ch l' ëra grêvda pár ôpra dé Spiritusäñt, prëma äñca ch' i fóss stë inséñ.

19 Alöra Juśèff su maríd, ch l' ëra un galäñt-öm, pár nó lá vdër espòsta á lá vargögna d tótt é mönd, uss risulvé d mandêla á cà di su d li.

20 Má quänd ché apöñt l' ëra d sté pinsír, uj cumparé in sögn un änżul dé Signör, é uj déss: Juśèff, fiôl d' Dàvid, nó avë míga pavúra d tô Maréja pár tu mujër: parché d qualúnque côsa, ch lá séja grêvda, ögni côsa l' è stê pár ôpra dé Spiritusäñt.

21 Li lá parturirà un fiôl: é á quéll té ti mitrë á nöm Geśó: parché é srà quéll, ch libararà é su pôpul dá tótt quéñt i su pchë.

22 É tótt quést l'acadé, parché uss verifichéss quäñt, ch' ëra stê détt dá é Signör pár mèż dé prufëta, é quêl é diś:

23 Ècco lá vërgin lá srà grêvda, é lá parturirà un fiôl, ch' il ciamarà pár nöm Emanuèll, ché vô vnir á di: Dío l' è cun nö.

24 É Juśèff, quänd ché fó bén béñ dést, l' esegvé tótt quéll, ch' uj avëva urdinê l' änżul dé Signör, é é segvité á stê cun su mói.

25 Né mêi u lá tuché, infëna ch l' än ébb parturí é su premgénit, ch' uj méss pu á nöm Geṡó.

Cap. II.

ESSÉND döṅca nêd Geṡó á Betlèm d Żúda, quänd ché regnêva é ré Erôd, ècco ché i Remàgi dá l' uriéṅt j' arivé á Geruṡalèm,

2 É dṡénd: Döv èll nêd é ré di Giudëi? parché nojëtar avéṅ vést lá su stèlla á l' uriéṅt, é á séṅ vnu pr adurêl.

3 Má Erôd sinténd stál côs, uss afliżé, é dri á ló uss afliżé äṅca tótta quäṅta lá zitê d Geruṡalèm.

4 Fàtt pu ch l' ébb radunê tótt i patrèss di sazzerdöt, é i Scrib dé pôpul, uj dmandé, in ch sit, ch l' êva dá nàssar Crést.

5 É lör i j' arspundé, ch l' êva dá nàssar á Betlèm d Żuda: parché acsé l' ëra stê scrétt dá é prufëta:

6 É té Betlèm, tèrra d Żúda, t' än së lá pió pznëna frà tótt i chëp d Żúda: parché dá té é darà föra é cundutír, ch regularà é mi pôpul d' Iṡrajèll.

7 Alöra Erôd secrëta-méṅt é fé vnir á lá su preṡéṅza i Remàgi, é puntéṅ pár puntéṅ é vös savë, in quêl téṁp uj fóss cumpêrs lá stèlla:

8 É mandéndi á Betlèm, uj déss: Andë, é fë tótt ál rizzërc pussébil d sté babéṅ: é quänd ch' á l' arí truvê, fém savë quèll, parché ch' ál póssa andêr á adurê äṅca mé.

9 É sintí ch j' ébb stál parôl dé ré, sóbit iss méss in viàż. Éd ècco ché lá stèlla, ch j' êva vést in uriéṅt, lá j' andêva sémpar dnéṅz; é arivêda ch lá fó söra á é sit, döv ch' ëra é babéṅ, lá s farmé ins l' àtt.

10 É vdénd lá stèlla, uj ciapé á tótt un' algrézza bén grända á é côr.

11 É intrë ch' i fó in cà, j' atruvé Maréja cun é su babéṅ, é sóbit iss méss in żnòċċ, é i l' aduré: pu avírt ch j' ébb i su teṡör, i j' ufré in reghêl, ôr, inzéṅs, é míra.

12 É sicöm pár mèż d' un sögn j' ëra stë avartí d nó turnê dá Erôd, acsé pr un' êtra strê j' andé á é su pajëṡ.

13 Má avië ch' iss fó, l' änżul dé Signör é cumparé in sögn á Juṡèff, é uj déss: Lëvat só, tö cun té é tu babéṅ, é su mêdar, é và in Egétt, é fërmat á là, fëna ché mé át aviṡarò. Parché Erôd é farà tótt ál rizzërc dé tu fiôl pár fêl murí.

14 É ló ṡvigê ch' uss fó, d nòtt é tulé só é su babéṅ é su mê, é uss artiré in Egétt,

15 Döv ch' uss traténn fëna ch fó môrt Erôd: parché

uss verifichéss quéll, ch' ëra stê détt dá é Signör pár mèż dé prufëta, ché diṡ: Dá l' Egétt á j hò ciamê mi fiôl.

16 Erôd pu vdénds minciunê dá i Remàgi, uss inquieté terébil-méṅt, é é fé amazzê tótt i ragazzöl pznéṅ, ch' ëra in Betlèm, é in tótt i su cunféṅ, dá l' etê d du ènn in là, pár quäṅt l' avëva bṡu ricavê dá i Remàgi.

17 É alöra é fó, ch' uss adimpié quéll, ch' ëra stê détt dá Gereméja prufëta, é quêl é diṡ:

18 Á Räma uss è sintí úna vöṡ, di grén piéṅt é dj' óral: Rachèlla, ch l' áss dsprêva pr i su fiöl, é ch' än s vös mêi dê pêz, parché in gnëra pió.

19 Môrt pu ch fó Erôd, l' änżul dé Signör é cumparé in sögn á Juṡèff in Egétt,

20 Dṡéndi: Déstat só, tö é ragazzôl, é su mêdar cun té, é và ins quéll d' Iṡrajèll: parché j' è żà mört quíi, ch zarchêva lá víta dé tu burdèll.

21 É ló sóbit ch' uss fó alvê, é tulé é fiôl, é lá mêdar, é l' andé á é pajëṡ d' Iṡrajèll.

22 Avénd pu sintí di, ché un zërt Archelào é regnêva in Giudëja ins é pòst d su pêdar Erôd, un s' ariṡghé d' andêi: é aviṡê un' êtra vôlta in sögn, uss artiré in Galilëja.

23 É quänd ch' uj fó arivê, l' andé á stêr int ná

zitê, ch l' áss ciäma Nàżarett: parché ch' uss adimpiéss quéll, ch' ëra stê predétt dá i prufëta: Ché uss ciamarébb Nażarén.

Cap. III.

INT chi dé Żvänn Batésta é vénn á predichêr int é dśërt dlá Giudëja,

2 Dśénd: Fë penitéṅza: parché é régn dé zil uss và avśinénd.

3 É quést l' é cl' öman, ch' in parlé é prufëta Iśajéja, quänd ché déss: Lá vöś d clu, ch strid int é dśërt: Preparë lá strê dé Signör, é tirë drétt á fil i su sintír.

4 L' instéss Żvänn pu l' avëva un vsti d pèll d camèll, é úna fàssa d sôla atörn á i fiéṅc: é é su magnê á gli ëra cavalétt, é mël salbêdg.

5 É alöra äṅca é fó, ché tótt Geruśalèm, é tótta lá Giudëja, é tótt i pajíś d quà é d là dá é Żurdäṅ i curëva dá ló;

6 É tótt j' ëra badżë dá ló int é Żurdäṅ, cunsénd ugnöṅ i su pchë.

7 Má avénd pu ussarvê, ché úna màssa d Fariśëi, é d Saducëi i vnëva á é su batëśum: Ah! ràzza d vépar,

uj déss, chi v' hà insignê á sfużí l' íra di Dío, ch' hà dá vnir incöra?

8 Prudusí döṅca di frutt dégn d peniténza.

9 É nó stë á di déṅtar d vojëtar: Avéṅ Abräm pár pêdar. Parché mé áv dégg, ché dá sti sèss Dío l' è böṅ d fê dê föra dj' ëtar fiöl ád Abräm.

10 É żà lá manëra l' è á lé dri dri á lá radísa dá gli êlbar; é qualúnque êlbar, ch' än prudúṡ di böṅ frutt, é srà tajê, é butê ins é fög.

11 In quäṅt á mé, mé áv batéż cun dl' àqua pár lá peniténza: má clu, ch vnirà dóp á mé, l' è pió puténṫ éd mé un bèll pô, é mé än sò gnäṅca dégn d purtêi dri ál schêrp: ló uv badżarà cun é Spiritusäṅt, é cun é fög.

12 Ló l' hà é su palöṅ int ál mäṅ, é é spazzarà bén béṅ lá su ëra: é l' aramassarà é su gräṅ ins é sulër, mó é bruṡarà lá pàja cun dé fög, cḥ' än s pò ṡmurzê.

13 Alöra é fó, ché dá é Żurdäṅ Geṡó é vénn dá Żvänn, pr ẹssar badżê dá ló.

14 Má Żvänn uss upunëva, dṡénd: Mé á j hò bṡögn d' èssar badżê dá té, é té t véṅ dá mé?

15 É Geṡó arspundénd, uj déss: Pr adèss làssa fê: parché é bṡögna, ché nojëtar adimpiéma tótt quéll, ch vô lá giustézia. Alöra é sté bèll é böṅ.

16 Geṡó dóp ché fó badżê, sóbit é dé föra dl' àqua. Éd ècco ch' uss j' arvé é zil: é é vést é Spírit di Dío vni żó in förma d' úna clömba, é pusêssi söra.

17 É äṅca uss sinté úna vöṡ dá é zil, ch lá déss: Quést l' è é mi fiôl dilètt, é dé quêl äm sò cumpiaṡú.

Cap. IV.

ALÖRA Geṡó é fó mnê dá é Spírit int é dṡërt, parché é fóss tintê dá é gêvul.

2 É avénd dżunê pár quaräṅta dé, é pár quaräṅta nòtt, finêl-méṅt uj vénn fäm.

3 Éd esséndsi avṡinê é gêvul tintadör, uj déss: Sé té t së é fiôl di Dío, di à sti sèss, ch' i dvéṅta päṅ.

4 Má ló uj arspundé, dṡénd: É stà scrétt, ché l' öm un viv söla-méṅt d päṅ, má d qualúnque côsa, ché Dío vója.

5 Alöra é gêvul ul cunduṡé int lá zitê säṅta, é ul cunfiné á lá vétta vétta dé témpi,

6 É pu uj déss: Sé té t së é fiôl di Dío, féccat żó dá quà só. Parché é stà scrétt: Ch l' hà dê lá cumissiöṅ á i su énżul d' avët cúra, é lör it purtarà cun ál su mäṅ, parché t' än ëva dá scapuzzê pár dṡgràzia cun i pi int un sàss.

7 Má Geṡó uj turné á arspöndar: É stà äṅca scrétt: Nó mêi tintêr é tu Signör Iddío.

8 D bèll nôv é gêvul ul umné söra un möṅt altéssum: é dá là só uj fé vdë tótt i régn dé möṅd, é ál su grandézz,

9 É uj déss: Mé át dunarò tótta quäṅta stá ròba, bàsta ché té t métta in żnòċċ, é t m' adöra.

10 Alöra Geṡó uj arspundé: Và véja Satanàss: parché l' è scrétt: Adôra é tu Signör Iddío, é sërve söl ló.

11 É é gêvul alöra ul lassé andê: é tótt int un méṅtar uss j' acusté j' énżul, é il sarvëva.

12 Geṡó pu avénd sintí, ché Żvänn l' ëra stê méss in parṡöṅ, uss artiré in Galilëja:

13 É lassê ch l' ébb lá zitê d Nàżarett, l' andé ád abitêr in Cafàrnaum, zitê maréttima, pòsta ins i cunféṅ d Żàbulon, é d Nëftalim:

14 Parché uss varifichéss quéll, ch' ëra stê détt dá Iṡajéja prufëta:

15 Lá tèrra d Żàbulon, é lá tèrra d Nëftalim, strêda á é mêr d là dá é Żurdäṅ, lá Galilëja dál naziöṅ,

16 É pôpul, ch caminêva á é bur, l' hà vést úna gräṅ luz: é lá luz l' è cumpêrsa pár quíi, ch stêva int é pajëṡ, é int l' uscuritê dlá môrt.

17 Dá lé in avänti pu Gesó é cminzé á predichê, é á di: Faśí peniténza: parché é régn dé zil l' è vśéṅ.

18 É andénd Gesó dri á é mêr d Galilëja, é vést du fradéll, Simöṅ, ch' uss ciäma Pir, é Andrë su fradèll, ch' i butêva żó lá rëd int é mêr (parché tótt á du j' ëra pscadúr),

19 É uj déss: Vnénum dri á mé, ché mé áv farò pscadúr d' öman.

20 É lör ins é muméṅt j' abanduné ál rëd, é iss méss á segvitêl.

21 É dá lé andénd pió avänti, é vést ëtar du fradéll, Jàcum fiôl d Żebedëjo, é Żvänn su fradèll, int ná bêrca inséṅ cun su pêdar Żebedëjo, ch j' amaśêva ál su rëd, é úi ciamé.

22 É lör sóbit i lassé ál rëd é é pêdar, é j' andé cun ló.

23 É Gesó l' andêva in vôlta pár tótta lá Galilëja, insignénd int ál su sinagôg d lö, é predichénd é vangëli dé régn, é gvarénd tótt j' accècc, é ál malatéi dé pôpul.

24 É lá su fäma lá s spargujé pár tótta lá Síria, d maníra têl, ch' uj fó preśentê tótt quíi, ch' ëra indispóst, é turmintë dá divírs mël é dulúr, é quíi, ch' avëva é gêvul adòss, i lunètic, é i paralétic, e tótt quéṅt uj arsané:

25 É alöra uj andé dri úna gräṅ fòlla d żéṅt dá lá Galilëja, dá lá Decàpuli, dá Gerusalèm, dá lá Giudëja, e d là dá é Żurdäṅ.

Cap. V.

GEṠÓ vdénd tótta clá màssa d pôpul, l' andé só pr un möṅt, é méss ch' uss fó á ṡdë, i su discèpul iss j' aracuzzé atöran,

2 É ló avërt lá bócca, uj amaistrêva, dṡéndi stál parôl:

3 Bejët i pövar d spírit: parché quist i pussidrà é régn dé zil.

4 Bejët j' ömil: parché quist i srà patröṅ dlá tèrra.

5 Bejët quíi, ch piänż: parché quist un dé i srà cunsulë.

6 Bejët quíi, ch' hà fäṁ, é sëd dál côs gióstì: parché quist i srà sfamë.

7 Bejët i miṡaricurgiúṡ: parché quist i truvarà miṡaricôrgia.

8 Bejët quíi, ch' hà é côr mönd: parché quist i vdrà Dío.

9 Bejët i pazzéfic: parché quist i srà ciamë i fiöl di Dío.

10 Bejët quíi, ch sôfar dál parsecuziöṅ pr amör dlá giustézia: parché quist j' arà é régn dé zil.

11 Bejët pu á sri äṅca vojëtar, quänd ché lá żéṅt iv maldirà, é iv parsigvitarà, é i dirà ingiósta-méṅt tótt i mël d vojëtar pár chêvsa méja d mé.

12 Ralegrëv döṅca, é giubilë, parché bén grända é srà lá ricumpéṅsa, ch' arí in zil; é parché pár st vërs j' hà parsegvitê äṅca i prufëta, ch j' è stë prëma d vojëtar.

13 Vojëtar á si é sêl dlá tèrra. É sé é sêl é dvéṅta dsëvd, côsa s' adruvaràl dá salê? Un è pió böṅ dá gniṅt, föra ché dá butê véja, é dá èssar stamżê dá lá żéṅt.

14 Vojëtar á si lá luz dé mönd. Un pò stê nascòst úna zitê fabrichêda á lá zëma d ná muntägna.

15 In apéja é löm, é pu il métt sótta á un mżëṅ, má int é candlír, parché é fèzza löm á tótt quíi dlá cà.

16 Acsé lá vòstra luz é bsögna, ch l' arspléṅda dnéṅz á j' öman: parché i végga ál vòstar böni ôpar, é i dègga glôria á é vòstar Pêdar, ch' è in zil.

17 Ch' än uv pinsëva mêi, ché mé á séja vnu pár röṁpar lá léż, ó fê cöṅtra á i prufëta: nò, än sò vnu pár röṁpla, má pr adimpíla.

18 É mé áv dégg in varitê, ché s' un pàssa é zil é lá tèrra, un scatarà un' ètta, né un pladéṅ dá lá léż, fëna á täṅt ché ögni côsa séjå adimpída.

19 Chi döṅca än ussarvarà öṅ söl d sti pió pécul cumandaméṅt, é l' insignarà in st môd á lá żéṅt, é srà ciamê é pió pécul int é régn dé zil.

20 É parò áv dégg, ché sé lá vòstra giustézia l' än srà pió abundäṅta d quélla di Scrib é di Farisëi, än intrarí int é régn dé zil.

21 Aví sintí di, ch l' è stê détt á i véċċ: Nó amazzë: é chi arà amazzê, é srà rëi in giudézzi.

22 Mé pu áv fàzz savë: Ché chi ch s' adirarà cöṅtra dé su fradèll, é sarà rëi in giudézzi. É chiúnque arà détt, ràca, á é su fradèll: é sarà culpëvul dnéṅz á é cunséi. Chi pu uj arà dê dé stópid: é sarà dégn dé fög dl' infëran.

23 Sé döṅca té t së á lé pár fê l' ufërta á l' altêr, é ut vén int lá méṅt, ché öṅ di tu fradéll l' hà quêl quèll cöṅtra d té:

24 Làssa á lé lá tu ufërta dnéṅz á l' altêr, é và á fê prëma lá pêz cun é tu fradèll: é pu törna pár lá tu ufërta.

25 Fà prèst l' amizzézia cun é tu nemíg fëna t së cun ló pár lá strê: parché un s' ëva dá dêr é chêŝ, ch'

ut métta int ál mäṅ dé giúdiz, é é giúdiz int ál mäṅ dé carzerír, é t n' ëva d' andê á fini in parsöṅ.

26 É át dégg, ché t' än darë föra dá là, s t' än hë paghê fëna á l' últum quatréṅ.

27 Aví sintí, ché fó dét á i véċċ: Nó cumétttar adultëri.

28 Má mé áv dégg: Ché chi aramirarà úna döna cun é desidëri d' avëla, l' hà żà cuméss cun li un adultëri int é su côr.

29 É sé é tu òċċ drétt ut scandaléża, chêvte, é féccal véja: parché l' è méi pár té, ché vëga ád á mêl úna quêlca pêrt dé tu côrp, piotòst ché tótt quäṅt é côrp é séja mandê á l' infëran.

30 É sé lá tu mäṅ drétta l' át dà scändul, tàjla, é tírla luntäṅ dá té: parché ut törna pió á é cóṅt d përdr úna pêrt dé tu côrp, ché d' andê cun tótt é côrp á l' infëran.

31 Äṅca l' è stê détt: Chi ch fécca föra d cà lá su döna, ch' uj ménda prëma l' intimaziöṅ dé ripúdi.

32 Mé parò áv dégg: Ché chi ch fécca véja lá su döna pár tótt êtar, ché pr adultëri, u lá farà dvintêr úna döna d mönd: é chi ch spösa úna döna mandêda véja dá su maríd, é cumétt adultëri.

33 Pêri-ménṅt aví sintí, ch l' è stê détt á i véċċ: Nó sparżurê: má arstituvéss á é Signör quéll t' hë żurê.

34 Má mé pu áv dégg, ch' än stëva żurê pr indsón manír, né pr é zil, parché l' è é tröṅ di Dío:

35 Né pár lá tèrra, parché l' è é scabèll di su pi: né pár Gerusalèm, parché l' è lá zitê dé gräṅ ré.

36 Gnäṅca t' än żurarë pár lá tu tèsta, parché t' än së patröṅ d fê dvintê biäṅc, ó nëgar öṅ di tu cavéll.

37 É vòstar parlê pu é séja: Sé, sé; nò, nò: parché tótt quéll, ch j' è d pió, é pruvéṅ dá côs catívi.

38 Arí sintí di, ch l' è stê détt: Òċċ pár òċċ, é déṅt pár déṅt.

39 Má mé áv sò di, ch' än fëva resisténza á chi ch' áv vô fê dé mêl: é sé öṅ ut darà un pögn int lá ganàssa drétta, é té preséṅti äṅca cl' êtra.

40 É á clu, ch' át vô môvar lit cöṅtra, é purtêt véja lá töndga, é té dài äṅca é frajôl.

41 É sé öṅ ut strabgarà pár fôrza á caminê pr un méi, é té và cun ló pr êtar dó méja incöra.

42 Dà pu á tótt quíi, ch' át dmända quèll: é nó mêi vultêr ál spàll á chi t vô dmandê quêl quèll imprèst.

43 Aví sintí di, ché fő détt: T' amarë é tu pròssum, é t' udiarë é tu nemíg.

44 Má mé áv dégg: Vli béṅ á i vóstar nemíg, fë dé béṅ á chi v' ôgia: é preghë pár quíi, ch' áv parsëgvita, é ch' áv calögna:

45 Parché á síva vëra-méṅt fiöl dé vòstar Pêdar, ch' è in zil, é ché fà alvêr é su söl täṅt söra i böṅ, quäṅt söra i catív: é é mända l' àqua pr i gióst é pár j' ingióst.

46 Parché sé á vri béṅ á quíi, ch v' in vô á vojëtar, ch prëmi arív mêi? un fà förs êtar täṅt äṅca i publichéṅ?

47 É sé á salutarí söla-méṅt i vóstar fradéll, côsa fasív d pió dj' ëtar? un fà l' instéss äṅca i gentíl?

48 Prucurë döṅca d' èssar vëra-méṅt parfétt, cum è parfètt é vòstar Pêdar, ch' àbita in zil.

CAP. VI.

PRUCURË d nó fê dá gli ôpar böni á lá preséṅza dlá żéṅt, cun é féṅ d' èssar tnu d míra dá lör: parché êtri-méṅt än sri ricumpensë dá é vòstar Pêdar, ché stà in zil.

2 Quänd döṅca t farë lá caritê, nó t sunê lá trömba

pár dnéṅz, cum fà j' ipòcrit int ál sinagôg, é pr ál piàzz, pr èssar rivarí dá j' öman: é stö, mé áv dégg, ch j' hà rizzevú lá su marzëd.

3 Má quänd ché té t farë lá caritê, prucúra, ché lá tu mäṅ sinéstra l' än sëva quéll, ch fà lá drétta:

4 D môd ché lá tu limôṡna lá séja secrëta, é é tu Pêdar, ché ut vëd pár déṅtar, ló ut in darà lá ricumpéṅsa.

5 É quänd ch' á fë uraziöṅ, nó fë cum fà j' ipòcrit, ch j' äma d stêr á fê uraziöṅ int ál sinagôg, é ins i cantöṅ dál piàzz, pr èssar vést dá j' öm: é áv dégg, ché stö j' hà żà avú lá su marzëd.

6 Má quänd ché té t farë uraziöṅ, và int lá tu cämara, assèrra l' óss, é prëga in secretézza é tu Pêdar, ché vëd l' intëran: é ló ut darà lá ricumpéṅsa.

7 Preghénd, nó adruvë benassë parôl, cum fà i paghéṅ. Parché lör iss crëd d' èssr eṡavdí á fôrza d parôl.

8 Nó si döṅca sëmil á lör. Parché é vòstar Pêdar é sà, prëma ch' á jé dmandëva, quéll, ch' uv bṡögna.

9 Aví döṅca dá fê uraziöṅ in stá maníra ché qué: Pêdar nòstar, ché t së in zil: séja santifichê é tu nöm.

10 Végna é tu régn. Séja fàtt lá tu vuluntê, täṅt in zil, quäṅt in tèrra.

11 Dàzz incö é päǹ pár nòstar sustentaméǹt.

12 É pàssa söra á i nóstar dèbit, cöm äǹca nojëtar á passéǹ söra á quíi di nóstar debitúr.

13 É nó z' indúr in tentaziöǹ. Má gvërdaz dá ögni mêl, é cussí séja.

14 Parché sé vojëtar á pardunarí á j' öman i su pchë: äǹca é vòstar Pêdar zelèst uv pardunarà i vóstar delétt.

15 Má s' än pardunarí á j' öman: gnäǹca é Pêdar vòstar uv pardunarà á vojëtar i vóstar pchë.

16 Quänd pu ch' á dżunë, nó vli fê i malincönic, cum fà j' ipòcrit, ch' iss sfigúra lá fàzza, pár fê dá vdër á lá żéǹt, ch' i dżöna. É äǹca quist, áv dégg pár d zërta, ch j' hà avù lá su marzëd.

17 Má té, quänd t dżön, parfömat lá tèsta, é lêvat lá fàzza,

18 Pár nó èssar cnunsú dá j' öman, ché té t dżön, má dá é tu Pêdar, ch l' è nascòst: é é tu Pêdar, ch vëd l' intëran, ut in darà lá ricumpéǹsa.

19 Nó v dë premúra d' aramassê di teśör á st mönd: döv i srà cunsumë dá lá réżna, é dál tignôl: é döv i lëdar i ji schêva d sótta tèrra, é i vi rúba.

20 Má zarchë piotòst d' aramassê di teśör in zil: döv ál tignôl, é lá réżna in i cunsöma, é döv i lëdar in è böǹ d scavêi, né d rubêi.

21 Parché döv ch' è é tu teṡôr, á lé uj è äṅca é tu côr.

22 É tu ȯċċ l' è lá löm dé tú côrp. Sé é tu ȯċċ é srà cêr: äṅca tótt é tu côrp é srà iluminê.

23 Má sé é tu ȯċċ l' è difetöṡ: tótt é tu côrp é srà araburê. Sé döṅca lá luz t' hë in té, lá dvéṅta búra: quäṅt pió gränd sràl é bur instéss?

24 Indsöṅ pò sarvír á du patröṅ: parché, ó l' ugiarà öṅ, é é vrà béṅ á cl' êtar: ó é srà afeziunê á é prëm, é é spreziarà é ṡgönd. Än bṡi sarvír á Dío, é ál richézz.

25 É pár quést áv dégg: Nó v ciapë afänn dál côs, ch sëruv á magnê, né d quélli, ch sërv á cruvír é côrp. É förs ché lá víta l' än vêl pió dlá ròba dá magnê: é pió é côrp, ch' än fà é vsti?

26 Gvardë á j' uséll, ch völa pár êria: lör in sömna, in mëd, né j' arimpiéss i sulír: má é vòstar Pêdar zelèst uj dà dá magnê. É vojëtar än si förs benassë dá pió d lör?

27 Má chi è frà d vojëtar, ché cun lá su sciéṅza é séja böṅ d fê créssar söl d' un bràzz lá su statúra?

28 É parché áv ciapëv pëna dé vsti? Cunsidarë piotòst cum fà á çréssar i żéi int un cäṁp: lör in lavöra, né i fíla.

29 É mé mó áv dégg, ché gnänca Salomön cun tótt é su splendör l' andé mêi acsé vsti cum fà ön d stör.

30 Sé dönca Dío in stá maníra é mända vsti l' ërba d cämp, ché incö lá j' è, é dmän lá s métt int é föran: quänt pió vojëtar żént éd pôca fëd? .

31 Nó v dë dönca tänt afänn, sclaménd: Côsa magnaréṅja, ó côsa dbiréṅja, ó côs' adruvaréṅja dá cruvíz?

32 Quist j' è tótt i pinsír dé mönd. Má é vòstar Pêdar é sà, ché á vojëtar uv bsögna tótt stál côs.

33 In prëm lög zarchë dönca é régn di Dío é lá su giustézia: é tótt stál côs á gli uv srà dêdi.

34 Nó v dë dönca pëna pr ë dé d dmän. Parché é dé d dmän é pinsarà ló á i chës su. Ögni dé l' hà abastänza dé su gvêi.

Cap. VII.

NÓ giudichë, pár nó èssar giudichë.

2 Parché sgönd lá vòstra maníra d giudichê, á sri giudichë: é cun clá msúra, ch' á msurarí, á srí amsurë.

3 É parché vit úna pajúga int l' òcc dé tu fradèll: é t' än vi úna trêva int é tu òcc?

4 Ó in ch maníra dirët á é tu fradèll: Làssa, ch' át chëva úna pajúga dint un òċċ, quänd ché int öṅ di tu uj è úna trêva?

5 Ipòcrita, chêvat prëma lá trêva dint é tu òċċ, é alöra t darë d' atöran pár cavê lá pajúga dint l' òċċ dé tu fradèll.

6 Nó stë butê ál côs säṅti á i chéṅ: né mití dnéṅz á i pörc ál vòstar përal, parché á chêṡ ch' in li staméża cun i pi, é ch' in s' arvölta á sbranêv.

7 Dmandë, é uv srà dê: zarchë, é á truvarí: batí, é uv srà avërt.

8 Parché chi dmända, utéṅ: chi zërca, trôva: é é srà avërt á clu, ch bàtt.

9 Ó chi sràl mêi trà vojëtar clu, ché sé su fiôl uj dmända dé päṅ, é ló ch' uj alönga un sàss?

10 Ó sé uj dmandarà un péss, é ló ch' uj dèga úna béssa?

11 Sé döṅca vojëtar, catív cum á si, á distingví dá dêr á i vóstar fiöl ál côs böni, ch v' è stê dêdi: quäṅt pió é vòstar Pêdar, ch' è in zil, é farà dé béṅ á clör, ch jé dmända?

12 Fë döṅca á lá żéṅt tótt quéll, ch' á vli, ché j' ëtar iv fèzza. Parché quésta l' è lá léż, é i prufëta.

13 Andë dénṅtar pár lá pôrta strétta: parché lá pôrta lêrga, é lá strê spaziöṡa l' è quélla, ch ména in pardiziöṅ, é purassë j' è quíi, ch ciàpa dá lé.

14 Cum l' è mêi strétt lá pôrta, é lá strê, ch cundúṡ á lá víta: é bén pöc j' è quíi, ch lá trôva!

15 Gvardëv dá i fëls prufëta, ch' i véṅ dá vojëtar vsti dá pígura, má pár d dénṅtar pu j' è lóv afamë.

16 Dá i su frutt ái cnunsrí. É quänd mêi s racóje dl' óva dá di spéṅ, ó di fig dá dál bunêg?

17 Sicöm ögni êlbar böṅ é dà di bön frutt: acsé ögni êlbar catív é dà di frutt catív.

18 Un pò un êlbar böṅ prudúṡar di frutt catív: né un êlbar catív prudúṡar di frutt böṅ.

19 Qualúnque êlbar, ch' än prudúṡ di frutt böṅ, uss tàja, é uss bótta ins é fög.

20 Döṅca ái raviṡarí dá i su frutt.

21 Nó míga tótt quíi, ch' äm diṡ: Signör, Signör, j' intrarà int é régn dé zil: má clu, ch fà lá vuluntê dé mi Pêdar, ch' è in zil, quést l' intrarà int é régn di zil.

22 Benassë im dirà int ché dé: Signör, Signör, än avéṅ nö prufetiżê á tu nöm, é á tu nöm än avéṅ scaziê i demöni, é än avéṅ äṅca á tu nöm fètt di mirècul?

23 Má alöra áj arspundrò: Mé än v' hò mêi cnunsú: cavëm d' atöran, ché tótt á cumití dá gli iniquitê.

24 Chi dönca ascölta stál mi parôl, é u li métt in pràtica, é srà paragunê á l' öm dá judézzi, ché fàbrica lá su cà ins é sàss.

25 É vénn bén l' àqua, é vénn ál fiumän, é supié i vént, é iss scadné cöntra á clá cà, má l' än casché: parché l' ëra fabrichêda ins é sàss.

26 É chi ascölta stál mi parôl, é un li métt in pràtica, é srà sëmil á l' öm sénza judézzi, ché fàbrica lá su cà ins é sabiön.

27 É vné l' àqua, é vné ál fiumän, é tiré é vént, é iss scadné cöntra á clá cà, é lá casché, é lá su cadúda lá fó úna côsa d gränd.

28 Avénd pu Gesó finí sti dscurs, ál turb ál s maraviêva dlá su dutrëna.

29 Parché ló u gli amaistrêva á tenör dlá putestê, ch l' avëva, é nó cum fasëva i su Scrib, é i Farisëi.

Cap. VIII.

ESSÉND pu calê żó dé mönt, uj andé dri úna grän màssa d żént.

2 Quänd ècco é cumparé un lebrös, é ul adurêva, dséndi: Signör, sé té t vö, t' äm pö gvarí.

3 É Geṡó stindénd lá mäṅ, ul tuché, arspundéndi: Át vói gvarí. É sóbit lá lèbbra lá scumparé.

4 Äṅca Geṡó uj déss: Gvêrdat béṅ d nó dil á ind-söṅ: má và, é fàtt uvdër á é sazzerdôt, é ufréssi é reghêl cmandê dá Muṡè, in testimugnäṅza su d lör.

5 É dóp ché fó intrê in Cafàrnaum, uss j' avṡiné un zinturiöṅ, preghénde,

6 É dṡéndi: Signör, é mi sarvitör l' è in cà paralétic int é lètt, é é stà bén mêl.

7 É Geṡó uj arspöṡ: Á vnirò mé, é ál gvarirò.

8 É é zinturiöṅ uj turné á di: Signör, mé än sò dégn, ché té t' éṅtra in cà méja: má prunöṅzia söla-méṅt úna parôla, é é mi sarvitör é srà bèll é ché gvarí.

9 Parché mé á sò öṅ suburdinê á lá putestê d' ëtar, é á j hò di suldë sótta d mé; é sé á dégg á öṅ: Và, ló é và: sé á dégg á un êtar: Vénn, é ló é véṅ: é sé á dégg á é mi sarvitör: Fà quést, é ló ul fà.

10 Geṡó sinténd stál parôl, uss maravié, é é déss á clör, ch j' andêva dri: Mé áv dégg, ch' än hò truvê täṅta fëd in Iṡrajèll.

11 É áv dégg, ché benassë i vnirà dá l' uriéṅt, é dá l' uzzidéṅt, é i magnarà cun Abräm, Iṡàc, é Giacòb int é régn dé zil:

12 Má i fiöl dé régn i srà cundanë á stêr á é bur

pár d föra, döv un s farà êtar, ché piänżar, é arudêr i déṅt.

13 Pu Geṡó é déss á é zinturiöṅ: Và, é ut ṡéja fatt cunförum t' hë avú fëd. É int ché muméṅt é sarvitör é fó bèll é ché arsanê.

14 Esséṅd pu andê Geṡó á cà d Pir, é vést su madöna, ch l' ëra int é lètt cun lá fëvar:

15 É quänd ch' uj ébb tuchê lá mäṅ, lá fëvar l' ás n' andé, é li lá s' alvé, é l' ái sarvëva.

16 Vnú pu ché fó lá sëra, i ji preṡenté paréċċ indemugnë: é ló cun ná parôla é mandêva véja i spírit: é é gvaré tótt j' amalë:

17 Parché ch' uss adimpiéss quéll, ch fó détt dá Iṡajéja prufëta, ché diṡ: Ló uss è assöṅt tótt ál nòstar malatéi, é uss è adussê tótt ál nòstr infirmitê.

18 Vdénd pu Geṡó úna màssa d żéṅt aradunêssi atöran, l' urdiné d passê d là dá l' àqua.

19 Éd esséndsi acustê un scrib, uj déss: Majéstar, mé át segvirò dá pár tótt, döv t' andarë.

20 Má Geṡó uj arspundé: Ál völp á gli hà ál tän, é j' uṡéll dl' êria j' hà é nid: má é Fiôl dl' öm un hà döv bṡë pusê lá tèsta.

21 É un êtar di su discèpul uj déss: Signör, däm prëma lizzéṅza d' andêr á spli mi pêdar.

22 Má Geṡó uj déss: Vénum dri á mé, é làssa, ché i mört spléssa i su mört.

23 Essénd pu muntê int ná barchétta, i su discèpul il segvité:

24 Éd ècco uss alvé úna grän buràsca in mêr, d' manira têl, ché é batèll l' ëra quërt dá gli önd, é ló é durmëva.

25 Alöra i discèpul iss j' acusté, é il dísté, dṡéndi: Signör, sêlvaz, sé nò ázz andghéṅ.

26 É Geṡó uj déss: Parché avív pavúra, öman d pôca fëd? É alöra uss alvé só, é cmandé á i véṅt é á é mêr, é uss fé úna grän bunàzza.

27 Lá żéṅt pu lá s maraviêva, dṡénd: Chi sràl mêi stu, ch' uj ubidéss i véṅt é é mêr?

28 Essénd pu ṡbarchê d là dá l' àqua int é pajëṡ di Giraṡéni, uj vénn incöṅtra du indemugnë, ch' i dêva föra dá lá sepultúra, é j' ëra téṅt furiúṡ, ché indsöṅ bṡëva passê pár clá strê.

29 Éd ècco iss méss á strídar, dṡénd: Côs' avéṅja nö d ch' in fê cun té, Geṡó fiôl di Dío? Sët uvnú á qué prëma dé téṁp pár fêzz malibê?

30 Pôc luntäṅ dá ló pu uj ëra un bräṅc éd pörc, ch' i pasturêva.

31 É i gëvul il preghêva, dsénd: Sé té t z ménd véja dá qué, mändaz int ché bräṅc éd pörc.

32 É alöra uj déss: Andë. É clör essénd dë föra, j' intré int i pörc, éd ècco tótt quäṅt é bräṅc d sfrassëna uss buté żó int é mêr: é iss andghé tótt quéṅt.

33 I pastúr pu i scapé: é arivénd á lá zitê, i cunté gni côsa, é äṅca d clör, ch' ëra stë cèpp dá i demöni.

34 Éd ècco tótta lá zitê l' andé incöṅtra á Geṡó: é vést ch' i l' ébb, il preghé d' aluntanês dá i su cunféṅ.

Cap. IX.

É MUNTÉND int un batèll, é passé d là, é l' andé á lá su zitê,

2 Döv sóbit i ji preṡenté un paralétic, ch' ëra á lètt. É Geṡó cnunsénd lá su fëd, é déss á é paralétic: Cunfída, fiôl, ut è pardunë i tu pchë.

3 Éd ècco ché quelcadöṅ trà i Scrib i déss frà d sé: Stu é biastéma.

4 Má Geṡó avénd penetrê i su pinsír d lö, uj déss: É parché int é vòstar côr á pinsë á mêl?

5 Côs' èll pió fàzzil á di: I tu pchë it è pardunë, ó: Lëvat só, é camëna?

6 Má parché á savíva, ché é Fiôl dl' öman l' hà lá putestê in tèrra d scanzlêr i pchë, é déss á é paralétic: Lëvat só, tö só é tu lètt, é vàtt á cà tóva.

7 É ló uss drizzé só, é uss andé á cà.

8 Vdénd pu ál turb acsé, á gli ébb timör, é ál dé glôria á Dío, ch l' avëva cunzèss tänt bšë á j' öman.

9 É avië ch' uss fó dá lé Gešó, é vést öṅ, ch' ëra á šdë á é bäṅc, é ch' uss ciamêva Matí. É uj déss: Vénum dri. É ló é sté só, é uj andé dri.

10 É dóp esséndş méss á têvula in cà, l' arivé paréċċ publichéṅ é pecatúr, é iss méss á magnê cun Gešó, é cun i su discèpul.

11 É vdénd i Farišëi, i dšëva á i su discèpul: Parché mêi é vòstar Majéstar é mägna cun di publichéṅ é cun di pecatúr?

12 Má Gešó asculténdi, uj déss: Un è i séṅ, ch' ëva bšögn dé dutör, má j' amalë.

13 Andë, é imparë quéll, ch vô di: Mé á vói lá mišaricôrgia, é nó é sacrifézzi. Parché mé än sò vnu pár ciamêr i gióst, má i pecatúr.

14 Alöra iss acusté á ló i discèpul d Żväṅn, dšéndi: Parché nojëtar, é i Farišëi, á dżunéṅ béne spéss: é i tu discèpul in dżöna?

15 É Gešó uj déss: Èll mêi pussébil, ché i fiöl dé

spöṡ i piénża, fëna ché é spöṡ l' è cun lör? É vnirà bén é dé, ch' uj srà purtê véja é spöṡ: é alöra i dżunarà.

16 Indsöṅ atàca úna pèzza d pänn ròżż ins un àbit vèċċ: parché lá tô é su bèll á é vsti, é lá rutúra lá dvéṅta péż.

17 Né i métt é véṅ nôv in di lúdar véċċ: parché i lúdar iss römp, é véṅ é và pár tèrra, é i lúdar ád á mêl. Má i métt é véṅ nôv in di lúdar növ, é tótt á du iss cunsërva.

18 Méṅtar ch' uj dṡëva stál côs, un capuriöṅ uss j' acusté, é aduréṅde, uj déss: Signör, pôc è l' è môrt mi fiôla: vénn, métti söra öna dál tu mäṅ, é lá rissuscitarà.

19 É alvénds Geṡó dá ṡdë, ló, é i su discèpul il segvitêva.

20 Éd ècco úna döna, ché dá dódṡ énn lá padëva d' un flóss éd sängv, lá sj' avṡiné pár d dri, é l' áj tuché lá bàsta dlá su vèsta.

21 Parché déṅtar d li lá dṡëva: Sé mé á tucarò söla-méṅt lá su vèsta, á srò gvarída.

22 Má Geṡó uss vulté indrí, é gvardéndla, é déss: Cunfída, fiôla, lá tu fëd lá t' hà salvê. É dá ché muméṅt lá döna lá fó gvarída.

23 Essénd pu intrê Geṡó in cà d' un patràss, é avénd

vést di trumbétta, é úna màssa d żéṅt, ch żurpêva, é dṡëva:

24 Artirëv: parché lá ragàzza l' än è môrta, má lá dôrum. Lör pu il deridëva.

25 É dóp ché clá żéṅt lá fó mandêda véja, l'intré déṅtar, u lá ciapé pr úna mäṅ, é lá ragàzza lá s' alvé só.

26 É stá vöṡ lá s spargujé pár tótta quäṅta clá tèrra.

27 Aviénds pu Geṡó dá lé, du zig i j' andé dri stridénd, é dṡénd: Fiôl d Dàvid, ëv miṡaricôrgia d nojëtar.

28 É quänd ché fó arivê á cà, i du zig iss i preṡenté dnéṅz. É Geṡó uj déss: Cardív, ché mé áv póssa fê sté quèll? É lör j' arspundé: Sgnör sé.

29 Alöra uj tuché j' óċċ, dṡéndi: Uv séja fàtt ṡgönd lá vòstra fëd.

30 É i su óċċ iss arvé: é Geṡó minazzéndi, uj déss: Badë béṅ, ché indsöṅ né sëva.

31 Má lör aviénds, il paleṡé pár tótta clá tèrra.

32 É partí ché fó quist, ècco ch'i ji preṡenté un öman mótt, ch' avëva é gêvul adòss.

33 É mandê véja é gêvul, é mótt é parlé, é lá żéṅt lá s maraviêva, dṡénd: Mêi un s'è vést êtar täṅt in Iṡrajèll.

34 Má i Fariṡëi i dṡëva: É mända véja i demöni pár mèż dé chêp di demöni.

35 É Geṡó l'andêva żirénd pár tótt ál zitê, é pár tótt i vilèġġ, insignénd int ál su sinagôg, é prediehénd l'evangëli dé régn, é gvarénd tótt j' accècc, é tótt ál malatéi.

36 Vdénd pu clá żéṅt, uj ébb cumpassiöṅ: parché á gli ëra vessêdi, é stuglêdi cöm pígur séṅza pastör.

37 Alöra é déss á i su discèpul: L'arcôlt vëraméṅt l'è abundäṅt, má j' uperëri j' è pöc.

38 Preghë döṅca é paträṅ dl' arcôlt, ché ménda dj' uperëri á fêr é su arcôlt.

Cap. X.

É AVÉND radunë i su dódṡ discèpul, uj dé lá putestê söra i spírit immönd, parché i ji scazziéss, é lá putestê d gvarí tótt j' accècc, é tótt ál malatéi.

2 I nöm pu di dódṡ Apòstul j' è quist. Simöṅ é prëm, ch' uss ciäma Pir, é Andrë su fradèll,

3 Jàcum fiôl d Żebedëjo, é Żvänn su fradèll, Filépp, é Bêrtul, Tmêṡ, é Matí publicäṅ, Jàcum d' Alfëjo, é Tadí,

4 Simöṅ Cananëjo, é Żúda Iscariòt, ché pu ul tradé.

5 Geṡó é spedé sti dódṡ, urdinéndi, é dṡéndi: Än andarí pár lá strê di gentíl, é gnäṅca intrarí int ál zitê di Samaritéṅ:

6 Má piotòst andë vërs ál pígur ṡmarídi dlá cà d' Iṡrajèll.

7 É andénd, predichë dṡénd: Ché é régn di zil uss avṡëna.

8 Gvarí j' amalë, ressuscitë i mört, mundë i lebrúṡ, scazzië i demöni: gràtis aví rizzevú, gràtis á darí.

9 Nó stë avë né ôr, né arżéṅt, é né quatréṅ int ál vòstar biṡàcc:

10 Né sàca dá viàż, né dó töndg, né schêrp, né bastöṅ: parché l' uperêri l' è dégn dé su sustentaméṅt.

11 In qualúnque zitê, ó castèll, ch' intrëva, infurmëv quêl á lé é séja é dégn, é prèss á ló farmëv, fëna ch' än andarí véja.

12 Intrénd pu in cà, salutëla, dṡénd: Pêz séja á stá cà.

13 É sé clá cà l' in srà dégna, söra d li é vnirà lá vòstra pêz: é sé l' än in srà dégna, lá vòstra pêz lá turnarà söra á vojëtar.

14 É chiúnque än uv rizzevrà, né ascultarà ál vòstar parôl: dénd föra d cà, ó dlá zitê, scussë lá pölvar dá i vóstar pi.

15 É áv dégg: Ché é dé dé giudézzi é srà mäṅc puní lá tèrra d Sôduma, é Gomòra, ché clá zitê.

16 Ècco ché mé áv mänd cöm pígur framèż á i lóv.

Si dönca prudént cum è i sarpént, é sémpliz cum è ál clömb.

17 Gvardëv parò dá j' öman. Parché iv amitrà int á gli adunänz, é int ál su sinagôg iv frustarà:

18 É á sri cundótt pár chêvsa méja dnénz á i presidént, é dnénz á i ré cöm testimöni cöntra d lör, é cöntra ál naziön.

19 Quänd pu iv arestarà, nó dëv á pinsê né dé ché, né dé cöm, ch' avíva dá dscórrar: parché int ché mumént uv srà sugerí quéll, ch' i dá dscórrar.

20 Parché än si míga vojëtar, ch parlë, má é Spírit dé vòstar Pêdar, ché pêrla déntar d vojëtar.

21 É fradèll pu é darà lá môrt á é fradèll, é é pêdar á é fiôl: é i fiöl iss arvultarà cöntra i genitúr, é i ji darà lá môrt:

22 É á sri in ôdi á tótt pár chêvsa dé mi nöm: má chi parseverarà fëna á lá fén, quèll é srà sêluv.

23 É quänd ch' á sri parsegvitë int stá zitê, é vojëtar fuží int un' êtra. Áv dégg pu, ch' än žirarí ál zitê d' Israjèll, fëna ché végna é Fiôl dl' öman.

24 Un gn' è sculêr dá pió dé majéstar, né sarvitör dá pió dé su patrön.

25 É bàsta á é sculêr d' èssar dá quänt dé su majéstar: é á é sarvitör d' èssar dá quänt dé su patrön.

S j' hà dê é nöm d pêdar d faméja á Belżebú: quänt pió il darà á i su sarvitúr?

26 Nó döňca aví pavúra d lör: parché un gn' è gniňt quërt, ch' än s scröva: é gniňt ucúlt, ch' än s' impëra.

27 Quéll, ché mé áv dégg á é bur, dsil pu d bèll dé: é quéll, ch' ascultë cun un' uréccia, predichël pu äňca ins i cópp.

28 É nó aví pavúra d' quíi, ch' amàzza é côrp, parché in pò amazzê l' änma: má piotòst aví pavúra d clu, ch pò mandê l' änma, é é côrp á l' infëran.

29 É förs ché dó pàssar à gli än s vénd pr un quatréň: é ché öna d quésti l' än cascarà pár tèrra sénza dé vòstar Pêdar?

30 Má żà i cavéll dlá vòstra tèsta j' è stë tótt cuntë.

31 Nó stë döňca avë pavúra: vojëtar á si miúr, ch n' è un bräňc éd pàssar.

32 Chi döňca äm cunsarà mé á lá preṡéňza dj' öman, mé ál cunsarò ló á lá preṡéňza dé mi Pêdar, ch' è in zil:

33 É chi m' adandgarà á lá preṡéňza dj' öman, äňca mé á l' adandgarò á lá preṡéňza dé mi Pêdar, ch' è in zil.

34 Nó stë á crëdar, ché mé á séja vnu pár méttar lá pêz in tèrra: än sò vnu pár métti lá pêz, má lá guèrra.

35 Parché mé á sò vnu pár separêr é fiôl dá su pêdar, é lá fiôla dá su mêdar, é lá nôra dá su madöna:

36 É i nemíg dl' öman, i sarvitúr d ló.

37 Chi vô pió béṅ á su pêdar ó á su mêdar, ch' in fà á mé, un è dégn d mé: é chi äma é fiôl ó lá fiôla pió d mé, un é dégn d mé.

38 É chi än ciàpa lá su cröṡ, é un um véṅ dri, un è dégn d mé.

39 Chi fà cöṅt dlá su víta, u lá pardrà: é chi arà përs lá su víta pár mé, u lá truvarà.

40 Chi rizzëv vojëtar, um rizzëv mé: é chi äm rizzëv mé, é rizzëv chi ch m' hà mandê.

41 Chi rizzëv un prufëta in nöm d prufëta, é rizzevrà lá marzëd dé prufëta: é chi rizzëv un gióst in nöm d' un gióst, é rizzevrà lá marzëd dé gióst.

42 É chiúnque arà dê dá bë un bichír d' àqua frésca á öṅ di pió pécul d quist, söl á nöm d discèpul: áv dégg, ch' un pardrà lá su marzëd.

Cap. XI.

É Geṡó avénd finí d dê j' insignaméṅt á i su dódṡ discèpul, uss avié dá lé pr andêr á insignê, é á prediché int ál su zitê d lör.

2 Má Żvänn avénd savú in parṡöṅ i mirècul d Çrést, mandéndi du di su discèpul,

3 Uj déss: Sët té quéll, ch' hà dá vni, ó aspténja un êtar?

4 É Gesó arspundéndi, uj déss: Andë, é riferí á Żvänn quéll, ch' aví sintí, é quéll, ch' aví vést.

5 I zig i vëd, i zópp i camëna, i lebrúś j' è mundë, i surd j' ôd, i mört i ressóscita, é á i pövar uss i spiëga l' evangëli:

6 É bejêt chi ch' än s scandalizarà di fètt mi.

7 Esséndś pu avië clö, Geśó é cminzé á parlê d Żvänn á tótta clá żéṅt: Côsa siv andê á vdër int é dśërt? úna cäna sbatúda dá é véṅt?

8 Má côsa siv andê á vdë? un öm vsti in galantaréja? Má chi, ch vèst in galantaréja i stà int i palèzz di ré.

9 Má côsa siv andê á vdë? un prufëta? Má mé áv dégg, ön äṅca pió ché prufëta.

10 Parché stu l' è quéll, dé quêl l' è stê scrétt: Ècco ché mé á spedéss á lá tú preśéṅza é mi änżul, ch' ut spianarà lá strê pár dnéṅz.

11 É áv dégg, ché trà tótt quíi nëd dá úna döna, mêi un dé föra öṅ pió gränd d Żvänn Batésta: má quéll, ch' è dá mäṅc int é régn di zil, l' è dá pió d ló.

12 Má dá é téṁp éd Żvänn Batésta fëna adèss, é régn di zil uss aquésta cun lá fôrza, é l' è prëda di viuléṅt.

13 Parché tótt i prufëta, é lá léż j' hà prufetiżê infëna á Żvänn.

14 É sé vojëtar á vlī inténdla, ló l' è cl' Eléja, ch' êva dá vni.

15 Chi hà uréċċ dá inténdar, inténda.

16 Má á chi diròja mé, ch s' assarméja stá generaziöṅ? Lá s' assarméja á chi ragazzöl, ch stà pr ál piàzz, é ch' i strid cun i cumpégn,

17 É i diṡ: Nö á j avéṅ cantê, é vojëtar än aví balê: nö ázz séṅ lamintë, é vojëtar än aví pianżú.

18 Parché l' è vnu Żvänn, ch' un magnêva, é ch' un dbëva, sóbit i diṡ: L' hà é gêvul adòss.

19 L' è vnu é Fiôl dl' öman, ché mägna, é ché bëv, é i diṡ: Ècco un dvuradör, é un bịvdör d véṅ, amíg di publichéṅ é di pecatúr. É lá sapiéṅza l' è stê giustifichêda dá i su fiöl.

20 Alöra é prinzipié á rinfazzêr ál zitê, döv ch' ëra stë fètt dá ló paréċċ mirècul, parché in avéss fàtt peniténza.

21 Gvêi á té, Coròżain, gvêi á té, Betsàida: parché, sé á Tíro, é á Sidöṅ i fóss stë uparë chi mirècul, ch' è stë fètt sótta i vóstr óċċ, dá grâṅ témp in quà j' arébb fàtt peniténza in zéndar é in zilézzi.

22 Pár quést áv dégg, ché Tíro, é Sidöṅ ál srà pió pardunêdi, ché vojëtar int é dé dé giudézzi.

23 É té, Cafàrnaum, t' alzarët förs infëna á é zil? t' andarë żó fëna á l' infëran: parché sé á Sôduma é fóss stë fètt chi mirècul, ch' è stë fètt á lá tu preśéṅza, förs lá srébb incöra in pi.

24 É parò áv dégg, ché lá tèrra d Sôduma lá srà pió pardunêda ché té int é dé dé giudézzi.

25 Alöra Geśó arspundénd, é déss: Át ringràzzi, Pêdar, Signör dé zil é dlá tèrra, parché t' hë tnu nascòst stál côs á i sêvi é á i prudéṅt, é t' á gli hë rivelêdi á i pécul.

26 L' è acsé, Pêdar: parché acsé l' è pêrs é piaśú á té.

27 Tótt ál côs ál m' è stê dêdi dá é mi Pêdar. É indsöṅ cnóss é Fiôl, föra dé Pêdar: né indsöṅ cnóss é Pêdar, föra dé Fiôl, é föra d quéll, ché é Fiôl l' arà vlu rivelê.

28 Vnénn dá mé tótt quíi, ch' á si afadighë, é agravë, ché mé áv risturarò.

29 Mitív é mi żöv adòss, é imparë dá mé, ch' á sò ömil é pazzéfic: é á truvarí ripôs á l' änma vòstra.

30 Parché é mi żöv l' è dölz, é alżír é mi pëś.

Cap. XII.

Á CHÉ témp Gesó é passêva un sàbat pr un cämp d gräṅ: é i su discèpul avénd fäṁ, iss méss á cójar dál spig, é á magnêsli.

2 Vdéndi pu i Farisëi, i ji déss: Ècco ché i tu discèpul i fà quéll, ch' un è dé lèzzit á fêr é sàbat.

3 Má ló uj arspundé: Än aví mêi létt quéll, ch fasé Dàvid, quänd ch' uj vénn fäṁ, é ché vénn fäṁ á quíi, ch' ëra cun ló:

4 Cöm l' intréss int lá cà di Dío, é uss magnéss i panétt dlá prupusiziöṅ, ch' un bsëva magnê né lò, né quíi, ch' ëra cun ló, má söla-méṅt i sazzerdöt?

5 É än aví äṅca létt int lá léż, ché é sàbat i sazzerdöt dé témpi i gvàsta é sàbat, é in fà pchê?

6 Parò mé áv dégg, ché á qué uj è öṅ piò gränd dé téṁpi.

7 Sé pu avéssuv savú quéll, ch vô di: Mé á vói lá miṡaricôrgia, é nó é sacrifézzi: än aréssuv mêi cundanê dj' inuzzéṅt.

8 Parché é Fiôl dl' öman l' è äṅca patröṅ dé sàbat.

9 Essénds pu aviê dá lé, l'andé int lá su sinagôga d lö.

10 É sóbit é cumparé öṅ, ch'avëva úna mäṅ përsa, é i l'interughêva, dséndi: Èll dé lèzzit d'arsanêr é sàbat? má pr acuśêl.

11 Má ló uj arspundé: Chi sràl trà vojëtar quéll, ché avénd úna pígura söla, sé un dé d sàbat l'áj càsca int un fòss, ch' un si ṡbótta, é ch' un lá tíra föra?

12 Dá quäṅt mó èll pió un öm, ch n' è úna pígura? Partäṅt l'è dé lèzzit fê dé béṅ é sàbat.

13 Alöra é déss á cl' öm: Sténd lá tu mäṅ. É stësa ch' ul ébb, lá dvinté säna cum ëra cl' êtra.

14 Aviénds pu i Fariśëi, i faśëva cunséi frà d lör söra á lá maníra d cavêl dá é mönd.

15 Má Geśó, ch' ul savëva, uss aluntané dá là: é benassë avénde segvitê, tótt uj arsané:

16 É uj urdiné, ch' in é manifestéss.

17 Parché uss adimpiéss quéll, ch fó détt dá Iśajéja prufëta, ché diś:

18 Ècco é mi sëruv, ch' äm adliżé, é mi dilètt, é dé quêl täṅt uss cumpiaśé lá mi änma. Á farò andê söra d ló é mi spírit, é l' anunziarà é giudézzi á i pöpul.

19 Un bravarà, né un stridrà, né indsöṅ pr ál piàzz ascultarà lá su vöś:

20 Un rumprà lá cäna s-ciapêda, é un amurtarà é stupéṅ, ch föma, fëna á täṅt, ch' un fèzza triunfê lá giustézia.

21 É int é su nöm d ló é sperarà lá żéṅt.

22 Alöra uj fó preṡentê ön, ch' avëva é gêvul adòss, é ch' ëra zig é mótt, é ló ul gvaré d môd, ché é vdëva, é é dscurëva.

23 É tótt s maraviêva, é i dṡëva: Èll förs quést é fiôl d Dàvid?

24 Má i Fariṡëi asculténdi, i déss: Stu un mända véja i demöni, êtar ché pár ôpra d Belżebú chêp di demöni.

25 Geṡó, ché savëva i su pinsír d lör, uj déss: Ögni régn divíṡ frà d ló, é srà ṡbandunê: é ögni zitê, ó cà díviṡi frà d lör, á gli än bṡrà susséstar.

26 É sé satanàss é scàzia satanàss, l' è diviṡ frà sé stéss: in quêl maníra döṅca é bṡrà susséstr é su régn?

27 É sé mé á mänd véja i demöni pár ôpra d Belże-bú, pár ôpra d chi i mändi véja i vóstar fiöl? Pár quést lör i srà i vóstar giúdiz.

28 Ché sé pár mèż dé spírit di Dío mé á mänd véja i gëvul, döṅca á vojëtar l' è arivê é régn di Dío.

29 É in quêl maníra pòl intrêr öṅ in cà d' un cam-

piöṅ, é purtêi véja i su mòbil, sé prëma un l' arà lighê bëṅ strétt? alöra uj sachegiarà lá cà.

30 Chi ch' än è cun mé, l' è cöṅtra d mé: é chi ch' än aramàssa cun mé, é spargója.

31 Pár quést áv dégg: Qualúnque pchê, é biastéma lá srà pardunêda á j' öman, má lá biastéma cöṅtra á é Spírit l' än srà pardunêda á indsöṅ.

32 É chiúnque arà détt úna parôla cöṅtra é Fiôl dl' öm, l' áj srà pardunêda: má chi l' arà détta cöṅtra é Spiritusäṅt, l' än i srà pardunêda né in sté sëcul, né in quéll, ch' hà dá vni.

33 Ó fë böṅ l' êlbar, é á farí böṅ é frutt: ó fë l' êlbar catív, é á farí catív é su frutt: parché dá é frutt uss cnóss l' êlbar.

34 Ràzza d végar, cum bṡiv di dál côs böni, essénd catív? Dá l' abundäṅza dé côr é pêrla lá bócca.

35 L' öm dá béṅ dá un böṅ teṡôr é chêva dál böni côs, é l' öm catív dá un catív teṡôr é chêva dál côs catívi.

36 Áv dégg pu, ché d' ögni parôla uziöṡa, ch' arà détt j' öman, j' in riṅdrà cöṅt é dé dé giudézzi.

37 Parché dál tu parôl t srë giustifichê, é dál tu parôl t srë cundanê.

38 Alöra du-tri Scrib é Farisëi i j' arspundé, dséndi: Majéstar, nö á vléñ vdër öñ di tu mirècul.

39 Má ló uj arspundé: Stá generaziöñ përfida, é catíva lá zërca vdër un miràcul: má indsöñ mirècul uj srà cunzèss d' uvdë, fòra d quéll dé prufëta Giöna.

40 Parché sicöm Giöna é sté tri dé, é tré nòtt int é côrp á úna balëna, acsé pár tri dé, é pár tré nòtt é Fiôl dl' öman é starà sótta tèrra.

41 J' öman d Nínive i saltarà só é dé dé giudézzi cöñtra á stá generaziöñ, é i lá cundanarà: parché i fasé penitéñza á é tëmp dlá predicaziöñ d Giöna. Má ècco öñ, ch l' è dá pió d Giöna.

42 Lá regína dé mèż-dé lá saltarà só é dé dé giudézzi cöñtra á stá generaziöñ, é lá lá cundanarà: parché lá vénn dá i cunféñ dlá tèrra pr ascultê lá sapiéñza d Salomöñ, má ècco öñ dá pió, ch n' è Salomöñ.

43 Quänd pu é spírit immönd l' è dê fòra d' un öm, é camëna pár di sit sbandunë, zarchénd ripôs, má un é trôva.

44 Alöra é dis: Á turnarò á cà méja, döv ch' äm sò partí. Má turnéndi, u lá trôva vöta, spazzêda, é amubigliêda.

45 Alöra uss avéja, é é tô cun sé ëtar sètt spírit pió catív d ló, ch j' éñtra, é i l' àbita: é l' últma situvaziöñ

d st' öman lá dvéṅta péż dlá prëma. É acsé l' acadrà äṅca á stá maladétta generaziöṅ.

46 Fëna ché parlêva á clá màssa d żéṅt, lá mêdar, é i fradéll d ló j' ëra föra, é i zarchêva d dscórrar cun ló.

47 É öṅ uj déss: Tu mêdar, é i tu fràdéll j' è á quà föra, ch' it zërca.

48 Má ló l' arspundé á chi, ch' i parlêva: É chi èlla mi mêdar, é chi èj i mi fradéll?

49 É stindénd lá mäṅ vërs i su discèpul, é déss: Quésta l' è mi mêdar, é quist j' è i mi fradéll.

50 Parché chiúnque é fà lá vuluntê dé mi Pêdar, ch' è in zil: quéll l' è mi fradèll, mi surèlla, é mi mêdar.

Cap. XIII.

INT ché dé Geṡó essénd dê föra d cà, é stêva á ṡdë dri lá ríva dé mêr.

2 Éd esséndsi aracuzzê atöran úna gräṅ fòlla d żéṅt, é duvétt muntêr int ná barchétta, é uss méss á ṡdë: tótta clá fòlla pu lá stêva ins lá spiàgia,

3 É uj parlé d mölt côs pár mèż d paràbul, dṡéndi: Un sumnadör l' andé pár sumnê.

4 É méṅtar ché sömna, parėċċ garnèll ál casché pár lá strê; l' arivé j' uṡéll dl' êria, é iss li magné.

5 Dá gli êtar pu ál casché tramèż á di sèss, döv ch' uj ëra pôca tèrra: é sóbit ál spunté, parché é trėṅ un ëra prufönd.

6 Má alvê ch fó é söl, ál s' arscaldé: é parché ál n' avëva radíṡ, ál s sché.

7 Dá gli êtar ál casché tramèż á di spėṅ: i spėṅ i carsé, é j' afughé ál garnèll.

8 Dá gli êtar parò ál casché in dlá tèrra böna: é ál dêva d frutt, pêrt é zėṅt pár öṅ, pêrt é säṅta, é pêrt é trėṅta.

9 Chi hà urėċċ dá ascultê, ascölta.

10 Esséndsi pu acustë i discèpul, i ji déss: Parché përlat á clö pár mèż d paràbul?

11 É ló uj arspundé, dṡéndi: Parché á vojëtar l' è cunzèss d' inténdar i mistëri dé régn dé zil: má á lör un è stê cunzèss.

12 Parché á chi hà, uj srà dê, é é vivrà int l' abundäṅza: má á chi ch' än hà, uj srà tôlt äṅca quéll, ch l' hà.

13 É pár quést áj pêral pár mèż d paràbul: parché vdénd in vëd, é udénd in ôd, é in capéss.

14 É acsé uss veréfica in lör lá prufezéja d' Isajéja, ché diš: Á sintrí cun ál vòstr uréċċ, é än capirí: á gvardarí cun i vóstr óċċ, é än uvdrí gnint.

15 Parché é côr d sté pôpul uss è ingrussê, á gli uréċċ ál sj' è induridi, é i su óċċ iss è assrë: parché ch' in végga cun j' óċċ, ch' in öda cun á gli uréċċ, é ch' in capéssa cun é côr; ma parché iss cunvërta, é ché mé áj arséna.

16 Má bejët i vóstr óċċ, ch'i vëd, é bejêt ál vòstr uréċċ, ch' á gli ôd.

17 É mé pár d zërta áv dégg, ché benassë prufëta, é benassë gióst i desidaré d' uvdë quéll, ché vojëtar á vdi, é in vést: é d' ascultê quéll, ch' ascultë vojëtar, má in l' ascultë.

18 Ascultë döñca lá paràbula dé sumnadör.

19 Chiúnque ascölta lá paròla dé régn, é un i fà atenziöñ, l' arίva é spírit malégn, é uj pôrta véja tótt quéll, ch' ëra stê sumnê int é su côr: é quést l' è quéll, ch' ëra stê sumnê ins lá strê.

20 Quéll pu, ch' è stê sumnê tramèż á i sèss, l' è clu, ch' ascölta lá parôla, é sóbit alëgra-méñt u lá rizzëv:

21 Má l' è mancäñta d radíša, é l' è d pôca durêda. Vnu pu lá tribulaziöñ é lá parsecuziöñ in chêvša dlá parôla, sóbit uss scandaléża.

22 É quéll, ch' è stê sumnê tramèż á i spëṅ, l' è clu, ch' ascölta lá parôla: má lá tròppa frézza dé sëcul d' incö, é lá luṡénga dál richézz á gli aföga lá parôla, é l' armäṅ infrutuvöṡa.

23 Quéll pu, ch' è stê sumnê in dlá tèrra böna, l' è clu, ch' ascölta lá parôla, é u lá capéss, é é prudúṡ frutt: quést é zéṅt pár öṅ, cl' êtar é säṅta, é cl' êtar é tréṅta.

24 Äṅca uj prupuné un' êtra paràbula, dṡéndi: É régn dé zil l' è sëmil á cl' öman, ché sumné dlá böna sméṅt int é su caṁp.

25 Ma quänd lá żéṅt i durmëva, é vénn é su nemíg, é sumné dé lói tramèż á é gräṅ, é pu uss avié.

26 Essénd pu carsú l' ërba, é avénd fàtt lá sméṅt, alöra é cumparé äṅca é lói.

27 I sarvitúr dé patröṅ pu esséndsi acustë, i ji déss: Patröṅ, t' än sumnésta dlá böna sméṅt int é tu caṁp? Döv èll döṅca dê föra é lói?

28 É ló uj arspundé: Un quêlch nemíg l' hà cuméss sté fàtt: má i sarvitúr i ji déss: Vöt, ch' á l' andéma á cójar?

29 Nò, l' arspundé ló: parché cujénd é lói, ch' än ṡradiṡëva äṅca é gräṅ.

30 Lassë döṅca ché créssa l' öṅ é l' êtar fëna á l' arcôlt, parché mé á é téṁp dl' arcôlt á dirò á i mdur:

Cují prëma é lói, é lighël in di fassadén dá bruśê: é grän pu ál aramassarí ins é mi sulër.

31 Un' êtra paràbula uj prupuné, dśéndi: É régn di zil l'è sëmil á úna garnèlla d sënapa, ché un öm é tulé, é u lá sumné int é su cämp:

32 Li pár d zërta l' è lá pió pznëna d tótt á gli êtar sméñt: má quänd ch lá srà carsúda, l'è lá pió grända d tótt j'ëtar legöm, é lá dvénta un êlbar, döv uj vén j' uséll dl' êria insó, é i stà frà i su rém.

33 Äñca uj cunté un' êtra paràbula. É régn di zil l'è sëmil á é furméñt, ché úna döna l' arméscula in tré stëra d farëna, fëna täñt ché séja farmintê tótt.

34 Tótt stál côs é déss Geśó á clá màssa d żéñt pár mèż d paràbul: é mêi un i parlêva séñza paràbul:

35 Parché ch' uss adimpiéss quéll, ch fó détt dá é prufëta, ché diś: Arvirò lá bócca cun dál paràbul, á scruvirò dál côs nascòsti fëna dá lá crejaziöñ dé möñd.

36 Alöra mandê ch l' ébb véja lá żéñt, uss turné á cà, döv uss j' acusté i discèpul, dśéndi: Spiëgaz un pô lá paràbula dé lói int é cämp.

37 É arspundéndi, uj déss: Chi sömna dlá böna sméñt, l'è é Fiôl dl' öman.

38 É cäṁp pu, l' è é mönd. Lá böna sṁéṅt, j' è i fiöl dé régn. É lói, j' è i fiöl catív.

39 É nemíg, ch' u lá sumné, l' è é gêvul. L' arcôlt, l' è lá féṅ dé mönd: i mdur pu j' è j' énżul.

40 Cöm döṅca é lói uss chêva, é uss bótta ins é fög, acsé l' acadrà á lá féṅ dé mönd.

41 É Fiôl dl' öman é mandarà i su énżul, é é turà véja dá é su régn tótt i schéndul, é quíi, ch cumétt dá gli iniquitê:

42 É uj mandarà int lá furnëša d fög. Á lé un s farà êtar, ché piänżar, é arudêr i déṅt.

43 Alöra i gióst j' arsplindrà cum fà é söl int é régn dé su Pêdar. Chi hà uréċċ dá ascultê, ascölta.

44 É régn dé zil l' è sëmil á un tešôr nascòst int un cäṁp, ché chi l' atrôva, ul arpöṅ, é dá l' algrézza é và, é é vénd tótt quéll, ch l' hà, é é cöṁpra ché cäṁp.

45 D bèll nôv é régn dé zil l' è sëmil á un neguziäṅt ché và in zërca d böni përal.

46 É avéndan truvê öna d un grän valör, è và, é é vénd tótt quéll, ch l' hà, é u lá cöṁpra.

47 Äṅca é régn dé zil l' è sëmil á úna rëd butêda żó int é mêr, ch lá racói ögni fàtta d péss.

48 Lá quêl, dóp ch lá fó bén pjína, i pscadúr i lá

tiré föra dl' àqua, iss méss á ṡdë ins lá spiàgia, j' adliżé i böṅ, é i j' arpuné in di vëṡ, é i buté véja i catív.

49 Acsé l' acadrà á lá féṅ dé mönd: l' uscirà j' énżul, é i separarà i catív tramèż á i gióst,

50 É i ji mandarà int lá furnëṡa d fög, döv un s farà êtar, ché piänżar, é arudêr i déṅt.

51 Avív capí tótt stál côs? É lör: Sgnör sé.

52 Äṅca uj déss: Parò ögni scrib amaistrê pr é régn dé zil, l' è sëmil á un pêdar d faméja, ché chêva föra dá é su gvêrda-ròba dál côs nôvi, é dál côs vècci.

53 É l' acadé, ché finí ch' ébb Geṡó stál paràbul, uss avié dá là.

54 É essénd turnê á lá su pàtria, uj amaistrêva int ál sinagôg, d maníra têl, ch' iss maraviêva, é i dṡëva: Döv hàl mêi cavê täṅta sciéṅza, é téṅt mirècul?

55 Un è förs é fiôl d' un artésta? É su mêdar lá n' è förs quélla, ch s ciäma Maréja, é i su fradéll Jàcum, Juṡèff, é Simöṅ, é Żúda:

56 É ál su surèlli, ál n' è förs tótti á qué trà d nö? Döv aràl döṅca cavê föra tótt stál côs?

57 É j' armanëva scandaliżë dá pêrt sóva. Má Geṡó uj déss: Un gn' è prufëta séṅza unör, sé nön int lá su pàtria, éd in cà sóva.

58 É á lé un fašé grén mirècul in chêvša dlá su incredulitê.

Cap. XIV.

ÁCHI dé é tetrêrca Erôd é sinté parlê dlá fäma d Gešó:

2 É é déss á i su sarvitúr: Stu l' è Żvänn Batésta: l' è rissuscitê dá môrt, é pár quést é fà di mirècul.

3 Erôd pu l' avëva fàtt arstê, é lighê Żvänn, é u l' avëva fàtt méttr in paršöñ pár chêvša d' Erudéjad mói d su fradèll.

4 Parché Żvänn uj andêva dšénd: Un t' è parméss d tnëla cun té.

5 É vlénde fêr amazzê, l' ébb timör dé pôpul: parché ul tnëva pr un prufëta.

6 Má é dé dlá nàscita d' Erôd lá fiôla d' Erudéjad lá balé á lá su prešénza, é lá piašé ád Erôd.

7 É cun żuraméñt uj prumité d dêi qualúnque côsa, ch l' áj avéss dmandê.

8 Má li insulfanêda dá su mêdar: Dämm, l' áj déss, á qué ins'un bazzíl lá tèsta d Żvänn Batésta.

9 É ré uss afliżé: má in fôrza dé żuraméñt, é pêriméñt d quíi, ch' ëra á têvula, l' urdiné ch l' áj fóss dêda

10 É é mandé á fê tajê lá tèsta á Żvänn in parsöṅ.

11 É lá su tèsta lá fó purtêda ins un bazzíl, é dêda á lá ragàzza, ch lá lá preṡenté á su mêdar.

12 I discèpul d Żvänn, j' andé á tôr é su cadêvar, il splé, é turnénd, i fé savë lá côsa á Geṡó.

13 Lá quêl avénd savú, Geṡó uss avié dá lé int ná barchétta, á un sit luntäṅ é sulitêri: má lá żéṅt avénde imparê, dá i pajíṡ i j' andêva dri á pè.

14 É dénd föra, é vést úna fòlla d żéṅt, é uj ébb cumpassiöṅ, é l' arsané quíi, ch' ëra amalë.

15 Fàtt pu ch' uss fó sëra, uss j' acusté i su discèpul, dṡéndi: É sit l' è un dṡërt, é l' öra l' è żà passêda: mända véja tótta stá żéṅt, parché turnénd á i su vilèġġ, iss póssa cumprê quèll dá magnê.

16 Má Geṡó uj déss: In hà bṡögn d' aviês: dëi dá magnê vojëtar.

17 É lör i j' arspundé: Nö än avén á qué êtar ché zéṅqv panétt, é du péss.

18 É béṅ, dëmi á quà á mé, uj déss Geṡó.

19 É avénd urdinê á clá żéṅt, ch' iss stugléss ins l' ërba, tôlt ch' l' ébb int ál mäṅ i zéṅqv panétt, é i du péss, l' alzé j' óċċ á é zil, úi bandé, é úi spzé, é pu é daṡé i panétt á i discèpul, é i discèpul i ji scumparté á tótta clá plebë.

20 É tótt i magné, é i s' arimpié. É racölt j' avénz, i purté véja dódṡ panír pjiṅ calchë d trócal.

21 Quíi pu, ch' avëva magnê, j' ëra zéṅqv-méllȧ, séṅza cuntêr ál dönn, é i ragazzöl.

22 É sóbit Geṡó l' ublighé i discèpul á muntêr in bêrca, é á prezzëde d là dá l' àqua, fëna ché ló l' avéss mandê véja lá żéṅt.

23 É mandêda ch' ul ébb véja, söl ló l' andé söra un möṅt á fê uraziöṅ. É vnu lá sëra l' avanzé dá su pòsta à là só.

24 Lá bêrca pu l' ëra int é mèż á l' àqua cumbatúda dá gli önd: parché l' avëva é véṅt cuntrêri.

25 Má ins é fê dé dé Geṡó l' andé vërs lör caminénd á pè söra l' àqua.

26 É i discèpul vdénde caminê söra l' àqua, iss impavuré, é i dṡëva frà d lör: Quésta l' è úna fantêṡma, é dá lá pavúra iss méss á strídar.

27 Má sóbit Geṡó uj parlé, dṡéndi: Aví fëd: á sò mé, nó aví pavúra.

28 É Pir aspundéndi, uj déss: Signör, s t së té, cmända, ché mé söra l' àqua á végna á là dá té.

29 É ló uj déss: Vénn. É Pir, ṡmuntê żó dá lá bêrca, é caminêva söra l' àqua pr andê dá Geṡó.

30 Sinténd pu, ché é véṅt é tirêva fôrt, uss impa-

vuré: é avénd prinzípiê á afundêss, é stridëva, dsénd: Sêlvam, Signör.

31 É Gesó alöra é stindé sóbit lá mäṅ, ul ténn sôd, é uj déss: Öm d pôca fëd, parché hët dubitê?

32 Essénd pu muntë in bêrca, é véṅt é cessé.

33 Quíi pu, ch' ëra int lá bêrca, iss j' avsiné, é i l' aduré, dséndi: Té t së pár d zërta é Fiôl di Dío.

34 É sbarchë ch' i fó d là dá l' àqua, j' andé á lá tèrra d Génesar,

35 Döv lá żéṅt d ché pajës avénde cnunsú, i mandé dá pár tótt é zircundêri, é i ji presenté tótt quéṅt j' amalë:

36 É il preghêva, ch' i ji tuchéss söla-méṅt lá bàsta dlá su vèsta. E tótt quíi, ch lá tuché, iss arturné.

Cap. XV.

ALÖRA uss j' acusté di Scrib, é di Farisëi d Gerusalèm, é i ji déss:

2 Parché mó i tu discèpul i trasgredéss lá tradiziöṅ di vécc? méṅtar ch' in s lêva ál mäṅ, quänd ch' i mägna dé päṅ.

3 Má ló arspundéndi, uj déss: É äṅca vojëtar parché

trasgredív é prezzètt di Dío in gràzia dlá vòstra tradiżiöṅ? Parché Dío l' hà détt:

4 Unöra é pêdar é lá mêdar, é: Chi ch maldirà é pêdar, ó lá mêdar, é séja puní cun lá môrt.

5 Má vojëtr á dsi: Chiúnque é bsrà di á é pêdar, ó á lá mêdar: Qualúnque uférta fàtta dá mé, lá srà d żuvaméṅt äṅca á té:

6 É un rindrà unör á su pêdar, ó á su mêdar: é in stá manira á j aví dstrótt cun lá vòstra tradiziöṅ é prezzètt di Dío.

7 Ipòcrit, mölt béṅ é prufetiżé d vojëtar Iśajéja, quänd ché déss:

8 Sté pôpul um fà unör cun i lèbar: má é su côr l' é luntäṅ dá mé.

9 É inútil-méṅt im unöra, insignénd dál dutrén, é di prezzétt pár dj' öman.

10 É ciamêda á lá su preśéṅza lá żéṅt, uj déss: Ascultë, é fë atenziöṅ.

11 Nó míga quéll, ch' éṅtra pár lá bócca, l' inspôrca l' öm: má quéll, ch dà föra dá lá bócca l' è quéll, ch' inspôrca l' öm.

12 Alöra i discèpul iss i faśé vséṅ, é i ji déss: Sët mó, ché i Fariśëi, udí ch j' hà stá parôla, iss è scandaliżë?

13 Má ló uj arspundé, dśéndi: Ögni piantaméñt, ch' äñ srà stê piantê dá é mi Pêdar zelèst, é srà śradiśê.

14 Nó dë méñt á lör: j' è zig, é gvid éd zig. Un zig pu sé mëna á mäñ un êtar zig, tótt á du i cascarà int é fòss.

15 É Pir arspundéndi, uj déss: Spiëgaz un pô stá paràbula.

16 Má ló uj turné á di: Siv incöra äñca vojëtar séñza intelètt?

17 Än arivë á cumpréndar, ché tótt quéll, ch' éñtra pár lá bócca, é và int é stömag, é ché dá lé é pàssa pár d sótta véja?

18 Má quéll, ch dà föra dá lá bócca, é pruvéñ dá é côr, é quést l' è quéll, ch' inspôrca l' öm:

19 Parché dá é côr é dà föra i catív pinsír, j' umizzídi, j' adultëri, ál furnicaziöñ, i rubaméñt, ál fêls testimugnäñz, ál biastém.

20 É quésti á gli è ál côs, ch' inspôrca l' öm. Parché magnê séñza äñca lavês ál mäñ, un inspôrca l' öm.

21 Geśó pu partí dá lé uss ritiré int i cuntúran d Tíro, é d Sidöñ.

22 Éd ècco úna döna Cananëja uscída dá cál pêrt sclaménd, l' áj déss: Signör, fiôl d Dàvid, ëv miśari-

côrgia d mé: lá mi fiôla l' è mêla-ménṅt turmintêda dá é gêvul.

23 Má ló un gn' arspundé úna parôla. É acusténdsi i su discèpul, il preghêva, dṡéndi: Ṡbrígla só úna vôlta: parché l' ázz véṅ dri stridénd.

24 Má ló arspundénd é déss: Mé än sò stê mandê êtar ché pr ál pígur ṡmarídi dlá cà d' Iṡrajèll.

25 Má li lá sj' avṡiné, é lá l' aduré, dṡénd: Signör, ajútam.

26 É ló uj arspundé: Un è béṅ fàtt á tôr é päṅ di fiöl, é butêl á i chéṅ.

27 Má li lá déss: Và béṅ, Signör: parché äṅca i cagnuléṅ i mägna i brísul, ch chèsca dá lá têvula di su patröṅ.

28 Alöra Geṡó arspundéndi, uj déss: Ó döna, lá tu fëd l' è mölt grända: ch' ut séja fàtt ṡgönd é tu desidëri. É dá ché muméṅt su fiôla lá fó gvarída.

29 Esséndṡ pu Geṡó partí dá là, l' andé vṡén á é mêr d Galilëja, é arapê ché fó ins un möṅt, é stêva á lé á ṡdë;

30 Döv esséndsi acustê úna màssa d żéṅt, ch j' avëva cun lör di mótt, di zig, di zópp, di strancalë, é mölt ëtar, i ji stindé dnéṅz á i su pi, é ló uj arsané:

31 D maníra têl, ché lá żéṅt iss maraviêva, vdénd,

ché i mótt i parlêva, ché i zópp i caminêva, ché i zig i vdëva löm: é i dêva glôria á é Dío d' Iṡrajèll.

32 Má Geṡó avénd radunë i su discèpul, uj déss: Mé á j hò cumpassiöṅ d stá żéṅt, parché żà dá tri dé j' è á qué cun mé, é in hà gniṅt dá magnê: é mé än i vói mandê véja á dżöṅ, parché un i vëgna mêl pár lá strê.

33 É alöra i discèpul i ji diṡ: É döv cavaréṅja nojëtar téṅt panétt int un dṡërt dá saziê täṅta żéṅt?

34 É Geṡó uj dmandé: Quéṅt panétt avív? Sètt, j' arspundé lör, é pöc psaréṅ.

35 Pu é cmandé á lá żéṅt, ch' iss mitéss á ṡdë pár tèrra.

36 É tulénd int ál mäṅ i sètt panétt, é i péss, é fàtt é ringraziaméṅt, úi spzé, é úi dé á i su discèpul, é i discèpul i ji distribuvé á é pôpul.

37 É tótt i magné, é iss arimpié. É d tótt j' avéṅz, ch' i fó d pió, i purté véja sètt spôrt pjíni calchêdi.

38 J' ëra pu quíi, ch magné, quàtar-mélla parsön, séṅza cuntêr ál dönn, é i ragazzöl.

39 É mandê véja lá żéṅt, é munté in bêrca: é l' andé int i cuntúran d Màgedan.

Cap. XVI.

É I Farisëi, é i Sadücëi iss j' avsiné pár tintêl: é il preghé d fëi uvdë un quêlch miràcul dé zil.

2 Má ló arspundéndi, uj déss: Dá é cänt dlá sëra vojëtar á dsi: Dmän é srà bön témp, parché l' êria l' è róssa.

3 É dá é cänt dlá matëna: Incö é farà buràsca, parché l' êria scúra l' hà dé róss.

4 Dönca á saví giudichê i signël dé zil, é än bsi giudichê i signël di témp? Generaziön parvërsa é fêlsa, ch lá dmända d vdër un miràcul: má un si farà vdë êtar miràcul, ché é miràcul dé prufëta Giöna. É lassë ch' uj ébb, uss avié.

5 Esséndi pu arivë d là dá l' àqua i su discèpul, iss ëra scurdë d tô dé pän.

6 É Gesó uj déss: Stë bén atént, é gvardëv dá l' alvadúr di Farisëi, é di Sadücëi.

7 Má nön-ostänt i pinsêva trà d sé, é i dsëva: Ázz sén scurdë d tô dé pän.

8 Má Gesó cnunsénde, uj déss: Côsa pinsëv trà d vojëtar, öman d pôca fëd, parché än aví pän?

9 Än rifletí incöra, é än v' arcurdë di zénqv panétt

distribuví á zéṅqv-mélla parsön, é quéṅt panír, ch' arimpiéssuv?

10 Né di sètt panétt distribuví á quàtar-mélla parsön, é d quäṅti spôrt, ch' á purtéssuv véja?

11 É parché än cumprendív, ché nó míga rigvêrd á é päṅ mé áv hò détt: Gvardëv dá l' alvadúr di Farisëi, é di Saducëi?

12 Alöra i capé, ch' un avëva míga vlu di d gvardês dá é furméṅt dé päṅ, má dá lá dutrëna di Farisëi, é di Saducëi.

13 Essénd pu vnu Gesó int i cuntúran d Cesarëja d Filépp, l' interughêva i su discèpul, dsénd: Chi dísi lá żéṅt, ché séja é Fiôl dl' öman?

14 É lör j' arspundé: Chi dis, ché l' è Żvänn Batésta, chi Eléja, chi Gereméja, ó quelcadöṅ di prufëta.

15 É Gesó uj dmandé: É vojëtar chi dsiv, ch' á séja mé?

16 É Simöṅ Pir arspundénd, é déss: Té t së Crést, fiôl di Dío viv.

17 É Gesó é susunżé, é uj déss: Té t së bejêt, Símöṅ Bàr-Jöna: parché né lá chêran, né é sängv it l' hà rivelê, má é mi Pêdar, ch' è in zil.

18 É mé át dégg, ché té t së Pir, é ché söra á sté

sàss á fabricarò lá mi císa, é ál pôrt dl' infëran ál n' arà indsöñ bsë cöñtra d li.

19 É á té át cunsignarò ál cêv dé régn dé zil. É qualúnque côsa t' arë lighê söra lá tèrra, é srà lighê äñca in zil: é qualúnque côsa t' arë dsôlt söra lá tèrra, äñca in zil é srà dsôlt.

20 Alöra é dé l' ördin á i su discèpul, ch' in dséss á indsöñ, ché ló é fóss Gesó Crést.

21 É d' alöra in pu Gesó é cminzé á fê cnóssar á i su discèpul, ché bsugnêva, ch l' andéss á Gerusalèm, é ché á là é sufréss mölt padiméñt dá i prinzipël, dá i Scrib, dá i chëp di sazzerdöt, é ché fóss fàtt murí, é ché ressuscitéss dóp á tri dé.

22 É Pir tiréñde dá úna pêrt, ul prinzipié á rimpruverê, dséndi: Signör, quést un srà mêi, né mêi ut acadrà.

23 É Gesó vulténds á Pir, uj déss: Fàtt in là, satanàss, té t' äm dë scändul; parché t' än cnóss ál côs di Dío, má quélli dj' öman.

24 Alöra Gesó é déss á i su discèpul: Sé un quelcadöñ äm vô vni dri, l' arnöñzia á sé stéss, é tója lá su cröś, é um sëgva.

25 Parché chi ch vrà salvê l' änma sóva, u lá par-

drà: é chi pu pardrà lá su änma pár chêvśa méja d mé, u lá truvarà.

26 É côsa żöve á l' öm, sé gvadagnéss äṅca tótt é mönd, é pu ché përda l' änma? Ó côsa turàl mêi l' öm in baràtt dlá su änma?

27 Parché é Fiôl dl' öm é vnirà tramèż á lá glôria dé Pêdar in cumpagnéja di su énżul: é alöra é darà lá ricumpéṅsa á ignöṅ śgönd ál su ôpar.

28 É mé pu áv dégg, ché trà quíi, ch' è á qué preśéṅt, uj n' è quelcadöṅ, ch' in murirà séṅza prëma avë vést é Fiôl dl' öm intrêr int é su régn.

CAP. XVII.

É DÓP á si dé Geśó uss tulé cun ló Pir, Jàcum, é Żvänn su fradèll, é úi cunduśé dá su pòsta ins un möṅt bén êlt:

2 É á lá su preśéṅza uss trasfiguré. É su völt l' ëra luminöś cum è é söl: é ál su vèst biäṅchi cum è lá nëv.

3 Éd ècco uj cumparé Muśè éd Eléja, ch' i dscurëva cuṅ ló.

4 Arspundénd pu Pir, é déss á Geśó: Signör, ché bèlla côsa pár nö l' è á stêr á qué! Sé té t vö, á faréṅ tri tabarnècul, öṅ pár té, öṅ pár Muśè, é öṅ pr Eléja.

5 Má méñtar ché ló é dscurëva, ècco úna núvla arluśéñta lá vénn á cruvíi. Éd ècco äñca úna vöś dê föra dá lá núvla, ch lá déss: Quést l' è é mi Fiôl dilètt, dé quêl mé äm sò täñt cumpiaśú: ascultël.

6 É asculténdla i discèpul, á lá su preśéñza i casché pár tèrra, é j' ébb úna grän pavúra.

7 Má Geśó uss j' acusté, úi tuché, é uj déss: Stë só drétt, é nó stë avë timör.

8 É alzénd pu j' óċċ, in vést indsöñ, föra ché Geśó.

9 É calénd żó dé möñt, Geśó uj urdiné, dśéndi: Nó stë cuntêr á indsöñ quéll, ch' aví vést, fëna ché é Fiôl dl' öman un séja ressuscitê dá môrt.

10 É alöra i su discèpul i l' interughé, dśéndi: Parché döñca i Scrib i diś, ché bśögna, ché végna prëma Eléja?

11 É ló arspundéndi, uj déss: Sicúra, ch l' hà dá vni prëma Eléja, ché riurdinarà tótt ál côs.

12 Má áv dégg äñca, ché Eléja l' è żà vnu, é ch' in l' hà cnunsú, é ch' i ji hà fàtt tótt mêi quéll, ch j' hà vlu. É int l' instéssa maníra é srà tratê dá lör é Fiôl dl' öman.

13 Alöra i discèpul j' arivé á capí, ché ló uss ëra intëś d parlê d Żvänn Batésta.

14 Essénd pu vnu, döv ch' ëra dlá grän żéñt, uss j' acusté un öm, é uss i buté in żnòċċ dnéñz, dśéndi:

Signör, ëv misaricôrgia d mi fiôl, ch l'è ussèss, é é stà bén mêl: parché spéss é chèsca int é fög, é spéss int l' àqua.

15 Mé á l' hò presentê á i tu discèpul, má lör in è stë böñ d gvaríl.

16 É arspundéndi Gesó, uj déss: Ó ràzza incrëdula é parvërsa, é fëna á quänd staròja cun vojëtar? fëna á quänd áv supurtaròja? Mnëme á quà dá mé.

17 É sgridê ch' ul ébb Gesó, é gêvul é scapé véja, é é ragazzôl dá ché muméñt é fó bèll é ché gvarí.

18 Alöra i discèpul d' arpiàtt iss acusté á Gesó, é i déss: Pár quêl mutív mó än séñ stë böñ nojëtar d mandêl véja?

19 É Gesó uj arspundé: Pár lá vòstra incredulitê. Parché mé áv dégg, ché s' arí fëd äñca quäñt úna garnèlla d sënapa, á bsri dir á sté möñt: Pàssa dá qué á là d là, é ló uj passarà, é gniñt uv srà impussébil.

20 Má stá fàtta d demöni l' än s mända véja, ché á fôrza d' uraziöñ, é d dzöñ.

21 É sténd pu in Galilëja, Gesó uj déss: É Fiôl dl' öm l' hà dá èssar cunsignê int ál mäñ á j' öman,

22 Ch' i l' amazzarà; má ló é rissuscitarà dóp á tri dé. É alöra iss aflizé béñ fôrt.

23 Esséñd pu vnu á Cafàrnaum, uss acusté á Pir

quíi, ch' arscudëva ál dó drämm, é i ji déss: É vòstar Majéstar un pêga ál su dó drämm?

24 Sé pu, l'arspundé. Éd essénd intrê in cà, Geṡó ul prevené, dṡénd: Côsa t pêre, Simöṅ? I ré dlá tèrra, dá chi rizzëvi i tribút é ál tàss? dá i su fiöl, ó dá j' esträni?

25 Dá j' esträni, l' arspundé. É Geṡó uj déss: Döṅca i fiöl j' è eṡéṅt.

26 Parché pu ch' än i scandaliżëma, và á é mêr, bótta żó l'äm: é ciàpa é prëm péss, ch vnirà só: é avërt tj' hë lá bócca, ti truvarë úna munëda: töla, é pêga pár mé, é pár té.

Cap. XVIII.

INT l'instéss témp i discèpul iss acusté á Geṡó, dṡéndi: Chi crëdat té é pió gränd int é régn di zil?

2 É Geṡó ciaménd un ragazzôl, ul méss tramèż á lör,

3 É é déss: Mé áv dégg, ché s' än uv cunvartirí, é än dvintarí cum è i ragazzöl, ch' än intrarí int é régn di zil.

4 Chiúnque döṅca uss umigliarà cum è sté ragazzôl ché qué, quéll é srà é pió gränd int é régn di zil.

5 É chiúnque acujrà á mi nöṁ un söl ragazzôl cum è quést, um acói mé.

6 Chi pu darà scändul á öṅ söl d sti pzninëṅ, ch' i crëd int mé, é srébb méi pár ló, ch' uj fóss atachê úṇa mëṡna dá muléṅ á é còll, é ché főss butê żó int é prufönd dé mêr.

7 Gvêi á é mönd pár chêvṡa di schéndul. L' è parò nezzessêri, ch l' achëda di schéndul: má gvêi á cl' öm, ché pár su cölpa l' achêd un scändul.

8 Sé pu lá tu mäṅ, ó é tu pè ut scandaléża: tàje, é tíre véja luntäṅ dá té: l' è méi pár té arivêr á lá víta dèbul, é zòpp, ché avë tótt á dó ál mäṅ, ó tótt á du i pi, é èssar butê int é fög etëran.

9 É sé é tu òċċ ut scandaléża, chêvte, é bóttal luntäṅ dá té: l' è méi pár té d' intrêr á lá víta söl cun un òċċ, ché d' avën du, é èssar fichê int é fög dl' infëran.

10 Gvardëv pu d nó scandaliżêr öṅ d sti pzninéṅ: parché áv dégg, ché i su énżul in zil i vëd sémpar lá fàzza dé mi Pêdar, ch' è in zil.

11 Parché é Fiôl dl' öm, l' è vnu á salvê quéll, ch' ëra żà përs.

12 Côsa v pêre? sé öṅ l' hà zéṅt pígur, é öna d quésti lá s ṡmaréss: abandöne förs á gli êtar nuväṅta-nôv pri-möṅt, é é và á zarchê quélla, ch s' è ṡmarída?

13 Sé pu uss dà é chêś, ch' u lá tröva, áv dégg, ch' uss ralëgra pió d quésta, ch' un fà dál nuvänta-nôv, ch' än s' ëra śmarídi.

14 Acsé un è vuluntê dé vòstar Pêdar, ch' è in zil, ché öṅ söl d sti pzninéṅ vëga ád á mêl.

15 Sé pu un tu fradèll l' hà cuméss quêlc fàll cöṅtra d té, và, é curéże söl frà té, é ló. Sé ló ut ascölta, té t' hë araquistê un tu fradèll.

16 Sé pu un t' ascölta, tö cun té öṅ, ó du, parché pár bócca d du, ó tri testimöni uss cunclúda gni côsa.

17 Ché sé un j' ascultarà, é té fàl savër á lá cíśa. É sé un ascölta gnäṅca lá cíśa, té t l' hë dá tnë pr un gentíl, é pr un publicäṅ.

18 É áv dégg, ché tótt quéll, ch' á ligarí söra á lá tèrra, é srà lighê äṅca in zil: é tótt quéll, ch' á śligarí in tèrra, é srà ślighê äṅca in zil.

19 É áv dégg incöra, ché sé du d vojëtar áv acurdarí söra lá tèrra á dmandê qualúnque côsa, l' áv srà cunzèssa dá é mi Pêdar, ch' è in zil.

20 Parché döv ch' è dó, ó tré parsön cungreghêdi in mi nöm, á lé áj sò äṅca mé int é mèż á lör.

21 Alöra esséndsi acustê Pir, uj déss: Signör, fëna á quäṅt vôlt śbagliénd é mi fradèll cöṅtra d mé, j' hója dá pardunê? fëna á sètt vôlt?

22 É Gesó uj déss: Mé än t dégg fëna á sètt vôlt: má fëna á stänta vôlt sètt vôlt.

23 É pár quést é régn dé zil uss assarméja á un ré, ché vös fêr i cönt cun i su sarvitúr.

24 É avénd prinzipiê á méttar żó ál partíd, uj fó preśentê ön, ch j' ëra debitör d diś-méllа talént.

25 É nó avénd stu lá maníra d paghê, é patrön l' urdiné, ché fóss vindú ló, lá mói, i fiöl, é tótt quéll, ch l' avëva, é ch' uss saldéss é dèbit.

26 Má é sarvitör in żnòcc, ul preghêva, dśéndi: Ëv un pô d pazzénzia, ch' át arstituvirò gni côsa.

27 Mòss parò é patrön á cumpassiön dé su sarvitör, ul libaré, é uj scanzlé é dèbit.

28 Partí pu ch' uss fó dá lé ché sarvitör, é truvé ön d chj' ëtar sarvitúr, ch' uj avëva dá dê zént denër: è tnénde strétt pr é còll, ul afughêva, dśéndi: Pêga quéll t m' hë dá dê.

29 É é sarvitör in żnòcc, ul preghêva, dśéndi: Ëv un pô d suferénza, é át arstituvirò gni côsa.

30 Má ló un uvlé: änzi l' andé, é ul fé méttr in parśön, fëna ch l' avéss paghê tótt é dèbit.

31 Vdénd pu chj' ëtar sarvitúr ál côs, ch' acadëva, iss afliżé benassë, é j' andé, é i cunté á é patrön tótt quéll, ch' ëra stê fàtt.

32 Alöra é patröṅ uss é fé vni dnéṅz: é uj déss: Infäm d' un sarvitör, mé át hò pardunê tótt quäṅt é dèbit, parché t' äm së aracmandê:

33 T' än ëvti döṅca d' avë misericôrgia äṅca té d' un tu cumpägn, cum á l' hò avúda mé pár té?

34 É tótt instizzí ul cunsigné int ál mäṅ á i böja, fëna á täṅt ch l' avéss paghê tótt é su dèbit.

35 Acsé äṅca é mi Pêdar zelèst é farà cun vojëtar, sé vëra-méṅt é d côr än pardunarí ignöṅ á é vòstar fradèll.

Cap. XIX.

L' ACADÉ pu, ché finí ch' ébb Gesó sti su dscurs, uss avié dá lá Galilëja, é é vénn ins i cunféṅ dlá Giudëja d là dá é Żurdäṅ,

2 Döv uj andé dri úna gräṅ fòlla d żéṅt, é ló úi gvaré.

3 Esséndsi pu avsinë di Farisëi, il tintêva, é i dsëva: S l' è parṁéss á l' öm d mandê véja su mói, pár qualúnque mutív?

4 É ló arspundéndi, uj déss: Än aví mêi létt, ché quéll, ché dá prinzépi é crejé l' öm, úi crejé màs-ċ é fémna? é ché déss:

5 Pár quést l' öm é lassarà é pèdar, é lá mêdar, é é starà cun su mói, é tótt á du i srà úna söla chêran.

6 Ál n' è dönca pió dó, má úna chêran söla. É parò l' öm ch' un sèpara quéll, ché Dío l' hà uní.

7 Má parché dönca, i déss lör, Mušè l' urdiné l' intimaziön dé ripúdi, é d mandêla véja?

8 É ló: In chêvša dlá durézza dé vòstar côr Mušè uv cunzedé d mandê véja ál vòstar dönn: dá prinzépi parò l' än fó míga acsé.

9 Mé pu áv dégg, ché chiúnque mandarà véja su mói, inzètta ché pr adultëri, é é spušarà un' êtra, é cumétt un adultëri: é chiúnque spušarà öna mandêda véja dá su maríd, é cumétt un adultëri.

10 Alöra i su discèpul i déss: S l' è têl lá cundiziön dl' öm rigvêrd á lá mói, un törna é cönt á maridês.

11 É ló l' arspundé: Nó míga tótt i capéss stá parôla, má söla-mént quíi, ch' uj è stê parméss d capíla.

12 Parché uss trôva dj' evnócc, ch j' è dë föra acsé dá l' útar dlá mêdar: é uss trôva dj' evnócc, ch j' è stë fètt dá j' öman: é uj è pu änca dj' evnócc, ch' iss è castrë dá su pòsta pr amör dé régn dé zil. Chi pò capí, capéssa.

13 Alöra uj fó presentë di ragazzöl, parché uj puséss ál män ins lá tèsta, é ché preghéss. Má i discèpul i ji bravêva dri.

14 É Geṡó uj déss: Lassë in pêz i pznéṅ, é nó stëi impedí, ch' i végna dá mé: parché é régn dé zil l' è d quist ché qué.

15 É dóp d'avëi méss ál män ins lá tèsta, uss avié dá lé.

16 Éd ècco acusténdsi öṅ, uj déss: Majéstar dá béṅ, côs' hòja dá fê d böṅ pr utnë lá víta etërna?

17 É ló uj déss: Parché t m' intèrug söra á é béṅ? Öṅ söl l' è böṅ, Dío. Sé pu t vö arivê á lá víta etërna, ussërva i cumandaméṅt.

18 É quëi èj? uj déss. É Geṡó l' arspundé: Nó amazzê: Nó cuméttr adultëri: Nó rubê: Nó ḍi fêls testimöni:

19 Rispètta tu pêdar, é tu mêdar, é äma é tu pròssum cöm té stéss.

20 É ché żövan uj déss: Mé á j hò ussarvê tótt quést fëna dá pznëṅ, côs' äm mäṅche incöra?

21 É Geṡó uj arspundé: Sé té t vö èssar parfètt, vénd tótt quéll t' hë, é dàl á i puvrétt, é t' arë un teṡôr in zil: vénn, é sëgvum.

22 Avénd pu sintí é żövan stál parôl, uss avié tótt malincönic: parché l' avëva úna grän màssa d psiöṅ.

23 Geṡó pu é déss á i su discèpul: Mé áv dégg, ché difézzil-méṅt un récc l' intrarà int é régn dé zil.

24 É d bèll nôv áv törn á di, ch l' è pió fàzzil, ché un camèll é pèssa pár lá curöna d' un êg dá cuśí, ché un récc l'éñtra int é régn di zil.

25 Sintí ch j' ébb quést, i su discèpul iss maraviêva, dśéndi: Chi döñca s bśrà salvê?

26 Má Geśó gvardéndi, uj déss: Quést l' è béñ impussébil prèss á j' öman: má prèss á Dío gni côsa è pussébil.

27 Alöra Pir arspundénd, é déss: Ècco nojëtar á j avéñ abandunê gni côsa, é át avéñ segvitê: côsa sràl döñca d nö?

28 É Geśó uj déss: In varitê mé áv dégg, ché vojëtar, ch' äm aví segví, int lá rigeneraziöñ, quänd ché é Fiôl dl' öm é srà á śdë ins é tröñ dlá su majestê, á starí á śdë äñca vojëtar söra á dódś tröñ, é á giudicarí ál dódś tribó d' Iśrajèll.

29 É chiúnque arà lassê lá cà, ó i fradéll, ó ál surèlli, ó é pêdar, ó lá mêdar, ó lá mói, ó i fiöl, ó ál psiöñ pr amör mi d mé, é rizzevrà é zéñt pár öñ, é é pussidrà lá víta etërna.

30 É benassë prëm i sarà j' últum, é benassë últum i srà i prëm.

Cap. XX.

É RÉGN dé zil l'è sëmil á un pêdar d faméja, ché úna matëna bén prèst l' andé á caparê dj' uparêri pár lá su végna.

2 É avénd patuví cun lör á un denêr é dé, úi mandé á lá su végna.

3 Essénd pu dê föra d cà zírca l' öra tërza, l'in vést dj' ëtar, chi stêva uziús á lé pár piàzza,

4 É uj déss: Andë äṅca vojëtar á lá mi végna, ch' áv daró quéll, ch srà dé gióst.

5 É lör i j' andé. Nôva-méṅt pu é turné á dê föra d cà vërs lá sèsta, é lá nöna öra, é é fé êtar täṅt.

6 Äṅca é dé föra vërs l' undëzzim' öra, é l' atruvé ëtr uparêri á spàss, é uj déss: Parché stëv á qué tótt é dé in ôzi?

7 É lör j' arspundé: Parché indsöṅ z' hà tôlt á ôvra. É ló uj déss: Andë äṅca vojëtar á lá mi végna.

8 Vnu pu ch fó lá sëra, é patröṅ dlá végna é déss á é su fatör: Ciäma j' uparêri, é dài lá su marzëd, prinzipiénd dá j' últum fëna á i prëm.

9 Esséndś döṅc presentë quíi, ch j' ëra andë vërs l' öra undëzzima, j' avétt ignöṅ é su denêr.

10 Vnu pu äṅca i prëm, iss cardëva, ch j' arébb avú un quèll d pió: má äṅca lör j' avétt ignöṅ é su denêr.

11 É parò rizzevénde, i murmurêva cöṅtra é patröṅ,

12 Dsénd: Stj' últum j' hà lavurê un' öra, é té tj' hë fètt cumpégn á nojëtar, ch' avéṅ sufërt tótt é pës dlá giurnêda, é dé chêld.

13 Má ló arspundénd á öṅ d lör, uj déss: Amíg, mé än t fàzz brísul uṅ' ingiustézia: t' än së förs andê d acôrd cun mé d' un denêr?

14 Ciàpa quéll t' hë d' avë, é mêrcia véja: mé á vói dêr äṅca á st' últum quéll, ch' át hò dê á té.

15 Ó un m' è döṅca parméss d fê dé mi quéll, ch' um pê? ó piotòst èll catív é tu òċċ, parché mé á sò böṅ?

16 Acsé j' últum i srà i prëm, é i prëm i sarà j' últum. Parché benassë j' è i ciamë, é pöc j' elètt.

17 Andénd pu Gesó á Gerusalèm, é tulé cun ló d nascòst i dódś discèpul, é uj déss:

18 Ècco ché nojëtar andéṅ á Gerusalèm, é é Fiôl dl' öm é srà dê int ál mäṅ di chëp di sazzerdöt, é int ál mäṅ di Scrib, ch' il cundanarà á môrt,

19 É il darà in baléja di gentíli, parché é séja deríś, flagelê, é cruzziféss; má ló dóp á tri dé é rissuscitarà.

20 Alöra uss j' acusté lá mêdar di fiöl d Żebedëjo cun i su fiöl, aduréndé é dmandéndi un nonsoché.

21 É ló uj déss: Côsa vöt? É li lá j' arspöṡ: Cmända, ché sti mi du fiöl i stègga, öṅ á lá tu drétta, é cl' êtr á lá sinéstra int é tu régn.

22 É Geṡó arspundéndi, uj déss: Än saví quéll, ch' áv dmandëva. Bṡiv vojëtar bër é càliz, ch' á dbirò mé? É lör i déss: Á bṡéṅ.

23 Uj déss pu: Sé, ch' á dbirí é mi càliz: má stêr á ṡdë á lá mi drétta ó á lá sinéstra, un è in mi facultê d cunzëdve, má quést é srà pár quíi, ch' uj è stê preparê dá é mi Pêdar.

24 Udénd quést chi diṡ, iss instizzé cun i du fradéll.

25 Má Geṡó úi ciamé á lé dá ló, é uj déss: Vojëtar á saví, ché i préṅzip dál naziöṅ i ji cmända söra: é quíi, ch' è magiúr, j' eṡërzita cöṅtra d lör l' avturitê, ch j' hà.

26 Acsé parò un srà d vojëtar: parché chiúnque frà d vojëtar é vrà èssr é pió gränd, é srà vòstar minéstar:

27 É chi frà vojëtar é vrà èssar é prëm, é srà é vòstar sarvitör.

28 Sicöm é Fiôl dl' öm un è vnu pr èssar sarví, má pár sarví, é pár dê lá su víta in redenziöṅ d purassë.

29 Má int é dê fòra ch' i faśëva dá Gèric, uj andé dri úna grän màssa d pôpul;

30 Éd ècco du zig, ch stêva á lé pár lá strê, sinténd, ché passêva Geśó, j' alzé lá vöś, dśénd: Signör, fiôl d Dàvid, ëv cumpassiöṅ d nojëtar.

31 Má é pôpul uj bravêva dri, parché i stéss böṅ: é lör i stridëva pió fôrt, dśénd: Signör, fiôl d Dàvid, ëv cumpassiöṅ d nojëtar.

32 É Geśó uss farmé, úi ciamé, é uj déss: Côsa vliv, ch' áv fèzza?

33 Signör, j' arspundé, ché i nóstr óċċ iss arvéssa.

34 É Geśó mòss á cumpassiöṅ, uj tuché j' óċċ. É sóbit i vést löm, é il segvité.

Cap. XXI.

AVŚINÉNDS pu á Geruśalèm, arivë ch' i fó dá Betfàge á é möṅt Ulivët, Geśó é mandé du discèpul,

2 Dśéndi: Andë á ché castèll á qué impètt, é sóbit á truvarí úna sumàra lighêda cun é su sumaréṅ: ślighë-la, é mnëmla:

3 É sé quelcadöṅ uv dirà quèll, arspundíi, ché é Signör un hà bśögn, é ché sóbit uv i mandarà indrí.

4 É tótt quést l' acadé, parché uss adimpiéss quéll, ch' ëra stê détt dá é prufëta, ché dis:

5 Dsi á lá fiôla d Síon: Ècco ch l' arìva é tu ré afàbil, cavalchénd úna sumàra, é un pulëdar fiôl d' úna sumàra dá żöv.

6 Essénd pu andë i discèpul, j' esegvé quänt uj avëva urdinê Gesó.

7 Parché i cundusé lá sumàra, é é sumarén: i ji méss söra i su vsti, é il fé muntêr á cavàl.

8 É benassë żént dé pôpul i stindé i su vsti pár lá strê: dj' ëtar i tajêva i rém dá gli êlbar, é i ji butêva pár lá strê:

9 É lá żént, ch' andêva pár dnénz, é quélla, ch' andêva pár d dri, i stridëva: Osänna á é fiôl d Dàvid: séja benedétt clu, ch vén in nöm dé Signör: osänna int lá pêrt pió êlta dé zil.

10 É quänd ch l' intré in Gerusalèm, tótta lá zitê l' andé sodsöra, dmandénd: É chi èll stu?

11 I pöpul pu i dsëva: L' è Gesó é prufëta dá Nàżarett in Galilëja.

12 Gesó pu l' andé déntr á é témpi di Dío, é mandé föra dá lé tótt quíi, ch vindëva, é ch cumprêva int é témpi; l' arbuté ál têvul di banchír, é ál trabàcch d clö, ch vindëva i clömb:

13 É uj déss: É stà scrétt: Lá mi cà lá srà ciamêda lá cà dl' uraziöṅ: é vojëtar á l' aví cunvartída int ná spelöṅca d lëdar.

14 É äṅca int é téṁpi uss j' acusté di zig, é di zópp, é ló úi gvaré.

15 Vdénd pu i chëp di sazzerdöt, é i Scrib, ál côs maraviöṡi, ch l' avëva uparê, é i ragazzöl, ch stridëva int é téṁpi, é ch' i dṡëva: Oṡänna á é fiôl d Dàvid, iss arufé,

16 É i ji déss: Séṅt-ta quéll, ch' i diṡ stör? É Geṡó uj arspundé: Ál séṅt. Än aví mêi létt: Dá lá bócca di ragazzöl é di babéṅ d làtt t' hë dê úna parfètta lôd?

17 É lassê ch l' ébb stö, l' andé föra dlá zitê á Betänia: é á lé l' armané.

18 Turnénd pu indrí lá matëna, uj vénn fäm.

19 É vdénd dri lá strê úna piäṅta d fig, uss j' acusté: má un i truvé êtar, ché dál fói, é uj déss: Un dèga mêi pió föra dá té un frutt in etëran: é sóbit é fig uss sché.

20 É i discèpul vdénd sté fàtt, iss maravié, é i dṡëva: Cum hàl mêi fàtt á schêss ins é muméṅt?

21 Má Geṡó arspundéndi, uj déss: Mé pár d zërta áv dégg, ché sé arí fëd, é sé än dubitarí bríṡul, nó söl á farí quéll, ch' è stê fàtt á sté fig, má sé á dirí äṅca á sté möṅt: Drézzat ṡó, é bóttat int é mêr, é sr fàtt.

22 É qualúnque côsa á dmandarí pár mèż dl' urazióñ, cardénd, á l' utnirí.

23 Essénd pu andê á é témpi, é insignénd, i chëp di sazzerdöt, é i pió véċċ dé pôpul iss j' acusté, dsèndi: Cun quêl avturitê fët stál côs? É chi t' hà dê stá facultê?

24 É Geṡó arspundéndi, uj déss: Äñca mé á vói fêv un interugazióñ: é s' äm arspundrí, äñca mé áv dirò, cun quêl avturitê á fàzz stál côs.

25 É batëṡum d Żvänn dá döv avëve l' urégin? dá é zil, ó dá j' öman? Má lör j' andêva pinsénd déñtar d sé, é i dṡëva:

26 Sé á diréñ: Dá é zil, é ló uzz arspundrà: Parché döñca än gn' avív cardú? E sé á diréñ: Dá j' öman, avéñ pavúra dlá żéñt: parché tótt i tnëva Żvänn pr un prufëta.

27 É arspundénd á Geṡó, i déss: Än é savéñ. É ló: Gnäñca mé áv dégg á vojëtar, cun quêl avturitê, ch' äm fèzza stál côs.

28 Má côsa v pêre? Un öm l' avëva du fiöl, é acusténds á é prëm, uj déss: Và é mi fiôl, é lavöra incö int lá mi végna.

29 É ló uj arspundé: Mé än vói andêi. Má pu dóp uss pinté, é uj andé.

30 É acusténds á cl' êtar, uj déss l' instéss. Má ló l' arspundé, é é déss: Bàb, áj vêg, é pu un gn' andé.

31 Quêl di du hà fàtt lá vuluntê dé pêdar? É prëm, j' arspundé lör. É Gesó: In varitê áv dégg, ché i publichéṅ é ál sgvaldrén iv andarà pár dnéṅz int é régn dé zil.

32 Parché é vénn dá vojëtar Żvänn pár lá strê dlá giustézia, é än i cardéssuv. Má i publichéṅ, é ál sgvaldrén á gli cardé: é vojëtar vdénd úna côsa têl, gnäṅca dóp áv pintéssuv pár crëdi.

33 Ascultë un' êtra paràbula: Uj ëra un pêdar d faméja, ché pianté úna végna, é u lá zircundé cun ná siv, uj fé un muléṅ dá ôli, uj fabriché úna tórr, u lá dé dá lavurê á di cuntadéṅ, é pu ló l' andé á stêr int un pajës luntäṅ.

34 Vnu pu ch fó lá stasöṅ di frutt, é mandé i su sarvitúr dá i cuntadéṅ á tô l' intrêda dlá végna.

35 É i cuntadéṅ, cèpp ch j' ébb i sarvitúr, öṅ il bastuné, un êtar il amazzé, é un êtar il lapidé.

36 D bèll nôv é mandé dj' ëtar sarvitúr in magiör nömar d prëma, má i cuntadéṅ i ji fasé l' instéss.

37 Finêl-méṅt uj mandé su fiôl, dsénd: J' arà rispètt á mi fiôl.

38 Má i cuntadéṅ vdénd é fiôl, i déss frà d sé: Stu l' è l' erëd, vnénn, á vlén amazzêl, é acsé aréṅ lá su ereditê.

39 É ciàpp ch' il ébb, il fiché föra dlá végna, é il amazzé.

40 Quänd döṅca é srà turnê é patröṅ dlá végna, côsa faràl á chi cuntadéṅ?

41 É lör j' arspundé: É mandarà á lá malöra i catív: é l' alugarà lá su végna á dj' ëtar cuntadéṅ, ch' i ji darà é frutt á lá su staṡöṅ.

42 É Geṡó uj déss: Än aví mêi létt int lá Scritúra: É sàss, ch fó scartê dá quíi, ch fabrichêva, l' è dvintê é sàss fundamentêl dé cantön? Dá é Signör l' è stê fàtt stá côsa, é l' è miràbil á i nóstr óċċ?

43 Pár quést áv dégg, ch' uv srà tôlt é régn di Dío, é é srà dê á dlá żéṅt, ch prudóga i su frutt.

44 É chi cascarà söra á sté sàss, uss sfracassarà: é quéll, ch' uj cascarà adòss, ul spatagnarà.

45 É avénd i chëp di sazzerdöt, é i Fariṡëi ascultê ál su paràbul, iss acurżé, ché dscurëva d lör.

46 É vléndi méttr ál män adòss, j' ébb pavúra dé pôpul: parché il tnëva pr un prufëta.

CAP. XXII.

É GEŠÓ arspundéndi, é turné á parlê cun lör pár mèż d paràbul, dšéndi:

2 É régn dé zil l' é sëmil á un ré, ch fašé é spušalézzi d su fiôl.

3 É ché mandé i su sarvitúr á ciamê j' invidë á i spuš, má ch' in i vlëva andê.

4 É ché mandé d bèll nôv dj' ëtar sarvitúr, urdinéndi: Dši á j' invidë: É mi dšnê l' è bèll é preparê, uss è żà amazzë i bö, é j' animël dá gràssa, é gni côsa è prönt: vnénn á i spuš.

5 Má lör in i dé ménṫ: é j' andé, chi á lá campägna, é chi pr i su interèss:

6 J' ëtar pu i ciapé i sarvitúr dé ré, é dóp d' avëi insultë, i j' amazzé.

7 Savú pu ch l' ébb é ré sté fàtt, uss instizzé: é spedí i su suldë, é fašé dspërdar chj' umizzidiêri, é é brušé lá su zitê.

8 É alöra é déss á i su sarvitúr: Ál nòzz á gli ëra preparêdi, má quíi, ch' ëra stë invidë in n' in fó dëgn.

9 Andë döṅca d chêv á tótt ál strê, é chiúnque incuntrarí, invidëi á i spuš.

10 É dë föra i su sarvitúr pár tótt ál strê, j' aradune tótt quii, ch j' atruvé, bön é catív: é ál nòzz ál fó numerösi d cumensël.

11 L' intré pu é ré pár vdë chi, ch' ëra á têvula, é é vést un öm, ch' un ëra in àbit dá nòzz.

12 É uj déss: Amíg, cum sët intrê á quà déṅtar; t' an hë l' àbit dá nòzz? Má clu un arfiadé.

13 Alöra é ré é déss á i su minéstar: Lighël pr ál mäṅ é pr i pi, é fichël int é sit d föra á é bur, döv ch' un s fà êtar, ché piänżar, é arudêr i déṅt.

14 Parché benassë j' è i ciamë, é pöc j' elètt.

15 Alöra i Farisëi iss artiré, é i fasé cunséi frà d lör pár ciapêl int i su dscurs.

16 É pu i mända dá ló i su discèpul d lö cun dj' Erudiéṅ, ch' i déss: Majéstar, nö á savéṅ, ché té t di é vöra, é ché t' inségn lá véja di Dío á tenör dlá varitê, séṅza gvardêr in fàzza á indsöṅ, parché t' än fë chês dj' öman:

17 Dizz döṅca é tu parë: Èll dé lèzzit, ó nò d paghêr é tribút á Zësar?

18 Má Gesó cnunsénd lá su malézia, é déss: Ipòcrit, parché äm tintëv?

19 Mustrëm lá munëda dé tribút. É lör i ji presenté un denêr.

20 É Geṡó uj déss: D chi èll sté ritràtt, é st' inscriziöṅ?

21 É lör j' arspundé: D Zëṡar. Alöra uj déss: Arstituví á Zëṡar quéll, ch' è d Zëṡar: é á Dío quéll, ch' è di Dío.

22 Sinténd stál parôl, iss maravié, é aviénds, il abandunė.

23 Äṅca int ché dé ul andé á truvê di Saducëi, chi diṡ nó èssi rissureziöṅ: é i l' interughé,

24 Dṡénd: Majéstar, Muṡè l' hà détt: Sé öṅ é môr séṅza fiöl, su fradèll ché spöṡa lá vëdva, é ché dègga dlá discendéṅza á su fradèll.

25 Uj ëra frà nojëtar sètt fradéll: é prëm, tôlt mói, uss muré: é nó avénd fiöl, é lassé su mói á su fradèll.

26 L' instéss é fó dé ṡgönd, é dé tërz fëna á é sèttum.

27 Finêl-méṅt l' últma d tótt é muré äṅca lá döna.

28 Á é dé dlá rissureziöṅ d chi ṡràla mói di chi sètt? Parché tótt á sètt i l' hà avúda pár mói.

29 Geṡó pu arspundéndi, uj déss: Vojëtar á si in erör, parché än capí ál Scritúr, né l' uniputéṅza di Dío.

30 Parché á é giöran dlá rissureziöṅ né j' öman i tô mói, né ál dönn ál tô maríd: má i srà cum è j' énżul di Dío in zil.

31 Söra á lá rissureziöṅ di mört pu, än aví létt quéll, ch' esprimé Dío, dṡénduv :

32 Mé á sò é Dío d' Abräm, é Dío d' Iṡac, é é Dío d Giacòb? É ló un è é Dío di mört, má l' è é Dío di viv.

33 Sinténd stál parôl lá żéṅt, iss maraviêva dlá su dutrëna.

34 Má i Fariṡëi avénd imparê, ch l' avëva assrê lá bócca á i Saducëi, iss acurdé inséṅ :

35 É öṅ d quíi, ch' ëra dutör d léż, ul interughé pár tintêl :

36 Majéstar, quêl èll é grän cumandaméṅt dlá léż?

37 É Geṡó uj déss : T' amarë é tu Signör Iddío cun tótt é tu côr, cun tótta lá tu änma, é cun tótt é tu spírit.

38 Quést l' è é màssum, é é prëm cumandaméṅt.

39 É ṡgönd pu è l' ugvêl á quést : T' amarë é tu pròssum cöm té stéss.

40 Dá sti du cumandaméṅt é dipénd tótta quäṅta lá léż, é i prufëta.

41 Esséńds pu radunë inséṅ i Fariṡëi, Geṡó uj interughé,

42 Dṡénd : Côsa v pêre d Crést? d chi èll fiôl? D Dàvid, j' arspundé lör.

43 É ló uj déss : Cum fàl döṅca Dàvid, ché in spírit ul ciäma Signör, dṡénd :

44 É Signör l'hà détt á é mi Signör: Sëd á lá mi dèstra, sëna ché mé á mitrò i tu nemíg pár scabèll di tu pi?

45 Sé dönca Dàvid ul ciäma Signör, cum fàl á èssar su fiôl?

46 É indsöñ i bsëva arbàti parôla: né uj fó indsöñ, ché dá ché dé in quà uss ariṡghéss d' interughêl.

CAP. XXIII.

ALÖRA Geṡó é parlé á lá fòlla dlá żéñt, é á i su discèpul,

2 Dṡénd: Ins lá càtedra d Muṡè uss j' è méss á ṡdë i Scrib, é i Fariṡëi.

3 Tótt quéll partäñt, ché lör iv dirà, á l' aví dá ussarvê é dá fêl: má ch' än stéssuv mêi á fê quéll, ch' i fà lör; parché i diṡ d fê, é pu in fà.

4 Parché j' aramàssa di chèrg bén piṡ, é insupurtèbil, é i ji méṫt ins ál spàll á j' ëtar; má lö in stindrébb gnäñca un di pár smôvi.

5 I fà pu tótt ál su uparaziöñ pr èssar vést dá lá żéñt: parché i pôrta ál fàss pió grändi, é ál fränż dlá vèsta pió lönghi.

6 J' ambéss i prëm póst á têvula, é i prëm sedíl int ál sinagôg,

7 É d' èssar salutë pr ál piàzz, é d' èssar ciamë Majéstar dá lá żéṅt.

8 Má vojëtar nó v' incurë d' èssar ciamë Majéstar. Parché söl öṅ l' è é vòstar Majéstar, é vojëtar á si tótt fradéll.

9 Nó stë ciamêr indsöṅ pár vòst pêdar söra á lá tèrra: parché l' önic vòstar Pêdar l' è quéll, ch' è in zil.

10 Gnäṅca nó v fë ciamê majéstar: parché l' önic vòstar Majéstar l' è Crést.

11 Chi ch srà é magiör trà vojëtar, é srà vòstar sarvitör.

12 É chi ch s' inalzarà, é srà umigliê: é chi ch s' umigliarà, é srà inalzê.

13 Gvêi á vojëtar, Scrib é Farisëi ipòcrit, ch' assrë in fàzza ál crejatúr é régn dé zil. Parché vojëtar än intrë, né á vli, ch' uj éṅtra quíi, ch' è pr intrêi.

14 Gvêi á vojëtar, Scrib é Farisëi ipòcrit, ch' áv dvurë lá ròba dál vëduv, fasénd úna màssa d' uraziöṅ: é pár quést pió sevëra-méṅt á sri giudichë.

15 Gvêi á vojëtar, Scrib é Farisëi ipòcrit, ch' á scurí mêr é tèrra, pár fêr un prusèlit: é quänd ch' á

l' aví fàtt, ál fë dvintê fiôl dl' infëran dó vôlt pió d vojëtar.

16 Gvêi á vojëtar, zig, ch' á fë dá gvída, é ch' á dsi, ché chiúnque ch' ëva żurê pr é témpi, ch' un è gnint: má ché s l' hà żurê pár l' ôr dé témpi, l' avänza debitör.

17 Dísum, é zig: Parché côs' èll dá pió, l' ôr, ó é témpi, ché santéfica l' ôr?

18 É ché chiúnque, ch'ëva żurê pár l' altêr, ch' un è gnint: má ché chiúnque arà żurê pár l' ufërta, ch j' è in só, l' armän debitör.

19 Zig; parché côs' èll dá pió, l' ufërta, ó l' altër, ché santéfica l' ufërta?

20 Chi dönca żúra pár l' altêr, é żúra pár l' altêr, é pár tótt quéll, ch j' è in só.

21 É chi żúra pr é témpi, é żúra pr é témpi, é pár quéll, ch l' àbita.

22 É chi żúra pr é zil, é żúra pr é trön di Dío, é pár quéll, ch' i stà in só.

23 Gvêi á vojëtar, Scrib é Farisëi ipòcrit, ch' á paghë lá dëzzima dlá ménta, dé fnòċċ-salbêdg, é dé cmén, é ch' aví trascurê é pió esenziêl dlá léż, lá giustézia, lá misericôrgia, é lá fëd. Stál côs é bsugnêva fêli, é cágli êtar nó li trascurê.

24 Cundutír zig, ch' á sculë un musslén, é áv tragvalzë un camèll.

25 Gvêi á vojëtar, Scrib é Farišëi ipòcrit, ch' á sfurbí é bichír, é é piàtt pár d föra: é pár déntar pu á si pjin d rubaréi, é d ciustê.

26 Zig d' un Farišëi, sfurbéss prëma é bichír é é piàtt pár déntar, s t vö, ché dvénta nétt äñca pár d föra.

27 Gvêi á vojëtar, Scrib é Farišëi ipòcrit, ch' á si sëmil á sepúlcar imbianchë, ché pár d föra i cumparéss béll á lá żént, má pár déntar pu j' è pjin d' òss d mört, é d tótt ál purcaréi.

28 É acsé äñca vojëtar pár d föra á cumparí gióst á lá żént, má pár déntar á si pjin d' ipucrišéja é d' iniquitê.

29 Gvêi á vojëtar, Scrib é Farišëi ipòcrit, ch' á fabrichë i sepúlcar á i prufëta, é adurnë i munumént di giόst,

30 É á dši: Sé á fóssum stë á é mönd é témp di nóstr antíg, än sréssum stë cömpliz cun lör dé sängv di prufëta.

31 É in stá maníra á vni á di cöntra d vojëtar, ch' á si i fiöl d quíi, ch' amazzé i prufëta.

32 É vojëtr á culmë lá mšúra di vóstar véċċ.

33 Sarpéṅt, ràzza d vépar, cum farív á scapêla dá lá cundäna dl' infëran?

34 Pár quést ècco ché mé áv mänd di prufëta, di sapiéṅt, é di scrib, é d stör á n' amazzarí, in mitrí in crös, in flagelarí int ál vòstar sinagôg, é ái parsigvitarí d zitê pár zitê:

35 Parché ché grönda söra á vojëtar tótt é sängv di gióst spêrs sọra lá tèrra, dá é sängv dé gióst Abël fëna á é sängv d Żacaréja fiôl d Barachéja, ché vojëtar amazzéssuv strapéssa á é téṁpi é l' altêr.

36 É mé pár d zërta áv dégg, ché tótt stál côs á gli uvnirà söra á stá generaziöṅ.

37 Gerusalèm, Gerusalèm, ch t' amèzz i prufëta, é t sèss quíi, ch t' è mandë, quäṅt vôlt hòja mé vlu radunêr i tu fiöl, cum fà lá ciòẓza á radunêr i su pulséṅ sótta á gli ël, é té t' ạn hë mêi vlu?

38 Má ècco ch' úv srà lassê lá cà vöta cöm un dsërt.

39 Parché mé áv dégg, dá öra inéṅz än m' uvdrí mêi pió, fëna á täṅt ch' än dsíva: Bandétt clu, ch vén in nöm dé Signör.

Cap. XXIV.

É GEṠÓ dê föra dé tèmpi, uss aviêva; quänd ch' uss j' acusté i su discèpul, pár mustrêi lá fàbrica dé tèmpi.

2 Má ló arspundéndi, uj déss: Vdiv vojëtar tótta stá ròba? É bén mé áv dégg, ché á qué un armarà sàss söra sàss, sénza ché é séja dstrótt.

3 Sténd pu ló á ṡdë söra á é mönt Ulivët, uss j' avṡiné d' arpiàtt i discèpul, dṡénd: Dizz: quänd suzzidràl stál côs? é quêl sràl é signêl dé tu arív, é dlá fén dé mönd?

4 É Geṡó arspundénd, uj déss: Badë, ché indsön áv sedógga.

5 Parché é vnirà benassë żént á mi nöm, dṡénd: Mé á sò Crést: é i sedurà dlá grän żént.

6 Parché á sintrí parlê d gvèrr, é d' armúr d gvèrr. Prucurë d nó v scunturbê. Parché l' è nezzessêri, ché stál côs á gli achëda, má l' än finéss á qué.

7 Parché uss sulevarà pôpul cöntra pôpul, é régn cöntra régn, é uj srà dál pèst, é dál fäm, é di taramótt dá pár tótt.

8 Má tótt stál côs á gli è söla-méṅt é prinzépi dál dṡgràzi.

9 Alöra iv farà tribulê, é iv amazzarà: é á sri in ôdi á tótt ál naziöṅ pár chêvṡa dé mi nöm.

10 Alöra benassë iss scandaliżarà, é iss tradirà, é iss udiarà á vizzénda.

11 Äṅca é darà föra úna màssa d fëls prufëta, ch' i sedurà benassë żéṅt.

12 É parché é fó abundäṅza d' iniquitê, uss agiazzarà lá caritê d purassë żéṅt.

13 Má chi é parseverarà fëna á lá féṅ, stu é srà sêluv.

14 É srà predichê l'evangëli dé régn pár tótt é mönd, in testimugnäṅza á tótt ál naziöṅ: é alöra é vnirà lá féṅ.

15 Quänd döṅca ch' á vdri l' abuminaziöṅ dlá deṡulaziöṅ stêda predétta dá é prufëta Danièll méssa int é lög säṅt: chi léż, cumprénda.

16 Alöra quíi, ch' è in Giudëja, ch' i schèppa ins i möṅt:

17 É chi, ch srà ins i cópp, ch' in chèlla żó pár vnir á tô quêl quèll dá cà sóva:

18 É chi ch srà int é cäṁp, ch' un törna indrí á tô lá su tönga.

19 Má gvêi ál dönn grêvdi, é á quélli, ch' alattarà in chi dé.

20 Parò preghë, parché ch' än avíva dá scapé d' invëran, ó d sàbat.

21 Parché grän tribulaziöṅ ch srà alöra, quêl l' än fó mêi dá é prinzépi dé mönd fëna á é dé d incö, né mêi lá srà.

22 É s' un s fóss arscurtë chi dé, un i srébb sêlva änma vivénta: má chi dé in gràzia dj' elètt i srà arscurtë.

23 É alöra sé un quelcadöṅ uv dirà: Decaqué, decalà Crést: nó stëi crëdar.

24 Parché é saltarà föra di Crést fëls, é di fëls prufëta: é i farà di grén mirècul, é di prudígi dá fê, ch l' arména inganë (sé fóss pussébil) äṅca j' instéss elètt.

25 Ècco mé áv l' hò predétt.

26 Sé döṅca iv dirà: Ècco ché adèss l' è int é dsërt, nó stëv á môvar: ècco adèss l' è int é pió intëran dlá cà, nó stëi crëdar.

27 Parché sicöm é baléṅ é véṅ dá l' uriéṅt, é uss fà vdë fëna á l' uzzidéṅt: acsé é srà lá vnúda dé Fiôl dl' öman.

28 Dá pár tótt, döv uj srà é côrp, uss i radunarà dá gli êquil.

29 Sóbit pu dóp á lá tribulaziöṅ d chi dé uss inscurirà é söl, é lá löna l'än darà pió é su löm, é ál stèll ál cascarà dá é zil, é ál putestê dé zil ál srà cumòssi:

30 É alöra é signêl dé Fiôl dl'öman é cumparirà in zil: é alöra é pianżrà tótt ál tribó dlá tèrra: é á gli uvdrà é Fiôl dl'öman á vni żó ins ál núval dé zil cun grän putestê, é majestê.

31 É é mandarà i su énżul cun ná trömba, é cun ná vöṡ bén grända: é i radunarà j' elètt dá i quàtar véṅt, é dá un' estremitê di zil á cl' êtra.

32 Dá lá piäṅta d fig pu imparë stá paràbula: quänd ché é su räm l' è tënar é ché spöṅta ál fói, vojëtar á saví, ché l' instê uss avṡëna:

33 É acsé äṅca vojëtar, quänd á vdri tótt stál côs, i dá savë, ché ló l' è vsén á lá pôrta.

34 In varitê pu áv dégg, ché un passarà stá generaziöṅ, séṅza ché tótt stál côs ál séja adempídi.

35 É passarà é zil é la tèrra, má un passarà ál mi parôl.

36 Quäṅt pu á ché dé é á cl' öra, indsöṅ lá sà, gnäṅca j' énżul dé zil, föra söl ché é Pêdar.

37 É l' instéss ch fó á é téṁp d Nuvè, acsé é srà lá vnúda dé Fiôl dl'öman.

38 Parché sicöm int i dé prëma dé dilúvi j' öman i

magnêva, i dbëva, iss maridêva é i maridêva ál su dönn, fëna á ché dé, ché Nuvè l' andé déṅtr á l' êrca,

39 É in s n' acurzé fëna ch' un vénn é dilúvi, ch l' andghé tótt: acsé äṅca é srà dlá vnúda dé Fiôl dl' öman.

40 Alöra du iss truvarà int un cäṁp: ön é srà ciàpp, é cl' êtar abandunê.

41 Dó dönn ál maṡnarà á lá mëṡna: öna lá srà ciapêda, é cl' êtra lá srà abandunêda.

42 Stë döṅca á l' ërta, parché än saví l' öra, ch' ëva dá vnír é vòstar Signör.

43 Saví parò, ché sé é pêdar d faméja é savéss, dá ch' öra, ch' hà dá vnir é lêdar, sicúra-méṅt é ṣtarébb vigiläṅt, é un parmitrébb, ché lá su cà lá fóss sfundêda.

44 Pár quést äṅca vojëtar stë preparë: parché é Fiôl dl' öman é vnirà in cl' ọra, ch' än uv pinsë.

45 Chi èll mêi ché sarvitör fedël, é prudéṅt, deputê dá é su patröṅ söra á lá su sarvitó, pár dêi dá magnê á öra é téṁp?

46 Bejêt ché sarvitör, ché vnénd é patröṅ, ul truvarà uparê in stá manira.

47 Parché mé áv dégg, ch' uj afidarà é manéż d tótt i su bëni.

48 Má sé ché sarvitör catív é dirà int é su côr: É mi patröṅ é têrda mölt täṅt á vni:

49 É é prinzipiarà á bastunê chj' ëtar sarvitúr, é á magnêr é bë cun dj' imbariëg:

50 É vnirà é patröṅ d sté sarvitör int ché dé, ché ló un l' aspètta, é int cl' öra, ché ló un sà:

51 É ul separarà, é uj truvarà pòst frà j' ipòcrit. Á lé un s farà êtar, ché piänżar, é arudêr i déṅt.

CAP. XXV.

ALÖRA é régn dé zil é srà sëmil á diṡ vërgin, ch' avëva azzëṡ lá su lantërna pr andêr incöṅtra á é spöṡ é á lá spöṡa.

2 Má zéṅqv éd quésti á gli ëra díṡmi, é zéṅqv prudéṅti:

3 Ál zéṅqv díṡmi, tôlt ch' á gli ébb ál lantëran, á gli än s' arcurdé d tôs dri dl' ôli:

4 Má ál prudéṅti ál s purté dri ál lantëran cun l' ôli int i su vëṡ.

5 É tardénd á vnir é spöṡ, á tótti uj vënn sönn, é ál s' indurminté.

6 Ins lá mèża nòtt pu uss udé un armör: Ècco é vén é spöṡ, andëi incöṅtra.

7 Alöra tótt ál vërgin ál sté só, é ál méss in ördin ál su lantëran.

8 Má ál díṡmi ál déss ál prudéṅti: Dëzz un pô dé vòstr ôli: parché ál nòstar lantëran ál s' amôrta.

9 É ál prudéṅti á gli arspundé, dṡénd: Parché un méṅca l' ôli né á nojêtri, é né á vojêtri, andë piotòst dá chi ché vénd, é cumprëvan.

10 Má int quélla, ch' á gli andêva á cumprên, l' arivé é spöṡ: é quélli, ch' ëra preparêdi, á gli intré ál nòzz cun ló, é lá pôrta lá fó ciúṡa.

11 Béṅ têrd pu é vénn äṅca cágli êtar vërgin, dṡénd: Signör, Signör, arvéss.

12 Má ló uj arspundé, dṡéndi: Mé, pár lá púra varitê, än sò, chi ch' áv síva.

13 Stë döṅca vigiléṅt, parché än saví né é dé, é né l' öra.

14 Parché é fàtt l' è sëmil á cl' öm, ché parténd pár luntäṅ pajëṡ, é ciamé i su sarvitúr, é uj cunsigné tótt i su bëni.

15 É á öṅ uj dé zéṅqv taléṅt, du á un êtar, é öṅ á un êtar, á tótt á prupurziöṅ dlá su capazzitê, é sóbit uss avié.

16 Quéll döṅca, ch' avëva rizzevú i zéṅqv taléṅt, l' andé, é úi méss in tràfic, é l' in gvadagné ëtar zéṅqv.

17 Int l' instéssa maníra é fasé quéll, ch n' avëva rizzevú du, ch l' in gvadagné ëtar du.

18 Quéll pu, ch n' avëva rizzevú söl öṅ, l' andé, é ul splé sótta tèrra, é l' arpuné i quatréṅ dé su patröṅ.

19 Dóp á mölt téṁp pu é turné é patröṅ d chi sarvitúr, é úi ciamé á fêr i cöṅt.

20 É acusténds quéll, ch' avëva rizzevú i zéṅqv taléṅt, uj in presenté ëtar zéṅqv, dséndː Sgnör, té t' äm désta zéṅqv taléṅt, ècco ché mé á n' hò gvadagnê ëtar zéṅqv.

21 Brêv, uj arspundé é su patröṅ, sarvitör dá béṅ é fedël, parché int é pôc t së stê un galäṅt-öm, át cunsignarò é benassë: éṅtra á pêrt dá gli algrézz dé tu patröṅ.

22 Uss acusté pu quéll, ch' avëva rizzevú i du taléṅt, é é déss: Sgnör, té t' äm désta du taléṅt, ècco ché mé á n' hò gvadagnê ëtar du.

23 Brêv, uj arspundé é su patröṅ, sarvitör dá béṅ é fedël, parché int é pôc t së stê un galäṅt-öm, át cunsignarò é benassë: éṅtra á pêrt dá gli algrézz dé tu patröṅ.

24 Acusténds pu quéll, ch' avëva rizzevú söl un taléṅt, é déss: Sgnör, á sò, ché té t së un öm rigurös, é t mëd äṅca, döv t' än hë sumnê, é t' aracói, döv t' än hë spargujê:

25 É parò avénd pavúra, andé á nascöndar sótta tèrra é tu talént: ècco quéll, ch' è ròba tóva.

26 Arspundéndi pu é su patröṅ, uj déss: Sarvitör catív, é pultröṅ, té t savëvi, ché mé á mëd, döv ch' än söman, é ch' aracói, döv ch' än hò sparguję̂:

27 É parò é bṡugnêva, ché té t' avésta cunsignê i mi quatréṅ int ál mäṅ á i banchír, é ché vnénd mé, avéss rizzevú quéll, ch' ëra é mi cun é su frutt.

28 Tulíi döṅca é talént, é dël á quéll, ch' hà diṡ talént.

29 Parché á chi hà, uj srà dê, é uss truvarà int l' abundäṅza: má á chi ch' än hà, uj srà tôlt äṅca quéll, ch' uj pę̂ d' avë.

30 É fichë l' inútil sarvitör int é sit á é bur pár d föra: á lé un s farà êtar, ché piänżar, é arudêr i dént.

31 Quänd pu ché vnirà é Fiôl dl' öman in tótta lá su majestê, é cun tótt i su énżul, alöra é starà á ṡdë söra é tröṅ dlá su majestê:

32 É dnéṅz á ló uss radunarà tótt ál naziöṅ, é ló é separarà öṅ dá cl' ę̂tar, cum fà é pastör á ṡrunêr ál pígur dá i cavrétt.

33 É é mitrà ál pígur á lá su drétta, é i cavrétt á lá manzëna.

34 Alöra é ré é dirà á quíi, ch srà á lá su drétta: Vnénn, benedétt dé mi Pêdar, ciapë pussèss dé régn preparê pár vojëtar féna dá lá crejaziöṅ dé mönd.

35 Parché mé avëva fäm, é vojëtar äm déssuv dá magnê: avëva sëd, é äm déssuv dá bë: áss ëra un piligréṅ, é äm alużéssuv:

36 Nud, é äm cruvéssuv: infërum, é äm viṡitéssuv: áss ëra in parṡöṅ, é á vnéssuv á truvêm.

37 Alöra uj arspundrà i gióst, dṡénd: Signör, quänd t' avéṅja nö mêi vést avë fäṁ, é át avéṅ dê dá magnê: quänd avë sëd, é át avéṅ dê dá bë?

38 Quänd pu t' avéṅja vést piligréṅ, é át avéṅ alúżê: ó nud, é át avéṅ quërt?

39 Ó quänd t' avéṅja vést infërum, ó in parṡöṅ: é á séṅ vnu á truvêt?

40 É arspundénd é ré, uj dirà: In varitê áv dégg, ché quänd aví fàtt quèll pár öṅ di pió pécul di mi fradéll, á l' aví fàtt pár mé.

41 Alöra é dirà äṅca á quíi, ch srà á lá mäṅ manzëna: Ṡluntanëv dá mé, maledétt, á é fög etëran, ché fó preparê pr é gêvul, é pr i su énżul.

42 Parché mé avëva fäm, é än um déssuv dá magnê: avëva sëd, é än um déssuv dá bë:

43 Áss ëra piligréṅ, é än m' alużéssuv: nud, é än

um cruvéssuv: infërum, é in parsöṅ, é än um visitéssuv.

44 Alöra j' arspundrà äṅca stör, dsendi: Signör, quänd t' avéṅja vést avë fäṁ, ó avë sëd, ó piligréṅ, ó nud, ó infërum, ó in parsöṅ, é än t' avéṅ sarví?

45 Alöra uj arspundrà, dséndi: In varitê áv dégg, ché quänd än aví fàtt gniṅt pár öṅ di pió pécul d quist, än l' aví fatt gnäṅca pár mé.

46 É quist j' andarà á l' etëran suplézzi: é i gióst á lá víta ëterna.

Cap. XXVI.

É L' acadè, ché avénd Gesó finí tótt sti su dscurs, é déss á i su discèpul:

2 Vojëtar á saví, ché dá qué á du dé l' é lá Pàsqva, é ché é Fiôl dl' öman é srà tradí pár èssar cruzzifëss.

3 Alöra uss raduné i chëp di sazzerdöt, é i pió vécc dé pôpul int l' àtri dé chêp di sazzerdöt, ch' uss ciamêva Caifàs:

4 É i ténn cunséi pr arstê Gesó cun ingänn, é fêl murí.

5 I dsëva pu: Nó míga un dé d fèsta, parché ch' un nèssa un quêlch tumúlt frà é pôpul.

6 É truvénds Gesó á Betänia in cà d Simöṅ lebrös,

7 Uss j' avṡiné úna döna, ch' avëva un vêṡ d' alabàstar pjiṅ d' ingvéṅt preziöṡ, é lá gli arvarsé söra á lá tèsta, quänd ch l' ëra á têvula.

8 Vdénd stá côsa i discèpul, iss n' ébb pár mêl, dṡénd: Á quêl prò sté cunsöm?

9 Parché uss bṡëva véndr á grän prèzz, é èssar dê á i puvrétt.

10 Má imparénde Geṡó, uj déss: Pár quêl mutív infastidív stá döna? L' hà fàtt un' ôpara böna vërs mé.

11 Parché sé séṁpar aví di puvrétt in vòstra cumpagnéja: mé än m' aví séṁpar.

12 Parché li quänd l' hà arvarsé st' ingvéṅt söra á mé, lá l' hà fàtt pár splim.

13 É in varitê áv dégg, ché in qualúnque sit, ch srà predichê sté vangëli pár tótt é mönd, uss cuntarà pár su memôria quéll, ché li l' hà fàtt.

14 Alöra öṅ di dódṡ, ch s ciamêva Żúda Iscariòt, l' andé dá i chëp di sazzerdöt:

15 É uj déss: Côsa vlim dê, ché mé áv é darò int ál mäṅ? É lör i j' assigné tréṅta munëd d' arżéṅt.

16 É d' alöra in aväṅti é zarchêva l' ucaṡiöṅ pár tradíl.

17 Öra é prëm dé dj' àżum i discèpul iss acusté á

Geṡó, dṡéndi: Döv vöt, ch'át preparëma pár magnê lá Pàsqva?

18 É Geṡó é déss: Andë á lá zitê dá un têl, é dṡíi: É Majéstar é diṡ: Lá mi öra l'è vséñ, á fàzz lá Pàsqva in cà tóva cun i mi discèpul.

19 É i discèpul i fé cunförum ché Geṡó uj avëva urdinê, é i preparé lá Pàsqva.

20 Fàtts pu sëra, é magnêva á têvula cun i su dódṡ discèpul.

21 É magnénd, é déss: In varitê áv dégg, ché öñ d vojëtar m'hà dá tradí.

22 É benassë aflétt, ignöñ dá su pòsta i prinzipié á di: Signör, sòja förs mé quéll?

23 É ló arspundénd, é déss: Clu, ch métt cun mé ál män int é piàtt, clu um tradirà.

24 Pár d zërta pu é Fiôl dl'öman é và, cunförum é stà scrétt: má gvêi á clu, ché pár cölpa sóva é Fiôl dl' öman é srà tradí: l'ëra béñ fàtt par ló, ché cl'öm un fóss mêi nêd.

25 Má Żúda, ch' ul tradëva, arspundénd, é déss: Sòja förs mé, Majéstar? É ló: Té t l'hë détt.

26 É méñtar ch'i znêva, Geṡó é tulé dé päñ, é ul bandé, é ul spzé, é ul dé á i su discèpul, é uj déss: Tulí, é magnë: quést l'è é mi côrp.

27 É tulénd é càliz, é fé é ringraziaméṅt: é uj é dé á lör, dṡénd: Dbi tótt d quést.

28 Parché quést l' è é mi sängv dé nôv testamèṅt, ché srà spêrs pár benassë in remissiöṅ di pecatúr.

29 Öra mé pu áv dégg, ché dá qué inéṅz än dbirò d sté frutt dlá vída, fëna á ché dé, ch' á dbirò é nôv cun vojëtar int é régn dé mi Pêdar.

30 É cantê ch j' ébb l' énn, j' andé á é möṅt Ulivët.

31 Alöra Geṡó uj déss: Stá nòtt tótt arí scändul d mé. Parché é stà scrétt: Á bastunarò é pastör, é ál pígur dé bräṅc ál s spargujarà.

32 Má dóp ch' á srò rissuscitê, áv andarò dnéṅz in Galilëja.

33 Má Pir uj arspundé, dṡéndi: Quänd äṅca tótt iss scandaliżéss éd té, mé än um scandaliżarò mêi.

34 É Geṡó uj déss: Äṅzi át dégg, ché stá nòtt, prëma ché chéṅta é gàl, t' äm negarë tré vôlt.

35 É Pir l' arspundé: Quänd äṅca mé avéss dá murí cun té, än t negarò mêi. É int l' instéssa maníra é déss äṅca tótt i discèpul.

36 Alöra Geṡó l' andé cun lör á úna vélla, ch s ciäma Getsëmani, é é déss á i su discèpul: Tratnív á qué, fëna ché mé á vêg á là á fêr uraziöṅ.

37 É tôlt cun ló Pir, é i du fiöl d Żebedëjo, é prinzipié á ratristês é á dvintê malincönic.

38 Alöra uj déss: Lá mi änma l'è aflétta fëna á lá môrt: arstë á qué, é vigilë in mi cumpagnéja.

39 É andê un pô avänti, uss inchiné vërs tèrra, preghénd, é dsénd: Ó Pêdar mi, s l'è pussébil, ch' uss alunténa dá mé sté càliz; nó parò cum á vói mé, má cum t vö té.

40 É pu é turné dá i su discèpul, ch' úi truvé indurmintë, é é déss á Pir: Dönca än si stë bön d vigilêr un' öra cun mé?

41 Vigilë, é fë uraziön, parché ch' än intrëva in tentaziön. É spírit vëra-mént l' è prönt, má lá chêran l' è infërma.

42 É d bèll nôv pár lá sgönda vôlta uss avié, é é fé uraziön, dsénd: Ó Pêdar mi, sé un pò sté càliz aluntanês dá mé, sénza ch' ál bégga, séja fàtt lá tu vuluntê.

43 É turné ché fò indrí, úi truvé nénca indurmént: parché i su óċċ j' ëra agravë.

44 Ló úi lassé stê, uss avié nôva-mént, é é preghé pár lá tërza vôlta, dsénd á gli instéss parôl.

45 Alöra é turné dá i su discèpul, é uj déss: Durmí pu só, é ripusëv: ècco uss avsëna l' öra, ché é Fiôl dl' öman é srà dê int ál män di pecatúr.

46 Alvëv, andéṅ: ècco ch' uss acòsta quéll, ch m' hà dá tradí.

47 É méṅtar ché ló é parlêva incöra, ècco ch l' arivé Żúda öṅ di dódṡ, é cun ló úna grän màssa d żéṅt cun dál spêd é di bastöṅ, mandêda dá i chëp di sazzerdöt, é dá i pió véċċ dé pôpul.

48 É clu, ch' ul tradé, uj avëva żà bèll é ché dê é signêl, dṡéndi: Quéll, ché mé áj darò un bëṡ, l' è ló: ciapël.

49 É sóbit fàtts vṡén á Geṡó, uj déss: Dío ut sëlva, Majéstar, é ul baṡé.

50 É Geṡó uj repliché: Amíg, á ch féṅ sët uvnú? Alöra iss faṡé aväṅti, è i méss ál mäṅ adòss á Geṡó, é il arsté.

51 Éd ècco ché öṅ d quíi, ch' ëra cun Geṡó, é stindé lá mäṅ, é é tiré föra lá spêda, é frénd un sarvitör d' un chêp di sazzerdöt, uj tajé un' uréccia.

52 Alöra Geṡó uj déss: Métt lá tu spêda á é su pòst. Parché tótt quíi, ch mitrà män á lá spêda, d spêda i murirà.

53 Péṅsta förs, ché mé än póssa preghê é mi Pêdar, é ché ló un um mandarà ins é muméṅt pió d dódṡ legiöṅ d' énżul?

54 In ch manira döṅca uss adimpirà ál Scritúr, ṡgönd ál quêli l' hà dá èssar acsé?

55 Int é medëṡum téṁp Geṡó é déss á tótta clá żéṅt: Cum s farébb pr un assasséṅ á si vnu armë d spêd é d bastöṅ pr arstêm: ögni dé mé á stêva frà vojëtar insignénd int é téṁpi, é än m' aví arstê.

56 Má tótt quést l' è acadú, parché uss varifichéss ál Scritúr di prufëta. Alöra tótt i discèpul il abandundé, é i scapé véja.

57 Má clö tnénd strétt Geṡó, il cunduṡé dá Caifàs chêp di sazzerdöt, döv ch' uss ëra radunë i Scrib é j' anziéṅ.

58 É Pir uj andêva dri dá lá luntäna, fëna á l' àtri dé chêp di sazzerdöt. É intrê déṅtar, é stêva á ṡdë cun i minéstar pár vdër é féṅ.

59 Má i chëp di sazzerdöt, é tótt é cunséi i zarchêva dál testimugnäṅz fêlsi cöṅtra Geṡó, pár fêl murí:

60 Má in á gli atruvé, sé bén uss fõss preṡentë mölt testimöni fëls. Á lá féṅ pu é cumparé du fëls testimöni,

61 É i déss: Stu l' hà détt: Mé á sò bön d stróżar é téṁpi di Dío, é d turnêl á fabrichêr in tërmin d tri dé.

62 Alöra é chêp di sazzerdöt uss alvé só dá ṡdë, é

uj déss: T' än arspönd gniṅt à quéll, ché stö i depön cöṅtra d té?

63 Má Geṡó é taṡëva. É é chêp di sazzerdöt uj déss: Mé át scunżúr pr é Dío vivéṅt á dizz, sé té t séja Créṡt é Fiôl di Dío.

64 É Geṡó uj arspundé: Té t l' hë détt. Äṅzi áv dégg, ché á vdri andénd inéṅz é Fiôl dl' öman á lá dèstra dlá virtó di Dío, é vni söra ál núval dé zil.

65 Alöra é chêp di sazzerdöt uss strazzé lá vèsta, dṡénd: L' hà żà biastmê: côsa avéṅja pió bṡögn d testi-möni? Vojëtar aví żà sintí lá biastéma:

66 Côsa v' in pêre? É quíi j' arspundé: L' è rëi d môrt.

67 Alöra i ji spudé in fàzza, i ji dé di pögn, é dj' ëtar i ji dé di s-cèff,

68 Dṡénd: Crést, prufetéża, chi ch' è stê ch t' hà bastunê?

69 Pir pu l' ëra á ṡdë föra int l' àtri, quänd ch' uss j' acusté úna sërva, é l' áj déss: Äṅca té t s' ëri cun Geṡó Galilëi.

70 Má ló é neghé á lá preséṅza d tótt, dṡénd: Mé än sò quéll t dégga.

71 Dénd pu föra dlá pôrta, ul vést un' êtra sërva, é

lá déss á quíi, ch' ëra á lé: Äṅca stu ché qué l'ëra cun Geṡó Nazaréṅ.

72 É ló d bèll nôv é neghé cun żuraméṅt, dṡénd: Mé än cnóss st' öman.

73 É dá lé á pôc uss acusté quíi, ch' ëra á lé, é i déss á Pir: Vëra-méṅt äṅca té t së öṅ d quíi: parché é tu lingvàġ ut dà dá cnóssar.

74 Alöra é prinzipié á scunżurês, é á żurê, ché ló un avëva mêi cnunsú cl' öman. É sóbit é gàl é canté.

75 É Pir alöra uss arcurdé dlá parôla d Geṡó, ch lá dṡëva: Prëma ché chéṅta é gàl t' äm negarë tré vôlt. É dê föra dá là, é pianżè á lêgrum d sängv.

Cap. XXVII.

FÀTT pu ch' uss fó dé, i chëp di sazzerdöt, é j' anziéṅ dé pôpul i ténn cunséi cöṅtra Geṡó, pár fêl murí.

2 É lighê il cunduṡé, é il cunsigné á é presidéṅt Pöṅzi Pilêt.

3 Alöra Żúda, ch' ul avéva tradí, vdénd, ch l' ëra stê cundanê, ciàpp dá pentiméṅt, é purté indrí ál tréṅta munëd d' arżéṅt á i chëp di sazzerdöt, é á j' anziéṅ,

4 Dśéndi: Á j hò pchê, tradénd é sängv gióst. Má lör i ji déss: Côsa z' impôrte á nö quést? péṅsi té.

5 É fichê ch l' ébb véja pár tèrra ál munëd d' arżéṅt int é téṁpi, uss avié: é uss andé á impichê cun un làzz.

6 Má i chëp di sazzerdöt, tôlt só d' in tèrra ál munëd d' arżéṅt, i déss: Un è parméss á méttli int lá cassétta: parché l' è prèzz d sängv.

7 É tnu cunséi, cun chi quatréṅ i cumpré dá un pignatër un cäṁp dá splíi i piligréṅ.

8 É pár sté fàtt ché qué, ché cäṁp uss ciama Acëldama, ciuvè, é cäṁp dé sängv, fëna á é dé d' incö.

9 Alöra uss varifiché quéll, ch fó predétt dá Gereméja prufëta, ché diś: É i rizzevé ál tréṅta munëd d' arżéṅt, prèzz d clu, ch' i cumpré cun di quatréṅ dá i fiöl d' Iśrajèll:

10 É i j' impieghé á cumprêr un cäṁp d' un pignatër, cöm é Signör um avëva urdinê.

11 Geśó pu é fó preśentê dnéṅz á é presidéṅt, é é presidéṅt ul interughé, dśéndi: Sët té é Ré di Giudëi? É Geśó uj arspundé: Té té di.

12 Essénd pu acuśê dá i chëp di sazzerdöt, é dá j' anziéṅ, un arspundé gniṅt.

13 Alöra Pilêt uj déss: T' än séṅt quäṅt côs i diś cöṅtra d té i testimöni?

14 Má ló un arspundé mêi á indsöna parôla, d manira têl, ché é presidént uss maravié benassë.

15 É presidént pu l' ëra sòlit pár clá sulenitê á libarêr un detenú, ch fóss pêrs é piasù á é pôpul.

16 É l' avëva alöra in parsön un famös sugètt, ch' uss ciamêva Baràba.

17 Essénd dönca á lé radunë, Pilêt uj déss: Chi vliv, ch' á métta in libartê: Baràba, ó Gesó, détt Crést?

18 Parché é savëva, ché pár invígia il avëva tradí.

19 É esséndo pu ló in tribunêl, su mói l' áj mandé á di, dséndi: Nó t' impazzê int ál côs d ché gióst, parché sugnénd, á sò stêda incö mölt scunturbêda pár chêvsa sóva.

20 Má i chëp di sazzerdöt, é j' anzién, i parsuvadé é pôpul á dmandê Baràba, é á fê murí Gesó.

21 É alöra é presidént, uj dess: Quêl di du vliv, ch' áv métta in libartê? Má lör j' arspundé: Baràba.

22 É Pilêt uj déss: Côsa faroja dönca d Gesó, détt Crést?

23 É tótt j' arspundé: Ché séja cruzziféss. Má é presidént uj déss: Côs' hàl fàtt éd mêl? Má lör stridénd pió fôrt, i dsëva: Ché séja cruzziféss.

24 Vdénd Pilêt, ch' un żuvêva gnint, má ché änzi sémpar pió é carsëva l' armör: fàtts vni dl' àqua, uss

lavé ál mäṅ á lá preṡéṅza dé pôpul, dṡénd: Mé á sò inuzzéṅt dé sängv d sté gióst ché qué: pinsëvi vojëtar.

25 É arspundénd tótt quäṅt é pôpul, é déss: É su sängv é végna pu söra d nö, é söra i nóstar fiöl.

26 Alöra é lassé andê Baràba: é fàtt flagelê Geṡó, uj é cunsigné int ál mäṅ, parché é fóss cruzziféss.

27 É sóbit i suldë dé presidéṅt i ciapé Geṡó, é il umné int é pretôri, é i j' araduné atöran tótta quäṅta lá squêdra:

28 É ṡmanê ch' i l' ébb, i ji méss indòss úna tönga róssa,

29 É fàtt úna curöna d spéṅ, i gli á méss ins lá tèsta, é úna cäna int lá mäṅ drétta. É pighénd un żnòċċ dnéṅz á ló, il scrignêva, dṡéndi: Dío t sëlva, ré di Giudëi.

30 É spudéndi adòss, i ciapêva lá cäna, é i gli á ṡbatëva ins lá tèsta.

31 É dóp d' avël scrignê, il spujé dlá tönga, é il uvsté di su pénn, é il cunduṡé á èssar cruzziféss.

32 É int é dê föra iss incuntré un öm d Cirëne, pár nöm Simöṅ; é il custrinżé á purtê lá su cröṡ.

33 É i vénn á un sit, ch s ciäma Gòlgota, che vô di: Lög dé cräni.

34 Á lé i ji dé dá bë dé véṅ armisculê cun dé fël. Má avénde sintí, un vös bëvar.

35 Dóp pu d' avël cruzzifési, iss dividé i su pénn, tiréndi á sôrt: parché uss adimpiéss quéll, ch' ëra stê predétt dá é prufëta, ché diṡ: Iss è spartí frà d lör i mi pénn, é j' hà cavê á sôrt lá mi vèsta.

36 É sténd á ṡdë, i ji faṡëva lá gvêrgia.

37 É söra á lá tèsta i ji méss scrétt lá su chêvṡa: Quést l' è Geṡó Ré di Giudëi.

38 Alöra pu äṅca i fó cruzzifési cun ló du ladröṅ: öṅ á mäṅ drétta, é cl' êtr á mäṅ sinéstra.

39 É tótt quíi, ch passêva, il biastmêva scusséndi lá tèsta,

40 É dṡénd: Êhi, chi ch stróż é tèmpi di Dío, é ul arfà in tri dé: sêlva té stéss: s t së é fiôl di Dío, càla żó dá lá cröṡ.

41 Int l' instéssa maníra äṅca i chëp di sazzerdöt cun i Scrib, é cun j' anziéṅ il minciunêva, dṡénd:

42 L' hà salvê j' ëtar, é un é bön d salvê sé stéss: s l' è é ré d' Iṡrajèll, ché chèlla adèss żó dá lá cröṡ, è áj cardréṅ:

43 L' hà cunfidê in Dío: ch' ul lébara adèss, s' ul vô: parché ló l' hà détt: Má mé á sò é fiôl di Dío.

44 É stál côs medëșmi u gli rimpruvarêva äṅca i ladröṅ, ch' ëra stë cruzziféss cun ló.

45 Má dá l' öra sèsta fëna á l' öra nöna uss fé un bur bén gränd pár tótta quäṅta lá tèrra.

46 É zírca á l' öra nöna cun úna vöș bén grända é gridé, dșénd: Ëli, Ëli, lämma sabacthäni? ché vô vnír á di: Dío mío, Dío mío, parché m' hët abandunê?

47 Má quelcadöṅ d quíi, ch' ëra á lé, sinténde, i dșëva: Stu é ciäma Eléja.

48 É sóbit curénd, öṅ d lör l' assupé úna spönga ind l' așë, u lá méss á lá vétta d ná cäna, é uj dêva dá bë.

49 J' ëtar pu i dșëva: Làssa, ch' á vdéma, sé vén Eléja á libarêl.

50 Má Geșó mandénd föra un' êtra vôlta un grän strid, é rindé l' änma.

51 Éd ècco ché é vël dé témpi uss squarzé in dó pêrt dá chêv é vétta, é é tarmé lá tèrra, é uss spzé i sèss,

52 É uss arvé ál sepultúr: é benassë cörp éd séṅt, ch' i durmëva, iss disté.

53 É dénd föra dlá sepultúra dóp á lá su ressurezióṅ, j' intré int lá zitê säṅta, é j' aparé á purassë żéṅt.

54 Má é zinturiöṅ, é quíi, ch' ëra cun ló á fê lá gvêrgia á Geșó, sinténd é taramòtt, é vdénd ál côs, ch'

acadëva, j' ébb úna grän pavúra, é i dṡëva: Vëra-méṅt stu l' ëra é Fiôl di Dío.

55 Uj ëra pu in luntanäṅza paréċċ dönn, ch' á gli avëva segvitê Geṡó dá lá Galilëja, é ál l' avëva assistí:

56 É trà quésti uj ëra Maréja Madaléna, é Maréja lá mêdar d Jàcum, é d Juṡèff, é lá mêdar di fiöl d Żebedëjo.

57 Esséndṡ pu fàtt sëra, é vénn un öm récc d Arimatéja, ch l' avëva á nöm Juṡèff, é ch' ëra stê discèpul d Geṡó.

58 Stu l' andé á truvê Pilêt, é uj dmandé é côrp éd Geṡó. É Pilêt l' urdiné, ch' uj fóss dê.

59 É Juṡèff rizzevú é côrp, ul agulpé int un linzôl biäṅc.

60 É ul méss int un su depôṡit nôv, ch l' avëva fàtt scavêr int é màss. L' arbalté söra á lá bócca dé depôṡit un grän sàss, é pu uss avié.

61 É Maréja Madaléna, é cl' êtra Maréja ál stêva á ṡdë á lé impètt á é sepölcar.

62 É dé dóp pu, ch l' è quéll, ch véṅ dri á quéll dlá Parascëve, i chëp di sazzerdöt, é i Fariṡëi iss raduné in cà d Pilêt,

63 Dṡénd: Sgnör, ázz sén arcurdë, ché ché sedutör

é déss, quänd ch l' ëra incöra viv: Dóp á tri dé mé á rissuscitarò.

64 Ördina döñca, ché séja custudí é sepölcar fëna á é tërz dé: parché i su discèpul in végna á purtêl véja, é pu ch' in dégga á é pôpul, ch l' è rissuscitê dá môrt: é l' últum ingänn é srébb äñca mölt péż dé prëm.

65 É Pilêt uj déss: Aví dál gvêrgi, andë, é custudíl cum uv pê.

66 Esséndi pu andë, j' arinfurzé é sepölcar cun dál gvêrgi, é i sigilé é sàss.

Cap. XXVIII.

MÁ lá nòtt dé sàbat, ché spuntêva żà é prëm dé dlá stmäna, Maréja Madaléna l' andé cun cl' êtra Maréja á viśitêr é sepölcar.

2 Quänd tótt int úna vôlta ècco un grän taramòtt. Parché l' änżul dé Signör é vénn żó dá é zil: é acusténdsi l' arvulté é sàss, é uss i méss á śdër in só:

3 É su aspètt l' ëra cum è quéll dé balén, é lá su vèsta cum è lá nëv.

4 É pár lá pavúra, ch' á gli ébb d ló, ál gvêrgi ál s' ateré, é á gli armané cöm môrti.

5 Arspundénd pu l' änżul, é déss á cál dönn: Nó stë

avë pavúra: parché mé á sò, ch' á zarchë Geṡó, ch' è stê cruzziféss:

6 Ló un è pió á qué: parché l' è rissuscitê, cunförum ché déss. Vnénn, é gvardë é sit, döv ch' ëra spli é Signör.

7 É sóbit andë, é dṡi á i su discèpul, ché ló l' è żà rissuscitê: éd ècco ch' uv và dnéṅz in Galilëja: á là ál uvdrí. Mé áv hò aviṡêdi.

8 É dêdi prèst föra dé sepölcar cun pavúra, cun gränd algrézza ál curé á dê lá nôva á i discèpul.

9 Quänd ècco ché Geṡó uss i fè incöṅtra, é uj déss: Dío v sëlva. Lör pu ál sj' acusté, ál strinżé i su pi, é ál l' aduré.

10 Alöra Geṡó uj déss: Nó stë avë pavúra. Andë, é aviṡë i mi fradéll, ch' i vëga in Galilëja, döv ch' im uvdrà.

11 É aviêdi ch' ál s fó, pareċċ d cál gvêrgi á gli andé á lá zitê, é ál cunté á i chëp di sazzerdöt tótt quéll, ch' ëra acadú.

12 É lör essénds radunë cun j' anziéṅ, é tnu cunséi, i dé úna grän söma d quatréṅ á i suldë,

13 Dṡéndi: Á j aví dá di, ché i su discèpul j' è vnu d nòtt, é ch' i l' hà purtê véja, quänd ché vojëtr á durmívi.

14 É sé quést l'arivarà á gli uréċċ dé presidéṅt, nö ál parsuvadréṅ, é áv assicuraréṅ.

15 É lö, rizzevú ch j'ébb i quatréṅ, i fé cum uj ëra stê insignê. É stá vöṡ pu lá s'è divulghêda trà i Giudëi, fëna á é dé d'incö.

16 J'öndṡ discèpul pu j'andé in Galilëja á ché möṅt, ché Geṡó uj avëva assignê.

17 É vdénde, il aduré: má quelcadöṅ i dubitêva.

18 Alöra Geṡó acustẹndsi, uj parlé, é uj déss: Á mé um è stê dê tótta lá putestê in zil é in tèrra.

19 Andë döṅca, amaistrë tótt ál naziöṅ, badżẹndli in nöm dé Pêdar, dé Fiôl, é dé Spiritusäṅt:

20 Insignéndi d'ussarvê tótt quéll, ché mé áv hò urdinê: éd ècco ché mé á sò cun vojëtar tótt i dé fëna á lá féṅ dé mönd.